

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Elmquist, Adolph Frederik.; af A. F. Elmquist.
Titel Title:	<u>Læsefrugter, samlede paa Litteraturens Mark</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	1818; Vol. 3
Udgivet år og sted Publication time and place:	Aarhus, 1818-1833
Fysiske størrelse Physical extent:	60 bd.

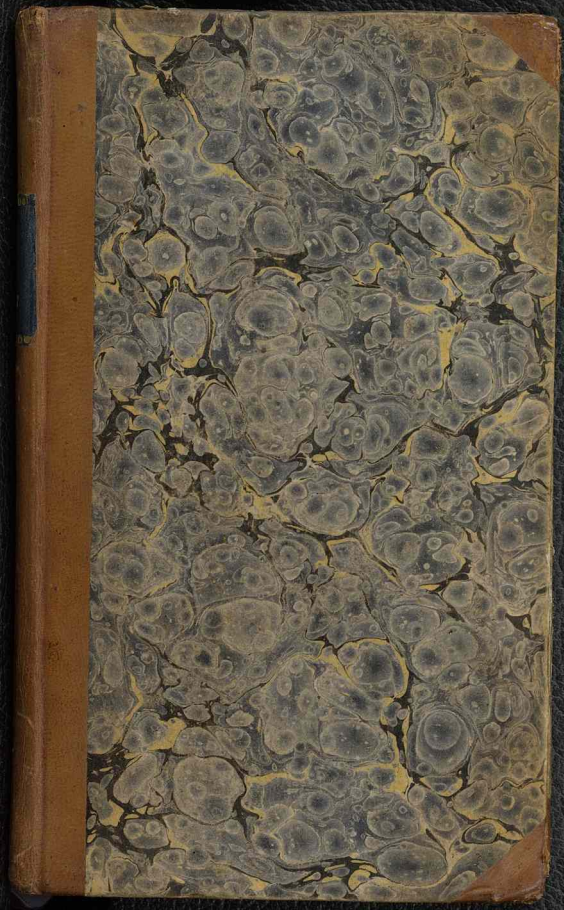
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57. - 9.

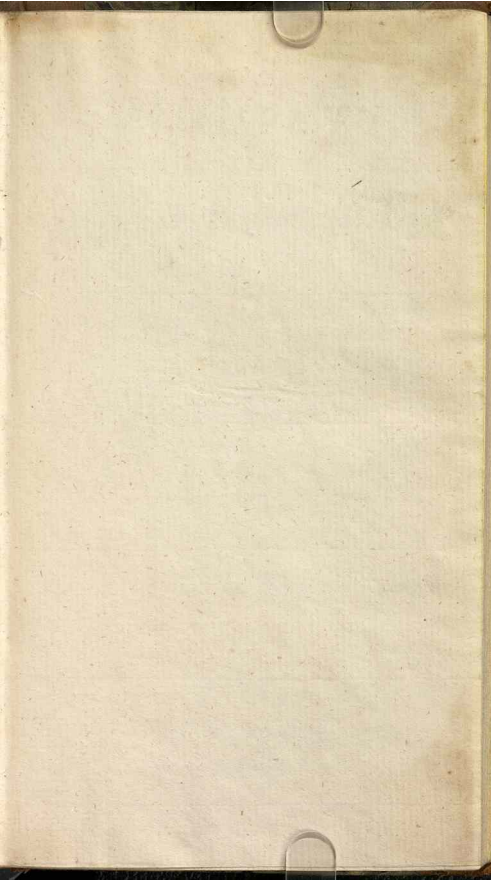
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

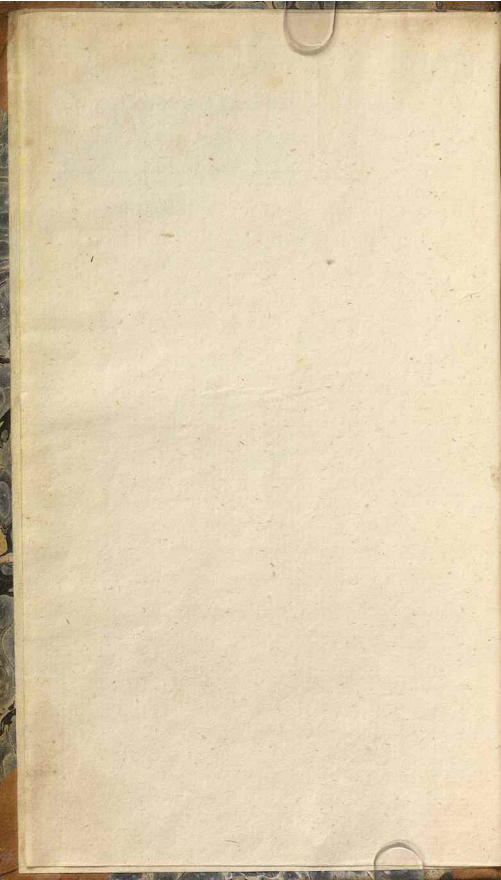

1 1 57 0 8 00073 0

+ Rex

Læsefrugter,

samlede paa Litteraturens Mark

af

A. F. Elmquist.

Tredie Bind.

Aarhuus 1819.

Trykt i udgiverens Officin.

I n d h o l d.

	Side
Marie Louise, Napoleons anden Gemalinde	1
Lucian Buonapartes hemmelige Memoirer	7
Mærkværdige Forholdsordrer af Napoleon fra Moskva, den 16de September 1812	43
Den oprindelige Censur over Napoleon Buonaparte paa MilitairSkolen i Paris	51
Reisen til Nordpolen	54
Erøvereren Montbars, Ferdinands Søn. (sluttet)	66
Kapelmeister Himmel i Landsbykirken	99
Anekdoter fra Napoleons Hof, fortalte af Madame de Montesquiou	102
Keiser Julians Krigstog imod Persien	113
Marssalk Reys mærkværdige og farlige Disbagetog med sit Korps fra Smolensk til Orscha	120
Udtog af Verdensomseileren Otto v. Kockebues Dagbog sans Heilings Rippe. Et Følksagn, fort. af Körner.	128
Jordskælvet i Caraccas	141
Sandt Billed af Don Carlos. (Uddraget af Florentes Inquisitionshistorie)	162
De sidste Timer af Theodor Körners fette Liv	166
Vandpropheten Adam Müller. (fortalt af en Rejsende)	177
Madame Boudons jammerfulde Levnet og Død	181
Vollens Vandling	183
En salsom Historie. (fortalt af von Bretschneider)	193
Indsigelsen	198
	202

Negerkræften og den Danske	204
Knechtote af Witttenbergs Besættingshistorie i den sidste Frieidskrig	205
Nattevandretten	207
Kan Jorden forgaae og hverledes? (et Fragment) af Prof. Dr. Larsen	209
Stjernernes Beboelighed og Beboere	231
Louise Besang (Brudstykke af Napoleons Ungdomshist.)	244
Josephine, Napoleons første Gemalinde	248
Dronning Marie Antoinettes Testament	256
Angelika Catalani	259
Grifflytten (et tydsk Folkesagn)	260
Selvsnudet (et Bidrag til Troen paa Kanden)	295
Veals-Hulen	298
Mefoblet i det adriatiske Hav	303
Slaget ved Ehlingen. (fortalt af Gektapohæderen de Gassicourt)	304
Den tappre franske Hund	307
Drindetroffel	309
Grundaarsagene til Prindsen af Pontocorvo's Opfø- relse paa Sverrigs Throne	310
Knechtoter om Napoleon	312
Fædrelandet. (efter Claus Harms)	316

Marie Louise, Napoleons anden Gemalinde.

Marie Louise var i sit nittende Aar, da Frankerlands dets mægtige Keiser beilede om hendes Haand. Denne Fyrstinde, hvem Napoleon tvendegange havde tvunget til at flygte fra sin Fødestad, fandt sig smigret ved at have fængslet Helten, og snart hang hun ved ham med den første Kiærligheds inderlige Varme, og gjorde hans Lykke fuldkommen. Marie Louises Bært var majestætisk, hendes Udvortes saare blomstrende, hendes Haar blond, hendes Dine blaae og levende. Ufigelig elskværdig var hun iblandt sine Fortroelige, men i den store Verden gav hendes Blyhed hende en vis Forlegenhed, Mange urigtigen ansaae for Stolthed. Hun havde havt en saare omhyggelig Opdragelse, hendes Smag var bygget paa den ædleste Simplicitet; god og blid besad hun alle behagelige Talenter. — Napoleon var ikke skinsyg og dog syntes det saa, naar man saa, hvorledes han havde omgivet sin Gemalinde ligesom

med Mure og Volbe. Men han kiendte sit Hof's Sæder og vilde, at end ikke den ringeste Mistanke skulde hvile paa Keiserinden. Sex Damer vare stedse til Hds. Majestæts Tieneste. Under dem stode sex Kammerfruer, der kun kom naar hun ringede. Hine derimod vare hos hende før hun endnu var opstaaet, omgave hende hele Dagen og forlode hende ei, før hun atter var tilfængs. Da bleve alle Døre til hendes Sovegemak tillaaede, een eneste undtagen, der førte til et Værelse, hvor en af Damerne sov, saa at selv Keiseren maatte derigennem. Løgerne undtagen, var det enhver Mandsperson forbudt, at komme til Keiserinden, naar ikk Napoleon udtrykkelig havde befalet at indlade ham. En af Damerne fulgte Keiserinden overalt, selv naar hun tog Musiktimer, tegnede eller broderede. Hvem der ogsaa var hos hende, befandt en Dame sig dog stedse i samme Værelse. Men ogsaa ethvert Skridt, disse Damer gjorde, blev bevogtet, ethvert Ord de talte, erfoer Keiseren. Selv paa Keiser iagttoges samme Etikette. I Haag havde den vagthavende Dame ladet sætte sin Seng saaledes, at Keiseren uden Hinder kunde komme til sin Gemalinde. Han kom, Damen lod som hun sov; af nogle Ord, som Keiseren lod falde, mærkede hun, at han holdt Tilgangen stet bevogtet: næste Nat lod hun to Matrader lægge tværs for Døren, saa Napoleon havde ondt nok for at komme over dem; med denne Indretning syntes han saare vel tilfreds, og be-

falede at iagttage den for Fremtiden. — Under Felts toget i Rusland havde Keiseren ofte skrevet til sin Gemalinde, men Intet meldt hende om sin Tilbagekomst. Han kom altsaa gandske uventet. Marie Louise, paa den senere Tid sorgfuld og frantende, var just gaaet tiffengs. Den Dame, der skulde sove i næste Bærelse, vilde netop gjøre det samme, da hun hørte Stemmet paa Trappen, og to i Rapper indsvøbte Mænd traadte ind. Damen styrtede til Keiserindens Bærelse, for at spærre Indgangen, da den Ene slog sin Kappe tilside, og hun gienkiendte Napoleon. Ved Damens Skrig var Keiserinden sprunget op af Sengen, og i samme Dieblik sluttede Keiseren hende i sine Arme. Han og Caulincourt vare ankomne i en simpel Kalesche og havde havt Vanskelighed nok for at komme ind paa Slottet; saa langt var man fra at ahne Keiserens Ankomst.

Marie Louise havde en svær Medkomst. Fødsels-hjælperen Dubois meldte Keiseren, hvorlunde han tvivlede om at kunne redde baade Moder og Barn. „Red mig kun Moderen!“ raabte Napoleon, iilte ind til Keiserinden, omfavnede hende med Omheb og indgiød hende Trøst og Mod. Barnet kom først frem med Fødderne; Dubois maatte bruge Instrumenter; det varede sex og tyve Minuter. Længere end fem Minuter kunde Napoleon ikke udholde det. Bleg som Døden slap han Keiserindens Haand, han hidtil havde holdt,

og styrkede ind i sit Værelse. Endelig blev Barnet født; øieblikligen fløi Keiseren ind til Moderen og sluttede hende atter i sine Arme. I syv Minuter var Barnet uden Livstegn og næsten fulsort i Ansigtet. Napoleon kastede et Blik derpaa, troede at det var dødt, sagde ikke et Ord, men spylede blot om Keiserinden. Man hældte Barnet nogle Draaber Brændeviin i Munden, man indsvøbte det i varme Servietter — endelig udstødte det det første Skrig, og nu omfavnede Napoleon sin Søn. Alt dette skeete i to og tyve Personers Overværelse. Det i Thuilleriernes Have talrigt forsamlede Folk vidste, at der paa en Prindsesses Fødsel vilde følge 21 Kanonskud, paa en Prindses 101. Da nu det første Skud lød, blev det med eet gandske stille i den larmende Hob, og alle Munde talte sagte Skudene efter. Men ved det 22de Skud overdøvede Jubelen næsten Kanontordenen. Napoleon syntes dybt bevæget.

Efter Marie Louises Komme til Frankrige blev Tonen mere anstændig og mindre fri. Det maatte den berømte Modehandler le Roy bekiende. En Dag bragte han Keiserinden en ny Robe: hun vilde prøve den, og viiste ham derfor ind i et Sideværelse. Allerede dette var ham meget paafaldende, thi at betiene Damer af Stand ved saadan Leilighed var ham intet Nyt. Endelig blev han kaldet ind igien, og Keiserinden sagde ham, Roben var for langt nedskiaaren. „Desbedre“,

svarte den Uforfammede, „desbedre vil man see Deres Majestæts smukke Skuldre.“ — „Kast ham ud af Døren!“ sagde Keiserinden koldt. Det skeete, og Modeskongen (saa kaldtes han almindeligviis) torde aldrig mere lade lade sig see for hendes Dine. — En Dag var der stor Cirkel ved Hove, og Keiserinden forlangte sine Diamanter. Den Dame, som havde dem i Forvaring, kunde paa ingen Maade finde Nøglen. „Nu“, sagde Marie Louise, lidt misfornøiet, „saa giv mig da mine Perler.“ Neppe var dette skeet, før Keiseren kom og strax spurgte hvorfor hun ikke havde sine Diamanter paa? Istedetfor at sige ham Uarsagen, svarte hun: „behager jeg Dem da ikke saadan?“ — „De behager mig nu og evig!“ svarte Napoleon og talte om noget Andet. Hun kiendte sin Gemals heftige Karakter, og vidste, at det vilde bekomme Damen ilde, hvis han havde erfaret den sande Grund. Det er et Træk, som gjør Marie Louises Hierte Vre.

Det er bekjendt, at Napoleon, naar han var i godt Lune, drev allehaande Løier med de Personer, han godt kunde lide; han trak dem i Dreie, kneb dem i Kinderne, gav dem smaae Dressigen og alleflags Skiemtenavne. Duroc, Berthier og Savary nøde især dette Fortrin. Til Marie Louise kom Keiseren ofte ved Toiletten, og kunde daielden afholde sig fra at give hende flige Tegne paa sin Yndest. Engang havde han knebet hende saa stærkt i Armen, at hun sprang op og kreg

høit. Dog Napoleon blev ved saalænge med Spøg, tog hende i Favn og kierteignede hende, indtil hun blev mild igien og Huusfreden atter var tilveiebragt. Hertuginde af Montebello var den eneste Person ved Hoffet, som dristede sig til at støde Keiseren fra sig, naar han paa denne Maade vilde spøge med hende. — Napoleons Ironfragigelse saavel som alt øvrigt der foregik i Paris, dulgetes for Keiserinden (der opholdt sig i Blois) lige indtil den 7de April; strax vilde hun til sin Gemal, men man snakkede hende derfra. Napoleon forudsaa, at man vilde stille ham fra hans Gemalinde, og lod derfor et talrigt Detaschement af sin Garde bryde op, og fulgte selv strax efter. I Etampes erfoer man, at Keiserinden var reist dergiennem, for at begive sig til sin Fader i Ramboillet. Nu kunde man ikke tænke paa at følge hende længere, da hele Omegnen var besat af fiendtlige Tropper. Napoleon vendte tilbage til Fontainebleau, stolende paa sin Gemalindes Hjerte, og overbeviist om, at hun var tvungen til denne Reise. Hun blev syg i Ramboillet og siden i Grosbois, hvorfra hun reiste giennem Tyrol til Wien. Sørgmodig og stille lever hun nu ene for sin Søn, der alt stænker hende megen Glæde. Sin Gemal mindes hun endnu stedse med Ærbødighed og Hengivenhed.

Lucian Buonapartes hemmelige Memoirer.

(3 Udtog.)

Carl Buonaparte, Lætitia Ramolini's Mand og Napoleons Fader, var een af hine tre Deputerede, den korsikanske Adel i Aaret 1778 sendte til Frankrige for at hylde Ludvig XVI. Faa Aar før Revolutionen døde Carl Buonaparte, 36 Aar gammel, af Brystsyge i Montpellier. Han efterlod en talrig Familie, tre Døttre: Elise, Pauline og Caroline, og fem Sønner: Joseph, Napoleon, Lucian, Ludvig og Hieronymus. Lucian blev født 1779. Hans Skole- og Ungdomsaar udmærke sig ikke ved noget Ualmindeligt: i en Hast giennemløb han nogle Klasser, uden dog at gjøre betydelige Fremfærdt.

Korsikaneren Paoli, der i Europa har vundet et Slags Celebritæt, antog sig, ved sin Tilbagekomst til Den, i Revolutionens første Aar, de unge Buonaparter, især Lucian, som han kaldte sin lille Philosoph. I disse Ynglingers Siæle spirede allerede hiin Uergierighed, der i Fremtiden skulde udmærke dem fremfor alle deres Samtidige. Lucian var endnu for ung til at tage Deel i Revolutionens første Bevægelser. Dog saa Korsika havde sendt Deputerede til Rigsstænderne. — Den Uergierighed og brændende Iver, hvormed Korsikanerne gjorde sig de revolutionaire Ideer egne,

bevægede dem til, imod den da i Korsika afmægtige Paoli, at erklære sig for Nationalkonventet. Napoleon og Lucian viste sig meget virksomme. Den Første blev deskaarsag landsforviist og maatte 1793 med hele sin talrige Familie, blottet for Alt, forlade Den og flygte til Provence. Joseph, Lucian og Ludvig vare forviste med ham og uden Ansættelse. Napoleon indtraadte nu i det Artillerieregiment, hvori han dengang var Lieutenant.

Den landsflygtige Familie gik til Marseille, hvor den af Hr. Clary, en riig Sæbefabrikant, erholdt den af Konventet for patriotiske Flygtninge bevilgede Understøttelse. Det sydlige Frankrige, i Erdbelæshed Marseille, der havde modsat sig Folkestrømmen, var ved Deputerede fra Nationalkonventet bragt under Naget. Blandt disse udmærkede sig Salicetti, en Korsikaner, der tog sig meget af den Buonapartistiske Familie. Han forestillede Napoleon for Barras og bevirkede hans Avancement. — Lucian, ligesaa ivrig Revolutionair som Napoleon, blev Forstander for Krigsforraads-Magasinet i Saint-Maximin, og nu udvikledes i ham de Lidenskaber, der skulde beherske ham hans hele Liv. Hefstig, fyrig, lystig, forliebt af Temperament, overlod han sig snart til sin Tilboielighed for det smukke Kien, snart til sin patriotiske Iver. Hver Dag besøgte han Talestolen i Folkeforsamlingen, og oppustede uophørligt Revolutionens endnu ulmende Ild. Dies

Blikket efter skrev han, begejstret af Kierlighed, Sonetter og sentimentale Epistler.

Hans Embede som Magasinforsstander havde bragt ham i Forbindelse med Familien Boyer. — Boyer var en velhavende Gæstgiver, Fader til to Børn, en Søn og en Pige: denne hedte Christine, havde en interessant Dannelse, var ualmindelig blid, men tillige yderst frygtsom og bly. Lucian elskede hende og blev elsket igjen. Daglig vorte denne Kierlighed i Styrke og maatte tilsidst i en lille Provincialstad giøre Opsigt. Da derfor Lucian en Dag i en offentlig Tale med sin sædvanlige stormende Varme havde yttret sig om Standsliighed, traadte Boyer, der stedse beundrede ham som Folketaler, fortrolig hen til ham med de Ord: „Du har fortreffeligt beviist, at vi alle ere liige: mener Du noget med det, hvorfor ægter Du da ikke min Datter; Du gjør Cour til hende og skader derved hendes Rygte; er Du en ærlig Karl, tover Du ikke længere.“ Denne Tiltale i saa mange Patriots Overværelse, dekonstancerte Lucian paa en Maade: da han imidlertid maatte have sit gode Navn og følge den Moral, han selv prædikede, greb han Boyers Haand og sagde: „Godt, jeg vil ægte Din Datter.“

Familien Buonapartes eneste Haab beroede dengang paa Napoleons hurtige Avancement, men Robespierre faldt og med ham sammenstyrtede dens hele Lykkesbygning. Nationalkonventet havde sendt Repræ-

sentanterne Serres og Anguis til det sydlige Frankrige, for at undertrykke de der endnu frygteligt rasende Terrorister. De fik et stort Antal Denunciationer mod Lucian Buonaparte, der blev skildret dem som den lille Robespierre i Saint-Maximin, men da han i Byen havde et stort Partie, maatte han angribes med Klogskab og Forsigtighed. Hvorvel nu Anguis meente, han blot behøvede at holde en heftig Tale imod ham i Folkforsamlingen, for atter at styrte ham tilbage i sit Intet, lod dog Lucian sig ikke forvirre, betraadte Talsstolen, da hans Anklager var nedstegen, og tordnede saaledes imod ham, at hans Anseelse hos Terroristerne steg istedetfor at synke; da imidlertid disse i Hovedstaden havde tabt Overtægten, maatte de ogsaa i det sydlige Frankrige følge Reactionens Strøm.

Nødt til at flye fra Saint-Maximin, hvor hans Liv svævede i Fare, var Lucian nær bleven et Offer for Nedsableren (sabreur) August Rey, hvis Familie man beskyldte ham for at have styrtet og som havde svoret, at dræbe ham med egen Haand. Denne Mand, der var vorden en Skræk for alle Sydfrankrigs Terrorister, oppassede, harniskklædt fra Isse til Fodsaaale, Lucian paa Landeveien, for at opoffre ham, for sin Hævn. Lucian kommer ridende henad Veien, bemærker Faren, fortsætter dristig sin Reise og Morderen vover ikke at udføre sin Plan. Uden Penge og Pastroner kommer Lucian til Paris, ligesom sine Brødre.

Det er bekendt, i hvilken Nød Buonaparterne dengang befandt sig. Denne steg indtil den 13 Vendémiaire, da Napoleon af Barras stilledes i Spidsen for den væbnede Magt, og, bedækt med Parisernes Blod, nødtes til at forfølge sin nye Bane. Imidlertid havde Konventet selv gjort Ende paa sin sørgelige Eksistens. Freron sendtes mod Syden for at undertrykke Reactionen. Regieringskommissionen, hvis Chef han var, tog sit Sæde i Marseille, hvorhen nu ogsaa Lucian med sin Moder og sine Søstre begav sig, forøgende Antallet af Prokonsulens Clienter. Madame Lætitia understøttedes rigeligt af ham. Paa samme Tid begyndte man ogsaa at tale om General Buonaparte og hans Fordringer paa Konventets Taknemlighed. Denne sin Families stigende Kredit gjorde Lucian giældende; af Regieringskommissionen i Marseille og strax efter af selve Direktoriets udnævntes han til Krigskommissair.

Uafhængigere end før, vendte nu Lucian tilbage og ægtede Tomfrue Boyer, mod sin Families Villie, skiondt der aldeles Intet var at udsætte paa hendes Sæder, hvilket neppe lod sig sige om Mad. Lætitias Døtre, der allerede dengang havde gjort sig bekendte ved deres Galanterier. Den ældste havde over Hals og Hoved ægtet Bacciochi, forhen Officeer i italiensk Tjeneste, og Pauline stod paa en ret fortrolig Fod med Generaladjutant Leclerc, dengang Kommandant i Mar-

feille. Lucians Kone vedblev at være sygelig, sørgmodig og indgetogen: derfor kunde hun siden, ved Lucians stedse stigende Glands, ikke glimre i Verden. — Kort efter begyndte Lucians høiere politiske Løbebane. Napoleons glimrende Seire opflammede hans Vrgierighed. 1798 blev han valgt til Medlem af de Femhundredes Raad. Han sluttede sig til Abbé Sieyès og hans Partie, og var Een af dem, som styrkede Directoriet. Indviklet i alle hiin Tids Intriguer, banede han endelig sin Broder Veien til den øverste Magt og den XVIII Brumaire kronede, efter Napoleons Tilbagekomst fra Egypten, Antijakobinernes Triumph. Lucian havde dengang atter forladt Sieyès og hvervet et eget Partie for sin Broder. I Madame Recamiers Huus holdt de Sammensvoerne deres hemmelige Møder. Directoriet blev styrtet og Frankrige underlagtes hine tre saakaldte provisoriske Konsuler, hvoraf Napoleon var den Gene. Til Løn for sin kraftige Medvirkning erholdt Lucian Portefeullen, som Minister for de indre Anliggender.

Den endnu vaklende Konsularregjering kunde kun vinde Fasthed ved Fred eller nye Seire. Freden mislykkedes og Napoleon forfulgte den Bane, hvorpaa han alt havde høstet saa mange Laurbær. Alles Blikke vare vendte mod Rhinen og Alperne. Den første Konsuls Ophvielse til despotisk Monark befordrede Lucian meget ivrigt. Da han imidlertid saae sit Haab, at dele den

øverste Magt med sin Broder, aldeles fluffet, kom det omsider til et formeligt Brud mellem Begge. — To Familiepartier beilede dengang til Napoleons Gunst, hans Brødre nemlig, i hvis Spidse Lucian stod, og Familien Beauharnois, hvis Siæl Josephine var; dette havde Overvægten. Fouché, der offentligen opponerede mod Lucian, understøttede det kraftigt. Madriders Ambassaden, hvortil Napoleon kørte efter udnævnte Lucian, var i Grunden ikke andet end en glimrende Forviisning.

Da Brødrene vare blevne adskilte, udsønedes de snart med hinanden, Man veed, hvor høit Carl IV. beundrede Napoleon. Et Exempel kun: Da Napoleon i Maret 1800 sendte Kongen nogle skønne Raceheste til Forøring, sagde Carl til Staldmesteren, der bragte dem: „Du er ret lykkelig, at Du kan være Verdens største Mand saa nær; jeg vilde gierne give en af mine Fingre for at kunne nyde denne Lykke.“ Han var ganske henrykt over, at have en Broder til den første Konsul som Ambassadeur ved sit Hof, og aldrig var nogen fransk Minister i Madrid saa anseet som Lucian. Han vandt Deres katholske Majestæters aldeles uindskrænkede Gunst. Især beilede han til en høi Prindsesses Naade, og det lykkedes ham at vinde den. Sa han var endogsaa saa forsængelig, efter sin Tilbagekomst fra dette Gesandtskab, i en Guldkæbe at bære Prindsessens Portrait om sin Hals.

Lucian havde vidst at erhverve sig det kongelige Ægyptens Tillid i den Grad, at han ikke tog i Betænkning allerede 1801 at gjøre det for den første Konsul, som Keiseren først 9 Aar efter, da hele Europa skialv under hans Scepter, vovede at udføre. Josephine var ufrugtbar, Napoleon behøvede en Arving for at grundfæste sin Magt. Lucian tænkte derfor paa, at istandbringe en Forening mellem sin Broder og en spansk Infantinde af Bourbonnernes durchlaughtige Blod, for at han paa den kunde grunde sine Fordringer paa det nye Dynastie. Denne Prindsesse var Isabelle, Kongens anden Datter, sexten Aar gammel; Lucian meddeelte Napoleon sin Plan, den fandt Bisald, og han fik formelig det Hverv, at aabne Underhandlingen. Kongen og Dronningen grebe til med begge Hænder, og alting var i Rigstighed, da Josephine, som man havde skialt det for, man veed ei hvorlunde, kom efter Sagen. Det er bekendt, hvilken Indflydelse hun havde paa Napoleon. Nu fordoblede hun sine Kiærtegn, hun græd, bad og seirede. Koureren fik, istedetfor den endelige Underkrift, bestemt Ordre til aldeles at afbryde Underhandlingen. Ude af sig selv af Brede fløi Lucian med alle i dette vigtige Anliggende verlede Breve til det kongelige Pallads, hvor han indelukkede sig med Kongen og Dronningen, forelagde dem Alt og retfærdiggjorde sig selv. Deres hele Uvillie traf nu Førstekonsulen allene. Efter Lucians Tilbagekomst til Paris, sagde Madame

Buonaparte til ham: „Nu, Broder, De vilbe have mig bort?“ — „Ja“, svarte han, „jeg vilde opoffre vor Kierlighed for Statens.“ De bleve aldrig Benner mere.

Nogle Maaneder tilforn var Portugal bleven tvungen til at aftræde Spanien nogle Landstrækninger, for derved at undgaae en fransk Armees Indfald, der allerede stod paa Grændsen. I Kraft af en hemmelig Betingelse udbetalte Prindsen af Brasilien tredive Millioner Franker; denne Sum blev lige deelt imellem Spanien og Frankrig. — Efter at Lucian havde overdraget sin Værdighed i Madrid til General Gouvion St. Cyr, forlod han Spanien i Novbr. 1801. I Marts 1802 udnævntes han til Medlem af Tribunalet, blev siden Storofficeer af Vreslegionen og Een af Sammes Forvaltningsraads syv Medlemmer.

Lucians Gemalinde var død i det Hotel, han som Minister i Paris beboede. Lucian syntes utrokelig ved hendes Død, thi med alle sine Udsvævelser elskede han hende høit og lod hendes gode Hierte vederfares fuldkommen Retfærdighed. Han lod opreise et hans Smerte værdigt Mindesmærke paa hendes Grav. Det var af Marmor og Bronze og havde denne Indskrift: „Som Pige, Kone, Moder, uden Dadel. Christina Boyer, født i St. Maximin.“ Hendes i Marmor udforte Buste stod paa en Søise, omgiven med Genier

og Basreliefs, der fremstillede denne hæderværdige Kvin-
des Dyder og Egenheder. Hun døde i sin Alders
Blomster.

Efter Lucians Hiemkomst fra Spanien, førte
Madame Elise Bacciochi hans Huusholdning. Begges
Sovekamre stødte til hinanden. Det var endogsaa be-
kiendt, at Broder og Søster badede sig i samme Væ-
relse paa een Gang. De gik altid sammen og vare læn-
gere end een Maaned uadskillelige. Men Søsteren var
ligesaa ubeständig som Broderen. Fontanes saae hende
i Ehuillieriernes Have og fulgte hende i Hølene overalt,
i det han halv høit mere end een Gang sagde til sin Led-
sager: „Gud, hvor hun er deilig! Paa hendes Alter
gad jeg nok strøet nogle Korn Virak. Madame Bac-
ciochi havde stedse været en Elskerinde af bredskuldrede
Mænd, hun erklyndigede sig om hans Navn, og man
sagde hende, det var Digteren Fontanes. Snart var
Venstabsbaandet knyttet; Bacciochi mærkede Intet.
Saa snart Madame Elisa havde gjort sin nye Erobring,
forlod hun Broderens Huus og fløttede til Forstaden
St. Honorée. Fontanes blev siden udnævnt til Præ-
sident for det lovgivende Korps, Stormester for Universi-
tetet, Senator og Medlem af adskillige Ordener.

Lucian forelskede sig blandt Flere i en ret vakker
Kone, Madame Jouberteau; hun var født i St. Malo,
hvor hendes Fader, Bleschamp, en saare retskaffen
Mand, Fader til otte Børn, hvoraf hun var det ældste,

var Marinekommissair. Han havde i Paris en Søster, der var Modehandlerinde. Da hans ældste Datter var tretten Aar gammel, sendte han hende til denne, at hun skulde lære at gjøre Pynt. En vis Fouberteau, Epiller af Profession, blev opmærksom paa hendes sig udfoldende Udigheder; han besluttede at vinde hende, for engang i Tiden at aagre med hendes Skionhed, bød om hendes Haand og fik den. Mere forlangte han ikke. Han boede for sig selv, og lod hver Morgen høfligt spørge hvorledes Fruen havde passeret Natten. Aldrig saasnart var hun kommet i Forbindelse med Lucian, før hun fik sit Hotel ved Siden af hans; hans Kjærlighed til hende var saa heftig, at han lovede hende Ægteskab. Napoleon plagede ham uophørligt, han skulde ægte Dronningen af Etrurien; dette gav siden Anledning til en bitter Ordveksel mellem Begge. „Hvorledes?“ sagde Napoleon. „Jeg vil give Dig en Infantinde med et Kongerige, og Du foretrakker en Skioge?“ — „Det kan være,“ svarte Lucian sarkastisk, „men indrømme maa Du mig dog, at jeg, i det jeg fulgte Dit Exempel, i det mindste har valgt Een, der er ung og smuk.“ — „Og Du bliver ikke ved at sammenligne Frankrigs ædlestes Kvinde med Dit elendige Kreatur?“ udbrod Napoleon i Brede. „Min Gemalinde har gjort min Lykke, i det hun gjorde sin egen. Ved min Daad har jeg løftet mine Frønder af det Stov, de vare sunkne i.

Jeg vilde gjøre min Broder til Konge og han vil kun sin Skændsel." Begge skiltes Uvenner ad. Lucian meddeelte Madame Touberteau den Samtale han havde havt med sin Broder hende angaaende. Han talte om Hævn og hun undlod naturligviis ikke, at nære dens Flamme i hans Bryst. Man maae imidlertid vide, at Hr. Touberteau, denne frebelige og fortræffelige Egtemand, endnu levede. Lucian havde et par Maaneder tilforn tilfillet ham en Sum Penge, at begynde en Handel med, og dermed sendt ham til Amerika, hvor han siden døde af den gule Feber.

Mairen for det andet Arrondissement, Hr. Duquesnoi, fik nu af Lucian Ordre til at indfinde sig i hans Hotel med Civil-Statens Registre, for at slutte et Egtekab. Man anbefalte ham den dybeste Tausched, men Forsstekonsulen kom, al Forsigtighed uagtet, efter sin Broders Hensigt, og Duquesnoi fik formelig Ordre til den fastsatte Aften at holde sig hjemme. Saa snart det lod sig gjøre, meddeelte Mairen Lucian den erholdte høiere Kontraordre. Man tænke sig Virkningerne af denne Esterretning! Lucian larmede og raste. Endelig lader han spænde for, og alle Siæsterne kjøre til hans Landgods Plessis-Chamant. Om Aftenen Kl. 11 kom man bid, Mairen og Præsten fik Ordre ufortøvet at komme paa Slottet, og Egtekabet blev sluttet. Morgenen efter erfoer Napoleon alt dette. Intet

ligner hans Forbittrelse. Efter saa Dages Forløb vendte de nygifte Folk tilbage til Paris. — Mere behagelig end smuk udmærker Madame Touberteau sig ved et fyrigt Die, en hvid Zeint, ret flionne Former og et af hine udtryksfulde Physiognomier, der imponere mere end de interessere. Siden sit Giftermaal med Lucian har hun viist sig som troe Kone, men som uretsfærdig og avindsyg Stedmoder.

Lucian søgte, i sin Familie selv at tilveiebringe en Faction mod Napoleon; det var ham, der opmuntrede Hieronymus til at trodse ham; ogsaa paa Joseph, der efter hans Raad afflog Bicekongeriget Italien, som siden Eugene Beauharnois fik, havde han megen Indflydelse. Han havde forbudet Enhver i sit Hotel at tale om Napoleon og om Alt, hvad der foregik ved Hoffet. Dette Forbud var saa strengt, at han nær havde afflediget en af sine Secretairer, fordi han, paa begge sine Dottres Bønner, havde kjøbt nogle Kobberstykker, der fremstillede Scener af Napoleons Krigerliv. Efter at han havde brudt med Konsulen, bleve alle hans Sødsfendes Portraiter nedtagne og kastede ind paa et Pulsterkammer.

Napoleon hviilte ikke: Lucian fik Ordre til at forlade Frankrige. I April 1814 gik han til Mailand. Madame Lætitia saas med tungt Hierte sin Yndlings

Udreise. *) I hans Fraværelse begyndte man at nego-
ciere om hans Tilbagekomst, og Kardinal Fesch med-

---

*) Hjemme spillede Madame Latitia en latterlig Rolle. Klædt som en Pige paa sytten Aar, bar hun Klæder af Mouselin, Cambride eller Pattsif, og Blomster paa Hovedet. Hun havde været en heilig Kone, endnu bærer hun umiskjendelige Spor af fordums Skønhed. Napoleon havde bedt Madame Bacciochi at gaae med hende til den berømte Galanteriehandler Lenormand, for hos ham at udsøge Tøi, der passede bedre for hendes Alder og hendes Rang. Hun besluttede sig endelig til at gaae med, men fandt alting alt for Frækkelig dyrt, og vilde virkelig gaaet bort uden at købe Noget, da Madame Elise ubtog Silketøj til hende for tusinde Franker, og overtalte hende til at beholde det. Den gode Kone tog sig denne Udgift saa nær, at hun maatte holde Sengen fiorten Dage efter. — Efter Russians Udreise fra Paris, flyttede hun ind i hans Hotel, men beholdt dog sin gamle Bøndbærer fra Forstaden St. Honoré, fordi han leverede hende Dragten for fem Centimes og desuden pompede saameget Vand, som Køllepigen behøvede til at vaske op i. Hun gav ikke sine Folk nogen egentlig Kost, men overlod dem blot Levningerne fra sit eget Bord. Spurgte man hende, hvorfor hun var saa oekonomisk, svarte hun: „da jeg havde ni Børn at forsørge, lærte jeg at spare: jeg bliver ved min gamle Orden, man veed ikke, hvordan det endnu kan gaae.“ Efter Ruslandsstoget fortalte man Napoleon, at hans Moder bag et vist Malerie havde skutt en Sum af fem Millioner. Han sagde

deelte ham omstændeligen de Samtaler, han desangaaende havde med Napoleon. Denne blev derved, at han skulde skille sig fra sin Kone, og lovede i dette Tilfælde Lucians Søn af andet Egtekab Parma. Lucian afslog Alt. Eugene Beauharnois blev Stats-Exekutionsler, en Værdighed, der syntes at have været bestemt

derfor en Dag til hende, da han just var hos ham i Thuillerierne: „Moder, jeg veed De har Penge liggende, jeg behøver dem, og de vilde uendelig forbinde mig Dem, hvis De vilde laane mig dem.“ — „D, Sire! Man har bedraget Dem; jeg har ikke en Skilling tilovers“ — „Jeg gientager det, det er en Tjeneste, jeg ventet af Dem.“ — „Jeg forsikrer Dem endnu engang, Sire, jeg har hverken Hvib eller Skilling.“ — „Jeg troer Dem, Moder.“ — Nu saldt Samtalen paa noget Andet. Men Napoleon vidste ret godt, hvad han skulde tænke. To Dage efter kom han umeldt til sin Moder, og bad sig til Gæst hos hende. Efter Middag besaae han Materierne, standsede ved det, Pengene vare skjulte bagved, og sagde: „De vilde ret glæde mig, ved at overlade mig dette Materie.“ — „Sierne, min Søn, jeg vil sende det til Thuillerierne.“ — Nu ringede han, og befalte den indtrædende Betient, at tage Materiet ned. Madame Esticia vil ikke tillade det, men Napoleon fordrer sieblifelig Lydighed, og aldrig saasnart er Materiet nede, før han seer Châtollet; han lader det bære i sin Bogn og følger selv efter, uden at sige et eneste Ord til sin Moder, der var færdig at briste af Vregrelse.

for Lucian, hvis han havde givet efter, og Hertugdømmet Parma sit Prinds Borgheses Gemalinde Pauline.

Da Napoleon i Mailand vilde lade sig krone til Konge af Italien, forlod Lucian denne Stad, og syntes endelig at ville nedsætte sig i Rom. Her førte han et glimrende Liv, og Paven saae ham gjerne i sine Stater. Man viiste ham al den Agtelse, man troede at skyldte en stor Souverains Broder, uden at bekymre sig om den tvetydige Rang, han havde blandt sine egne Brødre. Madame Lucian modtog Statens første Herrer ret venflabeligt, men dog med en vis Protectionsmine; ikke var Lucian heller gandske fri for at affekttere et Slags Superioritet; dog tillod han ikke, at man titulerede ham anderledes end Senator. — Det er Skik i Rom, at Gouverneuren, den Aften Theatret, efter om Sommeren at have vqret lukket, igjen aabnes, lader servere Is i Logerne, hvorhos der toges strengt Hensyn paa Rang. Nu hændte det sig, at Isen først blev bragt i Hertugen af Chablais's Loge. Lucian, som den umiddelbart næst efter tilbødes, viste den tilbage og lod hente Forordninger fra sit Pallais. Gouverneuren troede at maatte undskylde sig, og tilregnede sine Folk denne Forseelse mod Etiketten. — Hertuginde af Chablais og Enkeprindsessen Borghese vare de eneste Damer, Madame Lucian fulgte til Salsdøren. Den samme Opmærksomhed viste Senatoren alle Personer af souveraine Familier. I de store Assembler,

han paa bestemte Dage gav, tillode kun saare Faa sig, at sætte sig ned; kort — den stive Pariser-Étiquette indførtes gandske af de Napoleoniske Høiheder. Kun de fremmede Prindsler, der vare komne til ham, aflagde Lucian et Kontrabesøg, og kun høist sielden besøgte han noget romersk Huus. Paa bestemte Dage om Aaret bevidnede han Paven sin Høiagtelse, og kun da saae man ham i fransk Dragt med Kaarde, ellers bar han en Frakke, selv ved de Fæter han gav og ved offentlige Høitideligheder, som han dog aldrig bivaanede uden paa særskilte for ham bestemte Rangpladser.

Efterat Joseph havde bestegit Neapels Trone, korresponderede han uafbrudt med Lucian. Joseph iulte Napoleon imøde, da han paa sin Vældes Høidepunkt, kort efter Freden ved Tilsit, igjen kom Italien. Lucian havde forinden havt en Sammenkomst med Joseph, hvori det afgjortes, at denne skulde foranstalte en Sammenkomst mellem Lucian og Napoleon. Nogle Dage efter reiste Lucian til Keiseren i Mantua. Samtalen var meget heftig og varede i flere Timer; det blev ved det Gamle. Dog lovede Napoleon at antage sig hans Børn. Lucian skulde strax sende begge sine Døttre af første Ægtekab til sin Brøders Hof. Han vilde saasnart mueligt gifte dem bort, og havde allerede bestemt den Ældste for Prindsen af Asturien. Mademoiselle Charlotte var dengang femten Aar, besad en udmærket Dannelse, en smuk Væxt og Tournure. Hun skulde

til Napoleons Hof, for der at gjøre sig fortrolig med den Rolle, der ventede hende i Madrid. Da imidlertid nye Hindringer indtraadte, syntes den projekteerte Forbindelse at gaae ind igjen: Man talte ikke mere om Reisen, og Katastrophen i Spanien begyndte.

Sammenkomsten med Napoleon i Mantua var bleven Gienstanden for alle Samtaler. Bestemt vidste man Intet af dens Resultater, uden Mademoiselle Lucians Giftermaalsprojekt, og man troede, at den, der var bestemt til at blive Kronprindsen af Spaniens Svigerfader, ogsaa selv med det første vilde optage en Plads blandt de kronede Hoveder. Saaledes forklarede man sig Hans Katholske Majestæts givne Minde til Dronningen af Etruriens Ufsættelse. Hele Italien var overbevist om, at dette skønne Land vilde blive Lucian til Deel. Toskanere og offentlige Autoriteter begyndte allerede at beile til hans Gunst, skøndt han reent ud erklærede, at Toscana aldrig vilde blive hans. Han havde Ret, thi hans Søsters, Elisa Bacciochi's hele Uergrierighed var rettet paa Besiddelsen af dette de skønne Kunstlers klassiske Land. — Da siden Pavens Sammersperiode for Alvor begyndte, ønskede man Lucian bortfiernet, at han ikke skulde understøtte Hans Hellighed med Raad: med Daad kunde det da ikke skee. Han befandt sig just i April 1808 paa sin Villa i Frascati, den samme, der havde tilhørt Cicero og af ham gienholdt sit gamle Navn Tusculum, da Kong Joseph

indbød ham til at forlade de romerske Stater, fordi de ikke længer vare noget passende Asyl for ham, og for sig og sin Familie vælge et roligere Opholdssted. Sine Stater foreslog Joseph ham ikke, hvilket skulde siges saameget som at han ikke skjøttede om ham, thi han vilde have været tvivraadig om Maaden, han skulde have behandlet ham paa, da han ikke torde behandle ham som anerkendt Prinds, og ikke vilde behandle ham som en i Unaade falden Broder. Lucian valgte Toscana til sit Opholdssted. Toskanerne troede, i Lucian at see deres nye Fyrste. Hans Navn som Statsmand, hans luttrede Smag for de skionne Kunster, den Gævmildhed, hvormed han understøttede dem, og selv de italienske Skikke, han i sit Privatliv havde optaget, talte for ham til Folkets Hjerte. Endelig kom dette ud af Drømmen, og Glæden havde en Ende. — Josephs Valg til spanske Konge indgiød ham nyt Haab. Madame Lucian havde endelig overbevist sig om, at hendes Mand maatte give efter, hvis han vilde gjøre sine Familierettigheder gjældende, og besluttet, om ikke at give sit Minde til formelig Skilsmisse, saa dog at leve i Tronens Glands som ikke-kronet, dog anerkendt, Gemalinde. Hvem skulde være Konge i Neapel efter Joseph? Ludvig og Hieronymus havde hver sin Krone, og man meente, at Storhertugdømmet Berg var Grændsen for Murats Stigen. Man troede altsaa almindeligt, at Lucians Tid var kommen nu; Alles Dine

vare henvendte paa ham, Hoffet og Armeen i Neapel ventede hver Dag hans Komme. Disse glimrende Udsigter maatte snart vige for Madame Murats Ergierighed. Hun var utilfreds med sin Hertugskrone, især naar hun sammenlignede den med Kongekronerne, der smykkede hendes Svigerinders Hoveder. Hun greb altsaa Leiligheden, iilte til Bajonne og naaede sit Meed.

Efterat Lucian i nogle Maaneder havde opholdt sig i Florens, fik han Tilladelse til at reise til sit Gods Canino, 25 Mile fra Rom. Medens han i Vinteren 1810 opholdt sig her, opfordredes han atter til at sende begge sine Døttre af første Egtteskab til Paris, hvortil han gav sit Minde under den Betingelse, at den Ældste skulde staae under Madame Lætitias Opsigt. Alserede havde Rygtet om den store Skilsmisse udbredt sig. Lætitia og flere med hende meente, at den unge Niece nok vilde kunne behage den almægtige Onkel. Man talte derom i Paris, man skrev derom til Neapel og Rom. Lucian taug vel, men man mærkede tydeligt, at ogsaa han haabede. Egtteskabet syntes ikke upolitisk. Det for Europa saa frygtelige Frankrig, der tre Gange havde bragt Østerrige til at flække, trængte ikke til en Familiealliances stedsse dog kun preciaire Fordele, for at grundfæste sin Overvægt. Keiseren maatte troe, at den Potentat, han vilde tvinge til at give sig sin Datter, kun gav efter for Omstændighedernes Magt, uden derfor at blive ham hengivnere; at tvertimod en

saadan Forbindelse kun maatte forøge Smerten over lidte Tab og Følelsen af tilføiet Uret. Giftede han sig med en ung Pige af sin egen Familie, vakte han ingen Mistroe hos de europæiske Magter; han vedblev at hævde sin Overmagt over dem, uden at sætte Noget af dem i den Nødvendighed, at tage sin Tilflugt til Contraalliancer, for at jevne hvad et Ægteskab vilde have lagt til hans Kræfters uhyre Masse. I Frankrig var man iøvrigt fortrolig med Buonaparternes Ophvielse og en Keiserinde af deres Blod vilde have været agtet ligesaa høit som en Anden. Men denne maaskee kloge Politik fyldestgjorde ikke Napoleon. Nygtet tabte sig snart; nu gjaldt det en russisk Storfyrstinde, nu en sachsisk Prindsesse, og endelig Østerrige.

Mademoiselle Charlotte Buonaparte, i hvis Dine Keisertronen nogle Dieblikke havde blinket, var dog bleven forestillet Napoleons Hof. Ved den første Sammenkomst bojede hun Knæet, og Keiseren sagde til hende, „staae op, Prindsesse, og omfavn Deres Datter!“ Hun var altsaa anerkjendt. — Ikke længe efter læste Publikum med overordentlig Forbauselse, at Kong Ferdinand VII søgte om at blive adopteret af Napoleon og om at ægte en Prindsesse af fransk Blod. Josefs Døtre vare endnu for unge; Madelle Lucian var altsaa Prindsessen. Det nye Ægtepar skulde for det første boe i Paris. Man skrev til Lucian: han nægtebe Ferdinand sin Datters Haand, og fordrede

hende tilbage. „Inden fire og tyve Timer skal hun være ude af Paris!“ sagde Napoleon, og hans Ordre blev punktlig fulgt. Marie Louise vidste Intet af alt dette. Da Mdsfelle Lucian forestiltes hende, bad hun om hendes Venfkab.

Intet Brud mellem begge Brødre var betegnet med et saa bittert Fiendskab, som dette. Lucian forlangte Pas til Nordamerika og fik det. Dieblikkelig gjorde han Anstalter til sin Afreise. Effecter, Statuer og Malerier lod han indpakke og sendte Alting til Civita-Vecchia. Han skrev til sin Svoger Murat og bad ham overlade sig et af de amerikanske Skibe, hvorpaa der i Neapels Havn, efter Napoleons Ordre, var gjort Beslag. Joachim tilstod ham sit Forlangende og gav Capitainen paa det skionne Tremastskib Herkules dette tilbage, under den Betingelse, at han skulde føre Senatoren til Amerika. Kongen lod selv 10,000 Dukater udbetale til Skibets Udrustning. Lucian frygtede vel, at blive opbragt af engelske Krydsere, men forandrede dog ikke sit Forsæt, at flye, thi han frygtede sin Broders Vrede. Dog vilde han ikke udsætte sin smukke Maleriesamling for Fare, og leverede den til nogle romerske Bankører, der laante ham betydelige Summer derpaa. For at kunne gjøre sig en Forestilling om disse Kunstfagers Værdie, maa man vide, at hans Broder Ludvig for to Aar siden, da en lignende Reise var i Gænge, havde budt ham 1,500,000 Franker for Males-

riefamlingen allene, der dengang blot bestod af 120 Stykker og nogle antike Statuer. — Den 5te August gik Herkules med gunstig Vind under Seil.

Lucians Følge var meget talrigt. Hans Familie bestod af to Døttre af første Ægteskab, Charlotte og Amalia, og fire Børn af andet Ægteskab, nemlig Carl, en yderst interessant Dreng, født før Giftermaalet; Lætitia, opkaldt efter sin Bedstemoder og født i Mailand; Johanne, født i Rom og af Pius VII selv holdt over Daaben, og endelig Paul, der i Canino havde seet Verdens Lys. Til Familien hørte desuden Anna Souberteau, hans Konges Datter, og det øvrige Følge bestod af 40 til 50 Personer. — Om Natten reiste der sig en heftig Storm; hele Familien blev søesyg og man besluttede, at løbe ind ved Cagliari. Paa Rheden skrev Lucian til Kongen af Sardinien og bad om Tilladelse til at udhvile sig lidt i hans Hovedstad. Først efter fire og tyve Timers Forløb svarte Kongens Minister ham: „det gjorde Hs. Majestæt ondt, at han maatte afslaa Hr. Lucian Buonapartes Forlangende.“ Senatoren bad nu blot, at hans Familie maatte gaae i Land, han selv vilde blive ombord. Kongen afflog og saa dette og ønskede, at Skibet vilde forlade Cagliari's Havn jo før jo heller. Lucian onnodede nu den engelske Gesandt om et Pas; Lorden svarte, han tørde Intet give ham, og at den brittiske Minister ved det sardiniske Hof, langt fra at tørde sikke hans Reise til

Amerika, havde maattet beordre de engelske Krydsfere paa Stationen selv til at anholde hans Skib og bringe det, enten tilbage til Italien, eller, hvis han foretrak det, til en brittisk Havn. Med svagt Haab om at undkomme forlod Lucian Cagliari, og neppe var Byen af Sigte, før Skibet stødte paa to engelske Fregatter. En Lieutenant fra den ene kom ombord. Han loe haanligt da man sagde ham, at Herkules havde Signor Fabricio's, en til Philadelphia reisende Kiobmands Familie ombord, og hilste strax Lucian ved sit Navn. Lucian fik Valget mellem Engelland og Malta, og foretrak det sidste. Den 24de Aug. vinede de trætte Reisende Den. Gouverneuren havde ingen Forholdsregler fra sin Regjering, troede derfor ikke at kunne bevogte sin vigtige Fange forsigtigt nok, og lod hele Familien indespærre i Nicasoli, et af la Baletta's fem Forter. Lucian var yderst opbragt over denne Behandling, og holdt en skarp Tale til den engelske Gouverneur, General Dix, der først afslagde sit Besøg hos Lucian syv Timer efter hans Ankomst. Generalen erklærede derimod tørt, det maatte blive som det nu var, til han fik nærmere Forholdsregler. Fire Uger efter indløb endelig disse, og nu tilbød Gouverneuren Lucian San Antonio, de forrige Stormesteres Landsted, til Opholdssted, fik en Vagt af 50 Mand med to Officerer, og torde ikke gaae ud uden Opsigt.

Efter to Maaneders Forløb forlangte den brittiske Regiering, at han skulde komme til Engelland og der leve som Krigsfange paa sit Oresord. Admiralitetet fik Ordre til at lade ham afhente, og i November kom en af de skønneste engelske Fregatter, *Præsidenten*, til Malta. Den 29de Novbr. gik Familien ombord og den 28de Decbr. kastedes Anker ved Plymouth. Derfra førtes Lucian til Ludlow, Hovedstaden i Fyrstendømmet Wales, hvor han sattes under streng Opsigt. Denne den engelske Regierings Forsigtighed havde sin Grund i et Nygte, der ved Lucians Afreise fra Italien havde udbredt sig fra Frankrig af. Man meente nemlig, Bruddet mellem begge Brødre kun var forstilt, og havde store Hensigter til Grund. Lucian skulde, efter deres Mening, virkelig begive sig til de forenede Stater, der forstærke det franske Partie og tilintetgjøre det engelske, indlade sig i hemmelige Forbindelser midt i de brittiske Besiddelser i Amerika, og ophidse Amerikanerne til Krig. Ved denne Diverston kunde Napoleon haabe at erholde store Fordele i Spanien og Portugal, da Engellænderne vilde nødte til at kalde deres Tropper tilbage. Alt dette lod sig høre, men var dog uden al Grund, og Fiendskabet mellem Lucian og Napoleon var ved Kiendsgierninger noksom beviist. Medens sit Ophold i Engelland fuldendte han sit store episke Digt „*Carl den Store*“, hvortil allene Kobberpladernes til Pragtudgaven kostede ham 120,000 Franker.

Den Mistroe, hvormed Lucian i Engelland blev behandlet, vorte med Napoleons Vælde. Katastrophen ved Moskow og Slaget ved Leipzig bebudede ham hans Families nære Undergang. Hans Kongstuelighed fordooblede sig under Felttoget 1814, og hans Stemning blev endnu sørgeligere, naar han betænkte, at han kun havde den at takke for sin Frihed. Da han ved Parisfreden erholdt denne, udbad han sig Tilladelse til giennem Frankrige at begive sig til Rom, men det afsloges ham. Lucian maatte altsaa reise giennem Tydskland og Schweiz, og lod sin Familie blive tilbage i Engelland, indtil han havde erfaret, hvorlunde Paven var findet imod ham. Den 27 Mai kom han til Rom, hvor han endnu samme Aften fik Audients hos Hs. Hellighed. Man kiender den overordentlige Deeltagelse, hvormed Paven modtog ham og strax ophjædede ham til en romersk Fyrste af Canino samt Greve af Apollino, Herre til Remori og flere Steder. Hele Europa syntes dog, denne Hs. Helligheds Høimodighed gik lidt for vidt. Madame Lucian var ude af sig selv af Glæde, da hun erfoer den overvættede Ære, Paven havde vist ham. I October kom hun med Sine til Rom. Lucians Lykkesstjerne straalte nu ret, medens hans Broders uylig saa kæmpemæssige Vælde var nedstunken til Besiddelsen af en lille ubetydelig De, han snarere maatte ansee for et Fængsel end for et frivilligt Forviisningssted. Lucian begyndte nu ved Mæglere at nærme sig ham. Ma-

dame Lætitia og hendes Datter Pauline gjorde hyppige Reiser fra Elba til Rom. Napoleon selv syntes i sin betrængte Tilstand at nærme sig sin Broder. Denne troede ved sin Families politiske Opstandelse at kunne have sin egen Væ. og fyldestgjøre sin Egenkiærlighed. Frankrig havde vægret sig ved at imodtage ham, Frankrig havde ladet haant om hans Hæstedigt — nok til at ophidsse ham mod Restaurationen af det gamle Monarchie. Fouché havde sendt Emisfaires til Rom og Neapel for at sondere Lucian og Murat: han smigrede sig med, at de vilde gaae ind i hans Plan: ufortøvet at bringe alle revolutionaire Hoveder i en Koalition mod Frankrigs Souverain. Begge Brødrene vare allerede udfønde med hinanden. Lucian ventede dennegang at komme til at dele Napoleons Magt. I Rom raadfløg han med Napoleons, Murats og Fouchés Agenter om de sikreste Midler til at bringe Frankrig og Italien i Oprør, men Maaden, hvorpaa den skulde udføres, og Tiden, hvorpaa Napoleon skulde lande i Frankrig, bestemtes først i en Samtale med Bertrand. Lucian meente, Revolutionen skulde begynde forfra igien, Napoleon skulde gandske overgive sig til Friheds- og Uafhængighedspartiet, ingen Hævn tage, Ingen proskribere. Nu var Sammensværgelsen i fuld Gang. Dens Hoveder vekslede ideligt Breve med Elbaneserfyrsten, og ofte landede endogsaa dennes Agenter paa Kysten af

Provence og gik fra Station til Station ligetil Paris. De fornemste Sammensvorne vare høie Militair- og Civilpersoner, første Committerede, Statsraader, for-
dums Ministre. Mod Slutningen af December havde de sammensvorne Generaler deres første hemmelige Sammenkomst i Paris. Nu gjorde Sammensværgelsen stærke Skridt til sit Hovedmaal, Napoleons Landgang; den skulde bringe Armeen i Oprør, ophidse Gemytterne og bevirke en almindelig Omvæltning. Man ved, hvorlunde denne Plan begunstiges ved Hoffets Sikkerhed, Ministrenes Uerfarenhed og den offentlige Stemme.

Det Detaillerede om disse Begivenheder og Napoleons Lynmarsch mod Paris hører ikke hid, da Lucian ingen virksom Deel tog i disse første saa afgjørende Bevægelser. Hidtil havde han været yderst forsigtig i sine Uttringer, nu tog han Masken af og bulgte ikke længere, hvormeget Udfaldet af hans Broders Tid interesserede ham. At han var indvietet i alle dens Mysterier, beviste han, da han ved et Besøg, han aflagde hos Prindsessen af Wallis paa hendes Reise giennem Rom, meddeelte hende hele Napoleons Reiseroute: „Den 6te Marts,“ sagde han, „er han i Grenoble, den 8de i Lyon og den 15de i Paris med 80,000 Mand under sin Kommando. — Da han saae, hvormeget Paven frygtede Napoleons Vældes Gienfødselse, trøstede han ham med, at han (Lucian) i Fremtiden vilde

face såa megen Indslybelse paa den franske Politik, at han kunde beskytte den hellige Stoel mod enhver Krænkelse. Paven troede ham, og saaledes fik han uden Noie de Passer, han behøvede til sin Reise til Frankrig giennem Italien. Mod Slutningen af April kom han incognito til Paris. Strax efter sin Ankomst havde han en lang Samtale med Napoleon: han overtog en Ambassade til den engelske Regiering, som der ikke blev noget af. Allerede havde han begivet sig til Kysterne, for her at vente Passene fra Engelland, men da disse bleve afflagne, vendte han tilbage til Paris og reiste kort efter til Schweiz, hvor han aflagde sit Incognito og opholdt sig ved Versois, hvorhen hans Familie skulde komme efter, men ikke kunde. Denne Reise til Schweiz var aftalt med Napoleon; men Lucian torde ikke lade sig mærke med Noget, af Frygt for, at man skulde hindre hans Families Afreise fra de pavelige Stater.

Nu afløste den ene Begivenhed den anden i utrolig Hast. Da ethvert Haab om at erholde Fred eller dele Koalitionen var forsvundet, maatte man tænke paa at aabne Felttoget. Lucian kaldtes offentligt til Paris, hvor Palais Royal anvistes ham til Beboelse. — Fyrsten af Canino stræbte efter en tredobbelt Celebritet: som Prinds, Statsmand og Digter. Alle Autoriteter kappedes om at gjøre Cour til Hs. Keiserlige Høihed. Hans Roes lod fra Alles Læber, hans Heltebidt opløse

tedes til Skyerne. Han bivaaned alle hemmelige Konferentser. Journal de l'empire stillede under hans Direction.

Da Napoleon den 12te Juni ved Felttogets Afsnitning, hvis Udfald var Slaget ved Waterloo, afreiste fra Paris, indfattedes her under Josephs Forsæde et Regjeringsraad. Lucian var ligeledes Medlem. Saa meget end denne bar Lid til Napoleons Lykke og Trospernes Tapperhed, saa gjorde ham dog Katastrophen ved Waterloo i nogle Dieblikke vakkende. Imidlertid antog han snart sin forrige, ham som Revolutionair egne Energie, vilde vorde Herre over sit Mismod, vilde kæmpe imod Ulykken. Uden Skaansel dadlede han sin Broder, fordi han havde forladt Hæren, og raadede ham til, ei at vise sig i Paris, men iisomt at vende tilbage, for at udvirke en Gienforening af Hærens Levninger. I Regjeringsraadet og hos de meest betyvende Personer af begge Kamrene bestræbte han sig for, at vække Modet paany: „Hvad er det da videre,“ sagde han, „end et tabt Slag? at 30,000 Mennesker ere svundne i Kampen, det afgjør endnu ikke Frankrigs Skiebne.“

Det syntes ham muligt, at forene med Nordars meens Ruiner en Deel af Rhinarmeen, der endnu havde været ubeskæftiget, og at modstille det truende Indfald en ny af de Forbundne fuldstændiggjort Hær. Men Napoleon syntes allerede at være vorden gandske ubygtil til energiske Beslutninger, og et vigtigt Partie havde

allerede Overbøegten over hans varmeste Tilhængere. Natten imellem den 21de og 22de holdt man i hans Nærværelse i Palaiet i de elysæiske Marker en stor Conferents. Han selv var Hoved-Taleren. Napoleon gav sit Minde til, at give Folket en Erklæring angaaende Ulykken ved Waterloo, og at prøve derved dets Stemning og Monarkiets Forfatning. Dette var Forhandlingens Hovedgjenstand. Fremdeles vilde man raadslaae om de Redningsmidler og Hielpemidler, der endnu vare levnede Frankrig. Fleertallet stemmede for, at en Gienforening af Hæren maatte udvikles og hver kraftig Forholdsregel gribes, for at hemme den fiendtlige Hærs Fremtrængen. Et af Medlemmerne havde, idet han gik over til denne Mening, først det Mod, at tale om Muligheden af en Regieringsforandring, ja endog om sammes Nødvendighed. Det følger jo af sig selv, sagde dette Medlem, at man ei kan betragte Nationens Friheder og Rettigheder, da man nu vil forsvare disse, som Hiernespind og noget, der ingen Betydning har. Dette, Republikanisme aandende, Sprog hørtes af Nogle med Bifald, af Andre med stor Misbilligelse. Napoleon saae man flere Gange, medens Hiin talte, at lee paa en haanlig Maade.

Den følgende Dag, den 22de Juni, henimod Aften kommer Lucian, der nys havde confereret med de fornemste Lemmer af begge Kamrene, og sandsynligviis ikke var meget tilfreds med dem, kixrende ind i Elysæ-

um, springer hastig ud af Vognen, og op søger Napoleon i Haven. Napoleon, der seer ham komme, vorder bleg af Uergrelse og rød af Skam. "Eh bien!" raaber han til ham i sin hidfige Maneer. Lucian draager ham hen i en mørk Allee og begynder en rast Samtale med ham. En til Napoleons daglige Omgivelser hørende Person, hører Enden paa Samtalen. Efter Sammes Forsikkring var den ordret følgende:

Lucian. Hvor er Din Fasthed? Forlad denne raadsvilde Vaklen! Du veed, hvad nu gaaer tabt, naar man ikke vover!

Napoleon. Jeg har kun vovet for meget.

L. For meget og for lidet. Vov kun for sidste Gang!

N. En 18de Brumaire?

L. Aldeles ikke! Kun et konstitutionelt Decret! Konstitutionen giver Dig Ret dertil!

N. Man respekterer ikke denne Konstitution! Og hvad da, naar man modsætter sig Decretet?

L. Da ere de Oprørere, da opløses de desto hurtigere.

N. Nationalgarden kommer dem tilhielp.

L. Nationalgarden har ikkun Modstandskraft! kommer det til Handling, saa ere Kræmmerne, hvoraf den bestaaer, bekymrede for deres Koner og deres Gods.

N. En forulykket 18de Brumaire kan flasse en 1ste Vendemiaire!

L. Du overveier, hvor Handling er høist fornøden! Men de hist, de handle og overveie ikke!

N. Hvad er deres Handling? Sladdren!

L. Meningen er for dem. De ville sige: man maa falde fra ham!

N. Falde fra! De ville ikke vove det!

L. De ville vove Alt, naar Du ikke vover!

N. Lad os tale med Davoust!

Forladende i Dieblikket Haven, ledsaget af sin Broder, gaaer Napoleon op paa sit Bærelse. Han bliver der, nedstunken i Raadvildhed og Drømmeri, trods Lucians glødende Tiltale, der heftig bevæget og hidsig forlader ham, og endnu ved Udgangen siger til Secretair la M..., som ikke kan dølge sin Urolighed: Krubtdampen fra St. Johannishierget (Mont Saint Jean) har forskruet hans Hoved! Det er ude med ham! Han stiger igien i sin Bogn, og med sorgnedtynget Siæl, knap endnu bevarende et Glimt af Haab, iler han tilbage til Palais Royal.

Napoleon havde aftallet. Lucian indsaae, at hans Familie blot kunde reddes derved, at Napoleons Magt gik over paa hans Søn. Selv haabede han, derved at vinde en udmærket Indflydelse paa Statsbestyrelsen. Han forlangte derfor, at Pairene uden videre Bestænkning skulde kaare Napoleon II til Keiser, og adskillige Stemmer understøttede hans Forslag. En af Medlemmerne, Pontecoulant, modsatte sig ivrigt:

„I hvilken Egenkab — sagde han — foreslaaer Fyrsten af Canino det franske Folk en Souverain? Er Fyrsten en Frankmand? Hvem har erklæret ham for saadan? Ingen anden anerkjendt Titel har han, end en romersk Fyrstes.“ — „Her er ikke Stedet — svarte Lucian i en klarende Tone, — at besvare personlige Angreb. Hr. Pontecoulant siger, jeg er ingen Frankmand. En Buonaparte er jeg, det er vel nok til at borge for min gode Mening. Den Eed, vi sværge Napoleon II skal ikke være Gienstanden for nogen Raadslagning, men for en Erklæring, der ikke kan gøres hastigt nok, for at redde Frankrig fra en Borgerkrigs Rædsels-scener.“ Herom stredes nu ret levende paa begge Sider, og da det buonapartiske Partie prolongeerte Lucians Forslag, fik, under Fouchés umiddelbare Indflydelse, Forslaget, at udnævne en provisorisk Regjering, Dvervægten, og alle Lucians Planer gik op i Røg. Han vilde nu, at Napoleon ufortøvet skulde flye til de forenede Stater, hvorhen alle hans Brødre vilde følge ham. Efterat dette den 25 Juni var aftalt imellem dem, tilskrev Lucian, der havde begivet sig til Neuilly, hans Søster Paulines Landsted, denne følgende Brev, der blev opsnappet og bekiendtgiort:

Neuilly den 26 Juni 1815.

„Du har vel erfaret det nye Uheld, der har rammet Keiseren, som har aftakket i Faveur af sin Son. Han reiser til Nordamerika, og vi følge ham Alle.

Hans Mod og Sielstyrke svigter ham ikke i Ulyk-
ken. Jeg vil see at komme tilbage til Rom til
min Familie og da med denne gaae til Amerika.
Mama, Joseph, Hieronymus og jeg omfavne Dig
hierteligt. Din Dig elskende Broder

Lucian."

Fra Dag til Dag blev Buonaparternes Fare mere
truende. Det var paa Tiden at Hver for sig begyndte
at tænke paa sin Sikkerhed. Medens der underhand-
ledes med de allierede Magter reiste Lucian til Boulog-
na, og leiede d. r i Havnen en Paketbaad. Men i det
Dieblik han vilde indstibe sig fik han en Kourer, der
pludseligt bragte ham til at forandre sin Plan. Han
havde nemlig besluttet at gaae til Engelland, og vove
nok et Forsøg paa, at forskaffe sig Passe hos den eng-
elske Regiering, for at reise til de forenede Stater.
Depeschen, som Koureren overbragte, indeholdt Efters-
retning om at hans Forsøg aldeles vilde mislykkes. Han
besluttede derfor, at vende tilbage igien, kom til Paris
og afreiste ufortøvet, under et fremmed Navn, til
Italien. Urolighed fulgte hvert hans Tred; han troe-
de, at være omgivet af Forrædere, og frygtede hvert
Dieblik for at blive arresteret.

Efterat han en Tidlang havde flakket omkring ved
den savoyiske Grændse, besluttede han, drevet af den
voksende Angst og Fare, at angive sig selv, og førtes

som Statsfange til Citabellet i Turin. Nu syntes Modet at forlade ham. Dog beroligedes han snart ved den Humanitet, hvormed de allierede Magter behandlede hans Familie. Han ansøgte den sardiniske Regiering om Tilladelse til at begive sig til Rom paa sit Bresorb, da hans Kone laae farligt syg. Turinerhoffet svarte, det vilde gjøre Forespørgsel hos de allierede Magter, om hans Forlangende kunde bevilges. — De fire Hovedmagters Ministre besluttede, at gienstkienke Lucian Friheden, og det tillodes ham at begive sig til Rom, under den Betingelse, at han der skulde leve under den pavelige Regierings Opsigt og ikke forlade de romerske Stater. — Da han senere atter forlangte Pässe til Nordamerika, affloges det ham eengang for alle med den Erklæring, at han under Opsigt skal forblive i Rom.

Mærkværdige Forholdsordrer af Napoleon fra
Moskov, den 16de September 1812.

Endnu er der Meget at oplyse, som er fleet; men end Mere ligger i Mørket, som skulde have fleet. Vi leverer her et Dokument, som i hver Henseende fortjener et opmærksomt Blik af Menneffenes og Tingens Sagttager, og hvilket Napoleon, to Dage efter sit Indtog i Moskov, har undertegnet (det findes i Bibliothèque historique II Vol. VI Cah. 1818). Disse Forholdsordrer har Sr. D... faaet fra Napoleons Kabinet, og de begynde saalunde: „Sr. D... vil faae regelmæssige Forholdsordrer fra min Minister for de udenlandske Antiggenber. For at han besbedre kan fatte mine Tanker, lader jeg ham tilfille dette Udkast, der skal tiene ham til Vejledning.“

// Europas Folkeret maa endelig engang worde fast bestemt, ligesom Statsretten. I tyve Aar har de formedelst Beskaffenheden været uvisse. Afgjørelsens Dieblik nærmer sig og Staternes Stilling i deres gjensidige Forhold viser ikkun Uvisheder. Denne Krig maa være den Sidste og enhver Magt maa vide, hvorved den har at holde sig.

Engelland vil sætte sig derimod, fordi det skal gjøre mange Dpoffrelser. Det har ogsaa indviklet Sverrig, som, foreledet ved de sikre Løfter om, at worde holdt skadesløs for Tabet af Finnland, vil bli.

ve Krigen tro, som det vil føre med Frankrig. Man
 maa være opmærksom paa begge disse Magters Agen-
 ters hemmelige Foretagender. Skulde de alligevel finde
 Leilighed til at begynde en Underhandling med dem, saa
 giver jeg Dem Fuldmagt dertil. Min Stilling med
 Hensyn til Preussen og Rusland er vanskeligere. Ef-
 ter Tilfitertraktaten er Preussens Stemning bleven
 fiendtlig imod mig. Jeg har uafbrudt holdt Fæstning-
 gerne besatte, for at forhindre Udbrudet af en nye Krig.
 For at udvide mine Grændser har jeg indlemmet Han-
 festæderne i det franske Rige; tillige vil jeg, i Tilfælde
 af en Krig, herved sikre Frankrig og Rhinforbunds-
 sternes Besiddelser og desuden min egen Ryg. Rus-
 land fattede Mistanke over disse foreløbige Forholds-
 regler til min Sikkerhed, og trak Armeer sammen
 paa Polens Grændser; Forsigtighedsregler, jeg havde
 grebet, for at gjøre Ende paa en foreløbig Tilstand og
 for at slutte en varig Fred ved Aftrædelse, som jeg
 ved passende Leilighed havde gjort, give Anledning til
 en Krig. I Europas nærværende Tilstand behøver
 Tydskland til dets fælleds Sikkerhed et Bolværk imod
 Norden, ligesom Rusland og Østerriges Arvestater ha-
 ve en Grændse nødvendig imod det sorte Havs store Floder
 og Ungarns Biergrænse.

Preussen støder tæt til Rusland saavel for dets
 egen Fordeels Skyld, som for andre Magters Bedste.
 Allene er det for svagt til at tilveiebringe en Ligevægt.

Polens Organisation er man efter Tilfiterfreden gaaet Glip af; dette Riges Gienoprettelse er ligesaa nødvendig for Europas Fred som Sikkerhed. Dets Indlemmelse i Preussen vilde være farlig, thi da vilde dette Sidste werde altfor magtigt og Rusland og Østerrige vilde sætte sig derimod. — De tvende uafhængige Riger (Preussen og Polen) maae werde forenede ved Politiken; denne Forening, som ophører i Tilfælde af en Krig imellem de store Magter, vil være Borgen for Freden, ligesom denne Forenings Vedvarelse vil være tilstrækkelig til at forhindre de nye Angreb, som en ærgierrig Magt kunde gjøre paa En af disses Uafhængighed. Disse almindelige Anskuelser vil De omstændeligere finde udviklede i Deres ministerielle Forholdsordrer.

Allevegne maae De gjøre opmærksom paa, og hele Underhandlingen maa dreie sig om dette Støttepunkt, „at Polens Gienoprettelse ikke allene er fordeelig for Frankrig, men for hele Europa.“ Er engang dette Rige igien oprettet og ere dets Indretninger befæstede, saa faaer det eiendommelig politisk Interesse. Det stiller sin Magt imod det franske Rige, naar dette truer det indførte System, ligesom det end mere modsætter sig Rusland, naar dette antager en truende Stilling. I Norden beslytter det de østerrigske Besiddelser og vorder, jeg gientager det endnu engang, i sædvanlige Tider Preussens, Sachsens, ja selv Østerriges Bunde-

forbandt. Dette ved nye, af mig i Tydskland flabte, Interesser befæstede System giver en Idee om den Fasthed, som Europas Forsatning ikke har ydet siden de ødelæggende Krige, der have gjort alle politiske Forhold uvisse og givet Alt til Priis for et Spil, af Tilfældet.

Naar en Krig er uundgaaelig, saa ere nu enten Frankrig eller Rusland bestemte til at afgjøre de store Spørgsmaal. Deres Underhandlinger rette sig efter Krigens mere eller mindre lykkelige Gang, og naar Underhandlingerne kunne ende den, saa viser De Mennekeheden en udmærket Tjeneste og faaer grundede Forbringer paa mit Venskab og min Taknemmelighed.

De begiver Dem til Wien. Jeg betragter denne Punkt som den passeligste til Nabningen af de almindelige Underhandlinger. Østerrige maa iagttages; Retningerne af dets Politik vil give Dem Oplysning. De bemærker Tydsklands Stemning. Indtil nu har jeg havt Aarsag til at være tilfreds med Rhinforbunds fyrsternes Oprigtighed, men naar Østerrige forandrer sig, saa ere Hænderne bundne paa dem. Østerrige vil ikke forandre sig, naar Krigen lykkeligt fortsættes. Men tager den en slet Bending enten ved egne Forseelser eller ved Omstændighedernes Magt, saa vil Østerrige være det franske Riges Fiende.

Ved Deres Ankomst besøger De Fyrsten . . . . ., han veed alt Beskeed. Siig ham, at Frankrig, naar

Polen engang gienoprettes, ikke forlanger noget for sig; at det snarere vil gjøre Afstaaelser, for at lette dette. Landet ligger for langt borte fra os, til at jeg i saadan Afstand skulde give mine Stater Interesser at forsvare. Det skulde hverken være for Frankmændene eller for Polakkerne nogen Fordeel, naar jeg søgte at sætte en Prinds af mit Huus paa den polske Trone. — Fra min Side altsaa ingen Tilbageholdenhed, ingen særdeles Hensigter. Jeg for min Person vil ikke være Konge af Polen, da jeg attraaer det Varige.

En Polak, der faares til Konge, eller udnævnes dertil paa en Kongres, lader os befrygte en nye August og en nye Deling. — Vorder Keiser Alexander Konge af Polen, saa foruroliger han det franske Rige, truer Preussen og bringer Østerrige til at skælve; det ligger ikke i min Politik, at gjøre Keiser Franz mægtigere, idet jeg giver ham Polen. Heller ikke vilde Keiser Alexander tilståde det. De bortfierne derfor flige Ideer, som Kabinetterne alt i nogen Tid bringe paa Bane. Jeg holder dem for Tvistsens Uebler.

Man veed af berøgtede Exempler, at politisk Interesse sonderriver Familiebaandene; vilde ikke min Broder Ludvig have erklæret mig Krig, hvis han havde havt Hierte dertil?

Efter de mødende Vanffeligheder, efter Graderne af den Styrke, de stridende Magter ophjæde, efter deres Opoffrelser af Gobeet, endelig efter deres Seire i dette

Felbtog, vil jeg samtykke i, at en østerrigsk Erkehertug eller en russisk Storfyrste bestiger den polske Trone, idet man fra Magternes Side giver Borgen for denne Trones Uafhængighed. Naar Keiser Alexander eller Keiseren af Østerrige af Familie-Interesse skulde afstaae, den Ene en Erkehertug, den Anden en Storfyrste, saa samtykker jeg i, at en preussisk, en sachsisk eller bayersk Prinds vorder Konge af Polen.

Hvad Gebeetanordningerne angaae, saa forener man med Hertugdømmet Warschau, saaledes som det nu er, de Provindser af det forrige Polen, som man kan faae igjen af Rusland og Østerrige. Man driver mindre paa Afstaaelser fra Ruslands Side, fordi man ikke godt kan holde dette skadesløs og fordi Polakkerne i Lithauen synes at elske Regjeringen. Dog gjøre de tilslige giældende, at Rusland allerede har Finnland, Moldau og Wallachiet, hvilke jeg ikke gjør det stridig; men at man maa søge at enes. — Østerrige har ingen fortrinlig politisk Interesse ved at beholde Provindser paa hiin Side af Voivodskabet Rusland!!! og det Cracauiske Gebeet, hvilke tiene det til Jagttagelsesgrændser paa denne Side af de carpathiske Bierge. Jeg giver Dem den Fuldmagt, at tilstaae det for de Afstaaelser, det gjør, en fuldkommen Erstatning fra min Side i Illyrien og Dalmatien, der vil være det til stor Nytte for medelst Handelen med Ungarn.

Hansestædernes Besiddelsestagelse kan hindre den almindelige Fred. For at have alle Vanskeligheder berettiger jeg Dem herved til den Erklæring, at, saa snart England undertegner Freden, giver jeg dem deres forrige Uafhængighed tilbage. Jeg berettiger Dem ogsaa til den Erklæring, at jeg af de nyligt erhvervede tydske Lande vil aftræde de Dele, som ere nødvendige til at skadesløs holde min Forbundsfølge, Kongen af Sachsen, for Tabet af Hertugdømmet Warschau; at jeg vil give Kongen af Westphalen de Lande, som sikke ham den frie Skibsfart paa Elben, og Danmark og Preussen de Dele af de tydske Departementers Gebeet, som disse Magter holde nødvendige for deres Handel og Sikkerhed. I det Diemed tilstaaer jeg en Grændse, hvor Angrebet og Forsvaret ere forenede i den fælleds Interesse.

De seer, at Underhandlingernes Aabning maa skee med Skaansomhed, saa at de Afstaaelser, jeg samtykker i, med Hensyn til Varigheden, yde dertil svarende politiske Fordele for det franske Rige. Men De maa vide, at jeg, naar ikke uhorste Uheld møde mig, kun tilstaaer dem i Antledning af den almindelige eller i det mindste Continentialfreden. Men skulde jeg endogsaa tilkæmpe mig store Fordele, saa skal jeg dog ikke forandre noget i mine Hensigter. Grundvoldene for Deres Underhandlinger blive altsaa de samme.

De aabner Underhandlingerne med de Gesandtere, som Magterne have i Wien. Med Østerrige, ja selv med Rusland, naar dette er muligt, aabner De umiddelbare Underhandlinger, paa Embedsvegne. De erklærer hellere frit og aabent Hensigterne, end det Dn. ske, at ville underhandle og træde i diplomatiske Forhold. De kan tilsende mig igiennem min Minister umiddelbare Udkast. I afgjørende Tilfælde raadfører De Dem med min Gesandt, hvem De viser al Ærefrygt, som den fortjener, der forestiller min Person. I Tilfælde af en Dverenskomsft, undertegner De efter ham som befuldmægtiget overordentlig Gesandt. Kun i Tilfælde af en Dverenskomsft antager De denne Charakter. I øvrigt følger De i alle Dele min Ministers Forholdsordrer, hvem disse Instructioner have tient til Grundvold.

Skrevet paa min Befaling, og egenhændigt undertegnet af mig den 16de September 1812.

Napoleon."

Den oprindelige Censur over Napoleon Buonaparte paa Militairskolen i Paris.

Directeuren ved Militairskolen i Paris fik Befaling, at forfærdige en Fortegnelse over de Candidater, som kunde ansættes ved Ingenieurcorpset og Artilleriet. Forsærdigelsen af disse Fortegnelser udkrævede en skøn og net Haand, og derfor blev jeg (Dangeais) bestemt til, at arbejde under Hr. Daguille. Ved enhver Elevs Navn, der blev indstillet som Candidat, skrev man i Randen en Anmærkning, som indeholdt en Efterretning om hans Sæder, hans Sædvaner, hans Charakter, hans Kundskaber og de Forhaabninger, som man med Rette kunde gjøre sig om ham.

Mangfoldige har i Militairskolens Archiver seet den Anmærkning, der blev skreven ved Siden af Buonapartes Navn, og som man der lod staae; men meget faa kiende den, som oprindeligt var bestemt for ham, undtagen Mallet du Pan, som, hvis jeg ikke feiler, havde affkrevet den hos Frue von Stael. Vi meddele her denne oprindelige Censur:

„Napoleon Buonaparte, Korskaner af Fødsel og Charakter, et Menneske for sig, flittig og foragtede Fornøielse for Arbeid; en Ven af alvorlig og vigtig

Læsning; elskende de strænge Videnffaber, men derfor ikke tilfidesættende andre, stærk i Mathematiken, en god Geograph, indesluttet, elskende Tensomheden, Cærling, haanligstolt, selvkiærlig og overmaade haardnakket; han taler lidet, koldt, i korte Ord, haard i Svar, et Menneske, vanskeligt at omgaars; af en overordentlig Egentkiærlighed, ærgiærrig, misundelig og fuld af store Forhaabninger. Denne unge Mand fortjener Anbefaling, men maa bevogtes."

Denne interessante Censur, som er meget fortreffelig, men saare lidet bekierdt, er kun bleven trykt i Aaret 1800 i Leiden i Holland i et Bærk, som paa den derværende Vorigheds Befaling blev undertrykt, fordi man frygtede for at fornærme Forsteconsulen.

Endskiøndt denne Censur næsten var det, den skulde være, saa had jeg dog Hr. Daguille, formedelst den Godhed, jeg dengang bar for Buonaparte, at formilde de sidste Biord. Han svarede, at da han var forpligtet til Sandhed, saa kunde han ikke noksom betegne et ungt Menneske, hvis Tilboieligheder maaskee engang maatte holdes i Tomme. — Det afflaaende Svar krænkede mig, tilmed, da jeg gierne ønskede at see Buonaparte paa en anden Skueplads. Derfor jeg ikke havde frygtet for, ei at kunne forsvare det for min Profes-

for, saa havde jeg givet Buonaparte Eftertætning om denne Censur. Imidlertid havde dette været en forgiæves Umag; thi Hr. von Marbeuf, som den meddeeldes, havde Indsædelse nok til at lade den undertrykke. I dens Sted kom nu følgende:

„Korsikaner af Fødsel og Charakteer, flittig, tænkeende, forig og haardnakket; denne unge Mand kan bringe det vidt, hvis Omstændighederne ere ham gunstige.“

Jeg havde lovet Buonaparte, at vise ham denne Censur, som jeg ogsaa gjorde. Ved samme Leilighed fortalte jeg ham ogsaa, at den første Censur, han skulde have haft, var bleven undertrykket. Han bad mig, at skaffe sig den; jeg søiede ham; han læste den flere Gange igiennem, følte den største Tilfredshed derved og var utilfreds over, at den var bleven undertrykket, fordi han ansaae den som et Middel til en hurtig Besordring.

Reisen til Nordpolen.

„Det har en god Mand indgivet Dem,“ raabte Riømand Winding mig imøde, da jeg traadte ind til ham i Bærelset. „De vil snart faae en mærkvaerdig Person at see, en nylig hertil hjemkommen Grønlandsfarer, ved Navn Joachim Heinrich Rosenlund, som er født i Hamborg, og Søn af en Baadsmand her i Byen. Jeg har bedet ham komme hid, for at fortælle mig hans Begivenheder.“ Neppe havde jeg yttret min Glæde derover, før jeg saae ham komme ind i Huset. Jeg troede at see en Bild fra Davidsstrædet, som man almindeligviis sees dem afbildede i Reisedeskrivelser. Han var iført sin hele Reisedragt, bestaaende af en Kabbedek eller viid Kiortel, uden Søm, af Sælhundskind, og samme Slags Beenklæder og Støvler. Efter en liden Hiertestyrkning begyndte han sin Fortælling:

„I April gik jeg ombord som Skibstømmermand paa Skibet de tweede jonge Herrmann, en god Seilet, ført af Capitain Albrecht Jansen fra Jylland, og bestemt til, paa salig Abraham Wellings Enkes Regning, at gaae til Grønland paa Hval- og Sælhundefangst. Vi gik under Seil, kom lykkeligt ud af Elben, og naaede alt i fiorten Dage Isen i Ishavet, paa Hviden af Spitsbergen, hvor Sælhundefangsten pleier at gaae for sig. Vi fandt der flere Skibe, som vare

udløbne førend vi, og havde været temmelig lykkelige. Vor Fangst var heller ikke ringe, thi i en kort Tid fik vi over tolv Centner Sælhundespæk. Men da Tiden, da man pleier at fange Sælhundene, næsten var forbi, seilede vi bort derfra ved Isen imod Nordvest, for at fange Hvalfisf. Vi fik ogsaa forskiellige i Sigte, ja vi skød endogsaa fem af dem fast med Harpunerne; men de slap alle løs igien, og vi fik ikke en eneste. Vore Rejsesæller vare imidlertid lykkeligere, og fik snart deres Labning. Nogle hollandske Fløitskibe vendte derfor om igien, og vi havde gierne fulgt dem, dersom vor Commandeur vilde have vendt om med uforrettet Sag. Vi bleve derfor liggende i hele tre Uger endnu ved Isen, og ofte imellem den, i godt, men dog altid forsængeligt Haab. Imidlertid tabte vi alle engelske og de fleste hamborgske Skibe af Sigte, og kun vort Skib og fire andre vare endnu tilbage. Vi opdagede kort derefter en Abning i Isen, og da den var meget rummelig, løbe vi derind, men neppe vare vi komne igiennem, før Ismarkerne bagved os stødte tæt samme og indesluttede os. Isen lukkede sig alt mere og mere, hvert Skib søgte den første den bedste Abning, og deraf kom det, at vi Alle tabte hverandre af Sigte. Ikke sielden maatte vi ligge hele Dage stille, og hvad var naturlige, end at vi maatte befrygte at fryse fast. Og i denne haabløse Tilstand færdedes vi lige til Septembermaaned, i hvilken Tid vi tidt sadde fast og bleve flobs

igjen, men endeligt opdagede vi igjen et frit, aabent
 Vand, og befandt os ved Staaten Hoek ved Indgangen
 til Davidsstrædet. Vi havde i denne uhyre Strækning
 imedens hver Dag (fire Timer) neppe tilbagelagt fem
 tydfte Mile. Men vort Haab forsvandt med eet, da
 vort Skib og de øvrige, der ligeledes indfandt sig igjen
 hos os, paa eengang bleve ødelagte af to Jismarker.
 Vi havde kun een Chaluppe, og søgte at redde i den
 vort Tid og nogle Levnetsmidler. Vi trak den afsted
 med os paa Isen, og opdagede snart derefter endnu en
 ledig Chaluppe, hvori der laae et Fad med Brød og
 en Lende Smør; en Matros vilde have reddet sig i
 den, men han døde snart af Skiorbug. Der stodte
 endnu fem Mand af vor Equipage til os, hvilke vi til-
 ligemed Andre havde ladet blive tilbage; men da vi just
 igjen kom til den aabne Sø, og Chaluppen ikkun kunde
 rumme otte Mand, saa maatte vi lade dem blive til-
 bage paa Isen, og saae dem siden efter omkomme der
 paa en ynkkelig Maade. I denne Sø saae vi ogsaa
 Capitain Andresen med hans Officerer i en Chaluppe;
 vi satte et Seil til, og foere lykkeligt afsted med hin-
 anden ved gunstig Vind. Vi saae snart endnu andre
 fem og tyve Mand staae paa et Jisstykke; de raabte til
 os med sørgmodige Blik, og gierne havde været hos os;
 men vi kunde ikke hielpe dem. Kort Tid derefter saae
 vi endnu tretten Mand staae sammen paa et lidet Jis-
 stykke, men fordi de heller ingen Chaluppe havde,

maatte vi lade dem blive hjælpeløse. Denne Dags Eftermiddag lode vi endnu en skrækkelig Storm, og gik om Aftenen op paa Isen, vendte Fartøjerne om, og sov derunder. Den følgende Morgen seilede vi igjen tretten Mile, men da vi i det vide Fierne saae en Epid's af Gismarken, og opgave alt Haab om, at slippe omkring den, da Veiret bestandigt var uroligt og vore Skibe skrøbelige; saa gik vi påany op paa Isen, og sløbte Skibene bag efter os. Om Dagen vare de vore Episekamte, om Natten vore Tette. Men efter nogle Dages Fortøb lakkede det ad Enden med vort Mundforraad; men da vi imidlertid formodede Land mod Norden, uagtet vi ikke vidste, om Iisvolden, vi saae foran os, var saaledes beskaffen, at man kunde lande der, og vore Baade desuden alt mere og mere bleve forstøvede af den knortrede Iis; saa talte jeg i Centrum med Baademanden, der var en aldrende, meget fornuftig, erfaren og modig Mand, og spurgte ham, om han ei ansaae det for bedst, at vi ligeover Isen tiltraadte Veien til Land. Han gav mig Bifald, og da vore Reisesæller vare enige om at gaae med, saa sendte jeg ham til P. Andresen og hans Fæller, for at opmuntre dem til samme Foretagende; men han vilde hellere endnu engang prøve sit Held paa Vandet, og altsaa skiltes vi ad.

Vi deelte vort endnu levnede Brod i lige Dele, lode Baaden i Stikken, og Enhver tog en Kære med sig. Saaledes gik vi Dtte bestandigt nærmere mod Landet,

og tabte De Andre snart af Sigte. — Da det første Gang blev Nat, lagde vi os paa Karerne paa Isen, for at vore Klæder ei skulde fryse fast. Den følgende Morgen gik vi videre, men aftalte i Forveien, at vi vilde spise Brødet i smaae Portioner, saa at vi neppe bleve mætte. Det udmattede os kun end mere, saa at vor Reise gik meget langsomt fra Haanden. Vi tilbragte ogsaa fulde fire Dage og Nætter, førend vi naaede Kysten, hvortil den Omstændighed bidrog, at vi igiennem mange Omveie maatte undgaae de fløire Steder i Isen, der nær Kysten bleve mere og mere hyppige. Ogsaa maatte vi i de tre sidste Nætter mange Gange staae op, for ei at fryse fast, der faldt en stærk Taage, som blev til Iislag. Endeligen kom vi til Kysten, men ved hvis nærmere Beskuelse vi kom i Frygt, thi den var meget høi, gandske steil, de blotte Fjelde, og dækket med glat Iis. Vore Dine skuede bedrøvede omkring, om ikke en lettere Dpgang skulde være at opdage, men da vi opgave alt Haab derom, saa fortærede vi først vort sidste Forraad af Brød og Smør, for at styrke vore Kræfter. Og nu begyndte vi at klavre, hver ved den gamle Baadsmand var foran og viste os de bedste Stier. Jeg var den Sidste af Alle, fordi jeg endnu havde Kræfter nok, til at hielpe paa de mere Afmægtige, thi dette var saameget mere nødvendigt, som Iistækkerne ofte brodes løs under vore Fødder. Saaledes naaede vi efter usigelig Møie Fjeldets Top,

der var gandske Kaldet og ufrugtbar. Mine Rejsesæller vilde nu strax sove, men jeg opmuntrede dem til at sanke noget Kreat sammen, for at gjøre Lid dermed, hvis Varme jeg holdt for gavnligere end Søvnen. Vi vedergvægede og tørrede os altsaa, hvilket meget lindrede vor Tilstand. Imidlertid var vor gamle Baadsmand gaaet bort, uden at sige os noget, men vi saae ham snart komme igien, og til vor store Fryd at bringe et heelt Forklæde fuldt af grønlandsk Salat med sig. Vi eiede endnu en Kiedel, hvori vi nu kogte Salaten, og spiste førstegang efter vort Skibbrud varm Mad. Snart derefter opdagede vi ogsaa i det Fjerne en grøn Græsplet, som vi ilede hen til, takkede Gud for vor Redning og lagde os ned til Hvile. Den følgende Morgen gik vi ind ad Landet til, thi vort Fjeld var virkelig Kysten af Grønland, og sandt lave Buske med sorte Bær, som vor erfarne Baadsmand kaldte Hede-bær, der ligne vore Ballebær. Dog have disse aldrig smagt mig saa godt, hvortil usfridigt den store Fornødenhed hidrog Alt. Vi kunde allerede nu gjøre nogle Forandringer ved vore Retter. Den ene Dag spiste vi om Middagen kogte Hede-bær, og om Aftenen Salat; den anden Dag omvendt. Saalunde vandrede vi omkring i fire Dage, vel bestandigt modfaldne, men dog trøffelligere, end paa Isen. Vort eneste Haab om, nogensinde at kunne vende hjem igien til vort Fædreland, beroede paa, at denne Kyst var beboet af Vilde,

der dreve Handel med Europæere. Men da vi i fire Dage ikke fandt noget menneskeligt Spor, saa forsvandt næsten dette Haab. Den fjerde Dags Aften hørte vi bag et Fjeld, der laae foran os, en usædvanlig stærk Støi, uden at vi vidste, hvad det var. Den vedblev hele Natten, og gjorde os begjærlige efter Morgentuset, for at faae Kundskab derom; det var naturligt, at vi ængstedes derved. Saa snart det derfor begyndte at dæmpe, gif vi troffelige op ad Fjeldet, efterat vi endnu engang edeligt havde forbundet os til, ikke at skilles ad, og at dele alle Farer med hverandre. Vi kom lykkeligt op, og fandt, at den usædvanlige Allarm ikke var andet, end den aabne Søe, som vi saae at kaste sig med uhyre Brænding nede imod Fjeldet. Og Landet, hvorpaa vi stode, var i Vest og Ost affkjaaret ved store brede Arme af Søen fra det øvrige Land; imod Norden vare høie Bierge. Naagtet alt dette tabte den gamle Baadsmand ikke sit Haab, men indgav os Alle Mod. Han troede nemlig tillidsfuldt, at dette var det beqvemmeligste Sted, hvor de Vilde vare istand til at faae os i Sigte, og vi maaskee ved dem kunde komme til Europæere.

I dette Haab tilbragte vi en heel Dag paa Sofanten, og gjorde os tilsidst et Telt af vore Karer og Seil. Med eet saae vi tre Vilde roe forbi i Kajaker, hvilke vi vinkede og raabte til; men isædetsfor at komme nærmere, toge de Flugten. Vor Baadsmand forklarede dette

Forhold saalunde, at de tyktes dem for svage imod os, og at de snart vilde komme igjen med Forstærkning. Og han havde Ret; thi i mindre end en halv Time saae vi sex Kajacker med ligesaamange Vilde at roe til os. De kom gandske driffigt iland, og saae forlegne vi endnu bestandigt vare, hvorledes vi skulde gjøre os forstaaelige for dem, saa stort Haab fattede vi med eet ved Synet af en i sig selv ringe Ting, men som her blev Anledning til største Fryd. En af disse Grønlændere havde en broget Hue paa Hovedet, ligesom de, Baisensbørnene i Altona bære; vi slittede strax, at Europæere maatte staae i Forbindelse med dem, og udvalgte denne Hue til vor Tolk. Vi betegnede dem altsaa, at vi vare Folk, som havde deslige Sager, at vi havde lidt Etikbrud, og vare hungrige. Manden med den brogede Hue viste sig meget ventlig imod os, bad om vore Aarer, lod en Anden gaae hen med dem til Kajacken, og roe afsted med dem. Han selv førte os derpaa ind i Landet til sin Bolig. Da vi ankom her, fandt vi allerede vore Sager, som vi tilligemed Aarerne havde maattet give Slip paa, og nogle Grønlænderinder vare spjelsatte med, at stege friske Fisk over Tranlamper og desuden noget Salthundekød (thi Spækket spises raat, og smager fortrinlig sødt). Alle disse Tilberedelser vare for os, og de bære sig Alle ad, som vare vi alt længe ventede Gæster. Man tilberedte os derpaa et Leie til at sove paa. Jeg tilligemed tre Andre maatte

ind i Huuskondens Telt, og de fire Øvrige kom i en af raae Stene opført Bolig. Alle Mændene bare Skjorter af Sælhundsbjører og en Kaledet derover, desuden Støvler af Sælhundsskind. Qvinderne vare ligedan klædte, undtagen at deres Særker vare af Bildandsskind. Vor gode Modtagelse behagede os ualmindelig vel, hvis ei en Omstændighed meget havde mørknet vor Glæde. Alle Folkene vare gandske fulde af Utoei, og vi havde selv neppe været nogle Timer iblandt dem, før ogsaa vi mærkede dertil.

Den følgende Dag gjorde vi os Umag for, at gjøre vor Bert begribeligt, at vi vare Venner af de Danske og af andre paa deres Kyster farende Nationer. Vi havde hele Morgenen gjort disse Forsøg, men forgæves. Endeligen fandt vi hos os til vor store Lykke endnu et lille Stykke Papir, hvorpaa jeg med en Blyant tegnede et Skib tilligemed en Baad, hvorfra der blev skudt med Harpuner paa en Hvalfisk. Derhos spurgte jeg Verten, om der boede saadanne Folk i denne Egn eller om de kom derhen, og i saa Fald vilde føre os til dem. Han svarede strax Ja til det sidste, stak Papiret bag Øret, trak sin brogede Hue derover, og gav os ved Miner at forstaae, at han næste Dag vilde reise afsted, og give os Esterretning Dagen derpaa. Den brave Mand holdt rigtigt Ord, han kom tredie Dags Aften tilbage, og medbragte til enhver af os en Skibstvebak, en lille Krukke Smør og en lille Glaske

Brændeviin. Men endmere glæbede os et Brev, der var skrevet halvt paa Dansk, halvt paa Tydsk, som et Medlem af Brødremenigheden i en nærliggende Kolonie, ved Navn Kampferwell, havde skrevet, og hvori vi indbødes at komme til ham. Denne Efterretning oplivede os Alle, og lod os glemme hver udstanden Møie. Til Taksigelse forærede enhver af os vor Bert nogle Kiortelknapper af Been, hvortil han altid havde viist megen Lyst, og derfor lod han os afreise Dagen derpaa i en Kunnibotte (eller Grønlandernes større Fartøi, der roes af Fruentimmer). Vi kom snart til Kampferwell, og fandt der tre Mænd og to Qvinder, thi een Mand var ugiwt. Den Ældste af dem spurgte os strax paa Tydsk, om vi vare Tydskere, og da vi bejaede dette, optog han os med al mulig Kiærlighed, gav os meget gammildt at spise og drikke, saa godt hans Omstændigheder tillode det, (Boghvedegrød var vor meste Kost), og beholdt os hos sig. Vi maatte fortælle ham vor Skiebne; han spurgte os, om vi ikke troede, at endnu flere af vore Reisefæller vare reddede og komne til disse Kyfter. Da vi bejaede dette, udsendte han strax en Grønlander, der var vorden Christ og var i hans Tjeneste, for at opsøge vore Kammerater. Denne blev en heel Dag borte, men kom igien med uforrettet Sag, og vi troede at de Alle vare omkomne. Vor Berts Tiener foer imidlertid endnu engang uanmodet ud, kom om Aftenen igien og berettede, at han havde seet paa et Field

fem Mand, som der havde ligget gandske udmattede. Der blev strax sendt en Kunnibot ud, for at hente dem. Og da de ankom, saae vi til vor store Forundring, at det var Kommandeuren Peter Andresen og hans fire Officerer. De stakkels Folk havde det meget værre end vi. De havde haft al Umag med at lande, og siden efter hverken fundet Salat eller Hedebrø, vare altsaa næsten vansmægtede, idet de allerede i nogle Dage kun havde haft gandske smaae Brødstumper at fortære. Den gode Broder beværtede os endnu i nogle Dage, indtil de nye Ankomne havde vederqvæget dem, undskyldte sig da, at han ikke længere kunde beværte os, og sendte os derpaa i en Kunnibotte, med nogle Levnetsmidler og en Ubefalingsfrivelse til en dansk Kjøbmand, som paa Kongens Regning driver Handel her med Grønlanderne. Men denne Mand kunde heller ikke beholde os, saa gierne han end vilde; han sendte os derfor til en dansk Kolonie, Julianes-Haab kalden. Til denne vare der halvtredsfindstyve Mile, som vi tilbagelagde i fiorten Dage, og besøgte undervejs alle de Vildes Landsbyer. Vi vare her henviste til en stor Kjøbmand, der virkelig holdt fire Bogholdere paa sit Kontoir. Han optog os glæstfrit, vi fik god Mad og godt Leie. Der laae her et dansk Skib, som havde bragt Fødemidler, og fundet mange af vore Rejsefæller paa Klipperne. Der samledes ogsaa næsten ugentligt nogle af vore fem Skibes Mandskab, der for størstedelen bleve bragte af de gode

Grønlændere, saa at der tilsidst kom tre og halvtredsindstyve Mand sammen af vores. Enhver af os fik af Kiobmanden syv Sælhundsffind og sex Pund Tobak, for at lade os gjøre Klæder hos Grønlænderinderne, da vore egne vare gandske itu. Tobakken maatte vi give for Arbeidston, thi det er her den sædvanlige Betaling, fordi de herbørende Qvinder samtlige røge Tobak. Denne Kolonie har ogsaa en egen lutherisk Præst, som vi oppebiede Substienesten hos. Og paa denne Maade tilbragte vi der hele Vinteren, indtil den siette April indværende Aar, da det danske Skib igien gik under Seil, og tog os Alle ombord. Det havde kun paa syv Uger Forraad med sig, vi maatte derfor løbe ind i Bergens Havn i Norge. Og derfra ere vi med Leilighed komne tilbage herhid. Min Afreise forhaledes, fordi en bremisk Kommandeur, som jeg kiendte, tog mig ombord til sig, og denne kunde ikke faae Ladning tidligt nok. Af disse tre og halvtredsindstyve Mand ere tre siden efter døde paa Søen, men de øvrige halvtredsindstyve ere samtlige velbeholdne komne hjem."

Saavidt vor Skibstømmermand,

Sørøveren Montbars, Fordærverens Søn.

(fortsat fra II Binds III Hefte.)

Don Juan Perez Guszmann, Overstatholder og Generalkapitain i Kongeriget Peru, sad i sit stolte Pallads i Panama ved en pragtfuld Banket, nedstunken i tunge Alvorstanker. Alle de kostelige Retter, den nye Verden fra Labrador til Cap Horn havde leveret til hans Taffel, pirrede forgæves, prangende paa solverne Fader, hans svundne Epifelyst, forgæves perlede de adleste Vine fra begge Halvkugler i gyldne Pokaler. Greben af Jeberghsen tænkte Statholderen paa det Uveir, som fra Antillerne af truende stormede ham imøde, og var døv for den levende Underholdning, som surrede trindt om Tasselet. Ved hans Side sad, med Anden fraværende ligesom han, men henstunken i ulige sødere Drømme, Donna Maria, hans deilige Svigerdatter, som hendes Skriftefader, Dominikaneren Ignatius, med Stentorstemme søgte at bevise, at Sørøverne, om hvilke man just talte stærkt, ingen egentlige Mennesker vare, men Frugter af Sodiasvlens Dmgang med jordiske Qvinder. „Jeg havde den Ulykke, at falde i deres Hænder,“ raabte Maria endelig utaalmodig, „og jeg forsikker Eder, ærværdige Fader, de lignede os Spaniere tet meget.“ — „Det er en ugudelig Vanart af Eder, mit Barn, at statuere slikt“ — raabte

Munken truende — „jeg skal tale nærmere med Eder derom i næste Skrifte. Biskop har den grundgode Skaber tilladt disse Uhyrer at skuffe vore Lide med menneskelig Skikkelse; men saadant skeer kun i det Niemed, at de efter hans vise Hensigter bestoedre kunne blive et Bredens Riis for de Ugudelige, og for de Fromme en prøvende og luttrende Smeltebigel, der fritager dem for Skjærildens Pine et paa Kartier eller længere. De ere i Sandhed Satans Bastarder, og de superkloge Rationalister, der vove at tvivle derom, kunne giøre sig beredte paa et gandske artigt Baal i Helvedes Rige.“

— Mod dette Argument vidste Maria Intet at indvende, men hendes Broder, Don Diego, aabnede Munden for kraftigt at giendrive ham, og Don Gusmann skød alt sin Stoel tilside, for at forebygge en Ordveksel mellem ham og den almægtige Klerk, da hans Livegne meldte Hidalgoen, Don Rodrigo Gormas, der havde vigtige Depescher at overdringe fra Mexiko. Glad over det længe ventede Budskabs Komme, bød Overstatholderen at indlade ham, og ind i Gemakket treen en hoi Creoler-Yngling med adskillige Breve. Don Gusmann aabnede, læste, og med hver Linie svandt en Kammersrynke fra hans Pande. „Jeg byder Eder hierteligt velkommen, Don,“ — sagde han, idet han vinkede ham til sig med venlig Mine — „J bringer mig, foruden mangen vigtig Efterretning, sikkert Lytte

om bevæbnet Hielp: alt begyndte jeg at opgive det sidste Haab om Undsætning, Lovtet er mig derfor dobbelt tiært." Med Noie rev den Fremmede sine Flammesblikke fra Donna Maria, hvis Skionne Dine fixerede ham ligesaa syrigt, svarte Statholderen nogle forbindtlige Ord, og tog derpaa Plads mellem ham og Marias Broder, der ligeledes syntes at betragte ham med syndelig Interesse, og nu med et betydningsfuldt Blik bragte ham den fulde Pokal paa Søvernes Fordærvelse. Da blev den Fremmedes Ansyn mørkerødt, dog fattede han sig voldsomt, styrkede Bægeret ned og spurgte derpaa Statholderen med dyb Uerbodighed, naar det behagede ham at affærdige ham. „Ikke før i Morgen Middag," svarte denne, „Eders Chef forlanger at vide Mangehaande angaaende vore Forsvarsanstalter, der endnu ikke fuldstændigt ere trufne. I Lovet af denne Dag skal der endnu gøres Meget. Indtil Depescherne werde færdige er I vor Gæst. Da Krigsstormen endnu ikke er os saa nær, og I bringer os Lovte om hastig Undsætning, vil jeg med min Familie endnu opholde mig noget paa vor De, og beder Eder at gjøre os Selskab. Der ville vi ret være glade med hinanden, og derpaa trøstigt sægte sammen i vor Konges Tjeneste; thi ikke sandt, Don Gormas, I følger dog med det Hielpeskorp, Mexico sender mig? — „Udentvivl, stammede den Fremmede forvirret, stod op og anbefalede sig, for, som han sagde, at hilse paa en genuisf Ben, han

havde i Panama. „Som I behager, Don,“ sagde Statholderen venligt, „om en Time bestige vi Gondolen: derefter kan I rette Jer.“ Derpaa begav han sig til sit Arbejdsværelse; men den sølsomme Hidalgo tumlede, efter et langt Blik paa Maria, liig en Besuset, ud af Gemakket, og rystende paa Hovedet saae Pater Ignatius efter ham. Og i samme Diebtik spurgte Maria og hendes Broder hinanden verelviis: har Du seet Don Gormas før? Begge taug, overraskede af det gienfidsige Spørgsmaal, og, grebne af den Ahnelse, at vets sande Besvarelse vel kunde føre til en farlig Forklaring, forlode Begge Gemakket. Stedsse betænkeligere rystede Pateren paa Hovedet. Han lagde Vægefingern paa den fiintsporende Næse, blinkede med de listige Dine, og udraabte derpaa med et Blik, hvori der flammede et Baal: det er ikke rigtigt! Med raske, men sagte Fied gik han ind i Statholderens Kabinet.

Alt ventede Gondolen ved Slotshaven: den Fremmede kom. Med uvillig Forbauselse saae han, hvorlunde en stolt Spanier, med uventligt Ansyn, affledtagende omfavnede den deilige Maria med en kold Fortrolighed, der syntes at hentyde paa en vel erhvervet rolig nydt Rettighed. „Min Søn, Don Antonio, Lverallade af Panama,“ sagde Statholderen, præsenterende ham for den Fremmede, og med Mæie tvang denne sig til den simple udvortes Høflighed mod en Mand, der blev ham endnu utaaleligere ved den fornemme Mi-

ne, hvormed han mønstrede ham. — „Han vil beklage, ikke at kunne gjøre Eders næiere Bekjendtskab,“ vedblev Don Gusmann, „thi han afreiser i dette Dødsblik i Kongens Tjeneste med et vigtigt Budskab til Hispaniola.“ Da viste sig et skadefroe Smil paa Gormas Læber, og han vilde alt sige Ukladen et spottende Særvel. Dog snart seirede hans bedre Følelse, og han spurgte med Deeltagelse, hvilken Vej den Rejsende tænkte at tage? — „Han gaaer over St. Lorenz-Kastellet og St. Catharinas De, for at overbringe Kommandanten der mine Ordre,“ svarte Statholderen. „Lad ham for Guds Skyld ikke det!“ raabte Gormas bevæget. „Jeg veed — tilføiede han med Kulde — han vilde ikke være sikker der. Jeg raader ham at gaae tillands til Carthagena.“ — „Hvad skulde vel bevæge mig til denne sælsomme Dørvei? — spurgte Don Antonio ublidt — Dog ikke Morgans foragtelige Tvebande? Bøde maatte jeg Jer da, Don, at tiltroe en spansk Adelsmand, om han end ingen Krieger er, lidt mere Mod.“ — „Ogsaa Helten maa tilsidst ligge under for Mængden,“ sagde den Fremmede, kæmpende med sin Brede. „Jeg giver Eder mit Riddersord paa, at jeg i Eders Stilling vilde bruge den samme Forsigtighed, jeg tilraader Eder.“ — „En Ungling som I — raabte Ukladen med fornærmende Dvermod — ansted det bedre, at spare sit gode Raad, til det affordredes ham.“ Med disse Ord vendte han ham Ryggen og gik ind i Palladset.

Uvilkaarligt førte Gormas's Haand til Kaarden, dog — endnu engang seirede han over sig selv, gik efter Don Antonio og sagde i en ærlig Alvorstone: „og om I nu fandt Kastellet og Den i Kystbrodrenes Hænder, og disse alt paa Marschen til Panama, vilde I ogsaa da foragte mit rebelige Vink?“ — „Det var vel en forkeert Verden, sagde Alkaden stolt, hvori Dommeren maatte frygte for Tyven. Jeg reiser under stærk Eskorte, og Røverne kunne takke Gud til, hvis de undslippe mig!“ Dermed gik han bort, uden at værdige sin gode Genius et eneste Blik. Bedrøvet over at see det gode Værk mislykket, han havde havt for sig, vendte Gormas tilbage til Selskabet. Don Gusmann drev paa Opbrud. Den Fremmede havde den Gæde, at lede Maria til Gondolen, og dybt bevæget tilhvijsede hun ham, i det hun besteg den: „Hvo I end er, I er en ædel Mand, og jeg er uden Frygt.“

Solen laae i Havet, i den sydlige Himmels rene mørkeblaae Azur hang Maanens smalle Sølvseil over Panamabugten, og bestraalte med sit magiske Skær den herlige Degruppe, som, ved Natur og Kunst værdige at kaldes Panamas Haver, liig Trylleparadiser svømmede paa Bølgen. I Don Gusmanns Villa blinkede tusinde Kiærter, og skionne Donnaer svingede sig rask i den yppige Tandango, betragtede af de unge Dons

med Længsel og Beundring. — Ved Statholberens Dre-
laae, liig en Vie, Pater Ignatius, ei for at sige
Jonning, men for at indgyde ham Mistankens sni-
gende Gift. Skarpt betragtedes Begge af Donna Ma-
ria, og da hun bemærkede et frydeligt Blik, som hen-
des Svigersfader, efter lang Ordvevel med Ignatius,
kastede paa Don Gormas, greb hun pludseligt dennes
Haand og trak ham hastigt ud af Salen og giennem
Pomerantslunden, som ombustedes Villaen, til en
dybt inde liggende Grotte.

„I kuffer mig ikke længere, Don!“ raabte vildt
bevæget den deilige Qvinde. „Denne Dragt er ikke
Eders, denne Olivenfarve tilhører Eder ligesaa lidet
som Negerfarven tilhørte mig, da I frelste mig paa
Tortuga.“ — „Gud, min Ahnelse!“ jublede Unglin-
gen, skyttende sig for hendes Fodder. „I er Maria!“
— „Og I er Montbars, Fordærverens Søn, selv en
Fordærver alt!“ svarte Maria med straffende Alvor,
liig en fortørnet Gudinde nedskuende paa ham. Der-
paa blev hun ved i mildere Tone: „o, du Himlens
Dronning! hvor kan en Røver have slikt et Ansyn?“

Da rev den krænkede Stolthed Montbars op fra
Jorden, og oprørt sagde han: „for første Gang i mit
Liv har jeg løiet i Dag, dog vil jeg ei lyve for at redde
en Tilværelse, der er mig intet værd, da I foragter
mig. Ja, jeg er Montbars, Fordærverens Søn og
Kystbrodrenes Admiral. Som Speider kom jeg hid

til Spaniens Fordærvelse. Nu veed I Alt, gaae og meld Statholderen det. Slye skal jeg ei, jeg giver Jer mit Røverord, at jeg vil vente Eders Leiesvende her, for med Klingen i Haanden at doe en ærlig Krigerdød."

„Er Du alt blandt Dine Røvere bleven saa stem, at Du kan tiltroe Kiærligheden Forræderie?" spurgte Maria smerteligt. „Kunde jeg forraade ham, som frelste mit Liv og min Ære, som giengav mig min Frihed, og med sjeldent Edelmød advarede den Mand, der ei allene er hans Fiende, men tillige hans Ulykkes uoverstigelige Hindring." — „Saa var det altsaa Din Mand, jeg vilde reddel!" raabte Montbars med rasende Smerte. „Kun for Din Beiler holdt jeg den frække Spanier. Hellige Gud! Hvad kastede Dig i hans Arme?" — „Min Faders haarde Villie," sukede Maria. „Ei engang torde jeg i et Kloster tilbede mit Hjertes Yndling. O, Montbars, jeg er saare uheldelig!" — „Saa elsker Du altsaa selve Røveren! Du Koldfrie Engel!" udraabte Fordærverens Søn, glemmende sin farlige Stilling og Qvindens uoploselige Baand, og trykte Maria op mod sit Hjerte. Da styrtede Don Diego aandeløs ud fra Pomerantslunden hen mod Grotten: „Man kiender Eder!" tilraabte han Montbars. „Pater Ignatius har giennemskuet Eder, Statholderen raser. Jeg har Drede til at gribe Eder. Jeg veed, hvad Vasallens og Krigerens Pligt byder mig, veed, hvor farlig en Fiende jeg redder i

Eder, men for alting gaaer Ridderens Tre: den forbyder mig at lægge den Arm i Vænker, som forsvarte mig imod Vulkanierens Mordlyst og bar mig i den frelsende Baad. Nu gaaer jeg bort, at samle mine Soldater, min Søster maa imidlertid lede Jer til Stranden ad en Konvei. Gud give Jer en lykkelig Rejse! Farvel!" Og uden at oppbie Svar styrtede den ædle Ungling ud af Lunden.

Skælvende greb Maria Soroverens iiske Haaud, og villies lod han sig giennem det tæt sammenflyngede Krat lede til Havbredden, hvor Gondolen ventede. Længe stode de Etskende her i siun Omfavnelse, da begyndte Morgenpurporet at fremdæmte af Havet, og med ubegribelig Til sloi den funkende Morgensstjerne, den jordiske Soels Johannes, henad sin Straalebane, mens de andre Stierne bleggede paa Firmamentet. — „Kiærlighedens Stjerne blinker paa min Bei!" raabte Montbars. „Tro antager jeg dette hulde Varsel. Klart siger mig mit Hierte, den vil engang blinke paa min giennem Jordelivet," — Nu raslede Trommerne i Nærheden af Villan, og Lunden gienlød af Vaabengnye. „Nu er det Tid — hulkede Maria — trykkede nok et Kys paa Montbars's Mund, og stæde. Glad sprang Flugtningen i Gondolen, der rasst gled hen over det rolige Havspeil, og da Don Diego med sine Spaniere kom til Bredden, var Baaden kun synlig som et Lyspunkt i det Fierne.

Det var om Morgenen den 27de Januar 1671, da Morgans Hær ved mangen Kamp, ved Hungersnød, ved besværlige Marscher sammensmeltet til elleve Hundrede Stridsmænd, paa en Høi, den nylig havde besieget, saae Spaniernes Krigsmagt rykke sig imode. Denne var saare betydelig, thi fire regulaire Infanterieregimenter, 2500 uregulerede Fodsoldater og 400 Ryttere havde Don Gusman samlet under sin Overkommando, nogle Hundrede Indianere og Negere uiberegne, der vare bestemte til at hidse 2000 vilde Tyre paa Røverne. Nu begyndte disses Mod at synke. Men Morgan, der seldvel vidste, hvad der var i Veien, lod Hæren træde sammen i en Firkant, og talte i dens Midte saalunde:

„Prophetisk glimte Panamas Taarne os imode hist i den gyldne Morgen. Det er den rigeste Stad i Terrassima, Stapelstaden for Mexikos Sølv og Perus Guld. Dens Riksmænd ere uhyre rige, dens Kirker folgte med Skatte. Udskillige Nationer have her store Vareoplag. Kort, er nogen Priis Kampen værd, da er Panama det, det vide ogsaa Spanierne heelt vel; derfor møde de os her, hvor det gælder deres Mammons Redning. Kun giennem denne feige Hob gaar Veien til Hæder og Lykke. Nu gælder det, at hofte Lønnen for alle vore Lidelser paa Marschen. I kunne ingen Træfning tabe. Op derfor til Seier!“

Det var det Sprog, som maatte finde Indgang hos disse Mennesker. Et lydeligt Jubeltraab svarte Taleren, Hattene fløj i Veiret og Hæverne fløge mod Bæserne, modberedte. Morgan kommanderede dem paa Marsch. Montbars, med Brodelys Hob i Spidsen, anførte Røverhæren mod Statholderens Armee. Underligt kontrasterede begge Hære mod hinanden. Hilt de talrige udsøgte spanske Soldater, klædte i kroget Silke. Her en liden Hob barfodede Røvere, som Hunger, Smuds, Strabadser og allehaande Nød havde gjort til sande Uhyrer, hvis Klæder hang i Laster om dem, og hos hvilke intet andet var i Orden, end de blanke Mordgeværer. Hvo havde her ahnet Mueligheden af, at den stærke Lovlighed skulde ligge under for den kraftløse Frækhed? Men Spaniernes Nemesis holdt den skrækelige Bægtstaal i Skyen, og skiondt Antallet og Dieblikkets Nær var paa den ene Side, opveiede det dog ei de mange Millioners Sukke og Taarer, Spanien uden Forbarmelse havde martret tildøde. Kampen brød løs. Montbars aabnede den med en frygtelig Geværild, der anrettede et uhyre Blodbad blandt Spanierne. Rasende forbittret gav Don Gusmann Rytteriet Ordre til at hugge ind, og ridderlig skion, liig en gammelspansk Cavallero i Maurerkamp, sprængte Don Diego frem med sine Eskadroner, at tilintetgjøre de frække Angriberer. Men hverken han eller Feltherren havde beregnet de Moradser, der befandt sig i denne Egn. Posterede

bag dem gjorde Montbars Skytter en uophørlig og deraf hos saa virksom Ild, at Folkene styrtede ned i Hobeviis. Alt vare 350 Ryttere faldne, da grebes dog den lille Rest af Frygt for Døden. Hestene vendte den til ilfsom Flugt, og rev den heltmodige Høvding, trods hans rasende Modstand, bort med sig. Med desto større Eftertryk angreb nu Morgan Don Gusmanns Hovedhær; ogsaa her gjorde Skytternes Færdighed og Koldeblodighed Udslaget. Alt begyndte Spaniernes Kolonner at vække, da Statholderen endnu vilde forsøge det Sidste, og hidse de to tusinde vilde Tyre mod Kystbrodrene. Græsseligt var det at se, hvorlunde disse rasende Uhyrer, brølende, de hornede Hoveder bøiede til dræbende Stød, kom fremstyrrende i saa uhyre Mængder. Kun Bukanierne ræddedes ei; paa deres Forbund med Søroverne havde de ulykkelige Spaniere ei tænkt. I den gamle Laureau, der med sine Folk var bleven ved Montbars Hob, vaagnede Lysten til det længeøvede Haandværk. „Hidtil har jeg lystret Dig, Admiral,“ sagde han til Datterens søn med Ungdomsild; „men nu maa Du lade mig kommandere, thi Krigen med mine fiænder vilde Tyre forstaaer jeg bedre end Du.“ Og da Montbars, overfløende Blodmarken med mørke Blikke og sorgfuldt Hierte, tilvinkede ham Bisald, løb Gubben omkring som en Ungling, for, paa Bukaniersviis at fordele Skaren, og Tyrejagten begyndte nu i den store Stiil.

Ved Slagvaalen og idelige Skrig bleve de fremstyre-
 tende Tyre flys, deres Masser adskilttes, Endeel vendte
 om og drog ind i Spaniernes Rækker, de Dvrige løbe
 fra hverandre hver sin Vei, og Alle naaedes af det dræ-
 bende Blø fra Skytternes sikke Haand, medens Mor-
 gan endnu engang angreb Guszmann. Det afgiorde
 Kampens Udfald. De Saarede og Fangne uberegnede,
 bleve sex hundrede Spaniere paa Balpladsen. Rast
 rykkede Morgan efter de Flygtende lige mod Panama:
 Forgjæves spyede hundrede Ildsvælg de stormende Rø-
 vere Doden imøde fra Stadens Mure. Efter tre Ti-
 mers Blodarbeide var Byen erobret, og fra Stathol-
 derpalladset tiltraabte Morgan i det bedste Lune sin stærkt
 sammensmeltede Hær: „Panama er Eders! Jeg by-
 der Jer blot, at indlevere alt Bytte til Kassen, og in-
 gen Draabe Wiin at smage, thi jeg veed, at Spanierne
 have forgiftet den. Forresten kan I gjøre hvad I vil.
 I Morgen skal I faae videre Forholdsregler.“ — Liig
 hungrige Ulve styrtede Røverne ned i Gaderne, og snart
 steg fra alle den ulykkelige Stads Huse martrede Men-
 nesters jamrende Raab imod Himlen, og Montbars
 tiltraabte i den grueligste Sielequal sin Morfaer: „Hvil-
 ket Uhyre svore vi Troffelab!“

Natten kom og svandt. Alle de Piinsklet, skarps-
 sindig Dandskab var istand til at udtænke, lede de ulyk-

kelige Panamesere tusindfold, for at tilfredsstille deres
 Bøblers Gierlighed og Vellyst. Kystbrødrene begyndte
 at trættes ved deres egen Udaad. Da gik Montbars,
 med blege Kinder og taar:fulde Dine, giennem den be-
 kiendte Have til Statholderens Pallads, for at bringe
 Morgan, Dverfeltherren, sin Rapport. En vild Ju-
 bel lod ham imøde, og gysende saae han den saarede
 Diego, bunden til et Træ, og omringet af en heel
 Hob af hans egne Flibustiers, der just med diævelsk
 Velbehag labede sig til, piinligen at affpørge den Halv-
 afmægtige forborgne Skatte. Med ædel Harmte styr-
 tede han iblandt dem, og bød dem løse Officereus
 Baand. En Haanlatte var alt det Svar han fik.
 Frem treen hans egen Styrmand og sagde i en under-
 visende Tone: „Med Gunst, Admiral, I er endnu
 for ung; Sligt forstaaer I ei. Den spanske Hund er
 vor Fange; hvad vi aspine ham, gaaer til Forbunds-
 kassen, og Ingen har at snakke med her. Feltherren
 sagde udtrykkelig, vi kunde gjøre hvad vi vilde. I kom-
 manderer os i Tienesten, men i vore Privatansiggende
 behøver I ikke at blande Jer.“ — „Du selv binder
 ham løs, Misanie!“ raabte Montbars med sunklende
 Dine, og rev Pistolen ud af Beltet. — „Ak, lad dog
 de Barnestreeger fare!“ brummede Styrmanden med op-
 rørende Rolighed. „Vi spille ingen Komedie her, og
 er det Alvor, gaaer I af med Profitten: vi ere saa un-
 gesær en tredive Mand, som I seer.“ — „Dpgiv mig,

Montbars!" sagde Diego mat. „Tak for Eders gode Billie. I seer jo vel, at jeg er uden Redning." Men Montbars rynkede sine Bryn, som han altid pleiede i Kampens Heide, holdt sit Idræt mod Styrmandens Bryst, og tordnede: Adlyd! — „Jeg ikke!" sagde denne haanligt, og trak sin Kniv op imod den Fangne. I samme Dieblik trykte Montbars løs, og rallende væltede Styrmanden sig i sit Bled. Da brølede Vandden Havn, og trindt om Montbars klirrede Panerne, og en enkelt Kugle peeb igiennem hans Hat fra den Rovers Bøsse, som stod længst fra ham. Men høit, som Dødsengelens Flammesværd, lyste hans Klinge over Rebellerne, der vege tilside for den Indstyrtende. Hen slæi han mod Skytten, der i næste Dieblik sank til Jorden med Klovet Hoved, og nu vendte han sig fiæk mod Hoben, der rettede Mordrørene mod hans Hierte. Rolig skued han i de mørke Mundingar, og raabte i Kommandotone: „Geværet ved Foden!" Meekaniff adløde Røverne. „Strækker Gevær!" kommanderede han endvidere. Da betragtede Oprøerne hverandre murrende og vidste ikke, hvad de skulde giøre. Men Montbars lod dem ikke lang Betænkningstid, talte rask ni Mand af og hug den Tiende ned. Derpaa raabte han i Bredens strængeste Tone: „Strækker Gevær! eller, ved Gud, jeg decimerer Jer, saalænge jeg kan holde Kaarben og een af Jer er tilbage!" — „Holdt! Pardon!" skrege nu Nogle; „Du est vor Mand!"

børste Andre: „saadan Kommando har vi endnu aldrig hørt Mage til,“ og mod Jorden klirrede Musketterne. „Jeg tilgiver Jer det denne gang!“ sagde Montbars, stak den blodige Knarde i Skeden, og beføel To af Hoben at løse Diegos Haand, bringe ham i sit Qvarteer og blive der til hans Forsvar. Stumme adløde de; Montbars gik ind i Pallabset.

Her fandt han Morgan ved et langt Bord, syssende med at veie svære Gulds og Juvelstøbe, der taarsede sig høit iveiret. „Godt at I kommer, Admiral,“ sagde denne. Jeg har et brillant Hverv til Eder: Statholderen er undkommen paa en stor Gallion, der vel er istand til at veie ligesaameget som hele Panama. Alle Kirkeskatte, meget Guld, Sølv, Kongens, de rigeste Kjøbmænds Eiendomme, Byens rigeste Qvinder med deres Klenodier, alle Panamas Nonner og en Mængde Børn ere undvegne derpaa. Selv Skibets Ballast bestaaer af ædle Metallumper. I har i den sidste Træfning sægtet saa brødt, at jeg tilgiver Jer Eders tidligere Daarfskab. Jeg vil gjøre Eder lykkelig. Bemand med Jeres Folk den største Fregat i Havnen, og sæt efter Gallionen. Byttet dele vi imellem os. Skynd Jer, der er ingen Tid at spilde.“ Og bydende vinklede Felttherren, at han skulde gaae, uden at lade ham komme tilorde. Montbars iilte i sit Qvarteer, hvor han fandt Diego, tro bevogtet af Doggerne, der

ærlig vilde sonderlide ham. Efterat Admiralen havde sendt Røerne ned i Havnen, for at gjøre Anstalt til Reisen, greb han krampaagtigt Spanieren ved Skuldrene, saae ham stivt i Dinene og spurgte med bævende Røst: „Hvor er Maria?“ — „Som jeg næsten med Visshed formoder,“ sagde Diego, „paa Gallionen, der er undløben Eders Brodres Morderkloer.“ — „Saa være Gud mig naadig!“ jamrede Montbars. „Denne Gallion skal jeg eftersætte, og henter jeg den ind, er hun forloren.“ — „Skibet har for stort et Forspring,“ trøstede Diego. „Gior Eders Pligt, Admiral, I naaer det saa ikke.“ — „Det gaae som det vil,“ sagde Montbars mørk ved sig selv, „min Beslutning er fattet. Men hvor gior jeg af Eder, Don, naar jeg gaaer under Seil? Her er Eders Fordærvelse vis.“ — „Saa lad mig døe!“ raabte Spanieren. „Ei forlang jeg at overleve Panamas Fald, ei heller at tage mit Liv som en Gave af Røverhaand.“ — „Aldrig!“ sagde Montbars, uden at ændse den bittere Tale. „I gaaer med mig i Kystbrodrebragt, maaskee lykkes det mig, at sætte Jer i Land paa en Forbundskyst.“ — „Og har I glemt, hvad I derved vover?“ spurgte Diego mildt bevæget. „Mit Liv for Marias Broder, som jeg skylder mit,“ sagde Montbars fast. „Vee Jer, hvis I holder min Daad for noget Offer!“ — Da faldt Diego dybttrørt Unglingen om Halsen og raabte: „Du ædle Helt! Du blanke Straale, der mildt er

falben ned i Syndens Mulmnaat, at heller ikke den skal
 savne hvert Tegn paa Himlens Naade. Ja, Dig over-
 lader jeg mig gandske, Din Skyldner vil jeg gjerne
 vende!" — Og snart stod den stolte Don der, forvandet
 til en plattet Glibustier. Et graaeligt Skæg og selv-
 gjorte Ar fuldendte Illusionen, og under larmende Trom-
 mehvirvel drog nu Montbars med sin Skare til Hav-
 nen, hvor Fregatten alt seilfærdig ventede dem. An-
 kerne lettedes og Skibet gennemskiar Bølgen med en
 Fart, der bragte begge Vennerne til at bæve.

Sydvest til Vest, to Mile, en stor spansk Gallion!
 raakte efter sex Timers Fart en Rover ned fra Mast-
 turven. Ham svarte Equipagens Jubelskrig, og Kapi-
 tainen tilraakte Montbars: „Mit Hoved til Pant, Hr.
 Admiral, at vi naaer den. Vor Fregat er en herlig
 Seiler!" — Der stod i Kampen mellem Kiærlighed og
 Pligt den ulykkelige Yngling. Endnu raskere foer Skibet
 afsted, og snart sinede man ogsaa Gallionen fra For-
 stavnen. Alle Seil satte den til, og søgte at sive saa
 rask, dens Størrelse og Længde vilde tillade. Hoit-
 jublende lavede Kystbrødrene sig alt til at entre, et An-
 greb, hvori de besadde en saa skrækkelig Styrke.

Da opblussede paa Horisonten fiernt i Nordost en
 lang rødlig Stribe, der med hvert Dieblik vorte i Stør-
 relse og Klarhed, og snart væltede et Flammehav sine
 Bølger frygteligt mod Himlen, der, som af en frem-

med gruelig Morgenrøde farvedes med græsseligt Purrur. Den roelige Søe kastede Flammebilledet tilbage, og Røverne vendte, opmærksomme ved det blanke Skin, de graadige Blikke, hvormed de forfulgte Gallionen, mod det nye Phænomen. „Panama brænder!“ raabte flere Stemmer, og vildt larmende styrkede alle hen mod Bagstavnen, for bedre at kunne ssee Kæmpebranden.

Her stod Montbars, hensejnt i alvorlig Eftertanke: derpaa aandede han dybt, som En, der vorder en trykkende Byrde qvit, og sagde til Skaren: „Panama brænder. Troede vi, at vore Brødre have stukket den i Brand, tiltroede vi dem en utilgivelig Daarskab, da et umaadeligt, dyrefisbt Bytte derved fratoges os. Jeg kan derfor ikke formode Andet, end at en spansk Hær har angrebet vore Brødre, og at denne Kamp har kastet Falken i hine Palladser. Derfor er det vor Pligt at vende tilbage, og hielpse vore Kammerater at seire.“ — „Vist ikke, Hr. Admiral!“ raabte den havesyge Kapitain. „Vi holde os strængt til Morgans Ordre. Gallionen skal vi tage; hvad der foregaaer bag os i Panama, derom bekymre vi os ei.“ — „Skam og Skændsel den Glibustier — sagde Montbars stolt — der for det hele Perus Guld sviger sine Venner i Nødens Stund. Kun vor Pligtfølelse bør lede os her, derfor gad jeg ikke tale om den Deel af Byttet, vi hidset miste, imens vi her efterjage et uvist Haab.“ — „Admiralen har Ret!“ skrege nogle Røvere, som denne Grund forekom

særdeles indlysende. — „Nei!“ brølte de Andre, „lad os først tage Gallionen i en Hast, det er da altid tid nok, at vende tilbage.“ — „Naar Stemmerne ere lige, da gjør Hovdingens Udslaget!“ sagde Montbars myndigt, og bød Styrmanden vende Skibet. Da kastede Kapitainen sig derimellem, og sagde rasende: „saalænge jeg lever, Admiral, skal I vel lade være at vende Skibet. Troer I ikke, jeg har mærket, hvorlunde Farten, fra første Begyndelse af, var Ter imod? Jeg siger Eder frit i Dinene: I har Kanonfeber, eller I pønser paa Forræderie mod Feltherren og Armaden!“ Da rev Montbars Kaarden af Skeden, ogsaa Kapitainen trak, og, tagende Partie for og imod, vilde Røverne styrte over hverandre, da Diego sprang frem og raabte: „Tak mig, Kammerater, at min Dfferdod sparer Jer en Broderkrig!“ og, omfavnende Kapitainen med Løvekraft, styrtede han sig med ham fra Dækket i Bølgerne, der lukte sig over Begges Hoveder. — Et almindeligt Forundringskrig feirede denne Daad, der forekom Alle desto større, jo underligere den syntes dem. Kun Montbars begreb tilfulde Spanierens ædle Mod, og et par hede Taarer, som fra hans Nie faldt ud i Havet, helligedes den sieldne Døde. Fred var der nu igien paa Skibet; neppe et Bøsseskud fra Gallionen blev det vendt, og seilede, ledsaget af de Flygtendes Takkebønner, tilbage mod det brændende Panama.

Stedse frugteligere, men skionnere tillige, blev Synet af den brændende Stad, jo nærmere Fregatten kom den. Som en kolossalst, en lynende Ildvæg, hvorfra et tykt Skyedække vælter sig iveiret, stod den der; de glødende Mure blinkede i rødere Ild, og hist og her flammede, liig Kæmpeslierner, i blændende hvidt Lueffix de tændte Oliemagasiner. Alt kastede Nordosten en brændende Hede paa Kystbrødrenes Kilder, og medens Montbars med Medlidenheds Blikke betragtede den ulykkelige Stad, hvidskede han med lonslig Glæde: „for en ringere Priis stod hun ei til Nedning!“ — Endeligen kastede Fregatten Anker i Panamas Havn, Montbars steg med sine Folk i Land, men til Alles Forundring var intet Spoer af fiendtligt Overfald at opdage. „Hvem har stukket Byen i Brand?“ spurgte han hastigt sin Morfaer, der just med sine Bukanier nedrev et Huus, for at standse Flammens rasende Magt. „Spørg mig ei!“ svarte denne histert. „Kystbrødrene og Spanierne øse hverandre giensidigen Helvedsuppen i Skoene, og tilfsdft kommer Diævelen eller Morgan selv til at søbe den.“ Forfærdet vveg Montbars tilbage. „Forekommer det Dig ubegribeligt,“ vedblev Laureau, „saa kiender Du ei endnu vor Feltsherre. Hvad Panama eiede af Guld, Sølvs og Kostbarheder er bortført eller ranet ait. Stadens øvrige Rigdomme ere ubrugelige for os, og de Fordele, de maaskee kunde yde os, usikre, og overalt er da nogle tus

finde Familier's Ruin en Morgan gandske ligegyldig. Det er da ei at undres over, om det spogefulde Lune er kommet over ham, her at forevige sit Navns Ihukommelse et Par Menneſkealdere."

Grucnde forlod Montbars sin Morſaer, og marcherte med ſin Skare til ſit Qvarter, og, da ogsaa dette ſtod i Flammer, til Statholderens Pallads, der med ſine nærmefte Omgivelſer var ſlaanet. Paa Balſonen klinkede Morgan lystigt med ſine Officerer; to ædle Spanierinder, der havde foretrukket Skiændsſel for Døden, underholdt ham med Sang og Guitarſpil, og med et behageligt Smil betragtede han den brændende Bye ſom et Iyrværkerie, der afbrændtes til hans Tre. Montbars indquarterede ſin Skare i de endnu ſtaaende Bygninger, og vilde juſt ind i Palladſet, da vinkede en Negerſlave ham hemmelighedsfuldt tilſide og ſtaf en Seddel til ham. Med Forfærdelſe læſte han:

"Affiaaren fra de Flygtende er jeg, ſiden Panamas Erobring, i Morgans Hænder og Maalet for hans Lyfter. Da han forgiæves har ſøgt at vinde mig, har han kaſtet mig i et ſtummet Fængſel. 30 000 Piaſtre, ſom Pater Ignatius fra Taroga har bragt ham i Kølepenge, har han taget, og beholder mig endda. Min Doff, mit ſidſte Haab i Nøden, har man ſkrøbriftet mig. Kan I ei redde mig raſt, knuſer jeg mit Hoved mod min Fængſelsvæg, og ſarer heden uden Skriſte og Abſolution. Da tør jeg haabe, engang i en kvalfuld Ewig-
hed at hilſe den elſkede Hæver.

Marie."

Sønderknust stod Unglingen der med Bladet i sin
 Fiælvende Haand. Derpaa vakkede han frem og tilbage,
 rystet af vilde Stormplaner. Alt greb han efter Pi-
 stolen i Beltet, og maalte Balkonen, hvorpaa Morgan
 tomte Pokalen. Dog — rask fattende et andet Forsæt,
 trykte han Pistolen tilbage, og foer hen, at oplede sin
 trofaste Morfaer. Efter lang alvorlig Samtale ginge
 Begge til van Horn, de Franskes Overansører. Her
 havde Utilfredsheden med Morgans plantøse Grumbed
 og svigfulde Havesyge, forsamlet de Fleste under ham
 staaende Officerer; med flammende Veltalenhed talte
 Montbars mod Uhyret; Natten randt hen under Dros-
 telsen af store Planer, og, beredte til det Værste, ad-
 skiltes de Misfornøiede i Morgendæmringen.

Liig en gloende Kugle flammede Morgensolen giens-
 nem Brandrogen, der som et sort Skjehierg leirede sig
 paa Panamas Afkæobe. Endnu i Natters Løb var
 et umazdeligt Bytte bragt fra de brændende Huse til
 Morgans Qvarteer, og nu kaldte Trommer og Trom-
 peter Røvehøren sammen til Deling paa den store
 Plads udenfor Panama. — Morgan kom med sit Føl-
 ge. En stor Vægtskaal ophængtes under Slottets
 Søileportal, og de ædlere Metaller fordeeltes efter
 Vægten. Men da det, efter noie Beregning, viste
 sig, at enhver af de Gemene, til Løn for saa mange

Sarer og umenneskelige Grusomheder kun skulde have 200 Piastre, da opstod blandt Røverne en frygtelig Murren, og Montbars, overtydet om, at det nu var Tid at udføre sin Plan, sprang op paa en Tromme og forlangte at høres. „Tael, Admiral!“ raabte Lautrean med sine Vulkanier, der ladede deres Musketoner, for allenfald at give deres Stemme tilbørligt Eftertryk. „Tael!“ raabte van Horn med Fleerheden af de franske Skibustier. „Tael!“ brølede endelig hele Hæren, og Morgan, ahnende, hvad det gjaldt, og blegnende første Gang i sit Liv, tilvinkede ham, krampagtigt smilende, Tilladelse til at tale. Og Montbars begyndte med flammende Rasyon:

„Meget let har Du vurderet vort Blod, Admiral! Vi tør vel derfor kræve Dig til Regnskab. Hvor ere alle de Kostbarheder, vor Medelighed har leveret til Forbundskassen? Har Du med Deres Dverbringere alt affundet Dig, som Du vilde affinde Dig med mig, naar jeg bragte Gallionen hid, der ene ved Din Brøde undløb mig? Hvor ere de Rationer, Du har afpresset De Fangne? Hører de 30,000 Piastre, Munken Ignatius har betalt Dig i Løsepenge for Statholderens Svigerdatter, ikke ogsaa til det fælleds Bytte, og hvi holder Du hende fangen end? Skulle Kystbroderne, Du har frastraalet Alt, ogsaa ved Dig miste den Roes for streng Ordholdenhed, der hidtil smykkede dem?“ —

Rovernes Brede overfreg ham, frygteligt hævede sig deres Røst mod den trolose Feltherre. „Frigiv Donna'en, udlever Kostbarhederne til Deling, herud med de 30,000 Piaſtre, marcherer den Skurk!“ løb det trindt omkring i vilde, græsfelige Raab, og alt begyndte Mængden at trænge frem mod Morgan. I hans Afſyn kæmpede hele Helvede, Frygtens Bleggule afvelede med Brede's Morkerøde. Endeligen lykkedes det ham at fatte sig, og med Majestæt i Blik og Stilling tilvinkede han Dyrøverne Taushed. Den længeøvede Myndighed hævdede sin Ret, stille ventede Hæren paa hvad han vilde ſige, og med rolig Fatning roste hannu den unge Admirals ædle Kiæthed, hvormed han, ſelv mod den magthavende Feltherre, havde talt for ſine Kammeraters Rettigheder, roste hans prøvede Redelighed, dablede hans Overtælleſe, ikke forſt at have afventet den til i Morgen faſtſatte Deling af Kostbarhederne og Reguſtkabsaflæggeſe, og bød derpaa at fremføre Pater Ignatius, der, ſaa jammerlig ſom den onde Samvittighed, traadte frem for ſin Dommer.

„Hvor har Du gjort af de 30,000 Piaſtre?“ — tiltordnede han Munken — „Hvormed Du ſkulde løskløbe Donna Maria?“ — „Herre, jeg har med dem ranzioneret vort Kloſters Prior og Guardian,“ ſtammede Pateren. — „Derfor bliver Du og alle Munke, der endnu ere i vore Hænder, tilbage ſom Gidsler, indtil Summen endnu engang er etlagt, og ſiebliffeligen

gienerholder den haardtbedragne Donna sin Frihed." —
 „Vær da saa god, Hr. Overadmiral, at lade hende
 udløbere til Vulkanierhovedsmændene Laureau," raabte
 Montbars rask. „Vi ville vide hende i ærlige Hæn-
 der, og overhovedet see, for at troe." — Morgan, sin
 Svaghed sig bevidst, og bange for, ved et Udbrud af
 sin Vrede, paa eengang at styrte alle sine Planer, bed
 sig i Læberne, og vinkede sin Adjutant, at han skulde
 udløbere, og Laureau, at han skulde modtage Damen.
 Med Montbars i Spidsen drog Vulkanierne ind i Pal-
 ladet. Snart raslede det underjordiske Fængsels Laase.
 Op reiste den delilige blege Kvinde sig fra sit Straale,
 saae i sin Frelser sin Gifte, og sank, overvunden af
 den dybeste Jammer og den høieste Fryds pludselige
 Afveertling, afmægtig i hans Arme.

Grueligt raste Orkanen paa Hispaniola. Med
 frygtelig Magt blæste Vindene fra alle Verdens fire
 Hjørner, revrø Træer op med Rode, omstyrtede Huse,
 borede Skibe i Grund, der angstelige søgte Havnen,
 saa de liig Skyer svævede i Lusten, og spngede dem
 derpaa som et Skybrud ned over Landet, og Stov og
 Vand, Trægrene og Tage dreiede sig i vilde Hvirvel-
 dans, som om Naturen vilde vende tilbage i sin gamle
 Grav. I Havneslottet sad Gouverneuren Don Alonzo
 Joseph Lago Benalkazar ved det venlige Bæger med sin

gamle Ven og Vaabenbroder, den flygtede Statholder Don Gusmann, men ei formaaede den ædle Biin, at forjage det mørke Sind, hvormed denne stuede ud i Elementernes Kamp. Længe sad han saalunde tavst og stille, derpaa udbrod han smerteligt: „Denne Defan, hvis blinde Maserie Intet skaaner, er min Skiæbnes skrækkelige Billede.“ — „Er den det virkelig, Ven! saa trøste Dig ogsaa dens korte Varighed,“ sagde kiertigt Don Benalkazar. „Snart vil Solen atter smile huldt, og skænke os en skyefrie Aften.“ — „Mig en skyefri Aften?“ sagde Don Gusmann heftigt, „Du haaner mig, Menneſke, mig, den slagne Hærs Feltherre, det afbrændte Panamas Gouverneur, den barnløse Fader, der tabte Alt, ogsaa Eren, og nu med bange Forventning seer sin Konges reisfærdige Brede imøde.“ — „Den har Don Gusmann ikke at berygte,“ trøstede Vennen. „Da Hertugen af Medina Sionia skielvende meldte Kong Philip den uovervindelige Flaades Undergang, sagde Monarken: jeg har sendt den mod Menneſker, ei mod Elementer. Du havde at kæmpe med Djævl i Menneſkeskikkelse, og er først bleven besejret efter lang og priselig Modstand. Og gjorde Du ikke Alt, hvad der stod i Din Magt, for at formindſke det uhyre Tab? Ere ikke Panamas bedste Skatte, er ikke Kongens Eiendom bierget? Ved min Eed, Gallionen, Du med sielden Sindiighed har reddet, maa være Dig Borgen for vor Herres Tilgivelse, naar

ikke alt Dine Hæderssaar vare det." — „Gallionens Redning er vel min mindste Fortieneste," sagde Don Gusmann sørgelig. „Gud slog Uhyterne med Blindhed eller Banvid, thi neppe var det os forfølgende Røverfisk et Bøsseskud fra os, da det pludseligt vendte om, og lod os undvige." — „Hvo veed, hvem Du har at takke for dette syndelige Hæld?" sagde Gouverneuren betænkfuld. „Der gives blandt hiint Røverpak Mennesker, jeg ikke kan nægte min Agtelse: Een i Besynsberlighed er jeg stærkt forbunden. Hvad om en Saadan med Glib havde ladet Dig undvige?"

Don Gusmann vilde just med Bitterhed bevise det Usandsynlige i denne Formodning, da en Officer meldte Gouverneuren, at Orkanen havde drevet en mastløs Fregat ind i Havnen, at Equipagen, der bestod af Flibustier, alt var fængslet, og at man hidbragte Kapiteinen tilligemed en Dreng, der ikke vilde forlade ham. „I Galgen med den hele Yngel!" kreg Don Gusmann med hævnfyg Brede. „Engelland har løsrevet sig fra dem. Vi har fri Haand. Ikke Een af dem maa blive i Live!" — „Rolig, Ven!" sagde Gouverneuren alvorligt. „Aldrig maae Lidenfaber sidde paa Dommerstolen." Han gav et Bink, at Fangerne skulde træde ind. Hellebarder klang, Lænker raslede, og, ledsaget af en stærk Bagt, traadte en Yngling ind, som selv i sine Lænker havde en Konges Holdning. En lille vak-

ker Dreng holdt ham i Favn og skjulte sit Ansigt ved hans Bryst.

„I hører til Morgans Flaade?“ spurgte Gouverneuren efter en lang, alvorlig Tausshed. — „Jeg hørte til den,“ svarte Ynglingen rolig. „Siden Morgan, efter at have bedraget sine Soldater for deres Blodars beides halve Lon, er flygtet bort med Byttet, har Usmaden adspredt sig, og Spanien intet mere at frygte af den.“ — „Der har Du hans frække Bekiendelse,“ stormede Gussmann, „Hvad forlanger Du nu mere? Bryd Staven over ham, og lad ham hofte nu hvad han har faaet!“ — Endnu en Gang bad Gouverneuren om Rolighed, og spurgte derpaa med huld Medlidenhed den skionne Rover, som han ønskede at redde: „I har vel ikke taget Deel i alle Morgans Ugierninger, unge Mand?“ — „I hans Baabendaad fra første Færd,“ sagde denne stolt. „Jeg har hjulpet til at erobre Catharina, taget Kastelet Lorenz, været med i Dalflaget og bestøget Panamas Mure.“ — „Saa hielpe Jer Gud, da er I Dødens Mand!“ raabte Gouverneuren dybt rystet, vendte sig bort, og gav Wagten et Wink til at føre ham ud. Da rev Drengen sig med et smerteligt Sammerkrig fra den Fængnes Bryst, og styrtede ned for Gouverneurens Fodder. „For Guds Skyld, Fader!“ raabte han med mægtig Kraft, „tag denne Dødens Dom tilbage, eller bryd tillige Staven over Eders utykkelige Datters Hoved!“

„Maria!“ raabte begge Gubberne forfærdede med een Mund og med Sieleangstens Til vedblev hun: „Ham skylde I to Gange mit Liv og min Ære, ham skylde I min ædle Broders Redning, og selv det Skib, der lod denne hævnfyndende Gamle undvige med umaa- delige Skatte, vendtes ved hans Mod tilbage.“ — Nu betragtede Gouverneuren, medens Gusmann, greben af indbyrdes kæmpende Følelser, taug, Kapita- nen med prøvende Blikke, og spurgte derpaa skarpt: „Hvad hedder I?“ — „Jeg er Flibustier-Admiralen Montbars,“ svarte denne rolig. — „Naar I er det,“ blev Gouverneuren ved, „maa I kunne fremvise et Papiir fra min Haand?“ — „Her er det,“ raabte Maria, tog det frem af Barmen, og rakte sin Fader det; mærkeligen opklaredes dennes Træk. Han viiste Don Gusmann Brevet og sagde: „Jeg har ved mit Ord lovet ham Opfyldelsen af to Bønner. Du er en gammel Kastilier, Gusmann, Du skal afgjøre, om jeg bør holde dette Lovte.“ — Gusmann kastede et mørkt Blik i Brevet og brummede et sagte Ja. „Saa beed, Admiral! tilraabte Gouverneuren Ynglingen blidt. „Jeg beder om Pardon for mine Folk,“ sagde denne, „om hastig Dom og om en ærlig Grav for mig.“ — „For Himlens Skyld, bønhør ham ei!“ kreg Maria. „Den Smerte, han for min Skyld har lidt, har forvirket hans Sandser.“ — Med Forundring betragtede Gouverneuren den blomstrende Dødsforag-

ter, og sagde rørt: „Den første Bøn er hørt, den anden ei. Betænk Jer, I finder vel en Bedre.“

Da lynte Fortvivlelsen fra Montbars Dæ og han raabte: „Ødsler ikke Eders Gunst paa en Utaalnelig. Siden jeg efter haard Kamp har besluttet, at føre Maria tilbage i hendes Mand's Arme, har Livet tabt sin sidste Vnde for mig og velkommen er mig Døden, der skal forsoner mig med Gud.“ — „Forstaaer jeg Eder ret?“ spurgte Gouverneuren glædelig overrasket. „Eders Hensigt var det, at føre Maria tilbage til os?“ — „Ja, ved Himlens Dronning, det var hans Hensigt!“ raabte Maria. „Orkanen naaede os paa Høiden af Hispaniola, hvor vi haabede, at finde min Mand. At jeg endnu er værd, at træde ham under Dine, derfor kan I takke denne Mand's ædle Heltemod.“ — „Frugtesløse Høimod!“ hulkede Gussmann. „Min Son er død! her seer Du ham aldrig mere.“ — „Saa tog han dog Dødsveien, imod mit ærlige Raad!“ raabte Montbars, gribende den synkende Maria i sine Arme. „I, I har advaret ham?“ skreg Gussmann og traadte ham nærmere. „Saa er I den Hidalgo, der overbragte mig de falske Depescher. Ja, nu kender jeg Jer igien. I elskede Maria og vilde dog redde hendes Mand, redde ham, der stolt og haanligt stødte Eders Advarsel fra sig. Ved Gud! I fortiente, at være en Kastilier. Jeg føler, jeg kunde tilgive Eder Alt, hvad jeg for Eders Skyld har lidt. Jeg

føler, jeg har alt tilgivet Eder, om end Gallionens Redning kun var et velmeent Eventyr, opdigtet af Marias ængstelige Kierlighed."

Da traadte Don Diego ind i Salen og rystet sagde Montbars: „De Døde stige op fra Havets Bund, for at vidne Sandheden for mig.“ — „Denne gang har min Svømmefærdighed reddet mit Liv,“ sagde denne, hierteligt omsavnende Unglingen. „Den nære Gallion modtog mig. Der taug jeg om Jer, for at flikke Eder for Forræderie, hvis vi maaskee endnu skulde blive tagne; jeg har tiet siden, for at giemme Dpdagelsen af Eders sidste Daad, til der maaskee engang viste sig en afgjørende Katastrose. Den er kommen, som jeg seer, og nu vil jeg tale: ja, Fader, for at redde mig fra Marterdøden, og for at lade Gallionen undvige, har denne Helt med aabenbar Livsfare to Gange budt sine egne Folks Oprør Trods. Han har reddet Kongen af Spanien Millioner, frelst Kirkens Indviede af vanhellige Hænder, frelst hundrede ædle spanske Qvinder med deres Børn, og derved gjort sig saa høit fortient af vor Stat, at han kiækt kan gjøre Forbring paa enhver Belønning, det staaer i vor Magt at give ham."

Da gav den ærværdige Gouverneur et Vink, at man skulde løse den Fangnes Lænker; drog derpaa med høvende Haand den gyldne Kaarde, berørte Montbars Hoved med den, og sagde høitideligt: „I Guds og

Kongens Navn, og i Kraft af den mig forleente Magt, giver jeg Eder, Montbars, og Eders Folk fuldkommen Amnestie for alt det Forbigangne." Derpaa trak han Kaarden i Skeden, trykte inderlig bevøget Unglingen op med sit Hierte og greb alt efter Marias Haand, for at lægge den i hans. Men pludseligt drog han Haanden tilbage og spurgte alvorligt: „er I ogsaa virkelig en god Adelsmand og katholisk Kristen?" — „Af Frankrigs ældste, meest rettroende Adelsfamilie er han!" raabte Maria. „I Aarhundreder nævner man der med Frefrygt Navnene Montbars og Montauban." Da forenede Oldingen kiærligt de Elskendes Hænder, og i det samme meldte en Officer en gammel Bukanier af Montbars Equipage, der paastod, at ville døe med Kapitainen, naar det kom til Eksekution. „Det er min gamle trosfaste Morfaer!" raabte Montbars med Glæde og hentede den gamle Laureau, der, da han erfoer Tingenes lykkelige Omvevling, for første Gang i mange Aar fældte Glædestaarer. Da nu ogsaa Gussmann bød den lykkelige Montbars Haanden til Forsøning, trak denne sig rødme og sagde blidt bebreidende til Diego: „at jeg ved en Beddekamp som denne, maa rødme, det er Eders Skyld, min Broder. I tilskriver Gallionens Redning min Høimodighed, og fortier min eneste sande Drivevies, Kiærlighed til Maria, som jeg troede at redde med Skibet." — „Kiærlighed drev Jer, Svoger! det er nok," raabte

Don Diego. „Kald Himmelflammen med hvad Navn
 I vil: den begeistrede Eder til, glemmende Nationals-
 had og Partieraserie, at redde os, uden mindste Haab
 om jordisk Løn! Den skal ogsaa forsonende flette den
 hellige Myrthe i Eders blodige Laurbærkrands!“

„Amen!“ raabte Don Gusmann, og lagde velsig-
 nende sine Hænder paa de Lykkeliges Hoveder.

(van der Welde.)

Kapelmester Himmel i Landsbyekirken.

Da Himmel endnu studerede Musik under Nau-
 manns Anviisning i Dresden, besøgte han ofte de sels-
 skabelige Kredse hos Besidderen af et Ridbergods der i
 Nærheden. Her kom det engang paa Tale om en Sko-
 lemester i den kun nogle Mile fraliggende Landsbye
 R... som ikke allene fulde hedde Skole, men ogsaa
 Orgelmester, fordi han vidt og bredt var berømt for
 sit Orgelspil, og med sielden Færdighed paa hint In-
 strument især besad en sielden Kraft til, at passe for-
 træffeligt Forspillet til hele Sangen, men Mellemspil-
 let til hvert Sangvers, ja hver Sanglinie.

(7*)

Himmel var nysgierrig efter at lære Hr. Kolles gaen at kende. Den næste Søndag blev bestemt til at fyldestgøre denne Nysgierrighed. Man kiorte i stort Selskab til N... og bivaanedes der Gudstienesten i det herstabelige Chor. Den vakkre Skolemester, der af Sædvane og Tilbøielighed altid — selv naar kun landlige Dren lyttede paa ham — mesterligt spillede sit Orgel, følte alligevel stedse en særlig Spore til særdeles Kraftyttring, naar han i det høiadelige Chor fik Die paa sit naadige Herstak eller vel endog dets Giæster! — Han spillede derfor ogsaa denne gang *ret con amore*, og tilfredsstillende ei allene den store Himmel, men overtraf endog hans Forventning, saa at Sidstnævnte gjorde Selskabet det Forslag, efter Belsignelsen at aflægge et Besøg paa Orgelbænken hos den brave Virtuos, at yde ham Tak og Agtelse for hans mesterlige Spil og lade ham give nok en Fuga til Priis.

Nu havde den vakkre Skolemester ofte yttret det Ønske for sit naadige Herstak, at lære Himmel at kende og høre ham spille. Hvor vilde hans musikalske Hierte have hoppet af Glæde, naar han havde vidst, at Himmel var med blandt de Fremmede i det herstabelige Chor, for at lytte paa ham; at det var Himmel, der sagde, idet han fortroligt bankede ham paa Skulderen: Bravo Hr. Skolemester! De er en ægte Orgelmester! — at det var Himmel, der endog udbad sig en Fuga af

ham. — Den landlige Virtuos tog naturligviis Bønnen for Befaling, og greb og traadte nu igien saa kunst-
 rigtigt og genialt i sit Orgelværk, at Himmel ydede
 ham sin hele Agtelse, ei blot med Munden, men ogsaa
 i Hjertet.

Da Skolemesteren henrykt over den Fremmedes
 Roes, steg af Orgelbænken, spurgte han Himmel leilig-
 hedsviis, om han ogsaa var musikalsk. „Seg
 Klimprer og fuser lidt“ — sagde Himmel, og
 greb i det samme i Orgelet, som En, der neppe er
 istand til at give den simpleste Bise paa Klaveret, end
 ligevel paa Orgelbænken, og begyndte efterhaanden, alt
 bedre og bedre, at gribe og træde, til han endeligt
 svandt hen i Phantasier, saa Skolemesteren tabte baa-
 de Næse og Mund, og udbrod i de Ord: *Å! Gud!*
der er man jo som i Himlen. — „Det just
 ikke — svarede smilende Virtuosens — men dog i
 Nærheden, thi — jeg hedder Himmel.“

Selskabet lo — Skolemesteren var ligesom faldet
 ned fra Skyerne. — Hvo der kunde skildre den i Dieblig-
 het i hans Siel opstaaende Blanding af Studsen, Ures-
 frygt, Forlegenhed og Skræk, han var i Sproget,
 hvad Skolemesteren var paa Orgelet — Virtuos.

(Richard Roos.)

Anekdoter fra Napoleons Hof.

(fortalte af den lille Napoleons Hofmesterinde, Madame de Montesquiou.)

Som bekendt kaldtes Lætitia Madame Moder (Madame mère). Engang kom en Præfekt fra et langt bortliggende Departement i Forretninger til Paris og fik strax en Indbydelse til Middagstafellet hos Cambaceres, hvis Palais stødte til Lætitia's. Af en Feiltagelse kiorte Præfekten ind i det sidste. Tilfældigt var ogsaa hos Madame stort Selskab. Han traadte ind i Salen, fandt allerede en talrig Forsamling, søgte med Dinene efter Cambaceres, og da han ikke saa ham, tog han Plads i Kredsen, uden at tale til Noget. „Undskyld min Frihed,“ sagde en af hans Naboer, „men jeg troer, De endnu ikke har hilset Madame.“ — „Hvilken Madame?“ svarede Præfekten, som vidste, at Cambaceres var ugipt. — „Madame Moder,“ gien- tog Hiin. — „Moder? til hvem?“ — „Jh, til Keiseren.“ — „Er jeg da ikke hos Cambaceres?“ — „Nei, De er hos Keiserens Moder.“ — Den stakkels, forstrækkede Præfekt løb i Hast sin Vej, og havde ikke engang saamegen Kandsnærværelse, at han kunde fremstamme en Undskydning. Siden den Tid kaldte man ham kun: Herr Præfekten Moder til hvem.

I Cambaceres's Assembléeer maatte alle Damerne bære Kioler med Sløv. Alligevel indfandt sig en Aften Madame de Rochefoucault, Josephines's Gressdame, i en fort Kioler. Cambaceres, fornærmet over denne Skio's beskøhed, lod hende føle det, ihvorvel sagte og i en venstabelig Tone. Men hun neiede sig og svarede høit: „Deres Høihed vil undskyld mig, jeg kommer nylig fra Keiserinden, og havde ikke Tid til, at gjøre et andet Toilet.“

En Meubelfabrikant bragte en Dag Cambaceres et bestilt Taffel for tredsindstyve Personer. Hans Høihed befalede, at staae det op i Spisesalen, for at see, om det havde den fornødne Størrelse, og da dette var skeet, paastod Høihedsamme — formodentligt for at tingenoget af Prisen — at det var for lidet. Efter lang Strid skulde der gøres en afgjørende Prøve. Tredsindstyve Muursvende, der just arbejdede paa Carousselfpladsen, kaldtes ind. De meente, at Salen var om Arbeid for Hs. Høihed, vaskede i en Hast Ansigt og Hænder, ilede ind i Palladset, bleve indførte i Spisesalen og satte om Taffelet. Der stod en Tallerken for Hver, derfor troede de, den naadige Herre havde faaet gode Efterretninger fra Armeen og vilde traktere dem. Men istedetfor dette, kommanderede Hr. Erkekantsleten: „Lader, som I vilde drikke! Lader, som I skal

Noget istykker paa Tøllerkenen o. s. v." De stakkels Dæmpler gjorde deres Exercits efter Commandoen, den naadige Herre overbevistes om, at Tasselet kunde rumme 60 Personer, og sendte Svendene fastende afsted igien, uden engang at give dem en Drikkefilling.

Epionerne i det Indre af Palaiet holdt Napoleon ikke allene af politiske Hensigter, men ogsaa for sine egne Løiers Skyld. Han gad gierne vide alle skandaløse Anekdoter om sit Hofkryb, og endnu heller persiflere de Uegtemænd, hvis Koner havde galante Eventyr. Engang havde han saaledes opdaget en Intrigue af Hertuginde af Bassano, og sagde til hendes Mand: „Nu, Hr. Hertug! Deres Kone har en Galan?" — „Jeg veed det, Sire." — „Hvo har sagt dem det?" — „min Kone selv, og just derfor troer jeg det ikke." — Napoleon, som dette Svar forvirrede noget, slog sig med Haanden for Panden og raabte: „O Qvinderne! Qvinderne! hvor fine, hvor listige de ere!" — Napoleon, der havde sine Efterretninger af Rovigo, lod denne vide Bassanos Svar. „Men det er dog sandt," sagde Rovigo, „Hertuginde har paa den og den Dag, i den og den Time ladet sin Bogn holde i de elysæiske Marker, er i nogle Minuter gaaet frem og tilbage under Træerne, og smuttede derpaa ind i en aaben Dør, i et Huus, hvor Generalen ventede hende." — „Alt

det vidste jeg," svarede Keiseren, „førend De har sagt mig det. Men De skulde ogsaa have meldt mig, at Deres egen Kone et Kvartæerstid derefter ogsaa gik ind i det samme Huus, for at give Generalens Adjutant et Rendezvous.“

Genimod Enden af Aaret 1811, paa en Reise i Holland, undslap Napoleon i Amsterdam det første Tegns paa Forbitteelse mod Keiseren af Rusland, tidligere end Publikum ahuede noget Sligt. I Keiserindens Kabinet stod nemlig en veltruffen Buxte af Alexander. Napoleon saae den, tog den under Armen, og, idet han fladrede med nogle Damer, syntes det som han lod den falde af Uforsigtighed. En af Damerne opfangede den, og spurgte: hvad hun skulde gjøre dermed? „Hvad De behager," svarede han, „naar den kun ikke tiere kommer mig for Dine.“

Da engang den smukke Madame Regnault de St. Jean d'Angely's Fødselsdag høitideligholdtes, havde man opstillet i en Sal hendes med Blomster bekrandsede Buxte, og skrevet derunder med gyldne Bogstaver hendes Fornavn, Laura. En Spassfugl tilføiede: qui voudra. Nu stod der: L'aura qui voudra, paa Dansk: „Hvo der vil, kan have hende.“ — En af de

lykkelige Dødelige, som hun skænkede sin Gunst, var Murat, der engang en Nytaarsdag forærede hende en prægtig Solitair. For at undvige sin Mand's Spørgsmaale, og for tillige at drage en Summa Penge fra ham, (som ellers ei var let) viste hun ham Diamanten, foregivende, at en Jøde havde solgt hende den for 500 Louisd'orer; at den var i det mindste end eengang saa meget værdt, hvorfor hun bad sin Hr. Gemal om, ikke at nægte hende Pengene til dette Kiøb. Regnault betragtede Diamanten, og fandt den saa skion, at han meente det var umuligt, at sælge den saa billig, med mindre Stenen var falsk. Dette bestred Damen, idet hun beraabte sig paa Stenens herlige Vand og sine Kundskabers. For at afgjøre Striden kort og godt, førte Gemalen hen til Kron-Juveleren. Med stor Utaalmodighed ventede Damen hans Gienkomst. „De havde dog Ret, min Bedste,“ raabte han idet han kom hjem, „Stenen er fortræffelig! Kron-Juveleren har udbetalt mig 1000 Louisd'orer for den. Denne gode Handel har jeg Dem at takke for, og det er billigt, at De faaer 1000 Franker. Der, tag kun, og naar Jøden kommer, saa send ham kun tit mig.“ Men han vidste ret vel, at Jøden ikke kom, thi Juveleren havde forraadet ham, at han selv for nylig havde indfattet Stenen for Kong Murat, og sølgelig giættede Hr. Greven meget let, at hans lydste Egtemage ikke havde den omsonst.

En Dag fandt Napoleon hos Keiserinden en ung Dame siddende med Ryggen imod ham. Han vinkede de Omstaaende, at de skulde tie, nærmede sig sagte og holpt hende for Dinene. Damen troede det var den gamle Livlæge Bourdier. „Lad det være, Bourdier,“ raabte hun, „trost De maaskee ikke at jeg skulde kende de store hæslige Hænder, De har?“ — „Hvad!“ gien- tog Napoleon, i det han slap hende, „tør De sige det endnu engang?“ Den unge Dame sloi skælvende af Stræk ind i det næste Værelse, men Keiseren loe ret hiertelig deraf.

Erklærede Maitresser har Napoleon aldrig havt, men vel nogle forbigaaende Inklinationer. Blandt disse havde han i sin Ungdom havt en Frue Paulowsky meget kjær. Hun har, efter den ommeste Forbindelse med ham, hverken tabt hans Agtelse eller hans Venskab, og hun paa sin Side har givet ham de meest rørende Beviser paa begge Dele. Efter hans Tronfravigelse reiste hun til ham i Fontainebleau, for at sige ham Farvel, og, da hun hørte, at Marie Louise ikke fulgte ham til Elba, gjorde hun det, tilligemed den Søn, hun har ved ham, for at leve hos ham, blot som Veninde. Men Napoleon vilde ikke krænke sin Gemalinde derved; Frue Paulowsky blev kun to Dage paa Elba.

Ved de Ægtefæber Napoleon stiftede, adspurgte han aldrig Vedkommendes Tilboieligheder, men handlede blot efter Konvenients. Derfor maatte hans Broder Louis ægte Demoiselle Hortense, uagtet han var dødelig forelsket i Demoiselle Lascher, der siden blev formælet med Fyrsten af Wretemberg. Deraf Louis Kulde mod sin Kone, der besad den elskværdigste Karakter og forgiæves opbød Alt for at vinde ham. Deraf hans uforsønlige Had til Napoleon.

Foran Keiserindens Barselseng var der sat tre Lænestole, for Lætitia, og for Dronningerne af Spanien og Holland. Da Napoleon blev det vaer, sagde han, at hans Moder ikke var Dronning, og altsaa ingen Lænestol tilkom. Han lod alle Lænestolene bringe bort og sætte Tabouretter i deres Sted. De tre Damer, der ikke vidste, at det var fædt, ifølge Keiserens Befaling, forlode strax Barselgemakket med stor Dmsfindtlighed. — Napoleon, denne store Ven af Etiketten, lod efterlaare i alle Arkiver, og paastod, at Alt skulle gaae saaledes for sig som under Ludvig XV og XVI. Hertuginde af Montebello erholdt engang en Frettesættelse af ham, fordi Keiserinden, imod Etiketten, havde taget en Medicin, for Livslægen var kommen og havde raft hende den.

Den lille Napoleon var indtil han blev to Aar gammel regelmæssig tilstæde ved Faderens Frokost. Keiseren satte ham paa sine Knæe, dyppede Fingeren i Saucen, lod ham suges paa den og overmalte ham i Ansigtet, lod ham see sig i Speilet, gjorde Grimasser for ham, o. s. v. Keiseren loe og Barnet syntes ret godt om disse sin Faders Kierteegn. Saasnart han kunde tale, blev han, som næsten alle Børn, meget spørgende. Gierne saae han ud af Vinduet Folket i Thuillieriernes Have og bemærkede snart, at mange Personer, med Papirer i Haanden, kom ind paa Slotstet. Paa hans Spørgsmaal fortalte man ham, at det var Ulykkelige som vilde bede hans Fader om en Naade. Nu skreg og græd han saalænge til man bragte ham Supliken, og aldrig forsømte han da ved Frokosten at overrække alle de Bønsskrivter, han Dagen tilforn havde kunnet faa Fingre i. Man kan vel tænke, at Publikum, saasnart det fik Nys derom, aldrig lod ham mangle Supliker. Engang saae han en Kone med en lille Dreng ved Haanden, begge i Sørgebragt: den Lille viiste ham et Papiir med bønlig Mine. „Hvorfor er den Lille sortklædt?“ spurgte Prindsen. „Udenvivl,“ svarte man, „er hans Fader død.“ Frue Montesquiou lod dem komme op. Det var en Officcersenke, hvis Mand var faldet i Krigen, og som nu bad om en Pension. Næste Morgen overrakte den lille Napoleon sin Fader den med de Ord: „der er en

stakkels lille Dreng. Du er Skyld i at hans Fader er død. Nu har han ingen Fader. Giv ham noget at leve af." Dmt favnede Napoleon ham, og bevilgede hans Bøn paa Stedet.

Hvorvel den lille Napoleon overhovedet er føielig, blid og lærvillig, flyder dog Buonapartes Blod i hans Aarer: En Dag lagde han sig saa lang han var paa Gulvet og hvinte uophørligt, uden at agte hvad hans Hofmesterinde sagde, indtil denne lukkede Vinduerne og Vindueskaademe. Forundret spurgte han, hvi hun gjorde det? „For at man ikke skal høre Dem skrigge," svarte Frue Montesquiou; „troet De, at Franskmændene kunde holde af en Prinds, der fører sig saaledes op?" — „Har de da hørt mig?" hulkede han. „Vær ikke vred, Madam D u i o u (saaledes kaldte han hende) jeg vil aldrig gjøre det mere." — Tidlig havde han lært at bede, og efter Felttoget i Rusland havde Keiserinden forøget hans Bøn med de Ord: „gid Papa vilde gjøre Fred til Frankrigs og hele Verdens Lykke." Keiseren var en Aften tilstæde, da den Lille bad saaledes. Han smilte og sagde Intet.

Uagtet den lille Napoleon ofte var vant til at gjøre Smaareiser, saa vilde han dog den Dag, da han med sin Moder skulde forlade Paris for bestans

big, paa ingen Maaade ud af sit Værelse, men væltes
 de sig omkring paa Gulvet under uophørligt Skrig at
 han vilde blive i Paris. Man maatte med Magt bære
 ham i Vognen.

Napoleon havde den keshynderlige Lene at der al-
 drig maatte komme mindste Soelstraale i hans Soves-
 kammer, han leed ikke engang en Natlampe. Hans
 Yndlingspise er Ribbeenssteg med Lindser. Man har
 fortalt, han drak daglig otte til ti Kopper Kaffe, det
 er ikke sandt. Han drak aldrig mere end en halv Kop
 efter Frokosten og ligesaa meget efter Middagstaflet.
 Sandt er det derimod, at han undertiden i Udspre-
 delse forlangte sin Kaffe kort efter at han havde drukket,
 og paastod, at han endnu ingen havde faaet. Han
 spiste meget hurtigt og stod op fra Bordet, naar han
 var mæt, uden at bekymre sig om de øvrige Gæster.
 Han talte meget høit, og naar han var i godt Lene,
 hørte man hans Latter langt borte. Han sang ogsaa
 gjerne, skøndt stedse falsk. Kort før sin anden For-
 mæling sang han ofte: Ah! çen est fait! je me ma-
 rie, og det imod Takten i den Grad, at man ikke
 kunde høre paa ham uden at lee, hvilket han dog ikke
 tog ilde op. Napoleon elskede Pragt ved offentlige Lei-
 ligheder, ellers var alting ret oekonomisk indrettet.
 Ved en Frokost spurgte han en Dag en Dame, hvor-

meget vel 'en paa Tasset staaende Posten kunde koste?
 „Tolv Franker for Eder's Majestæt," sagde hun smilende,
 „og sex Franker for en Pariser Borger." —
 „Det vil sige," svarte Napoleon, „at jeg bestaaes?"
 — „Nei, Sire, men det er Skik og Brug, at en
 Fyrste maa betale ialting dyrere end hans Undersaatter."
 — „Det forstaaer jeg ikke," udraabte han heftigt,
 „men jeg skal nok passe paa!"

Hvor fielden Supliker vorde læste, beviser følgende
 Anekdote: Josephine havde lovet en Emigrant,
 at interessere sig for hans Eiendommens Tilbagelevering;
 han leverede hende derfor et Brevskrivt, som
 hun, uden at aabne, lagde paa Bordet; men det var
 ikke andet, end en Skræberregning, som han af en
 Feiltagelse havde puttet i Kommen, istedet for hint.
 Man forestille sig hans Skræk, da han hiemme bemærkede
 Feiltagelsen. Imidlertid havde Josephine forskrevet
 en af hans Venner, at hun havde overrakt Keiseren
 Supliken og læst den tilligemed ham; man torde
 altsaa ikke engang tale om Feiltagelsen, uden at kompromittere
 hende. Der var ikke andet at gjøre derved,
 end at sige hende, at der i det første Brevskrivt var
 glemt noget, hvorfor hun vilde have den Naade, at
 overrække et andet. „Meget gierne," sagde hun, „men
 det er overflødig, thi Sagen er alt afgjort." Og
 virkelig erholdt Suplikanten hvad han søgte om, uden
 at man nogenstunde kom efter hvad der blev af Skræberregningen.

Dpløsning af Logogrypherne i forrige Hefte;
 Ar — Sax — Saxo.
 Frederik.
 Sub.

Keiser Julians Krigstog imod Persien.

I Historiens vide Omkreds findes vel ingen Begivenhed, der har saa megen og saa mærkværdig Liighed med det tragiske Udfald af Napoleons Færd imod Rusland, som den romerske Keiser Julians Tog imod Persien. Ikke kunne begge Hærførerne sammenlignes med hinanden, ihvorvel begge have dette tilfældes, at de ved Siden af deres egne Hære havde et stærkt Partie imod dem: Julian formedelst sit Frafald fra Christendommen; Napoleon formedelst sin voldsomme Despotisme. Den største Liighed ligger her i de overordentlige Gienvordigheder, der mødte saavel den Enes, som den Andens Hære, og i den fuldkomne Tilintetgjørelse af et Foretagende, der var begyndt med saa megen Anstrængelse og bebudet med saa lydelig Bram. Dog, vi ville ei komme Læserne i Forkjøbet; men simpelt fortælle Julians Krigstog. Sikkert ville da, ved det levende Minde om Franskmændenes Tilbagetog fra Rusland, Liighedspunkterne selv falde Læserne ind.

Julians sidste Færd var hans Krigstog imod Perserne. De Feider, som det romerske Riges østlige Grændser vare udsatte for fra Persernes Side, og

endnu mere hans brændende Stræben efter Roes, førte ham til denne Krig, som han begyndte med mere Klogskab og Lykke, end han endte den med, og hvori han fandt sin Død og det romerske Rige et føleligt Tab.

I Foraaret 363 tog denne Krig sin Begyndelse. Den 5te Mai brød Julian op fra Antiochien, hvor han havde opholdt sig hele Vinteren, og ti Dage derefter, den 15de Mai, rykkede han ved Hieropolis over Euphrat, hvor han fandt sin Flaade, og derpaa over Chaboras ind i det persiske Sebeet. Hans Hær bestod af 65,000 Mand, og hans Flaade af 1,100 Skibe, deels Krigs- deels Fragtskibe, der vare rigeligt forsynede med Levnetsmidler og alle Krigsfornödenheder for et saa langvarigt syrende Feldtog. Desuden glemte Julian ikke den Klogskab, der er den forsigtige Feldtheres Særkiende. Han drog med største Orden og Forsigtighed ned ad Euphrats venstre Flodbred, og hans Flaade maatte stedse følge ved Siden af ham. Krigens Begyndelse svarede til hans Ønsker. Vel kunde han ikke bringe Perserne til et Hovedslag, thi i Følelsen af hans Overlegenhed vege de overalt tilbage for ham; men han trængte dog stedse videre frem, erobrede de vigtige Stæder Perisabora og Maogomatch ved Euphrat, og tiltvang sig Overgangen over den rivende Tigris. Dgsaa bragte han sin Flaade ved en Canal ind i denne Flod, og truede selv Etesiphon, Persernes Hoved-

stad. Men med dette syntes hans gode Genius at have forladt ham!

Erobringen af det faste Ctesiphon syntes ham for vanskelig, og hans Stræben efter Moes drev ham uop-
 hørligt fremad. Han forlod derfor Ctesiphon, efterat
 have hærjet Omegnen, og drog i nogle Dage opad ved
 den venstre Bred af Tigris. Derpaa vendte han sig,
 blændet af forstilte Overtøbere, mod det Indre af Lans-
 det, og lod sin Flaade, der nu syntes ham overflødig,
 brænde op. Ikkun 12 smaae Skibe bleve tillands brag-
 te afsted paa Bogne, for i Nødsfald at bruges til
 Skibsbroer. Forgæves knurrede Hæren over denne
 forvovne Beslutnings; forgæves advarede hans Genera-
 ler ham: han hørte hverken paa disses Advarsler eller
 paa hines Knurren, blev, som altid, haardnakket ved
 det, han engang havde besluttet, og bebreidede endog
 sine Generaler, at de for deres Mageligheds Skyld
 vilde afholde ham fra hæderfulde Bedrifter. Men
 hvor skrækkeligt maatte han og med ham den romerske
 Hær bøde for denne Halsstarrighed!

Landet mellem Tigris og de mediske Bierge, som
 Julian marscherede imod, var frugtbar og frembød
 allevegne rigeligt Livsophold for Hæren. Da kom
 Perserne paa det fortvivlede Forsvarsmiddel, at øde-
 lægge deres eget Land, for at skade Fienden. Ligesom
 de alt tidligere, da Julian endnu var imellem Euphrat

og Tigris, havde gjort Weiene ubrugbare, og ved Hielp af Canalerne sat Landet under Vand, saaledes drev de nu deres Dvæg bort, og stak Ild paa Træerne og den modne Cæd. Tillige foruroligede de bestandigt Romernes Tog, angreb enkelte Hobe og opfangede hver Tilbageblivende.

Uifor snart følte Romerne deres trykkende Forsatning. De døde meget af Hungersnød, den uvan- te Sæde og de Flokke af Myg og Fluer, der udbredte dem overalt. Utilfredsheden tog overhaand, og Tilba- getoget fordredes mere og mere lydeligt. I disse Trængsler beholdt dog Julian sin Standhaftighed. Saalænge han kunde, søgte han at opretholde Solda- ternes Mod; han deelte selv sit Forraad af Levnets- midler med dem, og forlangte det samme af sine Ge- neraler. Men endeligt saae han sig dog nødt til, at give efter for Soldaternes lydelige Larmen, og at træk- ke sig tilbage.

Den 16de Juni 363 begyndte dette Tilbagetog til den vensfabelige Provinds Corduene, den sydlige Deel af Armenien. Men nu frembrød ogsaa Persernes Hær, anført af Kongen selv, og angreb Romerne snart i sluttede Geleder, snart i enkelte Hobe. Ti Dage efter hverandre var der uophørlige Fægtninger, hvori vel Romerne altid seirede, men tabte tillige baade Kraft og Kamplyst formedelst Mangel paa Levnetsmidler i denne aldeles hærjede Egn. Julian allene blev sig og

faa i denne mislige Forfatning liig. Egen Sikkerhed og Bequemmelighed gjaaldt intet for ham, men desto mere de Andres Vel; aldrig var han mere virksom og mere modig. Med Fasthed taalte han alle Krigenes Besværligheder, overalt, hvor noget Nyttigt var at giøre, tog han selv Haand i med, og gav selv Exempel paa de Dyder, han fordrede af sine Soldater. Dog midt i denne roesværdige Virksomhed greb ham en Ahnelse om hans nære Død; skrækkende Synet omringede ham; truende Varsler fandtes i Offerdyrenes Indvolde. Men hans høie Sind lod sig derved ikke bøie. Modig og i de gamle Heltes Aand, hvis Forbilleder altid omsvævede ham, gik han sin Skæbne imøde.

Morgenen den 26de Juni, da Julian efter en urolig Nat drog afsted i Spidsen af sin Hær, lod pludseligt den Efterretning, at Perserne angreb hans Bagtropper. I Diebliffet ilede han, uden Pantser, kun med Skioldet, som han i en Hast havde grebet, hen til Faren. Dog neppe har han her bragt Orden tilveie igien, før der skriges, at ogsaa Fortropperne, og derpaa, at paa samme Tid den midterste Deel af Hæren bringes i Knibe af Perserne. Lig Stormen foer Julian hen overalt, hvor der var Nød paa færde, og bragte ogsaa snart Fienderne til at vige. Men idet han satte efter dem med mere Hidfighed end Forstand, kom der en Piil fra det fiendtlige Rytterie, skrog tæt forbie hans Arm, trængte igiennem hans Ribbeen,

og blev stikkende i den nedre Deel af Leveren *). For-
giæves søgte han at trække den ud! Han sønderffaar
sine Fingre paa det spidse Jern, sank afmægtig ned af
Hesten, og blev baaret ind i et Telt i Nærheden.
Saa snart den første heftige Smerte var forbie, fordre-
de han sin Rustning og sin Hest, for at vende tilbage
til Slaget. Men hans Legemskræfter var ei hans ra-
ske Mand liig! Et betydeligt Tab af Blod svækkede ham,
og han maatte bringes tilbage til sit Telt.

Imedens nu Hæren, flammende af Harmte over
deres elskede Keisers Vanheld, drev Fienden aldeles
tilbage, følte han selv, at Døden nærmede sig. Ef-
terhaanden samlede sig om ham hans Wenner og Baa-
venbrødre, og han tog en blid og rorende Afshed med
dem. Han sagde, at han gierne døde, fordi han var
overbevist om, at Døden ikkun bestod i vor ædlere Deels
Adskillelse fra den flettere, og at en hurtig Død var
ham en Naade af Guderne, fordi den ffærmede ham
for den Fare, at vanære sin Charakters Værdighed.

---

*) Saaledes fortæller Ammianus Marcellinus XXV, 3.
og en saadan Mand's Vidnesbyrd, der selv bleaaned
denne Træfsning, og skrev med megen Upartiskhed, har
mere Vægt, end Libanius's Paastande, en hedensk Ta-
ler i Antiochien, der af Had til de Christne, eller de
christelige Skribentere, som vare af den Mening, at
Julians Mord havde været en fortienstlig Daad, siger,
at han saaredes af en Christ i Hæren,

Hans Samvittighed, yttrede han fremdeles, gjorde ham ingen Bebreidelser, fordi ingen Forbrydelse plettede ham, og fordi han som Regent ene havde søgt at befordre sit Folks Lykke. Dysaa takkede han det evige Væsen for, at han ei døde som Doffer for en Sammensværgelse, ei under en langsom hentørende Sygdoms Dvaler. Angaaende sin Eftersølger, tilføiede han endeligt, vilde han ikke bestemme noget, for at han ei af Uvidenhed skulde forbigaae en Værdigere, eller af Ubetænksomhed gjøre Nogen ved sin Erklæring ulykkelig. Iovrigt ønskede han, som Statens tro Diener, at man efter ham vilde udvælge en værdig Regent.

Da han havde talt dette med blid Stemme, udsæelte han sin Formue blandt sine fortroligste Venner. Da savnede han Statens første Embedsmand Anatoslius. Paa hans Spørgsmaal, hvi denne ei var nærværende, yttrede man, „at han var faldet i Slaget;“ og han, der med fast Mod saae sin egen Død imøde, blev inderligt bedrøvet ved Eftersretningen om hans elskede Vens Død.

Grædende stod Folket omkring ham; men han formanede dem til ei at begræde en Fyrste, der nu snarlig hævede sig til Himlen og Stiernerne. Derpaa samtalede han, saalænge han kunde, med Philosopherne Maximus og Priscus, hvilke altid ledsagede ham, angaaende Sielens høie Natur. Men paa eengang,

Det var i Midnatstimen, brød hans Saar op igien. Blodets heftige Bevægelse berøvede ham Nandedrættet; han forlangte koldt Vand, og neppe havde han drukket deraf, saa faldt han stille og uden Smertor i Søvn. — Saalunde døde denne steldne Mand, i sin Alders 32te Aar, og i det andet Aar, efterat han var bleven øverste Regent over det romerske Rige.

Marsskalk Ney's mærkværdige og farlige Tilbage-
getog med sit Korps fra Smolenssk til Orscha,
mellem den 16 og 22 Novbr. 1812.

(fortalt af en Stabsofficer.)

Den 14 Novbr. var Napoleon afreist fra Smolenssk; han havde ladet Vicekongen og Marsskalk Davoust blive tilbage, medens Ney med det tredie Korps endnu dækkede Tilbagegetog ved den høire Bred af Borysthenes. Den 15de afreiste Vicekongen i samme Dielstik det tredie Korps rykkede ind i Smolenssk. Begge Marsskalterne skulde fordele den Proviant, som endnu foresandtes i Staden, blandt deres Divisioner. Begge kom herover i heftig Strid. Davoust havde taget det hele Forraad, da Ney, blottet for Alt, marscherede ind. Denne

Strid havde siden den skæbneligste Indflydelse paa Armeens Operationer.

I Smolensk vare 200 Kanoner, 300 Bogue med Munition og et svært Krudtforraad blevne tilbage. Generalerne Lariboisiere og Chasloups skulde lade Kanonerne ladte bringe til eet Sted, alle Munitionsvognene føre til Citadellens Mure, og alt Krudt bringe i Minerne, der vare anlagte under den tykke Muur, der omgiver Smolensk, for at anrette den størst mulige Forstyrrelse. Den 16de stod en stor Deel af Byen i Lue. Kulden var skærende. Gaderne skuldes af syge og saarede Soldater, som Ilden uddrev af Hospitalerne; ynkeligt omkom de af Kulde og Elendighed. Forvirringen var rædsom. Smidlertid gik Davoust, ifølge sin Ordre, til Krasnoi med sit Korps og en Division af Marskalk Neys. Dog skulde han vedligeholde Kommunikationen med Ney, og dække dennes Tilbagetog. Ney skulde bryde op ved Midnatstid, efterat have stukket Byen i Brand overalt og antændt alle Miner. Klokken tolv forlode vi Smolensk, og en Time efter sprang alle Minerne efter hverandre, alle Krudtvogne fløi i Luften. Man kan ikke tænke sig noget rædsommere og tillige mere imponerende Skuespil. Det ene Drag fulgte uafbrudt det andet, og det saa frygteligt, at Jorden bævede under vore Fødder. Uhyre Ildkolonner stige op mod Skyerne, paa alle Sider syntes Horizonten et

Flammehaav, og paa al denne Forstyrrelse fulgte. Kort efter natlig Stilhed og Mulm.

Vi marscherede hele Natten. Dagen efter stødte vi paa talrige Kosakhobe. Nu lod Marskalken Tropperne marschere pelotonsviis, og sine Flanker dække ved nogle Detaschementer let Kavallerie. To Mile fra Krasnoi bemærkede vi hele Infanteries og Kavalleries Kolonner, som havde besat Veien. Nu var det klart at Davoust var bleven angreben og nødt til at trække sine Tropper sammen. Saaledes var os da al Kommunikation med den øvrige Hær afflaaren: det eneste Redningsmiddel, der endnu stod os tilbage at forsøge, var, at slaae os igiennem. — Marskalken havde kun tre Divisioner, der i det høieste bestode af 6000 Kombatanter og omtrent et lige Antal enkelt Mandskab, Syge og Værgeløse. Desuden nogle Detaschementer Kavallerie og femten Kanoner. Der gives Ordre, to Divisioner passere Groften deels over Isen; deels over en lille Træbroe, der neppe kan bære Artilleriet; den tredie Division bliver tilbage for at holde Die med de fiendtlige Kolonner, der endnu stedse marschere frem paa venstre Side af os, medens vi marschere Fienden imøde. Neppe ere vi komne paa Plateau'en, før vi hilses af halvtredstindstyve Kanoner. Men trods al den Udeløggelse, Kartætterne anrette blandt os, angribe vore Tropper med saadan Ild og Styrke, at de i et Dieblik giennembrøde de første tre fiendtlige Seledder,

og nu befinde vi os midt inde i en frygtelig Armee, der truer at tilintetgjøre os fra alle Sider. Soldaterne, der alt vare sammensmeltede til Halvdelen, vende om, forcere Tilbageveien, komme i Norden tilbage, og styrte sig ned i Grøften, forfulgte af en uhyre Masse let Kavallerie, der hug rasende ind paa de Flygtende. Marskalken selv befandt sig midt iblandt dem; han kommer over paa den anden Side, og samler med sin tredje Division de Flygtende. Vi skyldte vor Redning blot Russernes Nolen. Bestyrkede over vort klække og dierve Angreb, vovede de ikke at forfølge os. — Vi raadte Marskalken til et nyt Angreb, overbeviste om, at Davoust, der maatte være i Krasnoi, ved Kanontordenen underrettet om vor Ankomst, ikke vilde tøve med at komme os til Hielp. Men den Uenighed, der i Smolensk havde fundet Sted mellem begge Marskalker, bestemte Ney til ikke at følge dette Raad, da han ingen Hielp lovede sig af Davoust. Han besluttede derfor, da desuden den fiendtlige Magt ansloges til 100,000 Mand, at vende om til den anden Bred af Borysthenes, der kun laae to Mile fra vor høire Fløi. Under Marschen opfordrede en fra General Miloradowitsch affendt russisk Major Marskalken til at overgive sig; han forfikkede Marskalken, at alle foran ham gangne Armeekorps'er vare adsplittede, at Davousts Korps var tilintetgjort, og at han selv var aldeles indesluttet. Opfordringen affloges.

Da Marskalken herpaa i Bivouaken fortroligt samtalte med sine Officerer, fulgte han ikke, at det tredie Korpses Stilling vel kunde berettige en General til at kapitulere. Men da han var Marskalk, vilde han vorde en Trophæe for Russerne; han havde fast besluttet, at værges sig til det yderste, og fra nu af lagde han ikke sine Pistoler fra sig. — Natten brød ind. Omkring hele Landsbyen giordes Ild, som om vi vilde bivouakere der. Russerne, der betragtede os som et sikkert Bytte, gjorde ligesaa; det var det, Marskalken vilde. Midt i den mulmsorte Nat gav han Ordre til at afmarschere i al Stilhed og lade Blussene brænde. Mand for Mand gik Overmarschen for sig over Børysthenes. Mangfoldige omkom. Mange bleve hellere tilbage end styrte sig i Floden, der ved Bredden ikke var tillagt, derpaa klattre op paa Isen, og endelig atter vade iland paa den anden Side. De foretrak Fangenskab for en saa uvis Frelse. Alle vore Heste mistede vi, paa sex nær. Da Marskalken saae, det var umueligt at redde Bagagen, lod han først sin egen Vogn kaste i Floden.

Endeligen vare vi komne over, men da Marskalken ikke vidste, hvor han var, og heller ikke kunde faae det at vide, besluttede han at kaste sig i en nærliggende Skov. Snart erfoer vi, at Grev Platow var der i Eggen med 20,000 Kosaller og 30 Kanoner paa Slæder. For at dække en af sine Flanker, marscherede

Marſkalken langs med den høire Bred af Boryſthenes. Kosakkerne begyndte at forurolige os, deres Antal vorte med hvert Dieblik, og inden vi vidste deraf befandt sig det tredie Korps, som marscherede i sluttet Kolonne paa en Slette, hvor det paa venstre Side havde den steile Dnieperbred, paa høire endeel med talrigt Artillerie besatte Høie, der gjorde en levende Kartøtsfild, og bag sig en utallig Masse af Kosakker. Indsluttede og ængstede fra alle Sider, havde vi intet Haab om Frelse mere, hvis vi ikke kunde naae en lille, foran os liggende Skov. Vi fordoblede vore Skridt og vare tæt ved den, da pludseligt adskillige der i Baghold liggende Kanoner spydede os deres Kugler imode. Vore Seladsder kom i Uorden, Soldaterne segnede i Hundredtal, næsten hele Generalstaben straktes til Jorden. Ikkun Marſkalken og to af hans Officerer, hvoraf jeg var den Eine, faldt ikke. Krigernes Modløshed havde i dette Dieblik naaet sin høieste Spidse. De Faa, der endnu vare tilbage, kastede sig ned paa Jorden og forlangte for første Gang at kapitulere.

Dieblikkelig springer Marſkalken iblandt dem, tiltaler dem ret med Kraft og glødende Begeistring, opildner atter deres Mod og bringer dem snart i en saa rasende Stemning, at de igien gribe deres Geværer, Alle paa ecengang udstøde et frygteligt Skrig, løbe, saa rask de kunne, lige igiennem Kartøtsfhagelen og styrte over det morderiske Artillerie, der pludselig holder inde

med at skyde, griber Flugtør og kun undkommer os ved Hielp af de forspændte Heste. — Ved Nattetid kom vi til Manden af en rødsom-dyb Huulvei, der var saa lang, at vi ikke kunde tænke paa, at gaae omkring den. Vi besluttede altsaa at styrte os ned. Til den Ende lagde man sig ved Manden af Skraaningen paa Jorden, og kom i et Dieblik rullende ned. I Midten var der fem eller sex ligesaa farlige Ufsatser, som man ikke kunde komme over uden ved at stikke Bajonetten i Jorden og ved Hielp af den svinge sig over paa den anden Side. Dgsaa her tabte vi atter mange Folk og Resten af vore Heste.

Da Fienden saae, at vi atter vilde undslippe, vilde han i det mindste søge at fange vor Arrieregarde. Denne lille Hob anfaldtes pludseligt under almindelig Hujen og Trommehvirvel, der for første Gang forkyndte, at der var russisk Infanterie i Nærheden. Med fortvivlet Rækhed slog den sig frem, styrtede sig ned i Svælget og kom over til os paa den modsatte Side. Næste Middag indhentes vi af Kosakkerne, der vare passerede uden om Huulveien. Vi befandt os just ved Udgangen af en Skov. Foran os laae en vid Slette, der begunstige Kosakernes Angreb og det syntes nu vist, at Levingerne af det tredie Korps, der var sammensmeltet til 3000 Mand, her skulde finde sin Undergang. Marskalken saae Faren, lod gjøre Holdt, formerede tre Carré-Batailloner, hvoraf en maatte mar-

schere bagved hinanden i en Trastand af to Bøsseskud. Neppe havde Carréerne naaet Sletten, før de paa alle Sider angrebes, men denne Marsch, der satte vore Kræfter i Forbindelse med hverandre, deelte Fiendens. Under vedvarende Skyden naade vi, efter tre Miles Marsch, en stor Skov, hvor vi toge en gunstlig Position, der benyttedes til at fikænke Tropperne nogle Timers Hvile. Der gaves Ordre, at tænde Vivouak-ild, som om vi Matten igiennem vilde forblive i denne Position; Kosakkerne gjorde ligesaa. Men saasnart de syntes at have slaaet sig til Ro, marscherede vi videre og lod Ilden brænde.

Dagen efter kom til vor store Glæde Wickongen os imøde i Spidsen for en stor Deel af sin Hær, tre Mile fra Derscha. Man havde holdt os for forlorne, desto større var den gienfaldige Glæde. Og dog var der Ingen, der undredes over vor Frelse saameget som vi selv. Vi troede os frelstel U, Døden ventede endnu flere Offere.

Udtog af Verdensomseilerens Otto v. Kockebues
Dagbog.

Da min Reise fra Cronstadt til Chili havde været længere, end der var beregnet, og der nu blev saameget mindre Tid tilovers for Undersøgelserne i Sidsøen, saa maatte jeg indskrænke min Plan, og styrede lige til de af Schouten og Lemaire opdagede Der. Formedelt de varme Nætter, sov vi Alle paa Dækket. Natten til den 10de April fik jeg Besøg af en uventet Gæst. Der rørte sig nemlig noget under mit Tæppe. Vaagende af en dyb Søvn, greb jeg forskrækket berester, og fik fat paa noget koldt, levende, der krummede sig i min Haand. I det klare Maanenskin erkjendte jeg det for en flyvende Fisk, og er jeg maaskee den Første, der har fanget Fisk i Sengen.

Den 16de raabtes pludseligt fra Toppen af Masten Land! Ordet trængte mig igiennem Marv og Been, da jeg endnu ikke formodede samme; jeg haabede glad, at gjøre en nye Opdagelse. Det var en lille meget lav Ø, af ventligt Udseende, paa flere Steder stærkt begroet med Skov, rundt omkring omgivet af Koraller, mod hvilke Brændingen rasende brydes, i dennes Midte en lille Søe. En Landgang var for farlig. Vi fandt intet Spor af Indvaanere. Som det

synes ligner den Hunde-Den, hvad dog ei afgjør noget, da alle Koraller ligne hverandre. Desuden findes i Bredden en Forskiel af 21 Grader, altsaa kunde denne Opdagelse vel alligevel være nye. Jeg har kaldt den den tvivlsomme De, Esterverdenen kan afgjøre det.

Den 20de havde jeg den Glæde, at gjøre den første sikre nye Opdagelse. Det var en De, der lignede den forrige, kun tre Mile lang, men prydet med frugtbærende Kokostræer. Jeg assendte Lieutenant Sacharin, med Befaling, at lande, men han fandt det umueligt formedelst den stærke Brænding. Et Par Matroser vare svømmede i Land og bragte nogle Kokosnødder af fortrinlig Størrelse. Indvaanere havde de ikke seet; men en slættet Snor, der hang paa en Stang ved Kysten, beviste, at dette Sted besøgtes af Mennesker. Jeg besluttede at lavere om Natten og at lande den følgende Dag. Der indrettedes i det Døgn med en Tømmerflaade, ikke større end for een Mand. Ved Daggrye nærmede jeg mig Den. En halv Mil fra Land lod jeg den store Baad gaae ned. I to Baade, ledsaget af Tømmerflaaden, tiltraadte jeg Farten i Selvfab med mine Naturforskere. Ved min Nærmelse saae jeg, det var umueligt at lande med Baadene, og glædede mig ved mit Paafund med Flaaden, som nu hjalp os til at lande paa følgende Maade: Baadene

ankrede i en lille Afstand fra Kysten. Et Par raske Svømmere toge Enden af et Loug og svømmede i Land dermed. Den anden Ende af samme Loug holdt vi og befæstede det i Baadene. Nu var der Communication, thi ved Hielp af dette Loug kunde det paa Flaaden staaende Menneſke hale sig hen til Kysten. Ankom han lykkeligt, saa blev Flaaden ved Hielp af et andet ved samme befæstet Loug, trukket tilbage til Baadene, og en Anden stillede sig derpaa. Saaledes kom vi Alle lidt efter lidt i Land. Let var just ikke Overgangen paa denne Maade, thi man maatte nødvendigst styrte sig fra Flaaden i Brøndingen og derpaa ved en Bølge lade sig kaste ind mod Kysten.

Nu gjorde vi en Spadsjeretour omkring paa Den, der lignede en smuk Have. Poppegøier og andre Fugle omslagrede os, og allevegne stode Kocospalmer, fulde af Frugter. To dybere vi trængte ind i Den, jo flere Menneſkespor opdagede vi: snart en Baad, snart en Hytte o. s. v. Den maae da enten være beboet eller og besøges den af Naboe-Bilde. — Vor Tour varede i fire Dimer, og Botanikerne kom hjem med fuld Ladning. Esterat vi Alle havde forsamlet os paa Strandbredden, lod jeg give Viin. Vi drak Grev Romanzoffs Skaal, Den fik hans Navn, det russiske keiserlige Flag vaiede fra Baadene og Kurik affyrede sine Kanoner. — Den 22de April opdagede jeg igien en De, 11 Mile lang og 3 Mile bred, uden

Spor af Mennesker. Jeg kaldte den Spiridoff, Navnet paa en Mand, jeg holder meget. — Den 23de styrede jeg til Pallisers-Øerne og opdagede i Sydøst en nye Økæde. Tiden tillod ikke at undersøge den. Jeg kaldte den: Kuriks-Økæden. — Den 24de opdagede jeg ikke langt fra Drans-Øerne en Gruppe smaae Korall-Øer, 13 Mile lang, som jeg kaldte Krusenstern. — Den 30te saa vi de store groete Pearhyns-Øer, fra hvilke den opstigende Røg røbede Mennesker. At komme iland der, synes Revene at forbyde. Jeg lavede hele Natten. — Den 1ste Mai, tidlig om Morgenen kom en Mængde Canoer roende, hver med 12 til 13 Mand. Jeg troede, de vilde bringe Levnetsmidler, men tog feil. De nærmede sig Kurik paa omtrent 20 Favne, holdt da op at roe og istemte en meget sorgelig Sang, ledsaget af alle slags Grimasser. Inden en Time forløb, var Kurik omringet af 36 Baade. De Vildes Skrig var saa stærkt, at vi fast ikke kunde høre hverandre. I hver Baad sad en gammel Mand, der syntes at være en Slags Befalingsmand, og der ei gjorde andet, end holdt en Palmegreen (Fredstegnet) i Beiret. Ikkundisfe Gamle havde paa Tommelingeren to Tommer lange Nægle; de hørte nok til en høiere Klasse. Jeg gjorde mig al Umage, for at lokke dem til Skibet; men Ingen vovede det. — Da jeg saa, vi ingen

Levnetssmidler kunde faae fra dem, tillob jeg, at tiltu-
 ske nogle af deres Sager. Handelen blev meget levende og Larmen fordobbedes. Store Cøm vare dem kære-
 rest. For disse gav Enhver selv sin Landse bort. —
 Disse Deboere ligne Marquesas-Dernes Deboere i
 Størrølse og Styrke; men de sidste have behageligere
 Physiognomier. Paafaldende er det, at Pearhyn-Der-
 nes Deboere slet ikke tatovere dem, men istedet for
 dette, kradsø Legemet tilblods. Forholdsmæssigt synes
 Dens Befolkning at være meget stor. — Uveir nødte
 os til at forlade denne De; de vilde syntes at be-
 klage vor Afreise og fulgte os med klingende Skrig en
 halv Miil ud i rum Søe, de klynge sig ogsaa fast
 ved Kurik, og forsøgte at trække nogle Cøm ud. Jeg
 maatte da lade affyre et Bøsseskud over deres Hoved-
 der. De havde vel aldrig før hørt sigt; thi neppe
 lod Knaldet, saa styrtede de Alle i Vandet og dykkede.
 Kort Tid efter kom de igien frem med forstrækkede An-
 sigter, og nødtes til at forlade os. — Min Hensigt
 var, at giennemstære Equator i den 180de Grad,
 men det uophørlige Havblis, ledsaget af trykkende He-
 de, bevægede mig til, at tage en nordlig Cours, for
 at naae en Bred, hvori Passatvindene blæse med me-
 re Bestandighed. — Jeg vilde undersøge Mulgraves-
 Derne, men fandt dem ikke, da de ere feilt angivne
 paa Kortet. Da Skibet trængte til Istandsættelse,
 og jeg maatte ile til Kamschatka, saa lod jeg min

Søgen fare, med det Forsæt, tilkommende Aar at løse Gaaden. — Den 21de Mai opdagede vi igjen nogle lave Der, paa hvis Kyster en Mængde Menneſter havde forſamlet ſig, der ſyntes at betragte vort Skib med Forundring. Om Eftermiddagen opdagede vi nogle nye Der Syd paa, hvorfra der kom os imøde nogle Baade med Vilde, ſom vi forgiæves ſøgte at lokke til os. Diſſe Baade havde kun eet Seil af fine flettede Matter, og med dette ſtyredes Fartøiet hviſt beſtendigt. De Vildes Anſigter vare meget morianagtige; deres Klædning beſtod af tvende kunſtigt flettede og udpyntede Matter, hvoraf den ene bindes foran og den anden bag om Livet, og hænger ned til Knæet. Om Halsen bar de Prydelſer af Perlemoor, og paa Hovedet røde og gule Fiederkrandſe. — Da diſſe Degrupper ikke findes paa noget Kort, ſaa holder jeg dem for en nye Opdagelſe; jeg har givet dem Navnene Kutuſoff og Suwaroff. — Den 18de Juni adſkiltet pludſelig den tætte Taage, og Kysten af Kamſchatka laae for os, endnu indhyllt i Vinterklæder.

Med det faſte Forsæt, at trænge frem til den nordøſtligſte Spidſe af Amerika, forlod jeg Behringsſtrædet, berørte Unalaſchka, Kysten af Californien, og endeligen Sandwich-Derne, hvorfra jeg i December 1816, iſølge mine Inſtructioner, rettede mit Løb mod Eggen

af Karolinerne. 1817, Nytaarsaften, opdagede vi en beboet *De*, som behøvedt Navnet *Nytaarsøe*. I de tre Maaneder, vi tilbragde i denne *Egn*, vare vi saa lykkelige at opdage endnu sex *De*grupper, der danne en *Kjæde* fra Norden til Syden, og nævnes af *Indfødte* *Kadaek*. Vi vandt letteligen disse gode *Beboeres* *Tillid*, og En af dem, *Cadu*, besluttede endog at reise med os. Dette *Menneskes* *Skiæbner* ere yderst mærkværdige, thi egentlig var han ingen *Kadaek*, men en *Fremmed* fra *Den Ulla*, som maa ligge i det mindste 1500 engelske *Mile* imod *Vsten* fra *Kadaek*.

Cadu forlod *Ulla* tilligemed tre andre *Wilde* paa en *Seilbaad*, i det *Diemed* at fiske ved en *fraliggende De*. En heftig *Storm* drev dem bort, i otte *Maaneder* foerede vildt omkring paa *Søen*, snart *hungrende*, snart *levende* af *Fisk*, og landede endelig i den *usleste* *Forfatning* ved den dem *ubekjendte* *Kjæde* *Kadaek*. Det *Mærkværdigste* ved denne *Fart* er, at den *fuldbragtes* imod *Nordost-Passatvinden*, hvilket især vil interessere dem, som hidindtil have troet, at *Sydsøe-Dernes* *Befolkning* har fundet *Sted* fra *Vesten* til *Vsten*.

Den gode *Forstaaelse*, vi levede i med *Beboerne* af *Kadaek*, gav os *Leilighed* til, saa temmeligt, at *udspionere* deres *Levemaade*, *Historie* og *Geographie*, og vi bringe et *skönt* *Udbytte* tilbage med os, saavel for *Videnskaberne*, som for den *blotte* *Videbegjærlighed*. Den 17de *Marts* forlode vi *Kadaek* under *Indvaaners*

nes Klager: „hvor Skulle vi i Fremtiden faae Jern fra?“ Jeg gav dem Haab om, at komme igien, ihvorvel det ei var min Hensigt; dog, sandeligt! Skitsmissen fra Raback faldt mig saa tung, som maatte jeg forlade en gammel Ven.

Neppes havde havde vi igien forladt de velgiørende Tropen, da Nordoceanet hilsede os med stormende Veir. Fortaaret i disse Egne medfører altid hyppige og heftige Storme. Den 13 April var den skrækkelige Dag, der tilintetgjorde den skønneste Deel af af mine Forhaabninger. Vi befandt os under den 44de Grad 30 Minuter Br. og den 181de Gr. 8 Min. Længde. Nattem, den 12te, udbrod en Orkan. De høitløbende Bølger optaarnebe sig til uhyre Masser, hvis Mage jeg endnu aldrig har seet. Den lille Kurik leed utroeligt. Strax efter Midnat tiltog den rasende Orkan saalunde, at den løftede Bølgetoppene op af Havet, fliste dem ad, og jog dem som en fældende Regn hen over Havets Overflade. Den som aldrig har seet noget Lignende, kan vanskeligt gjøre sig et tydeligt Begreb derom; det syntes, som om en Revolution med Jordkloden skulde begynde.

Jeg havde just afløst Lieutenant Schischmareff fra Bagten, da En af os altid maatte være paa Dækket. Foruden mig, vare der fire Matroser, hvoraf to holdt Roret. Den øvrige Commando lod jeg for Sikkerheds Skyld være i Rummet. Klokken 4 om Morgenen kom

bet skrøkkelige Dieblif. Jeg havde nylig beundret en brusende Volges uhyre Hvide, der ulykkeligviis styrede mod Kurik, da jeg sandsesløs blev kastet omkuld. Da jeg vaagne, følte jeg heftige Smertter og fandt Skibet i den beklageligste Forfatning, nær sin uundgaelige Undergang, naar Orkanen vedblev ikkun endnu et Par Timer. Thi hiinølge havde gandske dækket Skibet; jeg vil kun nævne nogle af de meest paafaldende Virkninger. Hovsprydet fik jeg først Die paa, en Bielke paa to Guds Giennemsnit, den var sønderknust. Man tænke sig den Kraft, som med eet Stød kan brække en saadan Stamme. Dette Tab var saameget vigtigere, som de øvrige to Master ikke havde længe kunnet modstaae Skibets svingrende Bevægelse, og da havde ingen Redning mere været for os. Matrosernes uforfærdede Mod skulde vi tildeels vor Tilværelse. Imidlertid havde ingen menneskelig Kraft været istand til at redde os, dersom ei til Søfarendes Lykke, Orkanerne aldrig holdt længe ved. Paa en af Matroserne, som vare med mig paa Dækket, havde Kæmpebølgen brudt Benet, kastet en Anden i Søen, som dog ikke tabte Håndværrelsen, men klamrede sig fast ved et Toug, og blev saaledes reddet. Roerhiulet sloges sønder, og begge Matroserne, der holdt det, bleve haardt beskadigede. Jeg selv var blevet kastet hen i et Hjørne med Brystet, leed heftige Smertter, og maatte i nogle Dage holde Sengen. Lige til Unalafschka kæmpede vi endnu med flere Storme,

og den 21de April vare vi i stor Fare for, at strande imellem Verne Unalaska og Umnak. Vi vare kun nogle Mile fra Land, en heftig Storm drev os imod Kysten. Allerede kunde jeg beregne den fatale Time, hvori Skibet maatte komme paa de skarpe aleutiske Klipper, da Vinden pludseligt dreiede sig og blæste fra Land, en hurtig Forandring, der ofte indtræffer ved høie Lande. Den 24de April naaede vi til vor ubeskrivelige Glæde Unalaskas sikke Havn, da der just igien udbrød en rasende Storm. Jeg vil ikke raade Noget, at komme i dette Farvand saa tidligt paa Aaret.

Den 29de Juni forlode vi Unalaska, efterat Kurik var istandsat og Baidarerne til Farten nordpaa vare færdige. Den 10de Juli naaede vi St. Lorenz; Den; her fandt vi endnu staaende Is, og denne Isluft angreb saalunde mit syge Bryst, at jeg ofte gandske tabte Beiret, at der paafulgte Besvimelser og endeligt Blods-pytning. Jeg indsaae nu, at min Sygdom var farligere, end jeg selv gad troe. Lægen erklærede, jeg kunde ikke vove at blive saa nær Isen. Det blev mig en lang og smertelig Kamp; mere end eensgang havde jeg besluttet, at trodse Døden; men naar jeg saa igjen betænkte, at der endnu forestod os en vanskelig Tilbage-reise til vort Fædreland, og at maaskee Kuriks og mine Reisesællers Frelse beroede paa min, saa indsaae jeg vel, at jeg maatte underordne min Vergierighed disse Grunde. Var jeg dog overbevist om, redeligt at have

opfyldt min Pligt, og saaledes meldte jeg skriftligt Com-
mandoen, at min Sygdom nødte mig til, at vende til-
bage til Unalafschka.

Den 18de Aug. forløbe vi Unalafschka og naaede
den 1ste Octbr. Sandwichs-Øerne. Neppe ere tredie-
de Aar hencundne siden disse Øers Opdagelse, og alle-
rede finde vi paa samme en Herfær, som med utrolig
Fremfærdt beforder Kulturen, benytter enhver Leiligh-
hed til at komme i Handelsforbindelse med Europæer-
ne og at drage Haandværkere til sig; der har en i Bøs-
sefyndning regelmæssig øvet Livvagter, eier selvbyggede
Skibe, og næsten ethvert Skib, som farer paa det stille
Hav, finder i hans Havne Beskyttelse, Levnetsmid-
ler og Handelsvare. Tamahmah er een af hine
store Mænd som ile deres Tidsalder forud. Paa Wa-
hu, der er Kongens Residents-Ø, fandt vi adskillige
Hvide, meest Engellændere, som af amerikanske Skibe
der vare udsatte; endel vare undvegne Forbrydere fra
Nye-Syd-Wales. Davis og Young, tvende Engel-
lændere, besidde Kongens særdeles Gunst, ere ophøje-
de til Overhøddinger og eie betydelige Landstrækninger.
De fleste Hvide have ægtet indfødte Fruentimmer og
med disse avlet Børn som Enhver kan opdrage efter
frie Villie. Kongen hersker uindskrænket og vises stør-
ste Grødsighed af sine Undergivne. Man troer paa
et Liv efter Døden hvor Enhver, eftersom hans For-
delig har været, vorder straffet og belønnet. Sandel-

trøe, Perler og Perlemoer er disse Ders Frembringelser. — Tamahmah medgav mig en lille Foræring til Keiser Alexander.

Den 14 October forlode vi Sandwich-Øerne, Skibet ladet med Geder, Sviin, Hunde, Katte, Høns, Duer o. s. v. samt en Mængde nyttige Planter. Ruarik kunde nu sammenlignes med Noahs Ark. Cadu var hentykt over at finde sin Lige paa Sandwich-Øerne, og omendskiondt han ei forstod deres Sprog, vidste han dog at flette sig mange Venner. Her faldt han tidt i største Forundring over mangeslags Ting, f. Ex. over et Menneffe tilhest, som han ansaae for et Udyr af eet Stykke. Dog aldrig har jeg seet ham betragte noget med større Beundring, end Sneen. I Nærheden af de aleutiske Øer faldt en Dag meget store Sneefog. For at tilfredsstille sin Nysgierrighed, gjorde han sig Umag for at fange dem med Haanden; men han gios næsten, da Sneen forsvandt i hans Haand. Han saae mistroisk paa os Alle, og troede, at vi havde bragt ham iblandt onde Aander. Da han erfoer i Unalafschka, at vi skulde seile til Kadack, var han høiligen glad. I Dieblikket begyndte han at samle gamle rustne Søm og andre ubrugelige Jernfragmenter; ligeledes samlede han ved Landet alle Stene, der duede nogenlunde til at flibe med, thi disse mangle paa Kadack. Kort sagt, han lod Intet ligge, som han troede, kunde være nyttigt der. Men blive paa Kadack vilde han endnu ikke,

men see Petersborg, hvorom man havde fortalt ham saa meget Skönt.

De 30 October kastede vi Anker ved Gruppen Utdia (Grev Rumanzoff). Vore Benner ilede til Strandebredden. Allerede langt borte skreg de: „Totabu! Totabu!“ (Det er: Kogebue; thi anderledes kunde de ikke udtale mit Navn.) De havde Alle prydet dem med Blomsterkrandse, som de satte paa os, til Tegn, at de endnu vare ligesaa venstabelige findede imod os, som forhen. Flere af vore Bekjendte traf vi dog ikke; de vare gangne til langt borte liggende Grupper, hvor der udrustedes en Krigsexpedition. Cadu var nu en Gienstand for Nysgierrigheden. Han maatte fortælle, Deboerne satte sig i Kreds omkring ham, hørte andægtigt til, og yttrede ofte deres Forundring med et langtrukket O—o! De mange fremmede Dyr, vi havde medbragt, kunde de ei noksom beundre. Cadus Hustru og hans treaargamle Søn vare just paa en anden De-gruppe, men man fortalte ham, at Begge sørgede meget efter ham. Dette rørte hans Hierte saaledes, at han pludseligt besluttede, at opgive sin Reiseplan og at blive paa Utdia. Det faldt mig tungt, at skille mig fra det gode Menneſke, men i Grunden var hans Beslutning mig kjær, thi deels frygtede jeg for, at han ikke længe vilde kunde taale det russiske Klima, deels syntes mig hans Hiemmebliven nyttig, fordi han allerede var fornuftigers, end hans Kammerater, og vidste

at omgaaes med de for disse Der bestemte Dyr og Planter. Jeg lod derfor ham have Opsyn med Alt, og han har helligt lovet mig, at sørge for deres Røgt og Forplantelse. Ved Afskeden lod jeg ham beholde saameget Jern og andre nyttige Sager, saa han holdt sin Rigdom for uendelig.

Den 4de November forlode vi Raback, opbagede den 5te Gruppen Cigiep (Grev Hayden) og ankrede den 2den December ved Den Guaham. Den 10de naaede vi Manilla, giennemseilede det chineesiske Hav, berørte det gode Haabs Forkiery, ankrede den 17de Juni 1818 paa Portsmouths, og den 12te Juli paa Kiøbenhavns Nhed.

Hans Heilings Klippe.

(et Folkesagn.)

For mange Tider siden levede der en riig Landmand i en Landsbye ved Egeren. Sagnet fortæller os ikke dens Navn, dog formoder man, at den laae paa Egerens venstre Bred, ligeover for den af Carlsbads Gæster noksom bekiendte Landsbye Nisch. Weit, saa hedde Bonden, havde en vakker, elskværdig Datter, der var hele Egnens Pryd og Glæde. Elsebeth var virkelig

meget smuk, og desuden saa vel opdraget, at man dens gang ikke lettelig kunde finde hendes Lige.

Ved Siden af Veits Huus stod en lille Hytte, som tilhørte den unge Arnold, hvis Fader just var død. Arnold havde lært Muurhaandværket, og var efter en lang Fraværelse førstegang kommen hjem, da hans Fader døde. Den gode Søn græd hiertelige Daarer paa Faderens Grav, thi efterlod denne ham Intet uden en ringe Hytte, saa var dog Arnold en stille, kostelig Arbejdsmand i sit Bryst: Rebelighed og Trostløb, og en levende Sands for alt det Gode og Skønne. Allerede ved hans Ankomst til Wyen skrantede Faderen, og kunde ei bære Gienstyrets pludselige Glæde. Arnold pleiede ham med Omhu, og veeg ikke fra hans Side, deraf kom det sig, at han endnu ikke havde seet nogen af sine Barndomsvenner eller Bekjendtere, der heller ikke opsogte ham ved den Gamles Sygeleie. Hvor inderligt glædede han sig ikke til at see Veits Elsebeth, thi de vare opdragne tilsammen, og han mindedes endnu med Glæde den lille, ventlige Pige, som havde havt ham saa kjær, og som græd saa meget, da han maatte reise bort til sin Mester i Prag. Arnold var bleven en velkæbt, rank Knøs, og mangen Gang havde han forestillet sig, hvor voksen og smuk Elsebeth maatte være bleven.

Paa den tredie Aften efter Faderens Død sad Sønnen, henfjunken i veemodige Dromme, paa den friske Grav, da hørte han Nogen at nærme sig med sagte

Skridt. Han saae sig om, og en velsignet Pige svævede imellem Grønsoorhviene, med en Blomsterkurv paa Armen. Et Hylletræ skjulte ham for Elisebeths Dine, thi det var hende, som vilde smykke sin gode Naboes Grav med Blomster. Med taareblandte Dine bøiede hun sig over den, og talte sagte, i det hun foldede Hænderne: „Hvil sødt, du gode Mand! gid Gorden være Dig lettere end Livet! Din Grav skal ikke mangle Blomster, om endog Dine Dage manglede dem!“ — Da sprang Arnold frem, „Elisebeth,“ raabte han, og rev den forstrækkede Pige i sine Arme, „Elisebeth, kender Du mig?“ — „Alt Arnold, er det Dem?“ stammede hun rødmende; „det er længe siden vi saae hinanden.“ — „Og Du er bleven saa skion, saa mild, saa elskværdig; Du har elsket min Fader, og erindret ham saa venligt. Kære, søde Pige!“ — „Nu vel, gode Arnold,“ sagde hun, og snoede sig blidt ud af hans Arme, „jeg har holdt ret meget af ham, vi have ofte talt om Dem, og De var hans eneste Glæde.“ — „Har han virkelig haft Glæde af mig,“ raabte Arnold hurtigt, „o saa takker jeg Dig Gud, at Du har bevaret mig brav og god! — Men Elisebeth, betænk dog, hvor Alt har forandret sig. Dengang vi vare smaae, og Fader sad udenfor Døren, Da spurgte vi paa hans Knæ, Du var saa hiertelig imod mig, vi kunde ikke leve uden hinanden, og nu? — Nu slumrer den gode Gamle her under os, vi ere blevne store, men

omendskiondt jeg ikke kunde være hos Dig, har jeg dog meget ofte tænkt paa Dig." — „Seg ogsaa paa Dig," hvisttede Elsebeth sagte, og saae ret hierteligt paa ham med sine store venlige Dine. Da udbrod den besieledede Arnold: „see Elsebeth, vi have allerede tidligt elsket hinanden, jeg maatte bort, men her hvor jeg gienfinder Dig ved min Faders Grav, hvor vi begge hellige ham vor stille Erindring, her er det, som havde vi aldrig været adskilte. Den barnlige Følelse er opvaagnet i mig, som mandig Lidenskab."

„Elsebeth, jeg elsker Dig! her paa denne hellige Jord siger jeg for første Gang, jeg elsker Dig! Og Du?" — Men Elsebeth stulte sine glødende Kinder ved hans Bryst, og græd inderligt. „Og Du?" spurgte Arnold anden Gang, saa bedende, saa veemodigt. Blide hævede hun sit Hoved, og saae ham igiennem Taarer, og dog glad, i Diet. „Arnold, jeg har Dig af Hiertet kjær, jeg har altid, altid elsket Dig!" — Da trykte han hende atter til sit Bryst, og Kysse besieledede deres Hierters Nægt. Efter den lykkelige Kiærligheds første Nuus sadde de endnu længe i stille Salighed paa Faderens Grav. Arnold fortalte hvorledes det var gaaet ham, hvorledes han stedse havde længtes efter Hiemmet, og Elsebeth talte om Faderen og om deres Barndoms skionne Dage. Solen havde allerede længe været nede, de mærkede det ikke. Endelig vakte en Stoi paa den nære Gade dem af deres Drømme, og

Elsebeth stoi efter et flygtigt Afskedskys ud af Arnolds Arme og hjem. Den sildige Nat fandt endnu Arnold paa Faderens Grav, og Morgenen gryede, førend han med et fuldt og rigt Hierte traadte ind i sin Fædrene-Hytte. Da Elsebeth den næste Morgen bragte sin Fader Frokost, begyndte han at tale om Arnold. „Det gjør mig ondt for den stakkels Knos,“ sagde han ret hjerstelig, „Du kan vel erindre ham, Elsebeth, I har jo leget sammen?“ — „Hvi skulde jeg ikke det?“ stammede den Rødmunde. — „Nu, det var mig heller ikke fiært om Du havde glemt ham, ret som om Du var bleven for stolt til at tænke paa den arme Knos. Det er sandt, jeg er bleven riig og Arnolderne fattige, men ærlige have de stedsse været, i det mindste Faderen, og jeg har ogsaa hørt meget Roesværdigt om Sønnen.“ — „Ja visseligt, Fader,“ afbød Elsebeth, „den unge Arnold er meget brav.“ — „Ei see, see, Elsebeth, hvoraf veed Du det saa vist?“ — „Man fortæller det i Byen,“ stammede hun. — „Det glæder mig; kan jeg være ham til Hielp i Noget, saa skal det ikke mangle paa mig.“ Elsebeth lod som hun havde Forretninger i Kiskkenet, for at ende Samtalen, thi hun blussede meer og meer, og undgik saaledes den hovedtryssende Gamles forssende Blikke.

Endnu den samme Formiddag talede Arnold med sin Vige i Weits Have. Hun fortalte ham den hele

Samtale, og han skabte sig deraf de bedste Forhaabninger til sin Lykke. „Ja, sagde han endelig, jeg har overtaenkt det den hele Nat, det er det bedste, at jeg endnu idag gaaer til Din Fader, og bekiender ham aabenhjertigt, at vi elske hinanden og at vi gjerne vilde forenes; jeg viser ham mit Lærebrev, Anbefalinger fra min Mester, og beder om hans Velsignelse. Min Aabenhjertighed vil glæde ham; da vandrer jeg glad til fremmede Lande, erhverver mig en Deel Penge, kommer tro og frydsfuld tilbage, og da blive vi saa lykkelige. Ikke sandt, søde, gode Elsebeth?“ „Ja!“ raabte den henrykte Pige, og klyngede sig om hans Hals, „ja, Fader vil vist tillade det, han holder jo saameget af mig!“ — Fulde af saligt Haab adskiltes de.

Om Aftenen pyntede Arnold sig, besøgte endnu en Gang Faderens Grav, bad inderligt om hans Velsignelse, og vandrede tilbage til Weits Huus med stille Bæven. Elsebeth, zittrende af Glæde, modtog ham, og bragte ham strax til sin Fader. „Hvad bringer Eder til mig, Nabo?“ raabte den gamle Weit ham imøde. „Jeg selv,“ svarede hiin. „Og det vil sige?“ spurgte Weit — „Herr Nabo!“ begyndte Arnold, i Begyndelsen med Paaivende Stemme, men snart med Kraft og Hjertelighed, „Herr Nabo, lad mig tale ret omstændeligt, at I desbedre kan fatte mig. Jeg er fattig, men at jeg har lært Noget tilgavn, kan disse Vidnessbyrd bevise. Den hele Verden staaer aaben for

mig, thi jeg vil ikke fængsle mig til Haandværket, jeg vil lære Kunsten; jeg har lovet min salige Fader, at der engang skulde blive en dygtig Bygmester af mig. Men Alt maa have et Middelpunkt i Verden, og der maa være en Hensigt med Arbeidet. Ligesom Huset ikke bygges for Opbygningens Skyld, men for Nyttens, saaledes ogsaa med min Kunst. Jeg øver den ei blot, for at øve Kunsten, jeg ønskede gjerne, at opnaae Noget derved, og det som nu svæver mig for Diet, kunne I skænke mig. Lov mig, at jeg skal komme i Besiddelse deraf, naar jeg har frembragt noget Værdigt, og jeg skal anstrænge mine Kræfter paa det Høieste." —

„Og hvad eier jeg da," afbrød Veit, „som er Eder af saa megen Betydning?" — „Eders Datter, Herret vi elske hinanden. Jeg er som en redelig Mand gaaet lige til Faderen, har ikke i Forveien smidstet for Pigen, som saa mange Andre vilde gjøre. Nei, efter gammel god Skik kommer jeg til Eder, og anmoder Eder om, at I, naar jeg efter tre Aars Vandring kommer tilbage, og har viist mig fra en duelig Side, ikke vil nægte mig Eders Velsignelse, og tillade, at Pigen forbliver min trolovede Brud."

„Unge Mand!" sagde den Gamle, „jeg har ladet Eder tale ud, tillad mig det samme, og jeg skal give Eder slet og ret Befød. Det glæder mig, at I elsker min Datter, thi I er en vakker Knos, og at I gaaer

lige til Faderen, glæder mig endnu mere, og er meget roesværdigt. Eders Mestre kalde Eder en kunstervaren Ungling, og give Eder Haab om noget Stort; dertil ønsker jeg Eder Lykke; men Haabet er et usikkert Gode, og skal jeg bygge min Elsebeths Fremtid derpaa? I de tre Aar kan der komme Een, som behager min Datter mere, eller om end ikke det, som behager mig mere. Skal jeg nu afvise denne for at vente Eder? Nei, unge Mand, deraf bliver Intet. Men kommer I. en gang tilbage, og Elsebeth endnu er fri, og I har gjort Lykke, saa vil jeg ikke sætte mig imod Eders Vnske, men nu intet mere derom." — „Men, Nabo, had Arnold skjælvende, og greb den Gamles Haand, „betænk dog." — „Der er intet mere at betænke," afbrød Veit, „og dermed befalet Gud, eller vil I blive hos mig, saa vær mig velkommen, kun intet mere om Elsebeth." — „Er dette Eders afgjørende Svar?" stammede Arnold. — „Mit afgjørende," vedblev den Gamle tørt. — „Nu saa hjælp mig Gud!" raabte hiin, og vilde ud af Døren. Hurtig greb Veit hans Haand og holdt ham tilbage. „Gjør ingen dumme Streger, unge Menneske. Er han Mand, og har Kraft og Mod, saa fat sig og undertryk sin Smerte. Verden er stor, ud i Livet, der vil han blive rolig. Gud være med ham, Lykke paa hans Vandring!" Derpaa gav han Slip paa ham, og Arnold vankede til sin Hytte. Grædende suorede han sin Badsæl sammen, tog Afsked fra sin

fædrene Arvedeel, og vendte sig derpaa mod Kirkegaarden, for ogsaa at sige Farvel til sin Faders Grav.

Elsebeth, som halvt om halvt havde hørt Samtalen ved Døren, svømmede i Taarer. Hun havde drømt sig Alt saa klart, og nu syntes ethvert Haab forsvundet. Endnu engang vilde hun see sin Arnold, og stille sig ved sit Kammervindue, ventende indtil han traadte ud af Hytten, og hørte om ad Kirkegaarden til. Hurtig stoi hun efter ham, og fandt ham bedende ved Faderens Grav. „Arnold, Arnold! Du vil bort?“ raabte hun, og omslyngede ham. „Ak jeg kan ikke skilles fra Dig.“ Arnold reiste sig op, som vakt af en Drøm: „Seg maa, Elsebeth, jeg maa. Knuus ei mit Hierte med Dine Taarer, thi jeg maa!“ — „Kommer Du igien, og naar kommer Du?“ — „Elsebeth, jeg vil arbejde saameget et Menneſte formaaer, jeg vil være farrig paa hvert Dieblif; om tre Aar kommer jeg tilbage. Bliver Du mig tro?“ — „Indtil Døden, elſkede Arnold,“ raabte hun hulkende. — „Og naar nu Din Fader vil tvinge Dig?“ — „Saa skal de sløbe mig til Kirken, og endnu for Alteret vil jeg raabe Nei! Ja Arnold, vi ville være hinanden tro, her og hiſſet. Gæt Sted giensinde vi dog hinanden.“ — „Saa lad os adskilles,“ raabte Arnold, giennem hvis Taarer en Straale af Haab lyste, „lad os adskilles. Jeg frygter ingen Hindringer mere. Intet er mig for stort, Intet for driffigt. Med dette Kys forlover jeg mig med Dig,

eg nu Farvel! Om tre Aar ere vi lykkelige." Han rev sig ud af hendes Arme. „Arnold!" raabte hun, Arnold, forlad mig ikke!" Men han var allerede langt borte. Fiernt tilvinkede hans hvide Dørklæde hende den sidste Hilsen, indtil han forsvandt i Skovens Skygger. Elsebeth kastede sig ned paa Graven og bad med Underlighed til Gud. Overbevist om Arnolds Trostøb var hun bleven roligere, og kunde mere fattet træde Faberen under sine, som betragtede hende med Streng-
hed, og forskede endog efter den mindste Dmskændighed.

Hver Morgen vandrede hun sin Pilgrimsgang til det Sted, hvor hun sidste Gang havde omfavnet sin Arnold; den gamle Veit mærkede det vel, men lod det gaae, og var allerede tilfreds med at Elsebeth var saa rolig, ja skundom endog munter. Saaledes hengik et Aar, og endnu havde, til Elsebeths store Glæde, ingen Frier meldt sig, som anstod Faberen. I Slutningen af det andet Aar kom et Menneske, efter lang Fraværelse, til Byen. Han havde tidligt forladt den for nogle flette Stregers Skyld, og siden tumlet sig meget om i Verden.

Hans Heiling gik bort som en fattig Diævel, og kom riig tilbage. Han syntes egentligen at være kommen til Byen for at vise sig for sine forrige Biender som en riig Mand. I Færningen lod det, som han kun vilde opholde sig her for en kort Tid; han talte om vigtige Forretninger, men snart saae man, at han indretts

tede sig til et længere Ophold. Man fortalte vidunderlige Ting om ham i Landsbyen, mangen en ærlig Mand trak paa Skuldrene derover, og mange lod sig ikke ubeligt mærke med at de vel vidste, hvorfra alt dette kom. Det være nu, som det vilde, Hans Heiling besøgte daglig den gamle Weit, fortalte ham om sine Reiser, hvorlunde han saagar havde været i Egypten, og seilet endnu længere over Havet, saa at den Gamle havde megen Fornøielse af hans Dmgang, og altid manglede Noget, naar Hans Heiling ikke traadte ind i hans Stue om Aftenen. Vel horte han meget af sine Naboer, men rystede tvivlende paa Hovedet, kun det allene forekom ham underligt, at Hans Heiling indesluttede sig hver Fredag, og blev hele Dagen allene hjemme. Han spurgte ham altsaa ligefrem, hvad han foretog sig paa den Tid. „Et Løfte,“ svarede han, „forbinder mig til at tilbringe hver Fredag i stille Bon.“ Weit blev beroliget, Hans gik ud og ind som tilforn, og lod sig stedse tydeligere mærke med, hvilke Hensigter han havde paa Elsebeth.

Men Elsebeth havde en uforklarlig Afly for ham, det var som stivnede Blodet i hendes Arter, naar hun saae ham. Alligevel gjorde han den Gamle et formeligt Andrag, og fik til Besked, at han først skulde forsøge sin Lykke hos Pigen selv. Dertil benyttede Hans en Aften, da Weit ikke var hjemme. Elsebeth sad ved Spinderokken, da han traadte ind af Døren, forstævt

tet foer hun op, og sagde ham, at hendes Fader ikke var hjemme. „D lad os snakke lidt sammen, min smukke Pige!“ var hans Svar, og dermed satte han sig hos hende. Elsebeth rykkede sig hastig bort fra ham. Men Hans, som kun antog dette for jomfruelig Blyhed, og som havde den Grundsaetning, at man maatte være dristig imod Kvinder, for at vinde dem, tog hende rask om Livet, og sagde smigrende: „Vil ikke den skionne Elsebeth sidde hos mig?“ Men hun rev sig med Afsty ud af hans Arme, og vilde forlade Kammeret med de Ord: „Det passer sig ikke for mig at være allene med Eder!“ Da foer han efter hende og omfavnede hende dristigere. „Eders Fader har givet mig sit Samtykke, skionne Elsebeth, vil I være min Kone? Jeg slipper Eder ikke, førend I lover mig det!“ Forgæves kæmpede hun imod hans Kys, som brændte frygteligt paa hendes Kinder, forgæves raabte hun om Hjelp; han, hvis Lidenskab flammede paa det høieste, blev nu mere forvoven, indtil han blev vaer et Kors, som Elsebeth havde baaren om Halsen fra sin Barndom af, og som havde tilhørt hendes tidligt bortdode Moder. Sælsomt rystet lod han Pigen løs, og ilde ud af Døren. Elsebeth takkede Gud for sin Redning; da hendes Fader kom hjem, fortalte hun ham Heilings lave Opforelse. Veit rystede paa Hovedet, og syntes meget opbragt. Han bebreidede Heiling det ved første Leilighed, som undskyldte sig med sin heftige Kiærlighed; men dette

Tilfælde havde dog de lykkelige Følger for Elsebeth, at han en lang Tid forstaaede hende for sine Tilbud. Fra hiin Aften bar hun allestider Korsset, som, hun vidste ei selv hvorledes, havde reddet hende, frit og aabentlyst paa Brystet, og mærkede tydeligt, at Heiling ikke taalede et Ord til hende, naar han fandt hende med dette Smykke.

Det tredje Aar var næsten udløbet. Elsebeth, som paa det fineste vidste at afbryde Faderen, naar han talte om en Forbindelse med Heiling, blev stedse gladere. Hver Dag gik hun til den gamle Arnolds Grav og derpaa over Egeren ad Weien til Prag, hvor hun fra en lille Høi fluede hen med det stille Haab snart dog at see sin Elskede komme.

Paa denne Tid savnede hun engang om Morgenen tidlig det lille Kors, som var hende saa dyrebart og kjær; man maatte have løst det af hende i Søvn, thi hun lagde det aldrig fra sig; og en ikke ringe Mistanke faldt paa Higen, som hun havde hørt hvistle med Heiling bag ved Huset. Grædende fortalte hun sin Fader det; men han udloste hendes Mistanke, forsikrende, at Korsset var uden Bigtighed for Heiling, at han var for sat til saadanne forlippede Giækkeries, hun havde sikkert tabt det paa et eller andet Sted. Desuagtet blev hun ved sin Mening, og nu mærkede hun klart, at Hans med største Alvor og Tillid søgte at fremme sine Hensigter. Hendes Fader blev ogsaa

strængere, og erklærede tilsidst reent ud, at hun skulde give Heiling sin Haand, det var hans urokkelige Willie, Arnold havde sikket glemt hende, desuden vare de tre Nar nu omme. Heiling tilsvøer hende, i Faderens Nærvarrelse, sin evige Kierlighed, og at han ikke, som andre, elskede hende for Pengenes Skyld, thi selv havde han nok deraf, nei, blot af Kierlighed til hende selv, og at han vilde giøre hende rigere og lykkeligere, end hun nogensinde drømte om. — Men Elsebeth foragtede ham og hans Rigdomme; endelig da hun blev angrebet fra begge Sider, og martret af Tanken om Arnolds Død eller Utroskab, ikke saae nogen anden Udvei, end den, som staaer aaben for enhver Fortvivlet, bad hun om tre Dages Udsættelse, thi af, hun haabede endnu den Elskedes Tilbagekomst.

De tre Dage bleve hende tilstaaede. Tuld af Haab, snart at see deres Duster opfyldte, traadte begge Mændene udaf Døren og Weit ledsagede Heiling hjem. — Da kom Stedets Præst ned af Gaden; Degnen gik foran; de vandrede til en Doende, for at bringe ham den sidste Trost. Alle boiede sig for den Korsfæstedes Billede; Weit kastede sig ned, men hans Staldbroder sprang med et Udraab af Skælk, ind i det næste Huus. Forbauset og gruende saae Weit efter ham, og gik rystende paa Hovedet tilbage. — Strax derpaa kom et Bud fra Heiling, som berettede ham, at dets Herre var bleven oversaldet af en pludselig Svimmel — han

had Veit at komme til sig, og ikke tænke noget Ondt om hien Hændelse. Men Veit forsede sig og sagde: „Gaae hen og siig ham, at det skal glæde mig, dersom det kun var en Svimmel.“

Imidlertid sad Elsebeth grædende og bedende paa en Hoi udenfor Landsbyen, hvorfra hun kunde overskue hele Pragerveien. — Da hævede en Støvsky sig i det Fierne; hendes Hjerte bankede høit, men da hun skelnede tydeligere, og en Trop rigtklædte Herrec lod sig tilsynse, forsvandt atter hendes skønne Haab. Foran Toget reed en ærværdig Olding og paa hans venstre Side en skion Ungling, for hvem man kunde see at det hurtigste Trav var for langsomt, og som den Gamle havde Møie med at holde tilbage. Elsebeth blev undselig for den Mængde af fremmede Mandfolk, og slog Vinene ned, uden videre at bemærke Toget. Paa eengang sprang Unglingen ned af Hesten og kastede sig paa Knæe for hende: „Elsebeth, er det Dig, min kiære, dyrebare Elsebeth!“ Forfækket foer Pigen op, og i Følelsen af den høieste Salighed styrtede hun sig i Unglingens Arme, med det Udraab: „Arnold! min Arnold!“ Længe laae hun saaledes i stum Hentykkelse — Mund paa Mund og Bryst ved Bryst. —

Arnolds ledsagere stode rørte og glade omkring det salige Par, Oldingen foldede sine Hænder og takkede Gud, og aldrig havde den nedgaaende Sæl bes

straalet lykkeligere Mennesker. Da de Elskende vaagnede af deres Slædesruus, vidste de ikke, hvem der skulde fortælle først. Endelig begyndte Elsebeth, og betegnede med faa Ord sin uslykkelige Stilling og sit Forhold til Heiling. Arnold forstenedes ved Tanken om at kunne have tabt sin Elsebeth, men Didingen underrettede sig noiere om Heiling, og udbrød: „Ja, mine Venner, det er den samme Ridding, som begik hiin skændige Daad i min Fødeby, og kun ved den iilsomste Flugt undkom Retfærdighedens Arm. Lader os takke Gud, at vi her kunne tilintetgjøre en af hans Riddingsstreger!“ — Under mange Samtaler angaaende Heiling og Elsebeth, kom de endeligen temmelig sildigt til Byen.

Triumpherende førte Elsebeth sin Arnold til Faderen, som ikke vilde troe sine egne Dine, da han saae de mange prægtige Herrer træde ind. „Min Elsebeths Fader!“ begyndte Arnold, „her er jeg, og beiler til Eders Datter; jeg er velhavende, staaer i store Herreres Gunst, og kan holde mere end jeg lovede!“ — „Hvortledes?“ raabte den forbausede Beit, „er I den fattige Arnold, min salig Naboes Son?“ — „Ja, det er ham,“ svarede Didingen, „det er den samme, som for tre Aar siden vandrede fattig og fortvivlet ud af denne By. Han kom til mig, jeg saae strax, at han vilde blive Mester i sin Kunst, og gav ham Arbeide. Han udførte det til Alles største Tilfredshed, og efter en kort Tid kunde jeg bruge ham til Overopsynsmand over

de betydeligste Værker. I mange store Stæder har han erhvervet sig en evig Berømmelse, og nu skal han fuldende sin Kunsts første Værk i Prag. Han er bleven riig, yndet af Mægtige og herligen belønnet. Giv ham nu Eders Datter, og opfyld det gamle Løfte. Den Nidding, som I vilde skænke Eders Elsebeth, har tusindfold fortient Galgen, jeg kender ham." — „Er alt dette sandt, I siger mig?" spurgte den forbausede Weit. „Sandt! sandt!" gientog Alle. „Nu, saa vil jeg ikke være Eders Lykke imod, brave Mester, tag Pigen. Guds Betsignelse hvile over Eder." Maalsløs fyrtede Arnold ned for hans Fødder, han drog ham til sit Bryst, og Troskaben blev belønnet.

„Herr Weit," begyndte Didingen efter en lang Taushed, som kun blev afbrudt af de Elskendes Glædeskulken, „Herr Weit, endnu har jeg en Bøn til Eder. Lad Børnene vies i Morgen, at jeg kan have den Glæde, at see min Arnold, min elskede Søn, thi Himlen har ingen givet mig selv, at jeg kan see ham fuldkommen lykkelig. I Dvermorgen maa jeg igien til Prag." — „Ih nu," vedblev Weit, som var meget oprømt, „naar det kan glæde Eder, saa lad os faae Sagen i Rigtighed. Børn," tiltraabte han de Lykkelige, „i Morgen Bryllup, det skal staae ude paa Avissgaarden ved Egerbierget. Jeg vil strax underrette Præsten derom; gaae Du ind i Kiøkkenet, Elsebeth, at de ærede Gæster maae blive beværtede, som det sømmer

fig!" — Eisebeth adlød, og, at Arnold strax listede sig efter hende, og at de Begge snart derpaa stode fortrøligt omslynge i Haven, det finde vi nu gandske naturligt.

Efter Glædesrusen stod Faderens Grav for den gode Sønns Minde, de valfartede Arm i Arm til det Sted, som de sidste Gang fortrivlende havde forladt. Ved Graven gientog de deres Ted, og Begge vare de saa underligt hellige tilmode. „Dybtier ikke dette ene salige Dieblik tre lange smertefulde Aar?" hviffede Arnold, og omfavnede sin Brud med Heflighed. „Vi ere ved Maalet, Livet har ingen høiere Fryd, kun hist skal der gives en større!" — „Al, at vi engang saaledes Arm i Arm, Hierte mod Hierte maatte døe!" onffede Eisebeth. — „Døe?" gientog Arnold, „ja døe ved Din Barm! Gode Gud, vredes ikke, at vi i vor Glædes Storhed endnu har Følelser for høiere. Vi erkiende jo med taknemmelige Hiertes, hvad Du har givet os! Ja, Eisebeth, lad os opsende vore Bønner fra min Faders Grav, og takke for Himlens Naade!" Stille var deres Bøn, men inderlig og hellig, og uendeligt rørte vandrede de Elffende hjem. Den følgende Morgen var fion og yndig, det var en Fredag og St. Laurentii Fests. Hese Byen oplivedes, i alle Døre stode Piger og Ynglinger i Høitidsdragt, thi Veit var riig; alt var rede til Høitideligheden. Kun Heilings Dør var tillukket, thi det var Fredag, og paa den Dag lod han sig ikke see.

Snart ordnede Toget sig til Kirken, som førte det lykkelige Par til den skønneste Fest. Beit og Arnolds Mester gik sammen, og græd hiertelige Glædestaarer over deres Værns Lykke. Til Middagsmaaltidet havde Beit valgt Pladsen under den store Lind midt i Byen. Dithen drog Toget efterat Høitideligheden var fuldendt. Himlen straalte ud af de Elskendes Line. Det festlige Maaltid varede i flere Timer, og ofte lød det høit fra de glade Gæster: „Leve Arnold og hans yndige Brud!“ Fra Lindetræet gik de Lykkelige med begge Fædrene, Arnolds Venner og nogle af Elsebeths Lege søstre til Hvitsgaarden ved Egerbiærg. Huset laae venligt imellem Krattet paa den høie Biergside, og i denne lille men fortrolige Kreds henfløi Timerne som Dieblikke for den glædedrukne Arnold og hans Elsebeth. Paa Hvitsgaarden var ogsaa det pyntelige Brudekammer indrettet, og i Havens rige Frugtlovhytte stod et venligt Aftensmaaltid, og den kostelige Viin flummede Gæsterne fra fulde Bægre imøde.

Allerede længe havde det dæmret i Dalen, men den glade Kreds mærkede det ikke. Endeligen forsvandt Dagens sidste Skær, og en stjerneklar Nat hilfede det henrykte Par.

Den gamle Beit kom just til at tale om sin Ungdom, og blev derved saa vidtsøftig, thi Vinen havde gjort ham snaksom, at det stundede til Midnat, og Arnold og Elsebeth saae Fortællingens Ende med glæ-

dende Længsel imøde. Endelig sluttede Beit. „God Nat, mine Børn!“ raabte han, og vilde endnu ledsage dem til Brudekammeret. Da slog Klokken tolv i Landsbyen, en frygtelig Stormvind hvirvlede sig op fra Dybet, og Hans Heiling stod midt iblandt de Forfælede med et græseligt fordroiet Ansigt. „Diavel!“ skreeg han, „jeg skænker Dig Din Tienestetid, tilintetgør mig denne Stund!“ — „Saa er Du min!“ hylede det ud af Stormvinden. „Jeg tillører Dig, om end alle Helvedes Dvaler vente mig! tilintetgør Disse!“ — Da foer det som Flammeluer over Bierget, og Arnold og Elsebeth, Beit og Vennerne stode forvandlede som Klipper, Brudeparret omt sammenslynget, de Vrige med Hænderne foldede til Bøn. „Hans Heiling!“ tørdnede det med haanende Latter ud af Stormvinden, „Disse ere velsignede i Døden, deres Siæle flyve til Himlen. Men Din Tid er kommen, og Du skal være min!“ Fra Klippeenden sloi Hans Heiling ned i den flummende Egge, som brusende nedmalede ham; intet Vie har skuet ham siden.

Morgenen derefter kom Elsebeths Veninder med Blomster og Krands, for at smykke det unge Par, og hele Byen ledsagede dem. Da viste Udelæggelsens Haand sig overalt, de kendte Vennernes Træk i Klippegrupperne, og med høie Klager omslyngede Pigerne de Elskendes Steenbilleder med Blomster. Da knælede Alle og bad for de elskede Siæle. „Held dem!“ afbrød

endeligen en ærværdig Døding det dybe Stille, „Held dem, de ere vandrede heden i Kiærlighed og Glæde! de ere døde Arm i Arm, Bryst ved Bryst. Pryder stedse deres Grave med friske Blomster! Denne Klippe skal være os en Forjættelse om, at ingen ond Aand har Magt over rene Hjerter, at tro Kiærlighed lever i Døden.

Fra denne Dag valsefartede ethvert elskende Par til Egnen om Hans Heilings Klipper, og bade de Forklarte om Belsignelse og Beskyttelse. Den fromme Skif er nu gaaet af Brug, men Sagnet har vedligeholdt sig i Folkets Hjerter, og endnu nævner Føreren, som leder de Fremmede igiennem den rædselfulde Egerdal til Hans Heilings Klipper, Navnene Arnold og Elsebeth, og viser Steenbillederne, hvori de ere blevne forvandlede, saavel som Brudens Fader og de øvrige Gæster.

Endnu for nogle Aar siden skal Egeren have bruset sælsom frygteligt paa det Sted, hvor Hans Heiling blev nedstyrtet, og Ingen gik der forbi, uden at han jo korsede sig og befalede sin Siæl til Herren.

(Theodor Körner.)

Jordflælvet i Caraccas.

Den Biergryg, der i Nærheden af Jordtungen Pannama, løbende ud fra Anderne, giennemkrydser i Retningen af Østkysten en Deel af Nyegranada og Venezuela, synes at have været Hovedsædet for hiint frygtelige Jordflælv, der ødelagde den 26de Marts 1812 flere af Provindsen Caraccas folkerige Steder. I det maleriske Landskab, hvor man finder Pamplonas Guldminer, Meridade, Maracaibo's Mineralkilder og Arosas Kobbergruber, her i denne Egn, hvor et evigt Foraar smiler, her havde man fornummet Jordflælvet paa det stærkeste.

Eydsøstlig for denne Biergryg strække sig umaalige Sletter, begroede med alle Arter af Græs og giennemstrømmede af tallose Bænde, der nedstyrtende fra Biergene tilsidst forene dem til den majestætiske Orinoco. Disse Sletter bleve ligeledes giennemrystede. De Stæder, der ligge umiddelbar ved Foden af Cordilleras eller i Mellemdalene, lode meest; de, der ligge paa Sletterne, bleve mindre beskadigede, uagtet Rystelsen har været stærkelig. Fem Maaneders uafbrudte Tørke, uden den mindste Draabe Regn, havde udtørret Jorden; og i den foregaaende December mærkede man i Caraccas et svagt Jordstød. Det var Langfredags Aften, mens samtlige Kirker vare fulde af Bedende

og Bøbsærdige, at hin sorgelige Katastrophe frembrød, Veiret var smukt, Luften klar, da der pludseligt mellem fire og fem om Eftermiddagen hørtes et dumpt Skrald, ligt en Kanonstød, ledsaget af en forfærdelig, fra Østen til Vesten gaående, omtrent 17 Secunder varende, skælvende Bevægelse, hvorved samtlige offentlige Klokker ringedes; en vieblikkelig Etthed blev afbrudt af et Stød, der var endnu heftigere, end det første og i samme Retning: derpaa en 14 Secunders Rolighed, hvorpaa der fulgte den tredje og sidste, allerheftigste Mystelse, der varede i 15 Secunder, og endte den hele omtrent i een Minut og 15 Secunder vedholdende Bevægelse.

De forfærdede Indbyaanere i Caraccas bønfuldt Tydeligt Himlen om Bistand og Beskyttelse; Mogle løb vildt igiennem Gaderne; Flere bleve uberøgelige og fivne af Rædsel, medens Andre søgte Tilflugt ved Alterets Fod i de fuldtproppede Kirker. Dronet af styrkende Bygninger, de af Ruinerne opfarende Støvskejer, der formørkede Luften, og Mødrenes ængstlige Søl, der forgjæves jamrede sig for deres i Forvirringen tabte Børn, forstorrede den usalige Dags Gyselighed. Paa dette frygtelige Optrin fulgte den forfærdeligste Fortvivlelse. Klig og Saarede og Lemlæstede fluede Diet overalt; Hundreder af de under Ruinerne Begravede bønfuldt om Redning, med Skrig, der søn-

derrev Hiertet. At give dem Alle den Hielp, de saa hurtigt trængte til, var umueligt.

Man har udregnet, at paa denne uhykkelige Dag har henved tyve tusinde Menneſker fundet deres Undergang i Venezuela, iblandt hvilke en ſtor Deel af de gamle Tropper. Samtlige til Landets Forsvar bestemte Vaaben bleve nedgravede under Kaſernernes Ruiner. Stæderne Caraccas, Merida, de Maracaibo og Laguaيرا bleve gandske ødelagte; Barquirinato, Sanſelipe og andre havde lidt betydeligt. Mærkeligt er det, at Truxilla, beliggende mellem Merida, de Maracaibo og Sanſelipe, kun lidt beſkadedes. Paa ſidſte Sted, i Nærheden af Aroas Biergværker, var det første Signal til Jordſkiælvet et electriſt Stød, der havde berøvet flere Personer Bevægelighedsevnen; i Valencia, Cartacas og Nabolandskabet beſandt Indvaanerne ſig omtrent i tyve Dage efter Jordſkiælvet i en overordentlig Tilſtand af Følsomhed; og mange, der ledte af Vexelfebre, kom ſig umiddelbart ved Følsgerne af ſamme.

Ved Valcilla tæt ved Valencia frembrød af en Høi en Bøl og vedblev uafbrudt at ſtrømme flere Timer efter Jordſkiælvet. Floden Guaira, der gienneſkiæret Caraccas's Dal, ſvulmede betydeligt op ſnart efter Jordſkiælvet, i hvilken Tilſtand den blev i flere Dage. Vandet i Maracaibo's Havbugt drog ſig betydeligt tilbage; og man paaſtaaer, at Bierget Avila,

der adskiller Caraccas fra Laguaira, er sunket flere Fod dybt ned i Jorden.

I paafølgende April udbrød paa Den St. Vincent en Vulkan. Paa samme Tid hørte man i Caraccas og Laguaira et Skrald, som Kanonflug, hvorved der opstod en almindelig Allarm, da Beboerne i begge Stæder troede, at Nabostaden var angreben af Fienden. Denne buldrende Larm hørtes især tydeligt der, hvor Wulfastrømmen falder i Azura, mere end hundrede Mile langt fra Caraccas. I det samme Aar 1812 bemærkedes ogsaa i Jamaica og Caracoa flere stærke Jordstød.

Venezuelas Indvaanere forfærbedes saa dybt af Jordstøvelvet den 26de Marts, at de troede ved enhver Rystelse, at Jorden vilde aabne sig, for at sluge dem; og det Tilfældige ved denne Begivenhed, at den fandt Sted paa deres politiske Revolutions Kæddag, bragte dem paa den Tro, at denne havde paadraget dem den Almægtiges Vrede. Geistligheden, der var en Fiende af Revolutionen, fordi deres Forrettigheder ved den nye Forsatning vare blevne indskrænkede, benyttede sig af Folkets Stemning og prædikede allevegne imod den nye Republik. Dette var Begyndelsen til Borgerkrigen i Venezuela; en Krig, der har hærget disse blomstrende pragtfulde Landskaber, og tilintetgjort den tiende Deel af deres Befolkning.

(M. Palacio Farar.)

Sandt Billed af Don Carlos.

(Uddraget af Florentes Inquisitionens Historie.)

Aldrig har nogen Fader havt større Ret til at vorde ubønhørlig, end Philip. Det er utilførfadelige Skribenter, der paalyve Prindsen en elskværdig Character. Det er falsk, at han har havt en Kiærlighedsintrigue med sin Stedmoder. Det er falsk, at hun er død af Gift. Hun har aldrig skrevet nogen Billede til Don Carlos, har aldrig havt hemmelige Samtaler med ham.

Don Carlos, født 1545, mistede sin Moder fire Dage efter sin Fødsel. Det er falsk, at hans Bedstefader, Carl V, har opdraget ham og dannet hans Hierte. Carl saae ham næsten aldrig. Først 1557, da han efter Kronens Medlæggelse drog igiennem Valladolid, saae han ham i hans tolvte Aar. Sandt er det, at han fra det Tjerne søgte at give ham gode Lærdomme, men Prindsen var døven, hvilket et Brev fra hans Fader fra Aaret 1558 beviser. Men ogsaa i anden Henseende havde Philip en ilde Idee om sin Søns Character, thi Unglingen sandt Espog i, selv at dræbe de Smaakanner, som man bragte ham fra Jagten, og frydede sig ved deres Drækninger. Dertil var iblandt Andre den venetianske Gesandt Dievidne.

Det er sandt, at der i den mellem Frankrig og Spanien 1558 underhandlede Fred blev aftalt i en Præliminair-Artikel, at Carlos kunde formæles med den franske Kongedatter Isabelle; men han var dengang ikke ældre end tretten Aar og Prindsessen tolv, altsaa kunde de endnu ikke være forelskede i hinanden; heller ikke havde hun nogensinde enten seet ham selv eller noget Billed af ham, og desuden kunde Beretningerne om hans flette Opdragelse aldeles ikke indtage Noget for ham. I denne var ikke hans Fader Skyld, men den sidenværende Keiser Maximilian, Philips Svoger, og Johanna af Østerrig, Enkedronning af Portugal, til hvilke Philip, medens han var paa Keiser, havde anbetroet sin Søns Opdragelse samt Regentskabet over Riget. For Drengens legemlige Helse havde de re- deligt sørget, men Siælen var bleven forsømt.

Den virkelige Fred blev først sluttet 1559. Smid- leetid døde Dronning Maria af Engelland, Philips Gemalinde. Da nu Carlos neppe var fiorten og hans Fader først to og tredive Aar gammel, saa beregnede Kongen af Frankrig, at han gjorde bedre i, at givte sin Datter bort til en Konge, end til en Prinds, som maaskee endnu længe maatte vente, før han besteg Tronen; en Regning, hvis Rigtighed stadfæstes, thi Philip baer Kronen endnu 48 Aar efter denne Epøke. Hiin, altid hemmelig holdte, Præliminair-Artikel, blev altsaa nu heri forandret, at Faderen traadde i

Sønnens Sted. Isabelles Utilboielighed til denne Forbindelse forudsattes uden al Grund. Philip var ikke gammel, Carlos endnu meget for ung, og vanskeligen vidste hun engang, at han et Dieblig havde været hende bestemt.

Ved hendes Formøling i Toledo, 1560, vare Cortes forsamlede, for at hylde Prindsen som Tronsarving, men Isabelle kunde ikke bivaane denne Høitidelighed, thi faa Dage efter hendes Formøling fik hun Kopperne og stod i Fare for at bøde hendes Skionhed, havde altsaa ingen Tid til at tænke paa Kiærlighedslyst med hendes Stedson. Han selv havde dengang i flere Dage Fieber, var en bleg, mager Dreng paa femten Aar, saae derfor slet ikke saaledes ud, som St. Real og Mercier skildre ham. Biskop erfoer ogsaa Isabelle ret snart, hvor utaaleligt hovmodig han var; hvor slet han behandlede sine Folk; hvorlunde han i Brede sonder slog Alt, der kom ham ihænde, og hvilken Dørgivenhed han gjorde sig skyldig i mod Hertugen af Alba, da denne paa Hyldingsdagen, forhindret ved sit Embed, ikke strax var nærværende. Det gik saavidt, at Philip tvang sin Søn til, at bede Hertugen om Forladelse; men siden den Tid bare Begge evigt Hæd til hinanden.

Isabelle var endnu syg og Carlos neppe kommen sig, da hans Fader sendte ham til Alcala de Henares. Naar skulde han altsaa have forelsket sig i

fin Etedmoder? Heller ikke findes mindste Spor dertil i alle de haandskrevne Memoirer, jeg har kunnet overkomme. I Alcalá skulde Carlos styrke sit Helbred, og jevnlig studere lidet, dog hans Leve til Videnskabernes var uovervindelig. Foruden det spanske forstod han intet Sprog. — I det 19de Aar faldt han ned ad en Trappe, og saarede sig farligt ved Hovedet og Rygraden. Kongen kom strax, da han fik dette at vide, med Postheste, lod i alle Kirker bede for ham, lod ogsaa Franziskaneren Diegos undergiørende Liig hente, hvilket lagdes paa Prindsens Legeme. Den Syge sporede virkelig nogen Bedring, og det var Aarsag i, at Paven, paa Philips Bøn, canoniserede denne Diego. Men det Mæste til Prindsens Karsthed bidrog uidentvilt en berømt Læge fra Brüssel, ved Navn Basilio, der trepanerede ham og tappede meget Vand af Hiernen. Gandske karst blev han dog aldrig efter dette Fald, thi han beholdt en Svaghed i Hovedet.

Den Eneste, der formaade noget over ham, var Biskoppen af Osma, hans forhenværende Lærer, som han ogsaa blev i Brevverling med selv efter dennes Bortfiernelse; men hvorlunde det saae ud i hans Hoved, og hvilke Breve han skrev, bevise følgende lille Prøve: Til min Lærer, Biskoppen. Min Lærer! Jeg har modtaget Eders Brev i Skoven (dans le bois). Jeg befinder mig vel. Gud veed, hvor gierne jeg gad komme til Eder! Lad mig vide, hvordan i forholdet

Eder heri, og om det har aarsaget mange Bekostninger. Jeg gik fra Alameda til Buitrago, og det tyktes mig godt. Jeg gik til Sloven paa to Dage, nu er jeg kommen her tilbage paa to Dage, og er her siden i Onsdags til idag. Jeg befinder mig vel. Jeg flutter. Fra Landet, den 2den Juni. Min bedste Ven, jeg har i Verden. Jeg Prindsen.

Men var end Don Carlos Biskoppen af Osma mere hengiven, end nogen Anden, saa fulgte han derfor dog ei hans Formaninger. Det var alt meget, at han lod sig roligt sige Sandheden af ham, men det var ogsaa Alt. En Tøise for Udbrudet af sine Lidensflaber kiendte han ikke. Sin Gouverneur, Don Garcia af Toledo, vilde han engang prygle paa Jagten. Den gamle Mand tyede til Kongen og tog sin Afsked. Dennes Efterfølger, Prindsen af Evoli, gik det ei bedre. Engang havde Espinosa, som Præsident for Raadet i Castilien, bandlyst en Skuespiller, ved Navn Cisneros, fra Madrid, og det just paa en Dag, da han skulde spille en Rolle i Prindsens Bærelser. Da løb Carlos med Dolk i Haanden bagester Præsidenten, skrigende: hvor tør sliig Præsidenten formaste sig til, at modsætte sig mig? ved min Faders Liv! jeg vil ombringe ham! og han havde virkelig ombragt ham, hvis ei nogle Herrer ved Hoffet havde sprunget derimellem. — En Kammerherre, der sov i Prindsens Bærelser, vilde Carlos engang med Bولد kaste ud af

Winduet, forbi den Sovende ikke havde hørt Klokker. Dieneren gav han tidt Drengen. Da hans Skomager engang havde gjort ham for snevre Støvler, lod han dem fiære islykker, saage, og tvang Skomageren til at æde de kogte Støvler. Den Ulykkelige var nær død. — Don Carlos tilbragte Natterne i liderlige Huse og satte sin Helbred til. Er det nu vel sandsynligt, at Dronningen, Trods alt dette, har forelsket sig i ham?

I Maret 1565 vilde han, imod sin Faders Billie, hemmeligt reise til Flandern. Det blev forraadet og forhindret. Da Philip 1567 udnævnte Hertugen af Alba til Statholder i Flandern, var Carlos rasende, og med de Ord: „For jeg lader Eder reise bort, støder jeg Eder min Dolk i Hjertet!“ trængte han ind paa ham sig en Rasende. For Hertugen blev intet andet tilovers til hans Frelse, end at gribe Prindsen, og slutte ham saa fast i sine Arme, at han ei kunde røre sig, indtil Folk kom tilhielp.

Den tydske Keiser havde lagt den Plan, at for-mæle ham med Anna af Østerrige. Dette brugte Carlos til Paaskud, for atter at foranstalte en hemmelig Reise til Tydskland, hvortil han lod Pengene sammenborge i hele Riget ved en af sine Kammerherrer; ligeledes opfordrede han skriftligt næsten alle Spaniens Grander til at staae ham bi. Ministrene lovede det paa den Betingelse, at hans Forehavende

ikke var fillet imod Kongen. Men den gamle Admiral af Castilien holdt det for sin Pligt, at underrette Kongen om disse strafværdige Brevsendelser. Kongen taug og lod kun have et vaaget Liv med Carlos, indtil han endeligt gjorde den rædsomme Dydagelse, at hans Een vilde myrde ham selv.

Ved dette Udbrud af hans fulde Fordærv viser sig Don Carlos ikke allene som en forvorten Dndskabssfuld, men tillige som et høist foragteligt Menneſke, hvilket man vil faae at see af følgende haandſkrevne Fortælling af Dørvogteren ved hans indre Værelſe.

„I flere Dage“ — ſaa begynder Dørvogteren — „var min Herre i ſtørſte Urolighed og talte beſtandigt om et forhadet Menneſke, han vilde myrde. — Da hele Hoffet Juledagen pleier at gaae til Guds Bord, ſaa gik Prindsen, hos hvem jeg havde Vagt, Juleaften ind i den hellige Hieronymus's Kloſter, hvor han ſkriſtede, men, formedelſt et ondt Forehavende, ikke fik Aflad. Han henvendte ſig til en anden Skriſtefader, ſigende: „Gjør I hurtigere Ende paa Sagen.“ Men Munken ſvarede: „det er et Tilfælde, hvori Deres Høihed maae gaae paa Raad med de lærde Theologer.“ Da lod han hente fiorten af diſſe fra Kloſteret Atocha, og diſputerede med dem, dog Alle nægtede de Afladen. For nu dog at kunne gaae til Guds Bord tilligemed Hoffet, foreslog han, at række ham den følgende Dag en uindviet Hoſtie. Denne

Anmodning satte de Geistlige i stor Forlegenhed. Der forefaldt endnu Meget, som jeg af Slaanset fortier. Prioren ved Klosteret i Antcha tog Prindsen tilside for at aflukke ham, Hvem han da egentlig vilde myrde? „Vide vi det først,“ sagde han, „saa vil det maaskee være mueligt, at tilfredsstille Deres Hoihed paa en eller anden Maade.“ Da tilstod Prindsen, det gjaaldt hans Fader. Striden varede til Kl. 2 om Morgen. Han fik ingen Afsad, jeg ledsagede ham tilbage til hans Slot, og man berettede Kongen det Forefaldne. Denne kom selv til Madrid. — Don Juan af Osterreich besøgte Prindsen, sin Søstersøn. Da Carlos vidste, at hans Onkel havde havt en lang Samtale med Kongen, saa trængte han i ham, at sige sig, hvorom Taleren havde været? Don Juan forsikkrede: om Galeier, som just bleve udrustede. Da drog Prindsen Kaarden imod ham. Don Juan veeg tilbage til Døren, som han fandt lukket ilaas. Paa hans Skrig trængte Folk ind, og han reddede sig. Prindsen befandt sig ilde og lagde sig tilfængs. Kl. 6 om Aftenen stod han op og lod sig bringe Mad, fordi han var fastende fra Kl. 8 om Morgen. Kl. 9½ lagde han sig igien tilfængs. Jeg var nærværende og havde Vagt. Kl. 11 saae jeg Kongen stige ned ad Trappen med Vagt og Følge. Han bar Pantser uuder sin Klædning og havde Hovedet dækket med en Hielm. Han tog Veien til den Dør, hvorved jeg stod. Mig blev be-

falet, at lukke den ilaas efter ham, og ikke at lade Mogen ind. Alle vare alt i Prindsens Værelse, da han raabte: Hvem der? Man havde alt bemægtiget sig hans Vaaben, iblandt andre Ting en Flint, laadet med to Kugler. Paa hans Skrig, svarede: Statsraadet er her. Han sprang ud af Sengen og vilde gribe til Vaaben, da Kongen traadde hen til ham. Hvad vil Deres Majestæt mig? raabte Carlos. Du skal erfare det, sagde Monarken. I Dieblicket lukkedes Vinduer og Dørre fast til, og Kongen overgav Fangen til Hertugen af Feria, der skulde borge for ham. „Deres Majestæt lade mig heller dræbe!“ Kreg Carlos, „gør De det ikke, saa vil jeg selv ombringe mig!“ — Det gjør kun Forrykte, svarede Kongen, „Seg er ikke forrykt, svarede Carlos, „men fortvivlet!“ — Det blev endnu sagt mangt Andet, men intet afgjort. Kongen gik. Vagter bleve allevegne udstillede. Man bemægtigede sig Prindsens Kuffert, Skriverbord og Nøgler, hvilket Kongen lod bære ind i sine Værelser. To Kammerherrer vaagede hver Nat hos Hs. Høihed; de vare ubevæbnede. Ingen torde nærme sig Døren. Til Maden bragtes ingen Knive, Riødet var alt flaaet itu. — Den 19de Januar 1568 kaldte Kongen Statsraadet sammen. Folk, som vare derved, have forsikret mig, at Monarken grædende foredrog Sagen. Han var nærværende ved Vidnesforhøret; det optoges

Privtligt, og er et Bind, sex Tomer tykt. Dronning-
gen og Prindsesserne fældte Taarer o. s. v.“ Saavidt
gaaer Dørvogterens Beretning.

Philip indsaae nok, at Begivenheden vilde gjøre
stor Opsigt i og udenfor Riget, derfor bekendtgjorde
han den selv overalt ved Skrivelser til geistlige og
værdslige Fyrster; endogsaa Rigets Stæder meddeelte
han den. Naturligviis indløb en Mængde Forbønner,
iblandt Andre ogsaa fra Paven, og Keiser Maximilian
sendte endog af den Karsog Erkehertug Karl til Ma-
drid. Philip blev ubønhørlig. Det Eneste, hvorved
han formildede Prindsens Fangenskab, var, at han
tillod ham, at høre Messen i Kapellet.

Don Carlos bar sin Stiebne med største Utaal-
modighed. Palmesøndag, da hele den kongelige Fam-
lie pleiede at iagttage Religionspligterne, vægrede han
sig, at skrifte, og forgiæves lod hans Fader ham for-
mane ved en anseelig Geistlig. Han kiendte hverken
Maal eller Maade i Mad og Søvn. For at kholne
sit ophidsede Blod, drak han bestandigt Iisvand, lod
endog lægge en Mængde Iis i sin Seng, men kunde
alligevel ikke dæmpe Heden. Hele Nætter lod han
omkring med bare Fødder paa de kolde Stene paa
Gulvet. I Junimaaned begyndte han at forsmaae
hvert Næringsmiddel, og tog i hele elleve Dage intet
andet end Iisvand til sig. Derved svækkede han sig
saalunde, at man frygtede for hans Liv. Da Kongen

erfoer det, besøgte han ham og sagde ham nogle trøstende Ord, hvilket forarsagede, at han nu spiste for meget og paadrog sig Bugflod. Kongens første Livlæge, Olivares, sendtes til ham.

Imidlertid gav Statsraadet efter fuldendt Undersøgelse den Betænkning: at de beviste Forbrydelser havde Dodsstraf til Folge for hver anden Undersaat, men at Hs. Majestæt maaskee af Statsgrunde vilde formilde Dommen. Philip svarede: hans Hierte stemte overeens med dette Raad, men hans Samvittighed tillod ham det ikke, da ingen større Ulykke kunde møde hans Rige, end naar det engang skulde styres af et saadant Mennecke. Da imidlertid hans Søns Helbred alt desuden var meget ødelagt, og der intet Haab var til at frelse ham, saa kunde man gierne tilstøde ham enhver Udsvævelse i Mad og Drikke, hvorved han selv uden tvivl snart vilde lægge sig i Graven; kun skulde man overbevise ham om hans nære Død, for at han kunde strifte og døe salig.

Der blev altsaa ikke fældet nogen formelig Dom, men Prinds Evoli gav Lægen Olivares at forstaae, at det nu stod til ham, at udføre behændigt Kongens Billie. Denne tjenstvillige Læge gav den zode Juli Prindsen et Lægemedel, som medførte Døden. I Forveien skristede han, og paalagde sin Skriftefader, at bede Kongen i sit Navn om Forladelse. Philip lod ham svare: han tilgiver ham af Hiertet, giver ham sin

Befignelse, og haaber, at Gud naadigt vil optage hans Anger. Herpaa modtog han meget andægtigt Nadveren. — Til den 24de Juli varede Prindsens Døds-kamp. Da den næsten var forbie, besluttede hans Fader, at besøge ham endnu engang. Vakkende og støttet paa Prinds Evolis og Stor-Priorens Skuldre, traadte han ind i Sønnens Værelse, gav ham endnu engang sin Befignelse, uden at være kiendt af ham, og forlod ham grædende. Estrar derpaa døde Don Carlos, og blev begravet med alle hans Rang tilkommende Hædersbeviisninger. Procesacterne lagde Kongen i en lille grøn Kuffert, lukkede den ilaas, og sendte den uden Nøgle til Archivet i Simancas, hvorefter den endnu maae være, dersom den ei, som Ordet gaaer i Spanien, paa Napoleons Befaling er sendt til Paris.

De sidste Timer af Theodor Körners Helte-Liv.

(Prins og Rosamundas herlige Digter, denne unge udmærkede tyske Skald, har endogsaa her i Danmark vaakt saa megen Interesse, at det ikke vilde være uinteressant at brøse nogle Niblikke ved Mindet om den ædleste Ungling som Helt, og om hans Fald i den tyske Frihedskamp.)

Glødende af Fædrelandskierlighed ombyttede den to og tyveaarige Yngling Lyren med Sværdet. Med glad Ungdomsmod forlod han sine lykkelige Forhold, saa mangt et Hjerter der elskede ham, og drog til den tydske Skare, der under Lühows Anførsel samlede sig i Leipzig. Her fandt han Maalet for sin daadlystne Stræben, Venner der forbandt sig med ham paa Liv og Død. Sine Venners Advarsler om ei at udsætte sit haabfulde Liv for frugtesløse Farer ændsede han ikke. Sine Vaabenbrødre opflammede han uophørlig ved Ord og Handlinger. Det lühowske Frikorps var næsten idelig i Fægtning. Om Morgenen den 25de August 1813, som han just fuld af Ahnelse om Døden skrev den bekendte Dødsang, blev der givet Ordre til Opbrud og Angreb. Paa Weien fra Gadebuss til Schwerin kom det til Fægtning. Körner greb ved Lühows Side an i Flankerne. Sienden, som var talrigere end man havde formodet, faldt efter en kort Modstand, for sildigt standset af Kosakkerne, over en smal Slette og kastede sig ind i Skoven nærved. Körner var en af de Første blandt de Forfølgende. Med usforfærdet, kun altfor stormende Mod, satte han efter Sienden, som fra Bussene af gav heftig Ild paa Forfølgerne. Körner styrtede til Jorden ved et Skud, ikke langt fra ham Grev Hardenberg, en elskværdig ædel ung Mand, der tjente som Frivillig i den russiske Hær og førte en Afdeling

af Kosaker. Flintekuglen, der endte Kórners Lorte, men skionne Liv, var gaaet igiennem Halsen paa hans Hest ind i hans Underliv. Faa Minuter efter aandede han ikke mere.

Stille blev han baaret hen i Skoven og overgivet til en duellig Chirurq, som vel forbandt det dybe Saar, men ei formaaned at kalde det udstrømmende Liv tilbage. — Som tirrede Lover trængte de lúhowske Røttere ind imellem Buskene efter Fienden, og hvad der ikke flyede blev nedhugget eller taget til Fange. Med almindelig Nørelse opspolde de brave Waabenbrødre de sidste sorgelige Venstabsp'igter mod de Faldne. Deres Legemer bleve lagte paa Vogne og førte bort tilligemed Fangerne.

Kórners Liig, som med den unge Grev Hardenbergs blev lagt i en med Egelev bekrandsset Kiste, jorbedes under en kraftig Eg ved Landsbyen Wóbbelin, nogle Mile fra Ludvigslust, med krigeriske Hædersbeviisninger, under oprigtige Ytringer af alle Waabensfællers Agtelse og Kierlighed. I den stærke Bark blev den elskede og beundrede Heltedynglings Navn indgravet. Blandt disse hans Venner, som dækkede hans Grav med Grønsvær, var en ædel dannet Yngling, von Børensborst, som det faldt tungt at overleve den Hedenfarne. Faa Dage efter stod han paa en farlig Post ved Føgt.

ningen nærved Gårde. Med de Ord: „Körner, jeg følger Dig!“ styrtede han mod Fienden, og sank, af flere Kugler giennemboret, ned til Jorden.

Pladsen, hvorpaa Körners Liig begroves, blev givet Heltens Fader som Foræring af den ædelsindede Hertug af Mecklenburg, Schwerin. Den er nu indhegnet med en Muur, beplantet og prydet med et Mindesmærke af støbt Jern. Her hviler nu ogsaa de jorde disse Levninger af den Fuldbændtes ligesindede Søster, Emma Sophie Louise. En stille Tungvind over hendes inderlig elskede Broders Tab fortærede hendes Livskraft, og lod hende endnu kun Tid til at male hans Billede og aftegne hans Gravsted.

Saaledes naaede Unglingen det Maal, han tænkte sig saa skönt, da han sagde:

„Ich möchte untergehen wie ein Held
Um frischen Kränze meiner kühnsten Liebe!“

Bondeproupheten Adam Müller.

(fortalt af en Rejsende, dat. Pleisborn den 11 Nov. 1818.)

En utrolig Mennekevrimmel skimlede til Munkesalen (en øde Bygning her i Byen) hvor den saakaldte kloge, men rigtigere benævnet, tossede Bonde, Adam Müller, skulde prædike for Folket. Dagsaa jeg ilede did. En uhyre stor Tonde, reist op paa Enden og overtrukken med sort Chalon, skulde tiene til Talestoel for Proupheten, der endnu ikke var indtruffen. En almindelig Stilhed afbrød med eet den forsamlende Mængdes Larmen, da en Dør i Baggrunden aabnedes, og han traadte ind. Han var iført en lang sort Frakke med store Hornknapper i. Manden kan være fyrretve Ar gammel, seer godt ud, kiendt noget bleg; sorte krollede Haar og store Dine, hvori der er noget Wildt, give ham et eget phantastisk-romantisk Udseende. Da han var kommen paa sin Talestoel forstegnede han hele Forsamlingen, som, for størstedelen, sank ned paa Knæe. Da Alle havde reist sig, stirrede han paa dem med et Blik, der enten betegnede virkelig Begeistring eller Banvid. Jeg meddeler her noget af Talen, som en Prove af det meest nonsensialste Galimathias jeg nogensinde har hørt. „I de tre Stormægtigstes Navn!“ begyndte han nu i en hurtig remsende Tone, „Hør Børn! bukler Jer ned, naar jeg nævner de tre Stormægtige. Gud vels

signe Kongen af Polen eller Keiseren vilde jeg sige! nu
 er han i Kæfen! jeg har ogsaa været der, men nu er
 jeg her og prædiker, det er bedre; der skal komme en
 Tid som skal blive meget svær — thi Folkene ere for-
 dærvede. Være være de fire Evangelister, Doctor Mor-
 ten Luther og Pave Gregor den syvende! — giv mig
 en Priis, Martin Bæver — I Der skal blive en stor
 mægtig Beemed over den russiske Cæmilice baade til
 Lands og Bands. Tyrken vil gjøre sit dertil. — Om-
 vender Eder I Ugudelige, og det kan endda blive godt,
 thi jeg siger Eder, mine Venner og Medchristne, der
 kommer ingen op i Melkeveien, som ikke er iført en
 reen Siæl, hvorom jeg allerede forhen har sagt Jer Be-
 sted. — Hvad mon Klokken være? — Den paa St. He-
 lena, den vil snart forgaae! Napoleon Buonaparte!
 hvad haver je gjort Dig, at Du est mig saa gram?
 Han kommer, og det som en brølende Love, for at op-
 sluge sine Fiender. Ak den Alexander Magnus! den
 Dielskræft hu din — grusomme Enevoldsmonark! Jeg
 seer ned i Jordens Skiod — jeg tæller Stierne,
 der ere saa mangfoldige som Sand paa Havsens Bund.
 — Jeg kunde sige Jer endnu meget mere, men — allers-
 durchlaughtigste Menighed, jeg nænner ikke at gjøre Jer
 bange, thi nu begynder det at blive mørkt! — Være
 være Gud i det Høie! Mere naar vi samles igien!
 Amen!

Madame Boudoy's jammerfulde Levnet og Dod.

Nogle Mile fra Landsbyen Suc, ved Foden af Bierget Calm, der har en Høide af 1700 Toiser og hvis Tinder dækkes af en evig Sne, ligger en dunkel stille Dal, som hører til Pyrenæernes interessanteste Biergegne. En Dag, da Nogle af de meest uforsærdede Jægere vare trængte frem til dette rædsomme Sted, opdagede de til deres største Forundring en Kvinde paa et af de ligeover for dem staaende Fielde. Hun var af rank Skabning, nogen, hendes Hud mere sort end hvid, langt nedhængende Haar slagrede om hendes Nakke og Barm. Hun stod paa en høit fremragende Fieldtinde, og syntes saaledes at svæve over de Afgrunde, i hvis umaalelige Dybder hendes Blik syntes at tabe sig.

Jægerne søge fluk at nærme sig hende; med et Forsærdelseskrig flyer hun ved Synet af dem piilsnar fra Fjeld til Fjeld. Efterretningen om denne Opdagelse rygtedes snart i Landsbyen, og den følgende Morgen drog en Mængde Hyrder endnu før Solens Opgang hen til hiin Egn af Bierget; de skulde dem bag Fjeldet, for at overraske den af Jægerne seete Kvinde og tage hende tilfange, hvilket ogsaa lykkedes dem. De Klæder, man tilbød hende, vilde hun ikke modtage, men rev dem itu; man maatte binde hendes Hænder, for at faae hende paa Klædt, og nu førte man hende til

Landsbyen. Da hun saae sig paaklædt og bortreven fra sin vilde Bolig, hvor hendes Tungfind syntes at finde sit Hiem, henfaldt hun til en vanvittig Aandsforvirring, hendes Ansigt flammede, hendes glødende Dine syntes at træde ud af deres Kredse og endeligt brød hun Tavsheden, før med høvet Stemme at udstøde mod dem, der omringede hende, de frygteligste Trudsel i den entusiastiske Begejstrings overnaturlige Tone.

Endnu vedvarede dette Raserie, da man havde bragt hende ind i Præsteboligen. Præsten, en agtværdig, blid og veltalende Mand, kom hende imøde med trøstende og beroligende Ord; da viger pludseligt, hvad hyppigt er Tilfældet med Aandsforvirring, Udbrudet af hendes umenneskelige Raserie, og i dets Sted følger nedslaaende Tungfærdighed. Uvilkaarlige Taarer og dybe Suk vidne om hendes marterfulde Tilstand, hun falder paa Knæ, og, afbrudt af Hulken, raaber hun: „Gud! hvad vil min ulykkelige Mand sige!“ Paa disse Ord fulgte en stille Bøn; Taarerne syntes at lindre, hun blev lidt efter lidt roligere, men ligegyldig imod alt Udvortes. Hun talte bestandigt Fransk, den rene Dialect, og selv i Raseriet viste hendes Maade at udtrykke sig paa en dannet Mand; hendes Ansigt, nu falsmet, maatte engang have været smukt, og bar Adelens og Værdighedens Præg.

Præsten, der tog levende Deel i denne Ulykkeliges Stiabne, lod omhyggeligen tillukke det hende anviste

Værelse, for at forebygge hendes Undvigelse. Men alle Forsigtighedsregler vare forgiæves; hun var Morgen derpaa ikke mere at finde, og sine Klæder havde hun sonderrevne ladet blive tilbage. Nogle Dage derefter saae man hende igien paa den høieste Spids af et Fjeld, der hidtil kun syntes tilgængeligt for Orne og Steengeber. Alle Forsøg paa at fange hende igien vare forgiæves. Hyrder saae hende ofte plukke vilde Urter, dykke ned i Søer eller svømme i Skovstrømme, for at fange Fisk; men som oftest saae man hende nedstunken i smertelig Estertanke.

Endeligen nærmer Vinteren sig; Sneen dækker Biergtinderne, og Hiord og Hyrde drage hjem til Landsbyen. Ingen troede, at den Ubekjendte kunde overleve den strænge Karstid. Desto høiere blev den almindelige Forundring, da man ved Vaarens Gienkomst sees hende uden Klæder paa de vanlige Høie.

Hr. Bergnies, Fredsdommer i Viedessos, fik Underretning derom; han søiede Anstalter, og den Ulykkelige blev atter fangen. Hun blev igien paaklædt, man giver hende raa og tillavet Spise, og søger at fralukke hende den skjulte Karsag til hendes Ulykke.

Længe forblev hun tavs; omsider giver hun paa det Spørgsmaal: hvorledes det var mueligt, at Biørnene ikke havde fortæret hende, det Svar: „Biørnene? de ere mine Venner, de varmede mig.“ (Biørnene i hiin Biergegn ere blide og kun frygtelige, naar de tirtes.

Med Vinterens Komme drage de dem tilbage i Huler, hvor de tilbringe flere Maaneder i en lethargisk Sovn; og i flige Huler synes Qvinden at have sikket sig for Kulden.)

For at nyde den offentlige Understøttelse, blev hun bragt til Foix. Havde man givet hende i sølsomme og oplyste Menneskers Baretægt, saa var det maaskee lykkedes, at adsprede hendes mørke og dybe Lungesind. Men den sorgeligste Skiebne skulde forfølge hende. Hun blev bragt ind i Hospitiet, hvor man efter faa Dage tog hende fra igien, under Paaskud, at hun der forstyrrede Roligheden og Ordenen; og nu fortes hun til det derværende gamle Slot, som bruges til Fængsel. Neppe saae hun sig indesværret her, før hun paany hensefaldt til det mørkeste Lungesind og Vanvid; Hvalvingen gientonede af hendes Jammerkrig. Den sølesløse Fangevogter var kied af hendes besværlige Larmen, og henslyttede hende til et mørkt og fugtigt Hul, som er udhugget i Fjeldet under Slottets Taarne. Der forsynede han hende med Vand og Brod paa nogle Dage. Dog, da han efter denne Tids Forløb kom tilbage til Fængslet, hvori han levende havde begravet et menneskeligt Væsen, fandt han hende uden Liv.

Dette er i Udtog Kv'sartikelen, der maatte anføres, førend Læserne kunde meddeles den Ulykkelige's Historie:

En Hyrde, der engang besteg Fjeldene, hun havde beboet, fandt i en Fordybning iblandt Steenmasserne et lille Skrin, hvori hiin Ulykkelige havde giemt sit tidligere Livs hemmelige Historie tilligemed Fortællingen om sin senere Ulykke. Men da han kun fandt Papir og Blyant deri, saa lod han den uændset ligge i sin Hytte. Ved Frankmændenes Tilbage tog fra Spanien fandt en vis Firmin, Sergeant ved det 2det Regiment, for et Lieblit Ly i denne Hytte. Ved et Tilfælde fik han Die paa det lille Skrin, han giennemlæste nogle af de Blade, det indeholdt, hans Interesse vakttes, og han bad Hyrden, at overlade ham det, hvilket ogsaa skedte. Saaledes blev Haandskriftet opdaget.

Denne Kvinde holder sig for en Gienstand for Himmels uforsønlige Hævn, der straffer i hende en frygtelig, ihvorvel uvilkaarlig udøvet Forbrydelse. Hun skjuler sit Navn, som og de Personers, der ere indviklede i hendes Skæbne, ved antagne falske. Saaledes kalder hun sig Baron von Lunels Datter, og siger, at hun er født den 20de Marts 1777 i Auvergne. Ifølge dette var hun død i det 37te Aar, en Alder, som stemte overeens med hendes Udseende. Af en ond og herkesyg Moder, der bragte sin svage Mand under Naget, blev hun tilbedet og fordærvet, og sin første Ungdom tilbragte hun under den huuslige og ægtefladelige Uenigheds heftigste Scener. Den Tid, hun skulde gives, faldt det hendes Fader ind, at ville have sin

Billie; derved opstod imellem Forældrene en heftig Kamp og Ordstrid; Datteren traadte ind i Bærelset, og saae sin Moder trængt tilbage ved Faderen, der holdt fast paa begge hendes Hænder. Hurtig kaster hun sig imellem Begge, griber sin Fader med Heflighed og kaster ham med saadan Magt tilbage, at han i Faldet sønderknuser Hovedet paa den spidse Kant af en Marmorsteen. Kort Tid efter dette Fald opgav han sin Aand, efterat han havde forbandet sin Datter, der havde villet nærme sig ham. Fra dette Dieblik af var hendes Liv kun en Række af mørke Samvittighedsnag. Efter Moderens Billie ægtede hun senere Greven af Boudoy, en ung fortient Mand, der blev lykkelig ved hendes Ekionhed og Rigdom, og som anvendte Alt, for at adsprede hendes Tungssind. Snart døde ogsaa hendes Moder, svækket formedelsst lang Bod i en underjordisk Kirke, hvor hendes Samvittighedsnag havde drevet hende hen. Hr. von Boudoy førte sin Gemalinde til Touraine, den skønneste Deel af Frankrig, hvor han haabede, at hun vilde komme sig af det mørke Tungssind, hvis Grund han ikke kiendte; men det hialp ikke. Byrden af hendes formeente Forbrydelse trykkede hende saameget tungere, som hun endnu ikke havde været at opdage den for Noget. Dog endeligen fandt hun En, hun kunde fortroe sig til, og dette gav hende nogen Lindring.

Hr. von Boudoy havde indbudt til sig en Slægtning af meget blid Karakter, for at være hende til Selskab. Den Begivenhed, som bevægede den Ulykkelige til, at aabne denne Slægtning sit Hjerte, ville vi lade hende fortælle med sine egne Ord:

„Alle Verdens Magter kunde have forlangt af mig Historien om min Faders Død, og jeg havde nægtet dem den. Min Cousine fik denne Hemmelighed at vide og det paa følgende Maade. Vi spadserede en Aften i en Allee nærved Kirken. Forbydede i Samtalen havde vi ei bemærket de mørke Skyer, der omhullede hele Horizonten; stærke Lyn oplyste Luften, og vi maatte ile, for at naae den nærmeste Pavillon. Tordendronene fordobledes, og det lidet Huus, hvori vi havde fundet Ly, blev giennemrystet deraf. Pludseligt mindes jeg, at jeg er nær den Grav, hvori min Faders Been hvile, jeg bilder mig ind, at Tordenen kun buldrer for min Skyld, og at den nu vil knuse mig. En kold Sved perler paa min Pande, mine Knæ bæere mig ikke længer, og jeg er isærd med at synke ned, da en nye Lynstraale, lysere end de andre, reiser mig igien. Bedøvet, men dog med klar Bevidsthed om den Skæbne, der skal ramme mig, raaber jeg; elskede Cousine, forlad en Ulykkelig, som Himlen forfølger, at Straffen ei ogsaa skal senderknuse Dig. Fortvivlelsen nægtede mig at sige mere. Afmægtig sank jeg hen i en Etør, hvor min Cousines Omhue igien bragte mig til mig selv.

Da jeg endnu saae hende ved min Side, raabte jeg: „Din Nærværelse har holdt Tordenen tilbage!“ — Er der da en Ulykke, der er stor nok til saa rædsomt frygtelig at tynge det menneskelige Hierte? sagde min Cousine, halv for sig selv, halv spørgende Himlen. Da greb jeg voldsomt hendes Hænder, førte hende til et Stæde, og iilsomt, som maatte det være saaledes, tilskod jeg hende min Forbrydelse. Men nu havde jeg heller ikke mere Styrke til at see hende i Ansigtet; jeg frygtede at finde i hende den strange Dommer, der vilde straffe mig med ubarmhertige Blik og forlade mig for bestandigt; men min Cousine var fuld af Medlidendighed og Blighed,“ o. s. v.

Med Meddelelsen og Venindens Trøst fik Alt et venligere Udseende, og fra den Tid af nød hun et Slags Rolighed, som hun tidligere ikke havde kiendt — det var den lykkeligste Epoke i hendes Liv.

Med Revolutionens Nærmelse flggede Hr. og Fru von Boudoy til Spanien og bosatte dem i Sevilla. De gjorde Begge en Reise til Engelland og vare isærd med, over Engelland at vende tilbage igien til Frankrig. Ankomne til Foden af Pyrenæerne, forlade de deres Vogn ved et steilt Bierg, for at gaae tilfods; ulykkeligviis ile de forlangt forud, og i de eensomme Bierge anfaldes de af Rovere. Hr. von Boudoy, der forsvarede sig, nedfaldes. Hvad der blev af mig, veed jeg ikke, siger vor Ulykkelige; da jeg kom til mig selv

igien, fandt jeg mig nøgen ved Siden af min Mandes Liig. I dette Dieblik foregik en fuldkommen Revolution i mig. Evnen til at indsee min Ulykke havde opløst sig til et Slags stum Fortvivlelse, og min Nøgenhed syntes mig ikke andet end naturlig; ogsaa Ligene af to Røvere, som min Wgteherre havde dræbt, ja ei engang hans eget skrækkede mig. Sandsestos legede jeg hos ham som et gandske ungt Barn, ubekiendt med min Glendighed. Røverne, der havde fiernet dem, kom tilbage, deres Anfører kastede en Kappe hen til mig, for at bedække mig; uvilkaarligt gjorde jeg det. Havde jeg været ved fuld Forstand, jeg havde afflyet, anfaldet disse Uhyrer. Anføreren befoel de Dvrige at bære Ligene af de faldne Røvere og af min Mand hen bag en Fioldspids. Ved disse Ord vækkes jeg igien, jeg kaster Kappen af mig og tager min Wgteherres dyrebare Legeme paa mine Skuldre.

Lantier, saa hedde Høvdingen for Røverne, bragte Fru von Boudoy til sin Hule, hvor hun maatte tiene ham. Hun var her liig en Søvngiængerke. Under disse skrækkelige Omstændigheder fødte hun, der hidtil var bleven barneløs til stor Sorg for hendes Mand, en Datter; hendes Lidelser vare utallige.

Lantier, som ved sit Røverhaandværk havde samlet betydelige Skatte, men ikke var noget føleslost Menneske og aldrig udgiød Blod, naar ikke hans Selvsvar krævede det, besluttede, efterat denne Levemaade

længe havde været, at opgive sit Haandværk og nedlægge sig med Fru von Boudoy i Spanien. Ønsket, at lade sin Datter nyde den hellige Daab, var en af Hovedgrundene til dette Forsæt. Aftenen før deres Afreise vare Fru von Boudoy og Lantier selskafte med at rense Pistoler; hun vidste ikke, at den hun holdt, var ladet, den gik løs under Arbeidet og dræbte Lantier. Kort derpaa døde ogsaa Barnet, vel af Folgerne af de ulykkelige Forhold, hvori det havde seet Verdens Lys. Nu blev hun fuldkommen vansittig. Planløs vandrede hun omkring iblandt de høieste Bierge, opholdt sig ved de rædsfuldeste Afgrunde, for at nære sig med vilde Urter. Hendes Fodder hærdedes, saa at ei den skarpeste Flintesteen saarede hende mere; hendes Hud blev saa sort og saa haard, at den mere tjente til Skjul, end blottede Nogenheden. I visse Dieblikke vendte hendes Bevidsthed tilbage. „Mit Liv, sagde hun, deelte sig i to gandske forskellige Urter at være til paa. Nu havde jeg Følelse for Naturens Skønheder; i næste Dieblik martredes jeg af et vildt og frygteligt Maserie. Det Forbigangnes Billeder stormede ind paa mig; mine Døde trængte dem omkring mig; blodig truende stod min Fader for mig, min Egteherre, mit Barn, og dets Fader var ogsaa med blandt de forfærdelige Skikkelser. Mit Blod brændte, mine Lemmer havde Krampetrækninger, indtil endeligt en mørk Sovesng omhyllede mig, hvori Naturen tilberedede nye Kræfter til nye Qvaler.

E n k l e n s U n d l i n g .

Grev Flemarens havde taget sin Afsked af Krigstienestenen, og levede ved Moulins af en for hans Stand og Navn saare ubetydelig Formue. En Proces han alt havde vundet ved flere Underretter, nødte ham til at reise til Paris. Han forlod derfor sin lille Gaard og drog bort til Hest, uden Følge.

I Skoven ved Fontainebleau saae han en heel Hob Menneſker til Hest, som ikke holdt sig paa Landeveien, men alle bøjede sig ind i Skoven ad en Sidesvei. Nysgierrig fulgte han langsomt efter, til han kom paa en aaben Plads, hvor han traf en Mængde, for størstedelen flækkede Menneſker, der alt havde bundet deres Heste ved Træerne. Forsærdet over maaskee at befinde sig midt i en stor Røverbande, holdt han stille paa Hesten og saae sig om paa alle Kanter, for, om mueligt var, at finde en Udvei, hvorpaa han betimelig kunde redde sig ved Flugten; men det var forgæves, thi der kom stedse flere af samme Kaliber frem fra alle Sider. Han fattede endelig den fortvivlede Beslutning, at være sig ad som de Andre, steg af, og bandt ligeledes sin Hest til et Træ. Men det begyndte dog ligesom at ringe for hans Dren, da han saae, hvorledes de alle først maalte ham med Dinene,

og derpaa traadte sammen i en Gruppe, for — som det lod — at raadslaae om, hvad det var at fange an med ham. „Hvad er herved at gjøre“ — tænkte han ved sig selv, i det han spadserede nogle tunge Skridt op og ned — „at undsløe er umueligt. Du maae altsaa holde Dreene stive, og ikke tabe Modet, fordi det er saa mange om Dig.“ — Neppe var hans Fatning nogenlunde vendt tilbage, før En af Banden forlod Gruppen og nærmede sig ham. Flemarens gik ham rolig imøde.

„Hvad vil De her?“ — spurgte denne ham. — „Sandsynligviis det samme som De,“ svarte Greven. — Med denne kraftige Beskeed vendte Manden fluk tilbage til Selskabet; efter en kort Underhandling med samme kom han tilbage til Flemarens og tilbød ham med den største Høflighed af Verden to hundrede Louisd'or, naar han strax vilde forlade dette Sted. „Det er et snurriigt Eventyr“ — mumlede Greven sagte, i det han gandske betænkelig tog sig en Priis. Derpaa sagde han høit til Afsendingen: „Dermed lader jeg mig ikke nøie!“ — Man traadte åter sammen, hvidseede og passarede syv lange og syv brede, og foreslog ham endelig 500 Louisd'or. Dermed var da Greven gandske vel tilfreds og fik strax Pengene kontant udbetalte under en umaneerlig Høb Komplimenter.

Saa snart Greven kom til Melun, forespurgte han sig strax, hvad det var for sælsomme Eventyr, der gik

for sig i Skoven ved Fontainebleau? — Han fik da at vide, at en stor Deel af Skoven skulde bortforpagtes, og nu var det ham sandsynligt, at Selskabet havde anseet ham for en farlig Konkurrent. — Med denne Fortunas første Gave nærmede Greven i en munter Stemning Paris. — Hans Proces nødte ham til at reise til Versailles, for at fæste sig Gælder hos en Autoritet. Men uden Bekjendtskab og Indflydelse ved Hoffet faldt det ham saameget tungere.

En Dag stod han just temmelig forlegen i det store Gallerie paa det kongelige Slot, da kom en velklædt Mand hen imod ham, greb hans Haand og vilde kysse den. „Hvorledes, Hr. Greve“ — raabte den Ubekjendte — „jeg har den Lykke, at see dem igjen? Hvad fører Dem til Versailles?“ Greven betragter ham nøiere og gienkender sin forrige Kammerdiener Barjac. Forundret spurgte han, hvad Lykke han — efter hans Udvoortes at domme — havde gjort? og han fortæller, at han er bleven første Kammerdiener hos Kardinal Fleury, Ludvig XV almægtige Minister.

Flemarens bevidnede ham sin Glæde derover og gjorde ham bekjendt med Anledningen til hans Reise. „Hvor lykkelig er jeg, at jeg her kan gaae Dem, Hr. Greve!“ raabte Barjac i Glædens Tummel. „Hvordan kan Du gaae mig?“ spurgte Greven. „Hø. Eminenz,“ svarte Barjac, „bræder mig med synderlig

Naade. Tillad mig at forestille Dem for ham, og jeg tør vel sige, at det vil gavne Dem mere, end om det skedte ved Frankrigs første Pair." Greven modtog dette sin fordums Dieners Tilbud og Cardinalen modtog ham ikke allene saare venstabeligt, men paa lagde ham det tillige som Pligt, hver Dag at indfinde sig ved hans Taffel. Inden kort Tid fik hans Proces en gunstig Vending.

Nu vilde han reise hjem, men Cardinalen havde vant sig saaledes til hans Selskab, at han ikke kunde affee ham. „Jeg savner ham saare ugierne," sagde Fleury en Morgen til Barjac. — „Deres Eminenz kan let holde ham tilbage, naar De skaffer ham Midler til at kunne leve ved Hoffet." — „Jeg veed ingen, kiære Barjac." — „Maaskee tør jeg vove, at foreslaae Deres Eminenz et, som desuden ligger gandske i Grevens Duffer?" — Herpaa fortalte han hvad der var hændet Greven i Skoven og da han saae, at Eventyret morede Cardinalen, foiede han rask til, „I Morgen bortgives General-Forpagtingerne; tillader Deres Eminenz, at Greven i Deres Bogn, med Deres Heste og Betiente, maae indfinde sig i Louvre; maaskee nok et lykkeligt Tilfælde vil frembyde sig ham, da man jo pleier at sige: ingen Lykke kommer allene!" Cardinalen loe og gav sit Minde dertil.

Barjac meldte strax Greven det Foresaldne, og fulgte med ham i Bognen til Louvre. Allerede ere Kons

Kurrenterne forsamlede, da den kører ind i Slotsgaarden. Alle løbe nysgierrige til Vinduerne, da man saa aldeles uventet saa den første Ministers Equipage, og denne Nysgierrighed steg endnu høiere, da man ikke saa Eminentfen slige ud, men kun hans første Kammertiener med en Ubekjendt. Forpagterne blive hede i Hovedet, thi de ansee den Fremmede for Ministerens Organ, og tvivle om at kunne holde sig mod denne Konkurrent. Smidlertid træder Greven med sin Ledsager ind i Salen og sætter sig beskeden i en Krog. — Forpagterne træde sammen, samtale indbyrdes med høist betænkelige Miner og Gebærder, og enes endelig om, at man dog først maae tale et Ord med den Fremmede, da man ikke kiender de Hensigter, der bragte ham hid. Adskillige nærme sig Greven med yderste Høflighed, og søge at erfare Grunden til hans Nærværelse. Men Greven besvarer alle Spørgsmaal med en vigtig og hemmelighedsfuld Mine, saa at Spørgerne ikke bleve kloge af dette gaadefulde Mørke, end de vare.

De træde atter sammen, og efter en halv Times Conversation kommer En til ham, gjør en lang Indledning og slutter som saa: „Herrens Komme var Forpagtningselskabet saare paafaldende i nærværende Flette Tider; han bad ham derfor i Sammes Navn sige sig, om han maafee var her i en høiere Autoritæts Anliggende, thi i dette Tilfælde vilde man ikke vove at gjøre det mindste Skridt: var han derimod i sit eget, havde

Societetet givet ham i Kommission, at tilbyde Herren 300,000 Livres, naar han bare vilde være saa artig at kiste sin Lei igien. — Greven gjorde i Begyndelsen nogle Skinindvendinger, men satbt dog omsider til Jøie, og erholdt de nødvendige Papirer. Med denne Fortunas anden Gave købte han sig en indbringende Hofcharge, og under Cardinalens Wgide steg han høit i Magt og Anseelse.

En sælsom Historie.

(fortalt af von Bretschneider.)

Da jeg i min Ungdom var i Kadethuset i Dresden, hørte jeg noget, som jeg alt dengang, som et Barn, erklærede for et Eventyr. En vis Seltmann i Krigscancelliet foretog sig at bestride min Vantro, og for at overbevise mig, foreviste han mig de Original-Protokoller, der stadfæstede Historien ved de afholdte Forhø-
rer:

To Grenaderer stode efter Midnat Skildvagt udenfor Grev Rutowfski's Huus. Til disse kom i det klare Maanestien en Mand, der beklagede sig over, at hans Dvarteer var lukket og at han ikke kunde faae

Nogen banket op. Længere hen tog han en Glaske Aqua-vit frem, gav Skilbvagterne deraf at drikke og begyndte endeligen at foredrage sin egentlige Hensigt og at negociere derom. Han viste en Brosteen paa Gaden, vel endnu paa Skilbvagternes District, men dog længere borte fra Midtpunktet og bakket af Husets Hjørne. Denne Steen foregav han, at have nødig til et chemisk Experiment, og tilbød Enhver af Skilbvagterne en Louisd'or, naar de vilde hjælpe ham til at grave Stenen ud med deres Bajonetter. Man holdt ham for en Nar, tog Pengene, og han opnaede sit Dnske. De to Louisd'orer havde han betalt i Solvpenge. Ved Delingen inde i Vagtstuen kom Grenadererne i Klammerie; hele Historien kom for Dagen, meldtes af den vagthavende Officeer til Gouvernementet, og gjorde stor Opsigt; Grenadererne bleve strax arresterede o. s. v.

Man troede dengang, at Steentyven var en mafferet Italiener, der bortførte en uourdeerlig Brillant. Han søgtes overalt; Beskrivelsen over hans Person blev i Stikbreve sendt hele Landet over, og jeg tvivler ikke paa, at jo Bedstemødrene i Dresden endnu i Dag fortælle deres Børnebørn denne mirakuløse Historie. Thi almindeligen gaaer det Sagn i Sachsen, at de vælfte Mineralhandlere udklæde dem som Muusfælde og Heglekømmere, kun for uopdaget

at bortfiske de Gulb. og Sølvstuffer, der ligge paa Dverfladen i Erzbieregene og ved Sichelbierget.

Hvo skulde troe, at Tilfældet to og tyve Aar efter den Tid, jeg havde hørt denne Historie, skulde skaffe mig fuldkommen Oplysning om den? — Jeg var i Aaret 1774 i Wien, aftalte med en god Ven, der var ansat ved et Gesandtskab, at mødes en vis Dag i en Have. Jeg kom for den Anden, der blev opholdt ved en Staffet, drak i et Lusthuus et Glas Wiin, og ventede indtil Skumringen paa min Ven. — Et Selskab af ventlige, lystige Mennesker tog imidlertid Plads i det samme Lusthuus, og satte paa Bordet, jeg sad ved, alle Slags Mad, der lysteligen vakte min Appetit. Der vare ogsaa Damer i Selskabet, som jeg heel snart blev bekendt med. Jeg blev indbudet at spise med, og fandt, at de Alle vare fornemme Wienerere, s. Er Labkowis, Schwarzenberg o fl. De Herrens Huushofmestere prydede Taffelet, Enhver med det Tab, han bragte med sig. Iblandt disse Folk var en gammel Mand, der paa mit Sprog giettede mit Fødeland, og sagde, at ogsaa han i sin Ungdom havde været med en Herre som Kammerciener i Dresden. Iblandt mange andre den Tids Anekdoter fortalte han mig og, at hans Herre dengang havde forelsket sig en ung Grevinde, der meget strengt blev bevogtet af en vranten gammel Wytemand. De Forelskede havde været gandske enige; men Leiligheden til en tete a tete var nær

sten gandske umuelig. Vel havde et Vindue i Grevindens Huus ved Kammerjomfruen været gandske beredt til Indsigning, men Grev Rutowskis Skildvagter, der stode saa nær, at de kunde see dette Vindue, havde ogsaa spærret dennes Bei. Endeligen havde hans Herre, en listig Savoyard, hittet paa et godt Middel. Han selv, som Kammertjener, maatte forklæde sig, snige sig om Natten hen til Skildvagterne og ved Knebet med Stenene gandske faae dem bort fra den Side; imidlertid var Mandens daværende Herre smuttet saa rask igiennem Vinduet, saa Grenadererne, der havde henvendt deres hele Opmærksomhed paa Stenen, ikke mærkede noget. Hans Herre var i to Dage bleven skjult i Huset, og først den tredie blev han, forklædt som Fruentimmer, hiulpen ud ved Kammerjomfruen.

I n d s i g e l s e n .

En Skibscapitain havde staaende ombord i sin Kahyt en Kurb med sin Viin. Da han engang talte sit Forsaad, fandt han, at der manglede mere, end han kunde mindes at have drukket. Mistanken faldt strax paa Kahytsdrengen, der vartede ham op, fordi denne havde meest at bestille i Kahyten. For nu at komme efter Sandheden, skulde Capitainen sig i et Sidedammer, henimod den Tid, da hiin skulde dække Bordet. Drengen kom, og da han havde bragt sine Sager i Orden, gik han hen til Kurven, tog en Flaske ud og sagde: „Johann van Dörsten, født i Rotterdam, agter at indlade sig i Egteskab med Jomfru Rosina Clairet, født i Bourgogne; thi lyses herved fra Prædikestolen for første, anden og tredie Gang! naar ingen Indsigelse skeer, skal Wielsen strax gaae for sig.“ Herpaa satte han Flasken for Munden, tømte den i nogle Slurk, og kastede den ud af Vinduet. Skibscapitainen lod sig ved Maaltidet ikke mærke med noget; men efter Bordet forsynede han sig med en dygtig Ende Skibstoug og kaldte Drengen op paa Dækket. „Jehan!“ sagde han, „jeg har noget Lystigt at melde Dig; jeg vil gifte Dig bort!“ — „Saa?“ svarede Drengen, og gjorde store Dine, da han fik Touget at see. „Ja,“ svarede Capitainen, „hør kun til; det skal Alt gaae

ordentlig for sig!" Nu begyndte han altsaa: „Nærværende van Dorsten, født i Rotterdam, skal copuleres med Jomfru Barbara Strips, født i Rusland; thi lyfes herved fra Prædikestolen for første, anden og tredje Gang! og gøres ingen Indsigelse, skal Bielsen frax gaae for sig." Herved løftede han Armen iveiret, for at fuldbyrde det Sagte. „Holdt! Hr. Capitain!" raabte Drengen, „jeg gjør Indsigelse." — „Hvad? Sturk! har Du ikke drukket min Viin?" — „Ja!" svarede Drengen; „men naar De veed dette, saa veed De ogsaa, at Alt skedte efter Orden. Hvorfor gjorde De ikke Indsigelse, som jeg nu gjør, saa var der ikke blevet noget af Bielsen." Capitainen maatte lee over dette naragtige Indfald, og sagde: „For dennegang skal det være Dig tilgivet; men jeg raader Dig til, aldrig mere at tænke paa Jomfru Clairet, ellers skal Din Wiise med Jomfru Strips fuldbyrdes saa høitideligt, at Du hele Livet igiennem skal tænke paa Bryllupsdagen."

Negerfyrsten og den Danste.

En danst Kjøbmand besøgte engang en Negerfyrste, der endnu aldrig havde seet en Europæer, og bukkede, idet han hilsende ham, sit blottede Hoved dybt til Jorden. Negeren, der frygtede for, at den Fremmede vilde anfælde ham, ligesom de vilde Aber gjøre, kastede sig ned paa Jorden og kaldte paa sine Qvinder, der strax sluttede en skjærmende Kreds omkring ham. Den Danstes Tolk kunde ikkun med Noie berolige Negeren ved den Forsikkring, at hos Europæerne var Bukket et Tegn paa Uresfrygt. Negerfyrsten blev endeligen overbevist, men han lod den Fremmede bede om, at forskaane sig for slige Uresbevæisninger, og at holde sig fra ham i en vis Afstand. Han stillede sine Qvinder imellem sig og den Fremmede, og begyndte nu nøiere at undersøge Gæsten. Tollen fik Bebreidelser for sin utroe Skildring af de Blanke. Negeren ansaae den Danstes Klæder for Dele af Legemet, og undrede sig ei lidet over, at Pidsken, som han holdt for Europæernes Hale, sad høiere end paa andre Dyr. Med disse Forklaringer og Berigtigelser gik et Par Timer hen. Derpaa lod Negeren bringe noget Mad, for at see, om de Blanke ogsaa kunde spise. Endeligen skulde den Danste klæde sig af. Han svarede, at han vel vilde gjøre dette for Fyrsten alene, men ikke i Qvindernes Nærværelse.

Forfærdet spurgte Negeren, hvorlunde da Dvinderne kunde afholde ham fra at vise sig, som han var. Da nu Gæsten havde blottet sig, befalte Negeren ham overalt, og udraabte endelig forundret: „Ja, Du er virkelig et Menneske, men saa hvid som Satan!“

Anecdote af Wittenbergs Beleiringshistorie
i den sidste Frihedskrig.

Paa en Reise fra Leipzig til Berlin aftraadte jeg i Gæstgivergaarden „Blindruen“ i Wittenberg. Et nylig tiltuuret rundt Sted midt paa Loftet i Spisesalen vakte min Opmærksomhed. En værdig Olding, der sad i Stuen bemærkede det, og fortalte mig Følgende:

„Det er bekendt, hvor tappert den franske Kommandant La Voype forsvarede vor By mod Preussere. Han beboede Stuen her ovenpaa. Efterat det preussiske Artillerie havde nærmet sig Byen, og hist og her tilføiet Fæstningsværkerne betydelig Skade, sad La Voype engang midt i sin Stue og lod sig barbere. Kommandanten var just indfæbet, da man meldte en preussisk Parlamentair. La Voype befalte, at lade den fiendtlige Officcer komme ind, og efterat han havde

undskyldt sig paa Indsæbningens Vegne, og nødt Officieren til at tage Plads, begyndte denne at underrette Generalen om de Allieredes glimrende Seire og at gjøre ham opmærksom paa det kritiske i hans egen Stilling, opfordrende ham, i sin Chæfs Navn, til at kapitulere. I en bestemt Tone svarte la Poppe „han var fast besluttet at begrave sig med Sine under Fæstningens Ruiner.“ Uvillig forlod den preussiske Officier ham med disse Ord: „De forsmaaer Fredens ventlige Budskab, maaſkee faaer De snart et andet, mindre heelligt, fra os, som det ikke staaer i Deres Magt at afvise.“ Generalen trak paa Skuldrene og lod Resten af sit Skæb tage af. Endnu sad han paa Stolen midt i sin Stue, da gave Besættterne en frygtelig Ild paa Fæstningen, og en af Kanonkuglerne flosi klirrende ind ad Vinduet til Kommandanten, og slog lige tæt ved ham det Hul i Gulvet, hvoraf Spøer endnu ere tilsynne. Med et lydeligt: Foudre! sprang la Poppe op fra Stolen, og da man kom tillobende for at see, hvad Skæde Kuglen havde anrettet, saade Franskmænden gandske naivt: „Den preussiske Officier har havt Ret, han har snart holdt Parole, og mig sendt en moindre artig Ambassadeur, end han har været selv.“

(N. v. Schaden.)

Nattevandrerens.

Hver Midnat i denstumle solgte Stund,
 Naar Hjertet døstigt i sit Fængsel banker,
 Forlader Esvard taus de bløde Duun
 Og stille udi Nattens Dde vanler.

Hans Fader seer den underlige Færd,
 En ond Formodning i hans Hjerte stiger;
 Han spænder om sin Land det gamle Sværd
 Og værsom efter Ynglingen sig sniger.

Men see! ung Esvard skrider stille hen,
 Med Smil paa Læben, lufte Dientlaage:
 Nu sukker han, nu smiler han igien,
 Nu er det, som han henrykt savnte Nogen.

Han mærker ei den gamle Riddersmand,
 Som staaer halv undrende og halv forskædet,
 Som dog vil see det Væsen længer an,
 Og støtter sig forventningsfuld paa Sværdet.

Og Ynglingen en Lem nu aabner brat,
 Som fører ud til Støttets høie Linde,
 Hvorunder man udi den mørke Nat
 Kan høre Bloden hvidflende at rinde.

Dib træder han med dristig sikker Fod,
 Med udbredt Favn mod sjerne Stjernevrimmel!
 Ei ahner han den dybe lumste Flod,
 Men drømmer sig kun nærmere Sols Himmel:

Nu blegner Olbingens, „O Jesus Krist!
 „O alle gode Aander ham beskermer!
 „Vaagn bedste Edvard, vaagn! af see dog hift!
 „At see dog hvilken Afgrund Du Dig nærmer!“

Og op staaer Unglingen sit vilde Blik,
 Men flux han styrter fra sit seile Sæde, —
 Og mens han svælg'er Dødens bittere Drif,
 Staaer Gudben bleg — og kan ham ikke redde! —

Over Midnat i den skumle tolvte Stund,
 Da hører man i Floden Noget svømme,
 Da hvifser det saa tidt med barnlig Mund:
 „At Fader! hvi lod Du ei Edvard drømme!“

(Ludvig Bødtcher.)

Kan Jorden forgaae og hvorledes?

(et Fragment.)

De allerældste Traditioner, som ved Skrifter ere opbevarede for os, tale alle om store Revolutioner, der paa forskellige Maader, men dog fornemmelig ved Vandfloder, ere ferte over Jorden. De ældste af alle endnu tilværende skriftlige Dokumenter, der endogsaa udførligen behandle denne Sag, ere de mosaiske; men allerede Moses ovede af skriftlige Kilder i de ægyptiske Tempelarkiver, ligesom den omtrent ved hans Tid levende Sanchuniaton. Traditioner, sandsynligviis i sin første Oprindelse langt ældre end de Moses havde, fra Indien, Egypten og Sina, nælde ligeledes ikke om een, men endogsaa om flere Vandfloder, der ere komne over Jorden og have bevirket skrækkelige Ødelæggelser. Ogsaa senere og mindre mythiske Fortællinger tale om det samme, og endnu i de nyere Tider have saadanne Oversvømmelser af Havet fundet Sted hist og her, og anrettet skrækkelige Ødelæggelser i forskellige Lande. Det faste Lands Dannelse overbevise os desforuden tilskrækkeligen derom.

Allerede for mere end 3000 Aar siden gjorde man sig Formodninger om at Verden kunde forgaae, og beskrev endog dette paa en meget sandselig Maade efter

de Forestillinger, man da gjorde sig om Verden, hvilken man indbefattede under tvende Dele: Himmelen og Jorden. Som den første Jord, efter den mosaiske Tradition, var forgaaet ved Vand; saaledes skulde denne forgaae ved Ild. Traditionens Fortællere vare fødte og opholdte sig inde i Landene, og havde maaskee aldrig seet noget Hav, men kun i det højeste en Indsøe eller en Flod, og levede under et brændende Klima, hvor Jorden undertiden er saa heet, at den brænder Jorden der sættes derpaa. Man saae desuden i den tordnende og lynende Himmel den Ild, hvorved man formeente, at den kunde antændes og opbrændes, fordi man deels havde hørt at stjerne Egne havde haft denne Skiebne, deels ogsaa fordi man havde hørt eller maaskee selv erfaret, at sliq en Antændelse af Jorden var skeet paa de Steder, hvor Jordstørpen havde været fuld af Naphtalinder. Traditioner fra Babylon og hele den Egn op imod det døde og kaspiske Hav maatte kiende sliq. Men senere var man ikke uden Frygt for Soel- og Maanesformørkelser, men endnu i nyere Tider opkom der hos de fleste en stærkelig Frygt for Kometerne, af hvilke man spaaede sig Verdens Undergang og det baade ved Ild og Vand, alt som man i deres Hale (Riis kaldte man det betydningsfuldt) saae enten en Ild- eller Vandatmosphære, og troede at de i deres Løb om Solen enten kunde støde paa Jorden eller dog komme den saa nær, at den kunde af sin Hale udgyde

over den enten en Vand eller Ildstod. Noogle Kometer vare ogsaa af et saa frygteligt Udsende, at de der ikke kiendte dem og kunde beregne deres Bane, let derover maatte sættes i den største Frygt. Uden at nævne de ældre Kometer, vil jeg kun anmærke det: Kometen af 1680 havde en Hale, der strakte sig 60 til 70° paa Himmelen, kiendte dens Kiærne kun skinnede som en Stjerne af anden Størrelse; den fra 1744 havde en viskeformig Hale, der indtog 24 til 30 Grader, og den fra 1769 havde en Hale paa 40 Grader og derover, som sikkerlig maa i det mindste have været et Par Millioner Mile lang. Det er ikke at undre over, at saadanne Særsyn skrællede, og hvormeget man end betragtede Jorden som Jammerdalen, dog nødig derved vilde see den og sig selv edelagt.

Men jo mere man blev bekiendt med disse himmelske Legemers Løb, og bemærkede, at jo nærmere deres Bane laae omkring Solen, desto større vare ogsaa deres Banes Bøiningvinkler mod Planetbanernes, begyndte denne Frygt at tabe sig, og nu er den nok aldeles forsvunden, i det mindste hos de i Sagerne Indviede.

Men det er heller ikke herfra at man synes at have noget at frygte. De himmelske Legemer ere nok deres Bane afmaalte saaledes, at ingen af dem kan komme ind paa hinanden, om de end kunne komme hinanden

faa nær, at deres Nærmelse kunde blive mærkelig, saa vilde det vel i det høieste ikke forvolde andet end noget Ophold i Farten, nogen Forandring i Veirliget, maaffee partiale Oversvømmelser, der vel kunne være frygtelige nok for de Egne som de traf, men neppe af nogen afgørende Indflydelse paa Jordens eller nogen anden Planets Udeløggelse. Udeløggelsers Aarsager eller rettere sagt, en ny Omformings Aarsag behøve vi ikke at søge udenfor Jorden, eller i andre Planets og Kometbaners Indflydelse derpaa. Men rimeligere søge vi den hos os selv i Jordens Indvendige, og her frembyder sig Stof nok for den kyndige og opmærksomme Jagttager.

Betragte vi først Jorden selv, saa finde vi, at man med største Sandsynlighed kan slutte, at den næsten fra sin Overflade og indtil sin Middelpunkt er et fast Legeme, sandsynlig en stor Granitklump, hvis Øverste endnu som Klipper og Bierge rage igiennem Fløsbiergene og de opsvømmende Bierges og den siden tildæmmede og løse Jords Overflade, og udgiøre Biergestrækninger, der gaae rundt om Kuglen. Over denne oprindelige Granitkugle ligge de faste Fløsbierge og dernæst de mindre faste og opsvømmede Lag og endelig den løse Jord, Sand og Leer i sine mangfoldige Nuancer. De store Granitbierge, der i alle Retninger gaae omkring Kloben, ere, under denne Forudsætning, ikke store Baand paa Jordkloben for at holde den sammen, hvilket de antage, der tillægge den enten en stor tom Huul-

hed i sit Underste, eller og deri indslutte en ubyre stor Vandmasse; men ikkun de Dele af den faste Kugle, der modstod enhver Kystelse som traf Kuglen, ligesom og de opsvømmende Bierge og de løse øvre Jordlag ere de Dele af Kuglen, som ved de indtrufne Kystelser bleve revne af fra Grundmassen og nedkastede deels i Kuglens Ujevnheder, deels opløste og siden nedslagne affatte sig efter deres Lyngde.

At Jordkuglen er et saadant fast sammenhængende Legeme synes at være uden al Tvivl, ligesom man og kan antage, at denne Fasthed eller Tæthed er med de fleste Andre, i det mindste de øverste Planeter, meget stor. Sætte vi f. Ex. den største af alle de til vort Soelsystem henhørende Planeter, nemlig Jupiters Tæthed til 3000, saa er Jordens 10000, Venus's og Merkurs endnu større, men Mars kun $\frac{1}{2}$ af Jordens Tæthed. Man seer dette ogsaa allerede paa deres Drabanter. Merkur har Ingen, Venus sandsynlig heller Ingen, men nu har Jorden allerede een, der udgjør $\frac{1}{5}$ af dens Masse, men Mars Ingen; Juno, Pallas, Ceres og Vesta nævner jeg ikke, da de ere saa smaae, at man har ondt ved at finde og see dem endog med ganske gode Seerør. Men de give Formodninger om vigtige Ting i vort Planetsystem, hvorom siden; og derimod Jupiter 4, Saturn, foruden dens Ring, 7, og Uran 6. Mars havde ikke Masse nok til at holde en Drabant hos sig. Den har sandsynlig en meget stor

Huulhed i sit Inderside. Men endskiøndt Jordens Tæthed er i Forhold til de fleste andre Planeter meget stor; saa kunne vi dog ikke forestille os at Jorden fra sit Centrum lige indtil dens yderste Overflade skulde være uden Aabninger, som de allerede fundne store Huler og Havs-
 svølg, der maaskee blot ere Indgange til større, og For-
 bindelserne mellem de fra hinanden meget fjerne Vulkaner tilstrækkelig bevise. Men saa vist som Granitkiernen selv neppe har Aabninger, saa sikkert kunne vi være forvis-
 seede om, at der lige indtil denne faste Kierne er store Huler og betydelige Aabninger, der strække sig meget dybt og vidt, og enten ere tomme eller fyldte med Vand. Saa-
 ledes foresinde vi det paa Jordens Overflade. Her ere store dybe Huler, hvis Bund vi ikke kunne finde. Nogle ere vandske og tørre og rædsom-prægtige ved Fjallernes
 Sten paa Dyppstenene, andre og de fleste ere i deres Bund opfyldte med Vand. Men som det er i Jordens
 Overflade (thi dybere ere vi endnu ikke komne end til Overfladen, og hvad er vel nu $\frac{1}{2}$ Mill imod 860 Mile) saaledes kunne vi slutte os til, at det ogsaa maa være
 noget dybere lige indtil den faste Kierne, og at man lige dertil finder store Aabninger enten tomme eller vandsfyldte. Disse Huler og Gange staae ikke allevegne
 i Forbindelse med hinanden, thi ellers maatte de alle være vandsfyldte, til et vist Maal. Men dette er, som
 ovensaagt, ikke Tilfældet. Disse Huler løbe ikke allene horisontale hen under Jordens Overflade, men bøie sig

øste i Gange ned imod Jordens Centrum og staae der parallelle mod hinanden, saa at der imellem dem ofte maa tænkes svage vertikale Dæmninger og tynde Vægge. Havet har ved forskellige Indbrud opfyldt nogle, ja maaskee mange af dem. Men hvo veed hvormange der endnu kunne være tilbage uopfyldte? Hvo kan beregne, hvor stærke Hulernes Mellemvægge ere og hvorlænge de ere istand til at imodstaae de Vandmasser, der uafslædelig med Boldsomhed bryde ind paa dem?

Forudsat altsaa i Jordens øverste Lag, jeg vil blot sætte $\frac{1}{2}$ af dens Halvdiameter ere saadanne Huler, nogle opfyldte af det indtrængte Hav, andre uopfyldte; hvad maa da skee naar saadan en Væg springer (det skee nu enten ved Havvandets Indtrængelse, eller ved Dampenes Udvidelse af de nære vulkaniske Arnesteder eller ved de vulkaniske Arnesteders egen Sammenstyrtning) og aabner en Hvelving af flere ja maaskee mange Miles Dybde og Bredde? Just det vil sandsynlig da skee, som een, ja maaskee flere Gange tilforn er skeet. En ny Forrykning af Jordaxelen vil finde Sted, større eller mindre, alt som den nedstyrtede og opfyldte Hvelving er stor eller liden og kan virke meer eller mindre paa Lyngdepunktets Forandring. Og Følgen af denne Jordaxelens Forrykning vil sieblikkelig vorde den: at Havet gaaer med Boldsomhed over sine Grændser, og opsøger sig et nyt Leie paa den nu tørre Jord; Klippetoppene styrte ned i Dalene, Biergræs-

gene briste, Floderne standse i deres Løb og søge nyt Leie, Søer og nye Floder frembryde af Jorden, dens Dverfkorpe paa de Steder, hvor den hviler paa svage Hvælvinger over underlagte Huler indstyrtes; Hav vorer til tørt Land og tørt Land til Hav; og ligesom Forsykningen er større eller mindre, skeer med større eller mindre Voldsomhed, saaledes vil ogsaa enten Alt eller ikkun Dele af de levende Skabninger i et Dieblisk begraves under den opsprængte eller nedsynke under den indstyrtede Jordfkorpe, eller nedslaaes under Biergetoppene eller opsluges af Havet.

Altsaa for at faae de levende Skabninger ødelagte tildeels eller alle, og for at faae Dverfkorpen omvæltet og Havet bragt ind paa det Tørre, behøve vi ikke at tage vor Tilflugt til Marsager udenfor Kloden, endskiøndt jeg derfor ikke nægter, at Marsager udenfor Kloden kunne bidrage dertil, ja ogsaa allene bevirke dette. Saaledes kan man ikke uden Grund tilskrive Venus's Tæthed og den deraf udspringende større Tiltrækningskraft og Mars's Porositet, Kæbenhed eller Hualhed, hvad jeg skal kalde det, hiin paa den undre og denne paa den øvre Side sin Deel i Formindskelsen af Erklipstiens Skrævhed, der vel er liden, omtrent 50" i 100 Aar, men dog bestandig i Tiltagende, og maafløe i Konnektion med Venus og Solen har bidraget til og endnu bidrage til de enkelte mindre Dverfsvømmelser, der hist og her skee, og om hvilke vi kun vide lidet, da vi fra

den største Deel af Jorden, hvor disse Virkninger foregaae, slet ingen Efterretninger have. Saadanne Konjunktioner af flere Planeter saavel i det nedre som øvre Planetsystem kunne vist nok have havt Deel i mange ødelæggende Virkninger paa Jorden, hvis Spor vi see men hvis Aarsag vi ikke kiende. Men foruden disse udenfra virkende Aarsager ere der Udødeliggelses Stof og Kræfter nok i dens eget Legeme, der aldrig ere ledige, men virke idelig meer eller mindre, i det hele ubetydeligt, saa længe de kunne holdes i den Ligevægt de nu ere; men naar denne Ligevægt forstyrres, saa er det ogsaa ude med det Enkelte eller det Hele.

At der altsaa efter disse Bemærkninger kan skee en total og pludselig Udødeliggelse, betvivle vi ikke. Thi hvad der engang er sket kan skee igien. Jordæren er engang forrykket og det betydeligt (— Bevist herfor er det ikke her Stedet at anføre). Derved ere nu Jordens Poler blevne ubeboelige, og en stor Deel af dem ikke i den Forfatning, at de allevegne kunne modtage levende Skabninger. Engang, og jeg troer ikke for saa mange 1000 Aar siden — rigtig nok for længere Tid end vor Tidsregning naaer — har Jordkuglen sikkert, som endnu nogle af de øvrige Planeter, havt enten siden eller dog en mindre Hælding af Polen imod Ecliptikken end den nu har. Vel kiende vi ingen Planet, der staaer aldeles nøie lodret paa sin Bane. Jupiter har den meest lodrette Stilling af Pol med Bane, alle de øvrige ere

meer eller mindre Kraae. Sandsynligen have de alle lidt engang en Forrykkelse liig vor Jord. Deres Udseende, saavidt vi kiende dem, vise de samme Spor af voldsomme Udelæggelser paa Overfladen som vor Jord. Tydeligt see vi dette i Maanen, ikkun at der synes de voldsomme Revolutioner at være frembragte ikke saameget ved Omvæltning, som ved vulkaniske Eruptioner, hvorimod Vesuv og Vtnas og Heklas Udbrud synes at være som Jutet at regne. Paa Mars derimod og paa Venus seer det ud som de ogsaa have lidt frygtelige Omvæltninger, og endnu synes der ligesom paa Maanen at foregaae Omstyrtinger derpaa, der maae være gyselige. Mars har ogsaa endnu en mere fikv Stilling end vor Jord, og de store Forandringer man mærker paa den sidste synes at skrive sig fra andre Aarsager end dens Atmosphære. Man kan derfor sikkert antage, at der med dem alle ere foregaaede saadanne frygtelige Forandringer, og der med mange af dem, ja maaskee med dem alle kan ventes lignende Eersyn. Vore astronomiske Observationer ere, med Hensyn paa Planeternes og Solens Arels Stilling med deres Bane, meget unge. Maa man af philosophiske Grunde endog antage, at deres Stilling har fra Skaberens Haand været lodret paa Banen, thi denne Stilling frembyder den største Plan til Beboelse for levende Skabninger, ligesom og den mindste Afværling af Aarstiderne, og

spnes ogsaa at være den meest skikkede til at besordre Omfvinget om Planeternes Axi.

Ved denne Forsykning af Jordarealen, der maa være skeet pludselig, ere de skækkelige Udelæggelser opkomne paa Jordfladen, hvilke vi allevegne finde Spor til, og hvis nuværende Beliggenhed og Stilling ikke laade sig paa anden Maade forklare. Man finder sønderrevne Klipper, adsplittede Bierge, hvis Toppe uhyre Granitblokke, ere nedstyrtede i Dalen ikke allene nær ved, men enkelte i store og smaae Masser adspredte paa Sletterne, og Steber, hvor intet Granitbjerg er saa nær at det derfra ved Tidens alt smuldbrende Haand kunde være nedkastet. — Jordlag, som vi nødvendig maa antage engang at have været horizontale, staae nu ofte vertikale, de tungere Jordlag over de lettere undertiden i mægtige Lagere, men dog almindelig i store Afvejlinger snart et Kalklag, snart Leer, snart og almindeligst ubvasket Strandsand opfyldt med mægtige Lag af Skalbys, og dernede igien Løv, undertiden hele omstyrkede Skove, ligesom under Sanden Steenkulsfløser. — Alt som oftest kastet i hinanden eller ovenpaa hinanden uden mindste Orden eller Regelmæssighed og tvertimod alle Lyngdens Love. — Paa Biergene som i Dalene finder man en uendelig Mængde af allehaande Skalbys, hvis Originaler endnu ere aldeles ubekjendte. I Jordlagene finde vi Planter, Dyrskæletter af ubekjendte, selv frygtelige Dyr, der nu ikke

mere synes at være til. Nyligen har man paa de fra Nordhavsisen løsrevne og i Oceanet forefundne omkringdrivende Isøer, fundet Mammoutsdyr saaledes som om de nylig kunde været døde, men sligt har man ogsaa fundet i Siberien ved Flodbrederne. — Især vise de sønderrevne og adspalttede Klippetoppe, og de i Dalene nedstyrtede uhyre Granitblokke tydelig hen paa en voldsom Forstyrrelse, især naar, som oftest er Tilfældet, Toppen er kastet langt fra Bierget. — Og det er ikke paa enkelt Sted at man finder saadanne frygtelige Forstyrrelser, men det er over hele Kloden, hvilken Biergrække man end vil beskue. — Hvorved skulle nu alle disse Udelæggelser have sin Oprindelse. Man siger vel ved een eller flere Vandfloder, sældnere ved vulkanske Udbrud. — Men lad endog saadan en voldsom rivende Flod have bragt uhyre Sandbierge ind paa det beboede Land, og i og under dem begravet medbragte vegetabiliske og mineraliske Substanser; lad den end kunne have afrevet de løse Klippestykker; og afskyldt deres Beklædning af Træer, Buske, Jord; lad den have giennebrudt de mellem Granitklipperne liggende løse Lag; lad den have fundet omstyrte enkelte lodretstaaende tynde Klippevægge, saa er nok ogsaa dette alt, hvad den, foruden Udelæggelsen af de levende Skabninger kunde have gjort, endogsaa naar man tænker sig den som fremstyrrende Vandmasse. — Men jeg maa da spørge, hvorved skulle en saadan vold-

som Vandflod være fremkommet? Hvad dens Aarsag? At den er kommet syd fra, ja fra Sydpolens fierneste Egne, derom kan ingen Tvivl være, thi det kan paavises hele Jordkloden over, hvortil endnu kommer dette vigtige Beviis, at man i de nordlige Egne af Kloden finder sydlige Landes Produkter, som Palmestammer o. a., men i de sydlige Kloders Egne findes ikke Produkter af den nordlige.

Aarsagen uden al Tvivl hertil var en Indstyrkning af en stor Nabning under Sydpolen og i de ved Sydpolen liggende Lande, af et fordums stort Land i de Egne, hvis Spor nu ikke engang findes. Sandsynligviis er den bevirket ved de i samme indsluttede Dampes Udvidelse. Nok den brast, og i samme Dieblid den brast, forrykkedes Ligevægten. Den rædsomme frygtelige Nabning fyldes ved det fra de nordlige Egne bidestrømmende Vand. Ved den paa Sydpolen forogede Vandmasse og dens Vægt forrykkes Areten, der nu ved Nordpolen hæver sig og synker ved Sydpolen. Lande der før vare behørde nedsænkes i Havet, og Lande der tilforn havde giennem Kartusende været Havbund hæve sig over Vandfladen og træde frem i den Form og Skikkelse, som de i Kartusende havde faaet under og ikke over Vandspeilet, ved de sydlige Havstrømmes evige Paabrud. — Saasnart den store sprængte Nabning var fyldt, strømmede Havet tilbage fra Syd mod Nord og derved fuldendte den Afrundelse og Skik-

felte af Jordklodens Lande, som Havstrømmene, saa længe som de nu fremtraadte Lande vare under Vand, havde begyndt. (Det indskrænkede Rum tillader mig ikke her vidtløftigere at dokumentere min Paastand.)

Saaledes fremkom da en Forrykning af Jordklodens Axel, og var den dengang end kun nogle Grader, saa kunde just den, baade skee pludselig og bevirkte de rædsomme Spor vi endnu see af hiin frygtelige Begivenhed. — Denne kunde ved det voldsomme Fremstød sendersplutte Klippetopper og henkaste Granitblokkene i Dalene flere Mile. Denne kunde frembringe Bristningerne i Jordkorpen, aabne Glets- og Kalk- og de opsvømmede Bierge og folde disse Sprækker og Afgrunde med fremmede Materier. — Denne kunde opløste, omvende og bortkaste hele Jordlag, reise dem lodrette op eller omstyrte dem, og deraf danne nye Bierge, Høider og Ujævnheder. — Andre voldsomme Stød sprængte andre Hvalvinger i Jordkorpen og aabnede Biergeklæder og dannede derved nye Have og Bugter. Denne Forrykning kunde selv fra Havets Bund oprykke hele Sandlag og fæste den tilligemed Skaldyrerne, som de indeholdt, i et Nu ind paa den Jord og nedensfor de Bierge, som siden, da Kloben kom til Ligevægt, blev fast og beboeligt tørt Land. Den allene kunde optaarne de forfærdelige Masser af løse Granitblokke paa de allerede i Grunden staaende Biergeklæder, eller afføtte dem ovenpaa Kalk- og Leerbiergene

og adspredde de sønderstødte Dele deraf paa den hele Jord's Overflade og sammenblande den Mængde forskellige Porphyr, Sneyde og Granit, og Kiselstene, som findes udstræede paa den hele Jord: Virkningerne af et saadant Stød maatte gaae Jorden rundt og føles lige voldsomt og lige ødelæggende allevegne. Denne Forrykning forklarer og bedst, hvorledes de mange Landdyr, Fiske og Planter, der kræve et varmere Klima end vort, kunne være komne til vore nordlige Egne. At de med Flo den fulde være komne saa lang en Vej, fra de sydlige Lande indtil de yderste nordlige, er neppe den sandsynligste Forklaringsmaade, endskiøndt det er den antagne. Men naar man erindrer sig, at før Jordklodens Arel blev forrykket, da stod Jordklodens Arel, maaskee liig Jupiters og Solens, under en saare ringe Bøiningvinkel imod sin Banes Slette, ja maaskee lodret derpaa. Da var altsaa ingen eller kun saare liden Afværling af Aarstiden. Solen beskinne de da ligemeget og næsten med ligemegen Kraft Syd- som Nord-polen, Bøndecirklerne som Linien; saa seer man, at hvad man virkelig har forudsat, virkelig ogsaa engang har fundet Sted, dette nemlig: at her var et meget varmere Klima, og at hvad vi nu kalde sydlige Dyr og og Planter da vare hiemme i vore Lande, og maaskee under de samme Breddegrader, hvor vi nu antræffe deres Skeletter og Afbildninger, og de kolbere Klimaters Planter og Dyr paa de da varende høiere Bierge. Saa-

lebes lader det sig ogsaa forklare, hvorledes man kun i
 Uffens, Amerika's og Europa's nordlige Egne finder
 Skeletter af Mamouths og andre os bekendte og ubes-
 kiendte Dyr og Planter, som vi anvise et sydligere
 Opholdssted, ikke endnu skulle findes i de sydlige Lande,
 hvis de nedstammede herfra, men være reent uddøde
 og ødelagte. Her var engang et varmere Klima, under
 disse nordlige Breddegrader, hvor deres Skeletter endnu
 findes, var disse Dyr og Planter's naturlige Opholds-
 sted. Men Ødelæggelsen, der gik ud fra Sydpolen,
 drev dem maaskee mere nord paa og ødelagde dem, og
 de, som maaskee undgik Ødelæggelsen, døde siden af
 det uvante haarde Klima, der opstod, da Jordkuglen
 kom i sin nye Ligevægt, og dens Stilling i sin nærvæ-
 rende Ekraachet mod Solen.

Men kan da en ny Forrykning af Jordbæsen ikke
 finde Sted og medføre de samme Folger for vor Slægt,
 som den har medført for de Slægter, der længe før
 vor Tidsregning vare til? Jeg vil hverken bekræfte
 eller benægte. Flere af de til vort Soelsystem henhø-
 rende Planeter have en endnu stærkere Stilling, som
 Mars og Saturn, hvilke altsaa maae have lidt endnu
 større Forrykninger end vor Jordkugle. Fra denne
 Side betragtet, kan en ny Forrykning ikke benægtes som
 aldeles umulig. Heller ikke synes dette usandsynligt
 naar vi betænke, at der indtil den faste Kierne ere Ab-
 ninger i Jordlegemet af betydelig Størrelse. Hvo veed,

om de alle ere fyldte eller om der ikke endnu kan være een eller flere saadanne Abninger af større eller mindre Omfang, paa hvis beskyttende Bæg det brusende Hav med al sin Vælde banker. Er dette en eneste heel stor Abning, og dens Bæg springer, eller dens Hvælving nedstyrter; saa vil Forrykningen vorde voldsom og medføre de Ulykker som vi have bemærket ved de øvrige Jordrevolutioner. Er der derimod mange mindre sammenhængende langstrakte horisontale Huler, der efterhaanden kun fyldes, da vil Forrykningen ogsaa ske langsomt, og omendskiøndt de enkelte Vaklinger nok ville føles, ogsaa udbrede store Ødelæggelser over de lavere Egne, som de ved dem fremstødte Vandfloder kunne træffe; saa blive de dog aldrig saa ødelæggende, som naar en eneste stor Hule i et eneste Dieblik indstyrtede og pludselig opfyldtes.

Ogsaa fra en anden Side kunne ikke ubetydelige Revolutioner fremvirkes, der ligeledes kunde føre meget Uheld med sig, skjøndt ikke saameget, som ved Polens Forrykning. Naar Arelen er forrykket, saa er Equator det ogsaa. Omsvinget sker nu i en anden Direction, meer eller mindre efter Diagonalen af Wendecirklernes plangiorte Parallelogram, eftersom Arelens Forrykning har været flere eller færre Grader, og den forrykkede Arelis Equator ligger indenfor de Wendecirkler, der fandt Sted før Forrykkelsen skeete. Ved den nye Di-

rection i Dmsvinget, maa Kuglens Figur nødvendig forandre sig, saaledes, at de høieste Egne paa Kloben maatte fra Kuglens Middelpunkt stedse vorde de der komme til at ligge under dens forandrede Æquator. Jordens og enhver af estergivende Materie dannet Kugle vil under det bestandige daglige Dmsving søge at snerpe sig fra Middelpunktet, og saaledes vil da Kuglen bestandig bestræbe sig for at give sig ud under Æquator og slæbe sig ind ved Polerne. At dette er Tilfældet med Jorden er der ingen Tvivl om. Siden den sidste store Forrykkelse af Jordbælen har Jorden bestræbt sig for at bringe sin største Høide under sin rette Æquator og arbejder derpaa uafslædig ved den daglige Omdreining. Saaledes ophober Vandet i det frie Ocean, der strax ved Dmsvinget adlyder Naturens Love, sig alt mere og mere vester paa, saa at Vandmassen vorder stedse høiere og høiere, jo mere man kommer ind i den mexikanske Bugt. Her dæmme Panamas svære Granitbierge Oceanet; men strax derpaa, vesten for disse Bierge, begynder den anden Afdeling af det store Ocean, hvor Vandet ved de samme Aarsager ophober sig imod Affens østlige Kyster. Hvis Panamas og Dariens Granitbierge brast eller nedsænkedes, og gave Abning for det vestlige Oceans frie Forbindelse med det østlige, da vilde der meget Land paa Affens østlige Kyster oversvømmes, og Havet her sætte sig nye Grændser længere ind i Landet. De altsaa, der behoe de for store Have

eller det frie Ocean vestlig beliggende Lande, ere ikke altid uden Fare, selv de som boe dybere ind i Landet, hvis deres Land ligger lavere end den Biergrække eller Strandbred, der dæmmer for Havet. Af denne Aarsag seer man og i det nordlige Amerika og i den mexicanske Bugts Lande og Der, og i de asiatiske østlige og sydlige Kyster og Det Bevise nok paa Oceanets Bestræbelser at trænge stedse dybere ind i Landet.

Men ligesom Havet bestræber sig for at sjerne sig fra Jordens Middelpunkt og at danne Kloben alt mere og mere om i sin nye sphæroidiske Form, saaledes gjør og Landet. Men her seer det langsomt, da det er faste Legemer, der skulle støbes i en nye Form og de sidde faste paa en uforanderlig Kierne. Dog er denne Bestræbelse af Jordkluglen at give sig ud i Midten under deres Equator og at afflade sig ved Polerne vistnok Aarsag til at manget Bierg brister, mangen Dal fylbes, mangen Afgrund aabnes, mangen fladt Land synker og Havet nu hist nu her gjør Indgreb i det faste Land. Saaledes opkommer Forstyrrelse mod Jordens Afrunding. At det virkelig forholder sig saaledes viser Forstiellen paa Bredegradernes forskellige Længde paa begge Sider af Equator.

En nye Forrykkelse af Jordklodens Arel er da slet ingen Umuelighed og den sandsynligste Aarsag til en nye Revolution af Overfladen, hvorved da den nærvæ

rende Slægt kunde udflettes, hvis dette ligger i Alhers
rens Plan med vor Art. Vi blive paa den øvrige
Himmel visse Phænomener vaer, som maaffee kunne
lede os lidt paa Sporet. Vi see nye Stierne at frem-
komme og igien forsvinde. Aar 389 bemærkede Ka-
spian en nye Stierne i Ornen der i sin største Glands
skinnede som Venus; men som efter 3 Uger var aldeles
forvunden. Hiin som vor Landsmand Tycho de Bra-
he 1572 saae i Kassiopeja, og som i Begyndelsen
glindsede som en Stierne af første Størrelse, ja endog
overgik Sirius, tog efter nogle Uger af i Glands og
i Martii 1574 var den aldeles forvunden. Kepler
opdagede 1604 en nye Stierne i Uphiuki Fod der skin-
nede som Jupiter naar den er Jorden nærmest, men i
Novbr. 1607 var den aldeles forvunden. 1670 saae
man paa Rævens Hoved en Stierne af tredje Størrelse,
som forsvandt, men kom igien frem og naaede sin fors-
rige Hvide, tog siden af og til, men blev i April 1672
aldeles borte. Fra 1704—12 bemærkede man en Stiers-
ne ved Hydras Hale, som i den Tid var bleven syn-
lig 5 Gange; men siden er aldeles blevet borte. At
dette blot skulde være Meteoror kan man vanskelig troe.
Enten ere saadanne Stierne dragne bort til ubekjendte
Egne paa Himmelen, eller deres Glands tilintetgjort
ved muelig Omforming af deres Legeme, eller ere de
maaffee brustne og blevne til saa smaae Himmellegemer,
at deres Glands nu ikke mere naae til os. Det ser

ste kan være rimeligt, saa meget mere som vi paa adskillige Stierne bemærke en lys Aftagelse dels i smaae, dels og i meget store ubekjendte Perioder. Men blotet for al Sandsynlighed er heller ikke det Sidste. Jeg veed ikke hvorvidt den mueligen kunde vinde i Sandsynlighed eller Muelighed ved det man kunde bemærke ved de 4 sidste opdagede Planeter mellem Mars og Jupiter. Mærkeligt er det imidlertid, at de ere meget smaae næsten i een Slette, men under forskellige Bøiningsvinkler mod Ekliptiken og at de fuldende deres Dmløb omkring Solen næsten paa een Tid, at de alle fire tilsammen vel ikke vilde være stort mere end vor Jord; om de endog udgjorde saa stor en Kugle, og at de ere indhyllede i Taage. Det er for mig — jeg veed nok det er en meget dristig Formodning — som om de alle fire have engang hørt til eet Legeme, men ere ved en indvortes Kraft sprængte fra hinanden, og desaaarsag have beholdt deres forrige Bane og Dmløbstid, og endnu vare i deres Uddannelses Periode for den nye Slægt, de maaskee skulle imodtage. Planeternes nøiagtige Afstand lede af sig selv paa denne Formodning, og bekræfte den tillige.

Vel har man endnu ikke i Himmelummet bemærket at de os bekjendte Planeters Axel-er bleven forrykket, siden den Tid man gav Agt paa deres Axlers Retning mod deres Bane; men vi maae ogsaa erindre, at det kun er kort Tid siden man gjorde Obser-

vationer af dette Slags og altsaa kun kort Tid, at de Planeter som vi kiende, ere seete i den samme uforandrede Stilling. For den Tid kunne der jo gierne have tildraget sig de samme Forrykkelser med deres Arel, som vi vide engang er skeet med Jordens. Bemærk vi, at vor Jord i det mindste i en 4000 Aar har været fri for saadanne voldsomme Forrykkelser, som kunne henledes til en saadan Marsag som Jordarelsens Forrykning, da kunne de 200 Aar hvori vi har havt Rikkerter, og hvori man altsaa først har kunnet anstille Observationer over Planeternes Arels Baining mod sin Bane, ikke afbevise den meget rimelige Slutning, at ogsaa de kunne have lidt ligesaa voldsomme Revolutioner ved deres Arels Forrykning, som Jordfloden. Hertil kommer endnu dette, at ved svære Siernrør seer man baade Merkur og Venus — ikke at tale om Maanen, som man med maadelige Rikkerter kan see det paa — udtakke i Manden og snart nedfænkte, snart ophoiede paa deres Dverflade, hvilket tydeligt nok viser hen paa meget høie Bierge og dybe Dale. For man nu antage, at ikkun en Forrykkelse af Planetens oprindelige Lyngdepunkt, den see nu paa hvilken Maade den vil, ikkun kan frembringe saadanne betydelige Ujævnheder paa Dverfladen, som vi kalde Bierge og Dale, ikkun saaledes kunne sønderrive Dverfladen; saa maae unægtelig ogsaa der være skeet saadanne Forrykkelser, som de vi vide at vor Jord

har lidt; og kunne altsaa see endnu og gierne være flete for den korte Tid, i hvilken man har gjort Observationer over Planetpolesernes Stilling med deres Bane. Vi ansee det altsaa ikke urimeligt at en Forrykning af Jordaxelen igien kan see, men vi sige derfor ikke, at den og virkelig vil og maa see. Saaer engang vi eller vore Efterkommere Sligt at see paa de andre Planeter, saa kunne vi eller de ogsaa let gjøre Slutningen.

J. H. Larsen,
Dr. og Prof. samt Sognepræst til
Frue Kirke i Aarhus og Nabye.

Stiernes Beboelighed og Beboere.

Er nogen Gienstand den fornuftige Jordboers Betragtning værdig; foranlediger ham nogen til at have Aandsen over den timelige Tilværelse, til at tænke over det Vordende, over sin Skiæbne og sin Tilstand i hine høiere Verdenser, saa er det visselig fremfor alle andre — den stjernefulde Himmel. — For hans Dine udbreder sig den tallose Hær af Stjerner, og vækker i hans Hjerte unøvelige Følelser, Dnster og Forhaab;

ninger. Han seer dem, og om deres uendelig høie vigtige Diemød kan han ligesaalet tvivle, som om deres Tilværelse. Han forsøger at maale deres Fiernhed: men kun i Anden kan han nærme sig dem; kun paa Tankernes Vinger hæve sig til de ubekjendte Egne, der ei altid blive os fremmede, men som vi engang skulle nærmere lære at kiende, naar de Baand ere løste, der fængsle os til denne Jord.

Forundt bliver det os imidlertid, saa længe vi kun fra det Fierne kunne betragte den umaalelige Skueplads, at samle og afbenytte Alt, der kan oplyse dens Beskaffenhed, dens Boliger og dens Beboere, og der vil Ingen være, der ei særdeles gierne og med forhøiet Interesse vilde læse Stiernernes Flammeskift, naar den lover ham nogen nærmere Oplysning om hine ubekjendte Verdener. — Glandsen, Løst af Stiernerne kan isandhed give os Anledning til Bemærkninger og Slutninger, der kunne bringe os Himlens Boliger og de deri boende levende Væsener nærmere, og give os meget betydelige Vink om deres Natur: Vink, der saameget mere fortjene al Opmærksomhed, da de paa det mærkværdigste stemme overeens med den hellige Skrifts og antyde de Sandheder, der lade sig bringe i den skioneste Harmonie med Aabenbaringens.

Verdener — Boliger for levende Skabninger, hedde vel medrette Himmels Stierner; thi hvortil skulde de ellers være skabte, dersom de ei havde det Die-

med, at optage, vedligeholde og forsørge Levende? et Niemed, som vi ei kunne nægte, at ogsaa vor Jord, igiennem alle dens Kræfter og Indretninger, stræber at opnaae. Man kunde vistnok spørge: om ei maaskee en anden, høiere, os forborgen Hovedhensigt ligger til Grund for den umaalelige Verdensbygning's Tilværelse, de tallose Lyse og dunkle Kuglers Form og evig regelmæssige Bevægelse i det uendelige Rum? om ei maaskee de levende Skabningers Vedligeholdelse og Ly kun er et underordnet Niemed? Men det er os saameget mere tilladt, at antage med Visshed, at hele Verdensbygningen er skabt og bestemt til, at optage tallose Millioner levende Væsener, som Skriften selv taler om de „mange Boliger udi Faberens Huus“, og vor, Uldødeligheden indviede, kand ei kan tænke sig noget andet Meed.

Verden er — Boliger for levende Skabninger, ere altsaa vel, uden al Tvivl, først vort Soelsystems Planeter. De ere dunkle Legemer, som vor Jord, og vorde oplyste af Solen, der ogsaa giver vor Jord Lyse og Varme. Paa dem findes Bierge, Dale, ulige, men altid tunge faste Masser, der optage, absorbere Soelhyset, og hvoraf de kun kaste en saare liden Deel tilbage. Der spørges nu: hvad have Solens paa disse faste dunkle Legemer faldende og derpaa dvælende Lystraaler for et Niemed, og hvilken Virkning frembringe de paa eller i disse? Da man nu hverken kan tvivle om et Niemed eller en Virkning ved disse kraftige

Straaler, saa tør vi, for at besvare dette Spørgsmaal, antage med stor Sandsynlighed, at der i hine faste, dunkle Masser ogsaa findes Varmestof eller Varme, hvad tildeels Kerolitherne, naar de virkelig komme fra Maanen, kunne bevise. Nu har Soellys og Varme en stor Affinitet, og begge i Forbindelse frembringe i alle Legemer store vigtige Forandringer, sætte deres Dele i Bevægelse, vække Kræfter, der udvikle dem snart langsommere, snart hurtigere, og hvis Tilværelse stads fæstes i mangfoldige Skikkelser. Vi see fornemmeligen Lys og Varme paa Overfladen af vor Jord virke oplivende og forstyrrende i Planterverdenen. Skulde vi nu antage, at Solens tallose Lysstraaler bortødsles paa Planeterne? at Alt er koldt paa deres Overflade? at ingen Kraft, intet Liv stræber frem i dens mere eller mindre faste eller løse Bestanddele? Nei, det er umuligt, at Planeterne, som dog ere ligedanne Legemsmasser som vor Jord, til ingen Nytte skulde modtage Soelkysset; at dette ikke fremvirker i dem eller paa deres Overflade en vis Vegetation, at der ikke ogsaa der gives et Planterige, være dets Produkter og formede, som de ville. Thi Lys og Varme maae paa hine vor Jord lignende Masser ogsaa frembringe lignende Virkninger.

Antage vi fremdeles, at Planeterne ere sammensatte af uligeartede Bestanddele: saa følger deraf, at der ogsaa paa dem maa vise sig et mangfoldigt Farves

spil, ligesom paa vor Jord, thi Farven bestemmes af de Legemers Overflade, paa hvilken Lysstraalerne falder, og disse maae derfor ogsaa paa Overfladen af Planeterne vorde ulige kastet tilbage; det vil sige: de syv Farver af Prismaets Spectrum, eller enkelte Blandinger af dem, maae ligeledes hist, ligesom hos os paa Jorden, kunne sees og være udbredt overalt. Maa skee er endes ligt den Formodning ikke altfor dristig, at der paa Planeterne ogsaa findes Vand, eller dog en Flydende, der kan lignes ved Vandet. Thi man har iagttaget ved flere af dem Dunstkrebsse der nødvendigen maae bestaae af finere Dele, der have løsnet sig fra den fastere Masse og draget iveiret længere bort fra Middelpunktet. Desuden er Planeternes Kugelform selv det unægteligste Beviis paa, at de ved deres Dannelselse og første Omdreining om deres Arel vare bløde vellingagtige Substantser, der først efter modtagen Bevægelse formede dem — størkedes — og affondrede de mere flydende Dele; saa at der ogsaa der, ligesom ved Jorden, maatte danne sig fast Land og Hav. Maanens Overflade synes at have utvetydige Spor og Beviser derpaa.

Af det hidtil Sagte fremlyser nu med høi Sandsynlighed saameget, at vort Solsystem's Planeter ere beboelige — og det for Skabninger af vor Art. — Vilde man indvende derimod, at Merkurs og Venus's Beboere, naar de havde vor Natur, formedelst Solens stærke Nærhed, maatte forgaae af Hede,

medens de fiernere Planeters Beboere maatte fryse ihjel; saa var det Følgende ligesaameget sluttet a priori: fordi man paa hvide Bierge er Solen nærmere, saa maa det der være varmere end i Dale. Men vi kunde jo letteligen trives og leve paa enhver anden Planet, hvis iboende Varme stod i omvendt Forhold med Mængden af Lysstraaletne, der fra Solen falde paa den. Antage vi altsaa, f. Ex. at Merkur er Solen tregange nærmere, end Jorden, og modtager af den niganget flere Lysstraalet: saa torde dens legemlige Masse indeholde niganget mindre Varme, og der kunde uden al Tvivl leve og bestaae derpaa Skabninger af vor Art og Natur.

Dog om disse vort Soelsystems andre Planeters Beboere ville vi endnu søge at faae nogle nærmere Oplysninger; thi ogsaa deres Gestalt og Dannelselse, deres Fornødenheder, deres Væsens Art, i Sammenligning med vor, maa interessere os. Ogsaa her skal Soelystet give os Lys. Vi ville raadspørge dette saa godt som det er os mueligt.

Ufridigt fornemme vi Soelystet igiennem vort Øie; og igiennem dette Organ vorde Begreberne om Lys og Mærke meddeelt vor Siæl. Dertil er dette indrettet paa det bedste og hensigtsmæssigste, og man kunde sige, Lystet er skabt for Øiet, som Øiet for Lystet; thi uden dette vort Legems Organ var hele Skabningen Mærke og Solens Glands forgiævet for os. Men ene for at

vi kunne fornemme, iagttage, nyde og glæde os ved dens Lys, blev Diet os givet, dette vor Hands uundværlige Redskab, hvorved den kunde komme i Berøring med dette, Legemverdenen tilhørende Stof, eller med denne fra Legemverdenen udgaaende Kraft. Manden havde ustridigt et legemligt Redskab nedigt til denne Hovedhensigt; som den overhovedet behøver legemlige Organer, for at virke paa Legemverdenen, og iagttage og faae Begreb om dens Gienstande, Kræfter, Forandringer o. s. fr. Og var overhovedet Løst undværligt for os, og hørte det ikke til Skabelsen, saa vilde Solen som et dunkelt Legeme tiene Planeterne til Middelpunkt for deres Bevægelse og til første Grund for al Centripetalkraft.

Men nu sender Solen sine Straaler ikke allene paa denne vor Jord, men den meddeler dem ogsaa de øvrige Planeter og deres Beboere. Der spørges altsaa: er Solens Lys ogsaa kiendeligt for disse? er det nyttigt og nødvendigt for dem? Det første af disse Spørgsmaal, som vi nu ville blive staaende ved, vil Ingen kunne besvare nægtende. Kiendeligt maa Sollyset være for de øvrige Planeters Beboere; hvortil ellers en Sol, der udbreder saa megen Glands og Lys, for dem? Men et andet Spørgsmaal er det: hvortil og hvormed iagttage de dette Lys; ere de aldeles aandelige Væsenner, saa behøve de intet legemligt eller fra Legemverdenen udgaaende Lys. Men da der ogsaa er givet dem

legemligt Lys, saa synes det, at de ikke ere gandske
 aandelige Væsener, men ere begavede med legemlige
 Redskaber eller Organer, hvormed de i det mindste kunne
 erkjende Soellyset. Disse Organer maac altsaa have
 visse Ligheder eller Analogie med vort Nie; deres Nie
 maa udøve samme Funktioner som vore; giøre deres
 Mand bekiendt og fortroelig med Lyset, og give den Lei-
 lighed til, at betragte hele Skabelsen. Være nu især
 rigt disse Planetbeboeres Seeorgan indrettet som det
 vil; har det endog større Fuldkommenheder, end vort;
 gjør det dem istand til, endnu bedre at udforske og
 dybere at udgrunde Lysets Natur, end vi; saa er dog
 altid saameget vist, at de, for at iagttage Lyset, maac
 have et Organ, som vi, af den Aarsag, fordi det er
 det samme Lys, som ogsaa vi modtage af Solen og
 bruge. Men sandsynligviis er Seeorganet ikke det ene-
 ste legemlige Organ, som de andre Planetbeboere besidde
 og bruge. Thi ogsaa de leve i en Legemverden; ere
 omgibne af tusinde legemlige Gienstande; have maaskee
 Fornødenheder, til hvis Tilfredsstillelse findes Midler
 og Anstalter paa deres Opholdssted. Lutter Formød-
 ninger, hvilke vi alt derfor ere berettigede til, fordi
 de see og bruge det samme Soellys som vi; fordi de
 ved deres Planeters Omdreininger faae Dag og Nat,
 hvilken Afværling skænker deres Nie den Hvile, som
 de maaskee undertiden trænge til.

Det torde nu vel være udenfor al Tvivl, at Beboerne paa de øvrige Planeter i vort Soelsystem see, bruge og nyde Soellyset, som vi Jordboere. Men at de aldeles ligesaa nødvendigst behøve dette Lys, som vi, og at Savnet deraf vilde være ligesaa stor Ulykke for dem, som for os, derom endnu et Ord.

Lys og Mørke, Dag og Nat, disse maae, som vi ovenfor have seet, Planetbeboerne kunne kiende. Om Dagen see de vor Soel, større eller mindre, i Forhold til deres Fiernhed; om Natten, naar de ere i deres Planets Skuggeside, Stierneerne, omtrent som vi. De maae altsaa erkiende og bemærke Lysets Værd fremfor Mørkets; de vilde vist holde et evigt Mørke for en stor Ulykke; thi deres Die behøver Lys, for at see, og uden Lys vilde Skabelsen være dødt for dem.

Hvad hindrer os nu i, efter alt dette, at antage en meget stor legemlig Lighed hos Beboerne af de øvrige Planeter med os Mennesker paa Jorden? Kom vi dog ved meget simple, naturlige Slutninger paa den Paastand, at de see og føle ved Hielp af legemlige Organer, som vi. De være længe nok anderledes bannede, hvad den ydre Form angaaer; (thi hvo torde paastaae, at Skaberens har taget os Mennesker til Mønster for alle sine fornuftige Skabninger?) saa beholde de dog den store Lighed med os, at de have Organer til at see med, som vi, og behøve Lys og Varmen ligesaa godt som vi.

Hidtil have vi nu kun betragtet de faa Planeter i vort Soelsystem. Men nu ville vi opløste vort Blik til Himlens tallose Stiernehær. Da see vi Millioner Stierner i det umaalelige Verdensrum, der efter vor Udmaaling ikke kunne være andet, end Sole. For hvad andet Kulde vi holde Fjrstiernerne, end for glindsende Lyselegemer, som kun derfor i en saa umaalelig Fjernhed ere synlige for os, fordi de i Glands og Ild ligne, ja maaskee endog overgaae vor Soel? Og saa denne vor Soel vilde i en hundrede eller tusind Gange større Fjernhed forekomme os kun som en lille Stierne. Hine Fjrstierner maae derfor i større Nærhed have et ligesaa blændende hvidt Alt omkring sig opklarende Lys, Denne Forudsættelse vil Ingen finde ugrundet.

Fremdeles ere disse tallose Sole Middelpunktet for Lyset og for hele Systemers Bevægelse. Om enhver af dem dreier sig uden al Tvivl et vist Antal dunkle Legemer eller Planeter, der staae i lige Forhold til deres Sole, som vort Systems Planeter til vor Soel; det vil sige: de modtage Lyset ene og allene af deres Sole, og disse vedligeholde hine i bestandig Bevægelse og i et regelmæssigt Løb. Alle hine tallose, for os, fordi de ikke give noget eget Lys, usynlige Planeter, behøve deres Soeles Lys; thi Lys er den første og almindelige Fornødenhed for den hele umaalelige Verden. Derpaa have vi Millioner Vidner i Himlens Stierner. Et fuldkommen lige Lys, som det vi modtage af Solen,

er udbredt i alle Systemer, og der hersker, efter Skaberens umiskjendelige Villie og efter hans underfulde Foranstaltning i den hele uendelige Skabelse, en evig Dag, der kun for nogle Dieblikke, afbrydes af enkelte Planeters Skygger. — Men for Hvem ere hine evigt flammende Sole bestemte, og for Hvem straae de i alle Himlens Retninger? — Ustridigt for utallige Millioner levende Skabninger. Thi ogsaa de ere saaledes skabte, at de kunne skjælne Lys og Mørke, og trænge til Lysset. Alle disse Universets Millioner Levende, alle Soelsystemers Beboere, have altsaa Følelse for det Lys der er givet dem, og nødvendigen ogsaa et Organ, hvormed de erkjende og iagttage Lysset. Men er det et lignende, legemligt, eller fra Legemverdenen udgaaende Lys, som de see, saa maae de nødvendigen ogsaa have legemlige Organer, for at fornemme det. Thi, som forhen bemærket, er Lysset, der udgaaer fra Solen, og altsaa og fra Fixstjerne, ei skicket til, at belyse rene Aander, men kun Legemer, og de Organer, der ere indrettede til at fatte det. Vi komme altsaa ligeledes her igien paa de samme Resultater, som ovenfor, nemlig: at Beboerne af alle andre Verdensdele, der vorde belyste af Sole, ligne deri os Mennesker, at de trænge til Lysset, som vi; at de have legemlige Organer, som vi, for at fornemme Lysset, og at de altsaa sandsynligvis ved legemlige Organer staae i For-

binbelse med Legemverdenen, ligesom vi Jordboere. — Deri hersker altsaa i hele Verden ikke Eensformighed, men Eenhed i Lovene, i Kræfterne og deres Virkninger. Skaberen har givet Naturen visse evige Love og lagt den til Grund for alle Ordener, alle Indretninger, al Bevægelse, alt Liv og Virken. Alle disse maae allevegne følges; de maae alle hielpe til at opnaae det store Hovedsiemed: alle Levedes Lykke og Bølfærd.

Ikke paalægges derved Naturen Lænker; derfor kan den dog vise og udvikle sig i de mangfoldigste Gestalter og Former. Derfor er det endog mueligt, ja høist sandsynligt, at de øvrige Soelssystemers Beboere, uagtet al deres Liighed med Hensyn til visse Indretninger, Organer og Fornødenheder og deslige, alligevel i mange andre Ting paa det mangfoldigste ere forskjællige fra hverandre. — Men høist mærkeligt er det, at Resultaterne af vore Betragtninger over Lyset af alle Sole i Universet, og den Slutning, vi drog deraf, at alle Beboere deri maae have noget Legemligt ved sig, stemme saa nøie overeens med det Øvrige, Skriften siger os om andre Verdeners Beboere. Den taler i det mindste bestemt derom, at vi engang skulle boe i andre Egne af Universet, og faae et andet — endog ogsaa finere, fuldkomnere — Legeme. Den bemærker, naar dette skal skee, nemlig ved den almindelige Opstandelse. Legemlige Organer skulle vi altsaa faae igien, hvilke, som det synes, vor Aand endeligen

behøver, den opholde sig i Universet, hvor det end skal
 være. — Hvor sandsynligt, hvor begribeligt, ja hvor
 nødvendigt maae dette synes os efter hvad vi hidtil ha-
 ve bemærket? Det er aabenbart, at vor Aand her og
 ligeledes i de høiere Verdener kun ved visse legemlige
 Organer kan virke paa Legemverdenen, yttre sin Wirk-
 somhed, og modtage udenfra Indtryk og Fornemmelser.
 Forklare kunne vi det vistnok ei, hvorlunde legemlige
 Organer og Redskaber kunne være uforgiængelige og
 uforænderlige. Men alligevel lader sig ei den Mue-
 lighed nægte, at der gives et eller andet Middel til at
 skjærme dem imod Søllssets og andre Naturkræfters
 forstyrrende opløsende Kraft. Og hvorfor torde man ei
 antage, at vort Legeme, uden just at lide Død og
 fuldkommen Opløsning, i Evighedens uendelige Tids-
 rum, endnu skal lide mangen stor Forandring; saa-
 megetmere, da det sandsynligen paa en vis Maade maa
 holde lige Skridt med vor Aands indre tiltagende Ud-
 dannelselse og Fuldkommengjørelse. — Den stjernefulde
 Himmel Radsfæster, hvad Skriften lærer, og Begge give
 vor Aand det Haab, at vi engang igjen vorde satte istand
 til, at glæde os ved Lyset og den herlige Skabelse.

(S. Metzger, Prof.)

Louise Lesang.

(Brudstykke af Napoleons Ungdomshistorie,
af ham selv fortalt.

Sabet af Eugenia *) rørte mig for levende til at jeg ei skulde forudsee, hvilken Indflydelse lignende Forbindelser vilde have paa min Fremtid. „Følsomhed“ — sagde jeg — „bør ikke finde Sted i den Krigersriges Hierte.“ Fra nu af angreb jeg mine Studeringer med fornøjet og fordoblet Iver. Hang til Eensomhed forøgedes endnu mere ved Eugenia's Død, ved den Foragt mine Medstuderende indgiode mig, og især ved de seige Løgne, jeg dagligen hørte franske Officere fortælle paa mine Landsmænds Regning. Jeg tilbød mit Fædreland; en Korsikaner som faldt med Sværdet i Haanden for sin Frihed og Uafhængighed, var i mine Dine en Heros, som mit Hierte forgudede. Paoli, ubødelige Paoli! hvorofte har det smertet mig, at jeg var for ung til at ledsage Dig paa Din glimrende Bane! Jeg skulde have kæmpet ved Din Side, forandret Din Tactik, bannet en frygtelig Masse af Korsikanere, styrtet dem frem mod deres Fiender, knust Bolds mændenes Magt og sønderbrudt deres Waaben.

Eugenia, Du Geneste jeg i mit Liv har tilbedt, Du, hvis Kierlighed vandt en Plads i mit Hierte,

*) See I Bind II S.

som Josephine og Frank den Andens Datter altsig
formaaede at røve Dig. Eugenia, denne Engel af
Omhed og Bliidhed, som Døden fældte i Livets skion-
neste Dage, Dit Minde søgte jeg nu af al Magt at
sjerne fra mit Hierte, men aldrig, hverken under
Kampens Larm eller i den stille huuslige Kreds,
glemte jeg Dig, Du mit Livs første Kierlighed. —
For at adsprede mit Sind besøgte jeg en Dag den be-
kiendte Madame Dubois i de gode Børns Gade. En
vakkert lille Brunette med en rød Kind og et venligt
Smil lukker mig ind. Hun modtager mig uden Kulde
og uden Varme. Det undrer mig, thi man havde
sagt mig, at hendes Lige overøse den Første den Bedste
med deres Kiærtegn. Hendes Forhold behagede mig og
vakte min Længsel efter at kiende hendes Historie, hvil-
ken hun ogsaa meget trohiertigen fortalte mig saalunde:

„Mine Forældre, der endnu leve, ere uformuen-
de; tidligt maatte jeg forlade dem. I mit trettende
Aar udstødtes jeg, uden Ven, uden Støtte, ene og for-
ladt, i den vide Verden, for selv at ernære mig ved
mine Hænders Arbeide. Sommeren randt hen, og
allerede begyndte jeg at vorde fortrolig med min Skæb-
ne, da pludselig Arbeidet hørte op: jeg søgte det, men
min Gang var forgiæves. Min Fader var flyttet til
Orleans. Jeg var nu uden Haab og uden Brød. En
Naboerfke ynkedes over mig, og Plassede mig Arbeide fra
en Possementmager. Nu tilsmiilte Haabet mig atter.

En ung Arbejder paa Værkstedet fattede Kiærlighed til mig. Delâtre — saa hed min Elsker — sagde, at han havde mig kjær: inden kort Tid var jeg hans. I syv Uger var jeg den lykkeligste Kone, da blev Delâtre syg. Det Sidste jeg eiede, gav jeg for at redde hans Liv, da jeg Intet mere havde tilbage, nødtes jeg til at bringe ham til Hotel-Dieu. Hver Dag besøgte jeg ham her, men da jeg den Ellevte nærmede mig hans Seng, fandt jeg den tom; Delâtre var død om Natten. Jeg besvimeede ved at høre de skrækkelige Ord; Gud være lovet! jeg var i de Ulykkeligens Aisl. Feberren angreb mig — i to og tyve Maaneder laar jeg syg. Min første Gang, efterat have forladt Hospitalet, var til min gamle Vaaning. Eieren var død for fem Uger siden. Mine usle Meubler havde man solgt for to Mars Leie. Vinteren nærmede sig og jeg var svag endnu. En Matradse var det Eneste jeg endnu havde tilbage: hvad skulde jeg gjøre, hvad vilde der blive af mig, hvor skulde jeg tye hen? Arbejde kunde jeg ikke faae, skiondt jeg daglig søgte det. Possementmageren modtog mig uhosfligt og jog mig bort. Madame Dubuis var just nærværende. Jeg veed ikke, om hun giennem min Elendighed vinede nogen Levning af Etionhed. Hun følger mig og udspørger mig om min Forfatning. Daarer vare mine Svar. Hun tog mig i sin Bogn og viiste mig al muelig Omhue. I hvilket Huns at jeg befandt mig, mærkede jeg saasnart jeg betraadte det.

Fordøm mig ikke derfor. I den Stilling hvori jeg var, vare Ordene Anstændighed og Dyd kun Udtryk, hvis Tomhed jeg tilfulde kiendte. Det er kun altfor sandt, at de som tale høiest om Dyden, sjelden ville biedrage en Hvid til at lette dens Udovelse for den Ulykkelige."

Pigens Fortælling havde vakt min Deeltagelse; det hiertelige Eprog hvori hun malte sine Lidelser, havde rørt mit Hierte; hendes Tillid havde skienket mig lykkelige Dieblikke. Jeg kom hjem i dybe Tanker. Snart var min Beslutning fattet: jeg vilde redde Pigen. — Næste Morgen leiede jeg et lille nydeligt meubleret Kammer i Babylongaden, gik derpaa atter hen til Louise Lesang, (saaledes var hendes Pigenavn) gjorde hende det Forslag at flytte did, da jeg saa vilde faase hende Arbeide og efter Evne understøtte hende. Hun brast i Graad og sank ned for mine Fødder. „Ordne deres Sager" — vedblev jeg — „Klokken fire venter jeg Dem i de gamle Augustiners Gade hos Restaureteuren paa Hiørnet." Hun kom, anstændig klædt med en lille Byldt under Armen. Ubeskrivelig var den Glæde, hun følte ved at betræde sin lille Etue. Fem Louisd'or var Halvdelen af mit Pengesorraad, dem gav jeg hende til at begynde sin Huusholdning med. Hendes Taknemmelighed og Kiærlighed gav mig rigelig Belønning.

Et par Maanedertid efter erfarer Louise ved en af sine Slægtninge, at hendes Fader var død for femten Maaneder siden og havde testamenteret hende 1200 Franker. Denne Arv satte hende i Stand til at etablere sig som Læxredshandlerke i Paris, hvor hun endnu boer som en formuende Kone. Ofte besøgte jeg hende endog siden og folte mig uudsigelig glad ved hendes Lykke.

Josephine, Napoleons første Gemalinde.

Josephine Tascher de la Pagerie, som bekendt, født i Vestindien, hvor hendes Fader, der skal nedstamme fra en Schweitzer, i Frankrige boesat Familie, havde nedsat sig, havde quindelige Smaarøker at takke for sit Bekjendtskab med Europa og sin tidligere Ophøielse. Den adelige Slægt Beauharnois var meget rig og anseet, da den havde anseelige Besiddelser i Vestindien, og nogle af dens Medlemmer havde opnaaet høie Værdigheder og ved deres Tapperhed tilføes stor Udmærkelse. Paa hiin Tid besto' Huset af to Brødre, som den inderligste Kiærlighed fra Barndommen af havde forbundet. Begge havde staaet i fransk Søetjeneste og erhvervet dem en Contre-Admirals Værdighed. Marquis

Beauharnois, den ældre Broder, havde to Sønner. Hans Broder, Vicomten, fik ved sin høilig dannede Kone, Datter af en General-Korpagter, en Søn, Greven Beauharnois, Pair af Frankrige, og to Døttre. Et dobbelt Sivtermaal var alt for lange siden blevet besluttet i begge Familierne, og i Forventning heraf havde man ikke deelt en arvet meget riig Besiddelse i Et. Domingo. Den ældre Søster formælede sig snart derefter med sin Fætter, den unge Beauharnois, som derpaa antog Marquis-Titelen, som i Begyndelsen af Revolutionen i den constituerede Forsamling gik over til den tredie Stands Partie, var senere General ved Rhin-armeen og i kort Tid Krigsminister, og guillotineredes i Aaret 1793.

Familien Beauharnois havde overdraget Forvaltningen af sine Besiddelser i Vestindien til en fælleds Ven, Renaudin, der uden Bederlag besørgede Plantagens Sager. Begge Brødre havde største Lid til deres Vens Redelighed og Duellighed, og den ældre, Enkemand i mange Aar, indbød Frue Renaudin, en fød Tascher de la Pagerie, til Paris, for at lade hende bestyre sit Huus. Hun var en snedig, rænkesuld Kvinde. Da hun nok kunde formode, at det ei vilde være let for hendes Mand, at aflægge sit Regnskab, og ønskede at ophøie sine Slægtninge, saa kom hun paa den Tanke, at forene sin Velynders, den gamle Marquis Beauharnois, Interesse med sin egen Families,

ved sin Broderdatters Formæling med den endnu ugifte Beauharnois. Hun lod derfor sin ældste Broderdatter komme fra Vestindien, denne døde strax efter Landingen ved Rochefort. Fru Renaudin lod nu den yngre, Josephine, komme, der først havde naaet sit femtende Aar. Hendes Skabning var behagelig, men endnu ikke udviklet. Ifølge en endnu levende Mands Vidnesbyrd, der dengang kiendte hende, udmærkede hun sig ene ved en rank, sion Skabning og en ualmindelig liben Fod, men simpel var hun, sødelig og af et blidt indtagende Gemt.

Den unge Vicomte Beauharnois, der levede under samme Tag med hende, fandt snart den unge Creoleinde elskværdigere, end sin Cousine, som han kun i nogle Dieblikke havde seet ved Bitteret i det Kloster, hvor hun opdroges. Hans Lidenskab tog hastig til, og Josephine var ei føleløs for sin unge Elfers Smigrerier og behagelige Figur. Hendes Tante henvendte sig, i dette afgjørende Dieblik, til en vis Frue Duchenu, der i Fortrolighed aabenbarede den gamle Marquis, at hans Sønns Lykke beroede paa hans Forbindelse med Josephine. Faderen saae sig i stor Forlegenhed. Paa den ene Side vilde han gierne tilfredsstille sin Sønns Ønske, og paa den anden foruroligede ham den Tanke, at vorde uordholdende mod sin Broder, som han stedse havde æret meget. Grev Beauharnois var høist opbragt, da han erfoer den nye

Forbindelse, og troede, at have lidt en personlig Fornærmelse, som han aldrig kunde tilgive. Han paastod strax Delingen af de vestindiske Besiddelser, og Følgen deraf var en Proces, der for bestandigt satte Splid imellem begge Brødrene. De tvende Elskende bleve imidlertid forenede, og Josephine blev Vicomtesse af Beauharnois. Flere Børn vare Frugten af denne Forbindelse, hvis Lykke dog ei altid var uforstyrret. Gemalen fattede Mistanke og krævede offentlig Skilsmisse. Men Retten fandt de anførte Grunde for svage, de foregivne Kiendsgierninger for lidet beviste, for at tilsdømme Skilsmisse, og begge Parter bleve endeligt bevægede til, hierteligen at forsone dem. Dnkens Død, der skal have opvakt sin Brodersøns Skinsyge, for at bevise ham, at han ved hans afbrudte Forbindelse med sin Datter var bleven ulykkelig, hidrog ei lidet til denne Forsoning. Begge kom nu igien til Hove, hvor de nødde megen Gunst. Frue Beauharnois, der besad Dronning Antoinettes Velwillie, gjaldt den Tid for den skønneste Kone i Versailles, og hengav sig gandske til Hoflivets Udspreddelser. Rigsstændernes Forsamling og de paafølgende Begivenheder, der bebudede den nære Omvæltning, bandlyste snart Munterheden fra Kongehorgen. Dronningen yttrede ofte sine Bekymringer for Josephine, uden at drømme om, at hendes Veninde engang skulde være hendes Efterfølgerste. Josephine selv grebes kun altfor snart af Tidens Storme. Hendes

Mand, der alt i nogen Tid stod ved et Feltregiment, og altid havde været meget hæderkædet, maatte, efter den pludselige Krigserklæring imod Østerrige, drage til Hæren. Han steg snart til en Generals Værdighed, men kort efter Kongens Henrettelse blev han af sine egne Soldater angivet som Aristokrat, affat og ført som Fange til Paris. Josephine opbød Alt, for at skaffe ham hans Frihed, og han var meget rørt over hendes samme Deeltagelse. Men snart berøvedes han den Trøst, at see hende ved sin Side, da hun selv blev fængslet og indespærret i Carmeliterindernes Kloster.

Nogle Uger derefter stilledes Vicomten for Revolutionstribunalet og tilkiendtes Døden, som han modiggen gik imøde, kun hans Hustrues og Børns Skiebne pressede en Taare af hans Nie, uden at ahne, at det Skæfot, hvorpaa han mistede sit Liv, var det første Trin til Josephines Throne. Efterretningen om hans Død kastede hende paa Sygeleiet. Slutturen, som man anmodede om en Læges Bistand, svarede koldt: hun behøvede ingen Løge, da hun maaskee alt næste Dag skulde følge sin Mand. Allerede havde man tilstillet hende en Afskrift af Anklagen, hvilket altid var et sikkert Tegns paa den nære Domsfældelse; allerede havde hun forudseende sin Død, afklippet sine skionne Haar, for at efterlade sine Børn dem som et Minde, da Robespierres Fald pludseligt skaffede hende Friheden. Men kun nye Ulykke spntes at vente hende. Hendes Eien-

komme vare indbragne, og Edelæggeserne i St. Do-
 mingo røvede hende hvert Haab om at faae Hielpemida-
 ler fra Vestindien. I denne Stilling kom hende Frue
 Talliens og nogle andre Veninders venstabelige Under-
 støttelse imøde, og saaledes kunde hun, efter lang Uspn-
 lighed, igien vise sig i Hovedstadens muntre Kredse.
 Hun og Frue Tallien udmærkede dem dengang ved de
 græske Dragt, og i slig Dragt viste de dem ved de
 saakaldte Borgerfester, i Skuespilhuset og i Directø-
 rernes Selskaber. Directøren Barras blev den skionne
 Kones Beundrer, og tog saa levende Deel i hendes
 Sticæbne, at hun ved hans Indflydelse fik en Deel af
 sin Mand's Godser igien, som en Skadeserstatning,
 som man kaldte det. Til disse hørte fornemmelig
 Malmaison, som hun beboede fra Tid til anden,
 og alt dengang begyndte at pryde med sieldne og koste-
 bare Planter. Her uddannede sig hendes Tilboielighed
 til Plantekyndigheden, her søgte hun at erhverve sig
 nyttige Kundskaber og sørge for sine Børns Opdrags-
 gelse, som hun inderlig elskede. Allerede røvede disse
 de lykkeligste Anlæg, og deres Moder foruroligedes ene
 af den Tanke, at hendes Stilling ei tillod, værdigen at
 forserge dem. Men underfulde Begivenheder forbed-
 redes allerede til at grunde hendes Huses Lykke. Den
 skionne Enke gav sin Haand til en ung Kriger, der
 ikke eiede andet, end sin Pension. Buonaparte levede,
 at behandle hendes Børn som sine egne, og dette

Løfte har han altid troligen holdt. Strax efter Forsmælingen gik Generalen over Alperne, og Overbefalingen over den italienske Hær var, som man siger, hans Bruds Medgift.

Efter Buonapartes Hjemkomst fra Egypten, skal Josephine, som hendes Venner sige, have ønsket Huset Bourbons Gienoprettelse. Man påstaaer endog, at hun fra den Tid af, hendes Mand gradvís opnaaede den første Magt, forraadede et Hang til Tungfind, og at selv den Krone, som han endelig satte paa hendes Hoved, ei formaaede at trøste hende. Ifald det er sandt, hvad man fortæller, at man paa Den Martinique har spaaet hende, at hun engang skulde have et stort Folks Behersker til Gemal, men kort Tid derefter beroves sin Hertighed og dœ — da var hiin Tungfindighed let at forklare.

Aldrig blev Josephine blændet af Høihedens Glænde. Hun holdt ikke op med, at vise Buonaparte det Daarlige i udvortes Erobringer, og opfordrede ham til, at udføre den visere og ædtere Plan, at lykkeliggiøre Frankrige ved Handelens og Agerdyrkningens Fremme.

Napoleons Ergiærrighed sonderrev endeligt ogsaa det Baand, Paven hemmeligt havde velsignet. Josephine begav sig strax efter hiin høitidelige Skilsmisse (den 16de Decbr. 1809) til Malmaison, hvor Napoleon, indtil sin Gienformæling, dagligen besøgte hende. Her levede hun iblandt sine gamle Venner, som hun midt

i Høihedens Glands havde bevaret. Hendes betydelige Indkomster satte hende istand til, at lade de herligste Planter komme fra alle Verdensdele og at samle de fioldneste og skionneste Fugle. Under fra Hudsonsflo- den og den sorte Svane fra Nyholland svømmede paa den rislende Bøl, der slyngede sig igiennem Buske og yndige Enge. Men i disse venlige Omgivelser fandt hun ingen Lindring for sin Lungsindeghed. Kort efter Napoleons Formæling begav hun sig til Navarre, et Gods, han havde foræret hende, og til hvis Istandsættelse han havde givet en Million Frankers Forflud. Denne Sum og hendes aarlige Indkomster af tre Mil- lioner gave hende Leilighed til at uddele milde Gaver. De meest udmærkede Dvinde samledes om hende. Hendes Datter, der undertiden maatte vise sig ved Kei- serens Hof, kom altid med Henrykkelse tilbage til Malmaison, og selv Pariserne foretrak det udvalgte Selskab, som de fandt hos Josephine, for Hoffet i Thuillerierne. Da man engang yttrede dette for hende, gav hun til Svar: „Jeg har tilbragt mit hele Liv iblandt dem, der nu udgiøre Hoffet, og kan derfor tale om flere Gienstande og med større Lethed, end en fremmed Prindsesse, der kun ufuldkommen kender vore Sæder og vort Sprog. Men man skulde derfor ei be- klage sig over Keiserinden, men Enhver skulde meget mere stræbe efter, at gjøre hende Frankrige dyrebart, da hun har forladt sin Hiemstavn, for at boe iblandt

Fremmede." Saaledes søgte Josephine, istedet for at nære Harmen mod sin Medbeilerinde, at bidrage Alt, hvad hun kunde, til hendes Lykke. Udelmodig deelte hun Buonapartes Glæde, da hans Gemalinde havde fikket ham en Søn. Hun forlangte at see Barnet, og viiste stedse varm Deeltagelse i dets Elskbne. Disse vare de sidste lykkelige Dage, som denne udmærkede Kvinde nød, der, liig et glimrende Luftbillede, havde lyst en kort Tid, for pludselig at slukes.

Dronning Marie Antoinettes Testament.

Disse, hiin ulykkelige Fyrstindes sidste Tanker og Ønsker, fremsatte i en Skrivelse til hendes Svigerinde, Prindsesse Elisabeth, fandtes først efter tre og tyve Mars Forløb blandt en Snekker Dupleirs Efterladenskaber, hvis Datter, Robespierres hemmelige Elskerinde, var givet dette tilligemed flere andre Papirer i Forvaring i Robespierres sidste Dage:

„Den 16de October 1793 Kl. 4½ om Morgen.
 Det er sidste Gang, at jeg tilskriver Dem. Jeg er bleven dømt, ei til en skændig Død, thi kun for Forkydere er Døden skændig — men dømt til at gjenforenes med min Ludvig. Ulykkelig som han, haaber

jeg og i mit Livs sidste Dieblik at vise samme Staud-
 hastighed som han. Mit Hierte er roligt, thi min Sam-
 vittighed bebrejder mig Intet. At jeg skal forlade mine
 stakkels Børn, forvolder mig den dybeste Kummer. El-
 skede kjerlige Søster! Modtag De herved min sidste
 Betsignelse over begge mine Børn. Gid de Begge-ville
 erindre hvad jeg uafsladelig indprægede dem, at dydige
 Grundfærninger og nøiagtig Udfyldelse af sine Pligter
 ere Livets første Betingelser; at deres gjensidige Ven-
 skab og Fortrolighed vil have deres Held. Gid de ville
 see Exempel paa os! Hvormegen Trost har ikke vort
 Venskab skænket os i vore Lidelser! Min Son lære
 at indsee, at Godhed ikke er tilstrækkelig til at re-
 giere; hans ulykkelige Fader giver det mest talende Be-
 viis derpaa. Aldrig glemme han sin Faders sidste Ord:
 „Søg aldrig at hævne vor Død!“ — Jeg beder Gud
 oprigtig om Forladelse for alle de Feil, jeg i mit Liv
 kan have begaaet. Jeg haaber, at han naadigen vil
 optage mine sidste Bønner, saavel som den jeg allerede
 længe har bedet, nemlig med Godhed at indslutte min
 Siæl i hans Naemhiertighed. Jeg beder Alle, som jeg
 kiender, om Forladelse for hvad Kummer jeg uden min
 Villie kan have voldet dem. Alle mine Kiender tilgiver
 jeg. Jeg har havt Venner; og den Tanke, for stedsse
 at være skilt fra dem, smertes mig i Doden. Lev vel,
 min gode, kjerlige Søster! Glem mig ikke! Af mit

gandske Hjerter omfavner jeg Dem saavel som mine statskælske Børn. O Gud, hvor det giennemborer mit Hjerte, at jeg for steds maa rive mig løs fra dem! Lev vel! Lev vel!"

Ved denne Leilighed vilde det maaskee kunne interessere nogle af dette Skrifts Læsere, her at finde noget Mere om hiin ulfkelige Dronnings sidste Dieblikke:

Rolig og fattet syntes Marie Antoinette at høre sin Dom. Kl. 4 blev den hende kundgiort, en halv Time derefter var det at hun skrev sit omtalte Testamente, og allerede Kl. 10 blev hun, i sneehvid Morgendragt, ført til Retterstedet. Hun viiste hverken Mod eller Trods, og syntes ubevæget ved det hende uden Ophør imøde lydende Skrig: Leve Republikken! bort med Tyranniet! Da hun var kommen paa Revolutionspladsen, vendte hun sit Blik mod Thuillerierne, og da røbede hendes Ansigt en levende Sindsbevægelse. Rask besteg hun nu Skafottet. Kl. 12½ faldt hendes Hoved midt under det larmende Brøl: Republikken leve!

Angelika Catalani.

Alt hvad som nogensinde er skrevet, sagt og sunget om denne berømte Sangerinde er tilhobe Intet imod hvad som læses om hende i den neapolitaniske Moniteur. Vort kolde nordiske Sprog formaaer ingenslunde at udtrykke den tumlende Henrykkelse, hvori Sydlænderne glødende, som i et bachantisk Raserie, udbryder:

„Endelig have vi da hørt hende!!! Angelika Catalani har fremstillet sig for vort fortryllede Øie! Henrykt er endnu vor Siæl af hendes himmelske Akkorder! Orkets Lyd er altfor svag til at skildre hiint Kunstens og Naturens Under! Hiin rivende Hurtighed, hiin Kraft og Fylde er det, som Horas tillægger den thebaiske Svane i det han sammenligner den med den majestætiske Strøm, som styrkende sig fra de høieste Fjeldstinder og opsvulmet af alt Himmels Vand, med Bølge overskrider Bredderne, nedstyrtende i sit stolte og herlige Løb de svage Stræker, man forsøgte at stille imod dens Gang. — Saaledes ogsaa hun! Naar Sangen strømmer fra hendes Corallæber, opvækker den i Hjertet de forskielligste Følelser, snart høieste Begjæstring, snart blid Medlidenhed. Hil Dig, Apollos Datter! blidere er Din Sang end Polyhymnias! Naar Du aabner Din himmelske Mund — see! da udslukker

Jupiter sin Egnild; under Himmel-Herrens Scepter indslumrer den tordebærende Orn; Mars taber Epydet af sin Haand; Bacchus glemmer Druens Saft; Vulkan hengiver sig til Dine søde Toners Under. Apollo vover ei mere at lade sig høre, og Muserne tie for ei at overvindes af Dit Tryllerie!"

F r i s t y t t e n.

(et tydsk Folkesagn.)

I.

//Hør Kone" — sagde den gamle Skovribet Bertram i Lindenhaim — „Du veed, at jeg gierne vil føie Dig, men slaae den Grille ud af Dit Hoved, og bestyck heller ikke Pigen deri. Nægt hende det reent ud, saa sælger hun nogle Taarer og finder sig i sin Skæbne: det bliver dog ikke bedre med den lange Nølen. — „Men kiære Mand" — indvendte Moder Anne bedende — „kan da vor Cathrine ikke leve ligesaa lykkelig med Amtskriveren, som med Jægeren Robert? Du kiender ikke Wilhelm ret, han er saa brav, saa hiertensgod." — „Men ingen Jæger," afbrød Skovribet; „min Skovbetiening er nu meer end i to hundrede Aar gaaen i Arv fra Fader til Søn. Havde Du sødt

mig en Knos, istedetfor en Pige, nu vel, saa efterlod
 jeg ham min Post, og Pigen, ifald der var kommen
 nogen, kunde giivet sig med hvem hun vilde; men nu
 — nei! Først skulde jeg vel have Angst, Møie og Om-
 stændigheder for at faae Hertugen til at antage min
 Svigersøn til Proveskud, naar han ellers var en god
 Jæger, og derpaa kaste Pigen hen? Nei, Annemoer,
 jeg staaer just ikke paa Robert; naar han ei behager
 Dig, saa opsoeg en anden slikt Jægerknos, som jeg
 kan astrøbe min Plads i levende Live, da ville vi til-
 bringe vore gamle Dage i Ro, hos vore Børn — men
 bliv mig fra Halsen med Din Penneslytte." — Mo-
 der Anne havde gierne endnu talt et godt Ord for Amts-
 skriversen, men Skovrideren, som kiendte den kvinde-
 lige Overtalelses-Kvne, vilde ikke udsætte sin Beslut-
 ning for et nyt Angreb; han tog sin Bøsse ned af Væg-
 gen og gik ud i Skoven.

Neppe var han om Hjørnet, før Cathrine stak
 sit venlige lokkede Hoved ind af Døren. „Gik det
 godt, lille Moer! Ja?" — raabte hun, sprang glad
 ind i Kammeret og kastede sig om Moderens Hals. —
 „Åh, Cathrine, glæd Dig ikke for meget", sagde denne,
 „Fader er god, hiertensgod, men Du maa Ingen faae
 uden en Jæger, og det lader han sig ikke afdisputere,
 det veed jeg." — Cathrine græd, og vilde hellere dø,
 end skilles fra sin Wilhelm. Moderen trøstede og skiændte
 vepelviis, endelig græd hun med Datteren. Hun lovede

at forsøge endnu en Hovedstorm paa Faderens Hierte, da bankede det paa Døren, og Wilhelm traadte ind.

„At Wilhelm,“ raabte Cathrine ham med forgrædte Dine imøde, „vi maae adskilles! Søg Dig en anden Pige, mig faaer Du ikke og jeg ikke Dig; Fader vil giue mig med Robert, fordi han er Jæger, og Moder kan ikke hielpe os. Men skal jeg miste Dig, vil jeg ikke tilhøre nogen Anden, jeg bliver Din, og Dig tro indtil Døden.“

Moder Anne søgte at berolige Amtskriveren, der ikke vidste, hvorledes han skulde forstaae Cathrines Tale, og fortalte ham, at Fader Bertram ikke havde noget imod hans Person, men at han kun formødelst sin Forstbetiening vilde have en Jæger til Svigersøn. „Er det intet andet,“ sagde Wilhelm beroliget, og trykkede den grædende Pige til sit Bryst, „saa vær ved frit Mod, kære Cathrine! Jeg er ikke uvidende i Jægerkunsten, thi jeg har staaet i Lære hos min Morbroder Dverforster Finsterbusch, og maatte efter Amtmandens, min Gudsfaders Ønske, ombytte Jægertasken med Skriverpulten. Hvad hielper mig den lovede Amtmands-plads, naar jeg ikke kan føre min Cathrine som Amtmandinde i Amtshuset? Vil Du ikke høiere op end Din Moder, og er Skovrideren Wilhelm Dig lige saa kær som Amtmanden, saa bytter jeg strax, thi jeg har stedse elsket det lystige Jægerliv mere end det stive Byliv. „O Du kære, velsignede Wilhelm!“ raabte Sø-

thrine, og alle Skyer forsvandt fra hendes Pande, kun en glindsende Soelregn af Glæde sittede i hendes Dine; „vil Du det saa tæel med min Fader, førend han maa skee, giver Robert sit Løfte.“ — „Bliv Cathrine,“ sagde Wilhelm, „jeg følger ham strax i Skoven. Han er vist efter Hiorten, som i Morgen skal leveres paa Amtet. Giv mig Bøsse og Lasse! jeg opsøger ham, giver ham en Jægerhilsen og tilbyder mig strax som Jæger i hans Tieneste.“ Moder og Datter saldt ham om Halsen, hialp den nye Jæger saa godt de kunde, og saae med Angst og Haab ind i Skoven efter ham.

II.

„Det er en vakker Knos, den Wilhelm!“ raabte Skovrideren glad, da Jægerne kom hjem, „hvem skulde troet sliig en Skytte i en Pennehelt? Nu vel, i Morgen vil jeg selv tale med Amtmanden; det var dog Sammerstade, om han ikke blev ved den ædle Jægerkunst! Der bliver en anden Runo af ham. Du veed dog vel, hvem Runo var?“ — Wilhelm benægtede det. — „Har jeg da ikke fortalt Dig det?“ vedblev Skovrideren, „See, det var min Tjoldesfader, som først eiede dette Sted. Han var en fattig Ribeknægt og tjente hos Juncker von Bippach, som kunde godt lide ham, og tog ham overalt med i Feider, til Turneringer og paa Jagt. Nu bivaanedes denne Juncker engang

en stor Jagt, som Hertugen anstillede her tilligemed mange Riddere og Adelige. Da opjog Hundene en Hiort, paa hvilken der sad et Menneske, som streg jammerligt og vred klagende sine Hænder, thi det var dengang en tyrannisk Skik hos Jagtherrerne, at de smedede fattige Folk, for et ringe Jagtbyverie, paa Hiorte, saa at de enten bleve ynkeligt forstødte og senderrevne, eller maatte omkomme af Hunger og Tørst. Da Hertugen saae dette, blev han meget opbragt, lod strax holde inde med Jagten, og udsatte en stor Belønning for den, der tørde paatage sig at fælde Hiorten, men truede tillige med Unaade og Band, dersom Skytten bestadigede Mennesket, thi han vilde have dette levende, for at erfare, hvo der imod hans Bub havde fordrifet sig til en saa grusom Handling. Men der var ingen iblandt de Adelige, som vovede Skuddet paa deres Herres Unaade. Endeligen traadte Kuno frem, just ham, som Du seer paa Billedet der, og sagde til Hertugen: „Naadigste Herre, vil I tillade mig det, saa vover jeg det med Gud, feiler jeg, kan I tage mit Liv til Vod derfor, thi Guds og Gulds eier jeg ikke, men det gjør mig ondt for det arme Menneske, jeg vilde jo ogsaa gierne vove mit Liv, om han var falden blandt Rovere eller Fiender.“ Det maatte Hertugen lide; han bed Kuno at forsøge sin Lykke, gientog sit Løfte, dog uden Trudsel, for ei at gjøre ham frygtfuld. Da tog Kuno sin Bøsse, spændte Hanen i Guds Navn og

befalede Kuglen med en tillidsfuld from Bon de hellige Engle i Bold. Nu skød han freidigt, uden at sigte længe, ind i Skoven, og i samme Dieblik fløi Hjerten ud, styrtede og udstønnede Livet, men Mennesket var uskadt, paa nogle Rifter nær i Ansigtet og paa Hænderne. Hertugen holdt Ord, og belønnede Kuno med denne Forsttjeneste til Arv og Eie for ham og hans Efterkommere. Men snart erfoer Kuno, at Misundelse ei er langt borte fra Lykke og Hændighed. Der vare mange, som gierne vilde have Forsttjenesten, for dem selv eller en Fætter paa venstre Side, og fik Hertugen til at tro, at Skuddet var skeet med Hererie og Dævelskunster, og at Kuno, uden at sigte, havde gjort et Friksud i Veir og Vind, der altid maa træffe; da blev der besluttet, at enhver af Kunos Efterkommere skulde gjøre et Prøvestud, søcend han fik Tjenesten; dette kan nu Dverjægermesteren, som anstiller Proven, opgive svært eller let. Jeg maatte flyde Ringen af Næbet paa en Dæfugl, som blev rystet frem og tilbage paa en Stang. Hidindtil har Ingen feilet sit Mesterstud, og hvem der engang vil blive min Ewigersøn og Efterfølger, maa først være en dygtig Jæger."

Wilhelm havde til Forsterens Glæde med megen Deeltagelse hørt Fottællingen. Nu greb han den Gammles Haand med Barme, og lovede, ved hans Veiledning at blive en Jæger, som Kuno ikke behøvede at flamme sig ved.

III.

Wilhelm havde ikke været fulde fiorten Dage som Jæger i Skovridehuset, da Fader Bertrand, som med hver Dag fik ham fiærere, formeligt gav sit Samtykke til hans Forbindelse med Cathrine. Kun vilde han at Forlovelsen skulde holdes hemmelig indtil Provestubdet var skeet, da han ved den fyrstelige Jægermesters Nærværelse, haabede at give sin Familiefest noget mere Høitideligt. Brudgommen svævede i Henrykkelse, og forglemte sig og den hele Verden i sin Kiærligheds aabne Himmel, saa at Fader Bertrand flere Gange lod ham høre, at han ikke mere traf noget Maal, siden han havde tilskudt Cathrines Hierte.

Og virkelig havde Wilhelm, fra sin stille Forlovelsesdag af, havt et gandske besynderligt Uheld paa Jagten. Snart Aag Bøssen klik, snart traf han en Træstamme istedet for Vildt. Kom han hjem og udstømmede sin Jagttaske, saa fandt man Ulliker og Krager istedet for Ugerhøns, og en død Kat for en Hare. Skovrideren gav ham endelig alvorlige Bebrejdelser for hans Uagtsomhed, og selv Cathrine begyndte at frygte for Provestubdet. — Wilhelm fordoblede sin Opmærksomhed og sin Flid; men jo nærmere Dagen kom, paa hvilken han skulde aflægge sit Provestykke, desto heftigere forfulgte Ulykken ham. Næsten ethvert Skud feilede; tilsidst skælvede han for at trykke Bøssen løs, for ikke at anrette Skade, thi allerede havde han skudt

en Koe paa Græsningen og saaret en Hyrde. — „Det er som jeg siger — sagde Jægeren Rudolf, en Aften — der er Nogen, som har forgiort Vilhelms Bøsse; thi naturligt gaaer det ikke til og det maae han først gjøre sig løs for.“ — „Lael dog ikke saa taabeligt — bebreidede Skovrideren — det er noget overtroiff Tøi, en from Jæger maae aldrig tale om Sligt. Og hør mig, kiære Jæger, og veed Du ikke mere, hvad det for trende Sager er, som en duelig Skytte skal og have kan? Ho, ho, ho! sig til min Jægersmand!“ — Rudolf rømmede sig til Jægersmaal og sagde hurtig: „Jo, ho, ho, min kiære Jægersmand, det siger jeg Dig vel paa Stand: God Kundskab, Bøsse og Hund, det er Jægerens bedste Grund, naar han det Nøttige vil oplue og ikke lader sig kue, derfor kan det vel ogsaa skee.....“. — „Det er nok“ — afbrød den gamle Bertram — „med disse tre Ting kan man gjøre sig løs fra al Forgjørelse, thi de hedder dog alletider Hans Skeeløie eller Peer Klodrian.

„Med Tilladelse, Fader Bertram,“ — sagde Wilhelm noget fortrydeligt — „her er min Bøsse, og jeg vil see paa den, der kan sætte noget ud paa den, og min Kundskab — jeg vil ikke prale, men jeg troer at være lige saa jagtkyndig som enhver Anden, dog er det som om Kuglerne gik krumme, og som blæste en Vind dem bort fra Løbet. Siig mig kun, hvad jeg skal gjøre, jeg vil jo gjerne gjøre Alt.“ — „Det er for-

underligt," — mumlede Skovrideren, der ikke vidste, hvad han skulde sige. — „Tro mig kun Wilhelm" — vedblev Rudolf — „det er intet andet, end hvad jeg har sagt. Gaae Du en Fredag i Midnatstimen hen paa en Korsvei og slaae en Kreds om Dig med Ladesstokken eller en blodig Kaarde, lys tre Gange Betsignelsen derover, som Præsten gjør, men i Navnet Sammiel...." — „Tie!" afbrød Skovrideren vedlad den — „Veed Du, hvad det er for et Navn? Det er een af Djevlens Hærskarer. Gud bevare Dig og enhver Christen derfor."

Wilhelm korsede sig, og vilde ikke høre mere derom, omendskiont Rudolf vedblev sin Mening. Den hele Nat pudsede han paa sin Bøsse, undersøgte enhver Skrue og enhver Fjær, og med den frembrødende Morgen gik han ud, for at forsøge sin Lykke paa nye.

IV.

Men at hans Nøie var spildt, Wisdtet flokkede sig omkring ham og syntes næsten at drille ham. I ti Skridts Afstand kiod han paa en Kaaduk, to Gange slog Bøssen Klid, den tredie Gang gik Skuddet vel af, men Wisdtet flygtede uskadt igiennem Bussene. Utaalmodig kastede den ulykkelige Jæger sig under et Træ og forbandede sin Skiæbne, da raslede det i Krattet, og en gammel Soldat med et Træbeen hinkede

frem. — „Holla, kære Jæger,“ — tilstalede han Wilhelm — „hvorfor saa sørgmodig? Har Du Etfløvspine, Lombed i Pungen, eller har Nogen forgjort Din Bøsse? Giv mig en Pibe Tobak, saa vil vi påsfiare lidt sammen. — Wilhelm gav ham fortrydelig det Besgjærte, og den Trøbenede kastede sig ned hos ham i Græsset. Da de havde snakket om dit og dat faldt Talsen paa Jægeriet og Wilhelm fortalte ham sin Ulykke. Invaliden lod sig vise Bøssen. „Den er forgjort,“ sagde han, saasnart han fik den i Haanden, „Du kan ikke gjøre et ærligt Skud dermed, og er det skeet rigtigt efter Kunsten, saa gaaer det Dig ligegalt med enhver Bøsse. Du faaer i Haanden.

Wilhelm blev noget forskrækket, og vilde gjøre Indvendinger imod den Fremmedes Tro paa Trolddom, men denne tilbød sig at aflægge en Prove. „Saadant noget“ — sagde han — „hændes os Krigsfolk saa ofte, og jeg kunde fortælle Dig vidunderlige Sager derom til langt ud paa Natten. Hvorledes troer Du det gaaer til med Skarpskytterne, som vove sig allestedes hen, og pille deres Mand ud af Krudtdampen, hvor intet Menneſke kan see ham, naar de ikke forstod andet end at sigte og trykke løs. Der har Du for Exempel en Kugle, hvormed Du ikke kan feile, da den har særdeles Egenſkaber, og modstaaer al Trolddom. Forsøg den strax, det vil ikke mistlykkes.“

Wilhelm ladede sin Bøsse og saae sig om efter et
 Maal. En stor Røvfugl svævede høit over Skoven,
 som et bevægeligt Punkt. „Skyd den Krabat ned bær-
 oppe,” sagde den Træbenede. Wilhelm loe, thi Fuglen
 svævede i en Høide, der neppe kunde naaes af Diet.
 „Ei, saa skyd — gientog hiin — jeg vædder om mit Træ-
 been, den falder.” Wilhelm skød, den sorte Punkt
 neddalede, og en stor Høg faldt blødende til Jor-
 den. „Det vilde ikke forundre Dig,” sagde Invaliden
 til den af Forbauselse stumme Jæger, „dersom Du var
 en ægte Skytte. Det er just ikke det Største i Kun-
 sten at støde slige Kugler, dertil hører kun nogen Hæns-
 dighed og Mod, da det maa skee om Natten. Naar
 vi sees igien vil jeg lære Dig det for Intet, nu maa
 jeg bort, Klokken er just slagen syv. Forsøg imidlertid
 et Par af mine Kugler; Du seer mig endnu saa tviv-
 lende ud. Lev vell!” Med disse Ord gav den Træ-
 benede en Haandfuld Kugler til Wilhelm, og hinkede
 bort. Guld af Forundring forsøgte Wilhelm en anden
 af Kuglerne, og traf atter et næsten unaaeligt Maal;
 han tog den sædvanlige Ladning og feilede det letteste.
 Nu vilde han efter Invaliden, men denne var ei at
 finde i Skoven, og Wilhelm maatte trøste sig med det
 belovede Gien syn.

V.

Nu blev der stor Glæde i Skovriberhuset, da Wilhelm kom tilbage med en heel Deel Wildt, og i Biersningen overbeviste Fader Bertram om, at han endnu var den forrige dygtige Skytte. Nu skulde han fortælle Marsagen, hvorfor Ulykken saa underligt havde forfulgt ham, og hvad han havde gjort for at hævde den, men han frygtede for at tale om de usælbare Kugler, uden at kunne give sig en bestemt Grund derfor, og skibb Skylden paa en Feil ved Bøssen, som han først den forrige Nat havde opdaget ved Pudsningen.

„Seer Du Annemoer“ — sagde Skovribereren smilende — „er det ikke som jeg har sagt; Heretic har stukket i Løbet, og din Nisse som i Morges rev Fader Kuno ned af Væggen, stikker i det forrustede Søm.“ „Hvad er det med Nissen?“ spurgte Wilhelm. „Na intet“ svarede den Gamle, „Billedet faldt ned af sig selv i Morges, da Klokken slog syv, og nu troer Annemoer strax, at det spøger.“ — „Klokken syv!“ gientog Wilhelm, og den Træbenede faldt ham ind, der just havde forladt ham paa den Tid. — „Det er vel ikke den rigtige Spøgelse Tid“ — vedblev Skovribereren, og klappede Moder Anne venligt paa Kinden. Men denne rystede dog betænkeligt paa Hovedet: „Gud give, at Alt er gaaet naturligt til!“ sagde hun, og Wilhelm ristede Farve. Han besluttede, at lægge sine Kugler til Side, og kun bruge een ved Proveskuddet, for ikke at forspilde

sin Lykke ved en Fiendes Ondskab. Men Skovrideren nødte ham med sig paa Jagt, og vilde han ikke paany opvække den Gamles Mistro imod hans Duelighed, og forbitte ham, saa maatte han allerede vove nogle af sine Tryllekugler derpaa.

VI.

Efter faa Dage havde Wilhelm vænnet sig saaledes til sine Lykkekugler, at han ikke mere ahnede noget Bestændigt i at bruge dem. Hver Dag gik han igiennem Skoven, i Haab om at møde den Træbenede, thi hans Kugleforraad havde formindsket sig til to, og vilde han bestaae sit Proveskud med Sikkerhed, saa var den yderste Sparsomhed nødvendig. Han afflog saagar den gamle Skovrider at ledsage ham idag paa Jagten; thi i Morgen ventedes Overjægermesteren, og det var jo mueligt, at denne, foruden det egentlige Proveskud, forlangte et Beviis paa hans Duelighed. Men om Aftenen kom et Bud, istedetfor Jægermesteren, som bestilte en stor Levering af Wildt til Hoffet, og meldte sin Herres Ankomst til otte Dage senere.

Wilhelm troede, han skulde spuke i Jorden, og hans Forstrækkelser maatte have opvakt Mistanke, hvis man ikke havde været enige om, at tilskrive den Brudgommens fluffede Haab. Nu maatte han paa Jagt, og i det mindste opoffre een af sine Kugler. Men fra

den anden, svøer han, skulde Intet skille ham, forend det afgjørende Skud paa Bryllupsdagen. Faderen fik endte, da Wilhelm kom fra Jagten med een eneste Hjort, thi den forlangte Levering var betydelig. Han brededes endnu mere den næste Middag, da Rudolf kom hjem med rigt Bytte, men Wilhelm med Intet. Om Aftenen truede han med at fage ham bort, og tage sin Tilladelse til Forbindelsen med Cathrine tilbage, dersom han ikke den næste Morgen i det mindste bragte to Raabukke hjem. Cathrine var i den største Angst, og besvøer ham ved al sin Kiærlighed, at anvende den største Flid, og hellere slet ikke at have hende i Tanker paa Jagten.

Saaledes gik Wilhelm fuld af Fortvivlelse i Skoven. Cathrine saae han i ethvert Tilfælde tabt for sig; der blev ham altsaa intet andet tilovers, end det sorgelige Valg, paa hvilken Maade han skulde tilintetgjøre sin Lykke. — I det han nu, ude af Grund til at vælge, tabte sig i sorgelige Betragtninger over sin Skæbne, viste en Flok Raabukke sig i Nærheden. Maffinmæssigt greb han til sin sidste Kugle; den faldt ham centnertung i Haanden. Allerede vilde han kaste den tilbage, fast besluttet, at glemme denne Skat, det koste hvad det vilde; da saae han den Træbenede i det Fjerne nærme sig til ham, glad lod han Kuglen rulle ned i Lobet, trykkede løs, og to Raabukke faldt til Jorden.

Wilhelm lod dem styrte, og ilede efter Invaliden, men han maatte have taget en anden Vej; han var ikke til at finde.

VII.

Fader Bertram var tilfreds med Wilhelm, men denne gik hele Dagen i stille Fortvivlelse, og selv Cathrines Kiærtegn kunde ikke opmuntre ham. Endnu om Aftenen sad han stum, og bemærkede neppe, at Skovrideren var kommen i en temmelig levende Samtale med Rudolf, indtil hiin endelig vakte ham af hans Bedøvelse. „Det maa Du ligesaa lidt taale som jeg, Wilhelm,“ tilraabte han den Drømmende, „at Nogen siger min Stammefader sligt paa, som Rudolf nu. Har Englene dengang staaet ham og det arme uskyldige Menneſke bi, hvorpaa vi have flere Exempler i det gamle Testamente, saa ville vi prise Guds vidunderlige Godehed, men for Dævelskunster skal man ikke besylde min Stammefader. Han døde blidt og saligt paa sit Leie imellem Børn og Børnebørn; men hver som bruger Dævelskunster, faaer aldrig noget godt Endeligt, som jeg selv har seet, da jeg stod i Lære ved Prag i det Bøhmiske.“ — „D, fortæl, hvorledes det gik til!“ raabte Rudolf, og de Andre stemmede i med.

„Det gik slemmt nok,“ vedblev Skovrideren, „det gysar endnu i mig naar jeg tænker derpaa. Der var

just et ungt Menneske i Prag, som hedde Georg Smidt, en forpoven, vild Snøs, ellers brav og flink; han var en stor Elsker af Jagten, og saa ofte han kunde, kom han til os. Han var ogsaa bleven en dygtig Jæger, men han var for sløgtig, og skød derfor tidt forbi. Engang, da vi drillede ham dermed, krouede han af, at han snart vilde skyde bedre end alle Jægere, og intet Vildt skulde undgaae ham, hverken i Luft eller Krat. Men han holdt slet Ord. Et Par Dage derefter vækker en fremmed Jæger os, og fortæller, at et Menneske ligger halvdød og hjælpeløst ude paa Væien. Vi springe strax op og fare ud, der ligger Georg blodig og forkrædset, som havde han været iblandt vilde Katts, tale kunde han ikke, thi han var gandske sandsfæstløs og gav intet Livstegn fra sig. Vi bære ham strax ind i Huset, og Een meldte det i Prag, hvortil han snart blev afhentet. Der bekiendte han nu førend sin Død at han vilde støbe Frikugler, som altid træffe, med en gammel Biergjæger, men da han forsaae sig i noget derved, havde Dævelen saaledes tilredt ham, at han maatte betale det med Livet." — „Hvori har han da forseet sig?" spurgte Vilhelm høvede, „er da Dævelen alletider medsi Spillet ved saadanne Kunstner?" — „Hvad ellers?" svarede Skovrideren, „Jeg veed nok, at der gives Mange, som snakke om skjulte Natuurkræfter og Stjernernes Indsyndelse, nu vel, jeg vil ikke

berøve Nogen deres Tro, men jeg bliver dog ved, at det er Dævelsspil."

Wilhelm aandede friere. „Fortalte da ikke Georg, hvem der havde tilredt ham saa ilde?" spurgte han Skovrideren. — „Jovist," svarede denne, „han bekiendte det for Retten. Han var gaaet ved Midnattstid med Biergjægeren hen paa en Korsvei; der havde de slaaet Kreds med en blodig Kaarde og korsviis belagt den med Dødningepander og Knokler. Derpaa havde Biergjægeren undertrettet Smidt om, hvad han skulde giøre. Ved Klokkens ellefte Slag nemlig skulde han begynde at støbe Kugler, ei fleer eller færre end tre og tredfindstøve, havde han een over eller under dette Tal naar Midnatskloffen lød, saa var det ude med ham, heller ikke maatte han tale et Ord, eller træde ud af Kredsen, hvad der end skulde bændes ham. Men derfor vilde ogsaa tredfindstøve af hans Kugler useilbarligen træffe, og kun tre feile. Smidt havde virkelig begyndt paa Støbningen, men var bleven foruroliget af saa skrækelige Syner, at han endelig havde udstødt et høit Skrig og var sprungen ud af Kredsen, hvorpaa han faldt sandfæsløs til Jorden, og kom ikke til sig selv, før han i Prag, under Lægernes Hænder og ved en Geistligs Diltale, ligesom vaagnede op af en Drøm."

„Gud bevare enhver Christen fra slige den Dødes Enarer," sagde Skovriderkonen, og korsfede sig. — „Georg havde vel altsaa giort en ordentlig Pagt med

Satan?" spurgte Rudolf. — „Det vil jeg just ikke sige," vedblev Skovrideren, „thi det hedder: dømmes ikke. Men det er dog altid en stor Synd, naar et Menneske befatter sig med mørke Sierninger, hvorved den Onde kan fordærve ham paa Siæl og Legeme. Fienden kommer desværre af sig selv, uden at Mennesket behøver at kalde ham, eller slutte Pagt med ham. Det trænger en from Jæger heller ikke til, det har Du i u først erfaret, Wilhelm, en god Bøsse og Duellighed, saa har Jægeren ingen Frikugler nødvendig, han træffer dog, hvor han skal. Jeg vilde for ingen Priis affinde en saadan Kugle, Fienden er en listig Skalk, han kunde føre Kuglen til sit eget Maal istedetfor til mit.“

VIII.

Skovrideren gik tilsæns, og efterlod Wilhelm i den piinligste Uroe. Forgæves kastede han sig paa Leiet, Sønnen flyede hans Dine. Den Træbenede, Georg, Cathrine, den fyrstelige Kommissair, som forlangte Prøveskuddet, svævede uophørligt for hans Dine, og en feberagtig Fantasie forvirrede deres Skikkelser til frygtelige Grupper. Snart truende ham varslende den ulykkelige Mandemaner, som et blodigt Skrækkbillede; snart forvandlede hans truende Mine sig til Cathrines hendende dødningsblege Ansigt, og den Træbenede op slog en Helvedes Latter. Snart stod han selv for den

førstelige Kommissair, særdig til Proveskuddet, Kjøb og — seilede. Cathrine faldt i Afmagt, Faderen forsøgte ham; da kom den Træbenede og bragte nye Kugler — for sildigt, han maatte ikke se den anden Gang.

Saaledes gik Matten. Med den tidligste Morgen ilede han til Skoven, og ikke gaudste uden Hensigt til det Sted, hvor Invaliden havde mødt ham. Den friske, klare Morgenluft bortaandede de natlige Billeder. Daare, sagde han til sig selv, skal det Hemmelighedsfulde da være en fiendtlig Hemmelighed, fordi du ikke fattes det? Og er det, jeg søger, saa unaturligt, at der behøves Mandbehielp dertil? Mennesket tommes Dørets mægtige Drift, at det bevæger sig efter sin Herres Bille, hvorfor skulde han da ikke kunne styre det døde Metals Løb med naturlig Kunst, da det kun ved ham har faaet Bevægelse og Kraft? Naturen er saarlig paa Virkninger, som vi ikke kunne fatte, skulde jeg da bortkaste min Lykke for en Fordoms Skyld. Jeg vil ikke mane Mander, men Naturens skjulte Kræfter vil jeg opfordre og bruge, om jeg endog ikke formaar at drage Sløret fra dens Hemmeligheder. Ja, jeg op søger den gamle Træbenede, og finder jeg ham ikke — nu, jeg vil være mere behiørtet end hiin Georg, — ham sporede Dørmød, mig kalder Ære og Kiærlighed. — Men den Træbenede lod sig ikke finde, saa omhyggeligt Wilhelm end søgte ham. Ingen af alle de, han spurgte, havde seet et Menneske efter den Beskrivelse.

Ligeledes bortgik den følgende Dag under frugtesløse Eftersøgelse. — „Det see da! — besluttede Wilhelm — Dagene ere talte. Endnu i denne Nat gaaer jeg hen paa Korsveien i Skoven. Det er det eensomt, Ingen sees mit natlige Arbeide, og Kredsen forlader jeg ikke, førend Værket er fuldbragt.“

IX.

Aftenen dæmrede, og Wilhelm havde forsynet sig med Bly, Kugleform, Kul og alt Nødvendigt, for ubemærket at kunne forlade Huset efter Aftensmaaltidet. Han vilde just bortferne sig, og ønskede den gamle Skovrider en rolig Nat, da denne greb hans Haand. „Wilhelm,“ sagde han, „jeg veed ikke, jeg er saa uheldig tilmode, jeg er saa beklemmt, jeg staaer for denne Nat, Gud veed, hvad der forestaaer mig. Vil Du gjøre mig en Tjeneste, saa bliv hos mig i Nat, men lad det ikke forurolige Dig, det er kun for paakommende Tilfælde.“ — Cathrine tilbød sig strax at yaae hos sin Fader, og vilde ikke betroe hans Pleie til nogen Anden, ikke engang til sin kære Wilhelm; men Fader Bertram viste hende bort. „En anden Gang kan Du blive,“ sagde han, „idag synes jeg at være roligere, naar Wilhelm er hos mig.“ — Wilhelm havde gierne gjort Indvendinger, men Cathrine anbefalode ham saa inderligt sin Faders Pleie, og med saa uimodstaaelige

Bønner, at han gierne opsatte sit Forehavende til følgende Nat. Efter Midnat blev Fader Bertram rolig, og sov saa fast, at han selv næste Morgen smilede over sin Angest. Han vilde nu følge med Wilhelm i Skoven, men denne haabede at faae Die paa den usynlig blevne Ubekjendte, og afholdt Skovrideren derfra med tydelig Bekymring for hans Sundhed. Invaliden lod sig ikke tilsyne, og Wilhelm besluttede anden Gang at gaae til Korsveien.

Da han om Aftenen kom tilbage fra Jagten, sprang Cathrine ham glad imøde. „Gjætt engang, Wilhelm,“ sagde hun, „hvem der er hos os? Du har faaet Besøg, et meget kiært Besøg; men jeg siger Dig Intet, Du maa gjette.“

Wilhelm var ikke oplagt til at gjette, og meget mindre til at tage imod Besøg; thi det Kiæreste var ham idag en uvelkommen Forstyrrelse. Han viste Cathrines Glæde tilbage med Brantenhed, og tænkte paa et Paaskud til at vende om, da aabnede Husets Dør sig, og Maanen belyste en ærværdig Olding i Jægerdragt, som, i det han traadte ud, udbredte Armene imod Wilhelm. — „Wilhelm!“ tilraabte ham en bekjendt venlig Stemme, og Wilhelm laae i sin Døds Arme.

Den hele Tryllekraft af barnlig Kiærligheds Fionne Minder, Glæde og Taknemmelighed, trængte vægtigt ind paa Wilhelm, og det natlige Foretagende var glemt, da Midnatstimen slog midt i en glad Samtale, og

paamindede Wilhelm med Gysen om det Forsømte. —
 „Nu har jeg kun een Nat tilbage — tænkte han —
 i Morgen eller aldrig! Den heftige Bevægelse i hans
 Indre, undgik selv ikke Oldingens Opmærksomhed, med
 Godmodighed søgte han Grunden dertil i Wilhelms
 Træthed, og undskyldte den lange Samtale med sin
 Reise, som han ikke kunde opsætte længere end til i
 Morgen tidlig. Lad denne Stund i Dag ikke fortryde
 Dig, sagde han, da man reiste sig, til Wilhelm —
 Du sover maaffee deskosdere. Disse Ord havde en
 dybere Betydning for Wilhelm. Han anede dunkelt,
 at Udførelsen af hans Forehavende kunde bortgiennem
 Søvnens Ro.

 X.

Den tredie Aften kom. Hvad der skulde foretages
 maatte stee nu, thi Proven var fastsat til næste Mor-
 gen. Moder Anne og Cathrine havde den hele Dag
 været beskæftiget i Huset, for at kunne modtage den
 fornemme Gæst paa en anstændig Maade. Om Afte-
 nen var aiting pyntet paa det bedste. Moder Anne,
 omfavnede Wilhelm, da han kom tilbage fra Teyten,
 og hilsende ham første Gang med det fortrolige Sønne-
 navn. I Cathrines Dine glimrede en ung elkovsglæ-
 dende Bruds omme Længsel. Bordet var festligt smyk-
 ket med betydningsfulde Blomster, og rigeligt havde

Moderen besat det med Vilhelms Yndlingsretter, og Faderen med den længe sparede Vin. I Dag er det vor Høitidsdag," sagde den gamle Skovrider, idet han traadte ind i sin Brudgoms-Slaabrot, „i Morgen blive vi ikke allene og kunde ikke sidde saa fortroligt og hierteligt sammen, lad os derfor være glade, som vilde vi idag glæde os for hele vort Liv." — Han omfavnede Alle, og var saa bevæget, at hans Stemme kvaltes. „Nu lille Gaer" — sagde Anne med et betydningsfuldt Smil — „jeg tænker da, at de unge Folk vil være glædere imorgen, end idag, forstaaer Du mig?" — „Jeg forstaaer Dig nok, Mo'er," — svarede Skovrideren — „Sid ogsaa Børnene maa forstaae det og fryde sig dertil. Børn, Præsten er indbudet med til i Morgen, og naar Wilhelm har fludt vel...."

En Kasten og et høit Skrig af Cathrine afbrød her Skovrideren. Kunos Billede faldt atter ned af Væggen og Hjørnet af Rammen faarede Cathrines Pand. Det syntes at Sommet havde sat for løst i Væggen, thi det faldt ned med Kalkbelsædningen efter sig. — „Jeg veed heller ikke hvorfor det Billede ikke bliver hængt rigtig op," — sagde Skovrideren fortrydlig — „det er nu anden Gang, at det forstrækker os. Emerter det Dig, Cathrine?" — „Det er ubetydeligt," — sagde hun venligt, og tørrede Blodet af Lokkerne — „jeg blev kun noget bange." — Wilhelm blev frøgtelig bevæget, da han saae Cathrines dødningsblege An-

figt og Blodet paa hendes Pande. Saaledes havde hun viist sig for hans Inbildning i hiin Prættelige Nat, og alle disse Billeder fremstillede sig og ængstede ham paa nye. Hans Forsæt, at begynde sit tvetydige Værk denne Nat, blev heftigt rystet, men Vinen, som han, for at dølge sin indre Qual, drak hyppigere og hurtigere end sædvanlig, opflammede ham med et vildt Mod, og han besluttede dristig at foretage Boveskallet, da han ikke saae andet i sit Foretagende, end den skionne og modige Kierligheds Kamp med Faren.

Nu slog Klokken Ni. Wilhelm's Hierte bankede voldsomt. Han søgte et Vaaskud til at beroligge sig, forgiæves: hvorledes kunde Brudgommen forlade Bruden paa Aftenen førend Betslupsdagen? Tiden løi lynsnar hen, han leed navnløse Qualer i den belønnende Kierligheds Arme. Klokken var over Ni, det afgjørende Dieblik var for Haanden. Uden Afsked slug Wilhelm sig fra Brudens Side; allerede var han kommet udenfor Huset med sit Værktois, da ilede Moderen efter ham. „Hvorhen, Wilhelm?“ spurgte hun ængstelig. „Jeg har stude et Dyr, og forglemt det i Dumlen,“ led Svaret. Forgiæves bad hun, forgiæves kælgede Cathrine, som ahnede noget uforklarligt i hans forstyrrede Gien, Wilhelm trængte Begge tilbage og foer ind i Skoven.

Maanen var i Aftagende og stæeg dunkelrød over Horizonten. Graae Skyer fløi forbi og fordunklede skundom Egnen, som pludselig igien oplystes af Maanestraalerne. Birkene og Espetræerne strakte sig som Epøgelsler i Skoven og Sølvpoppelen syntes, liig en hvid Epøgelseskælfelse, at vinke Wilhelm tilbage. Han gyste sammen, og hans Forehavendes sælsomme Forskjæmning i de forrige Nætter, Billedets betydningsfulde gientagne Nedsalden, forekom ham at være hans flygtende Skytsaards sidste Advarsel for en ond Gjerning. — Endnu engang vaklede hans Forsæt. Allerede vilde han vende om, da var det, som om en Stemme tilhviskede ham: Daare, har du ikke allerede brugt Trolddom, frygter Du Eihvervelsens Møie? — Han standsede — Maanen traadte glimsende ud af den mørke Skye og belyste Skovriderhusets fredelige Tag. Wilhelm saae Cathrines Vindue glimre i Sølvglænde, han udbredte sine Arme og skred bevidstløs tilbage til Hiemmet: da hvissede Stemmen atter, et heftigt Vindstød rev det andet Dvarteers Klokkeslag med sig. — Kort, til Værket! raakte det omkring ham: Til Værket, gientog han høit, det er seigt og barnagtigt, at vende om paa Halvveien, det er daarligt at opgive det Større, naar man maaskee allerede for noget Mindre — har været sit Held. Jeg vil fuldende. — Han skred frem med lange Skridt, Vinden jog atter de sønderrevne

Skyer for Maanen, og Wilhelm traadte ind i Skovens dybe Mørke.

Nu stod han paa Korsvæn. Tryllekredsen var affstukken og Dødningepanderne og Benene lagt omkring den. Maanen hyllede sig stedse tættre ind i Skyerne og lod de mørke Kul, som oppustedes af afvertende Vindstød, allene belyse den natlige Daad med et sørgeligt rødt Skær. I det Fierne slog Laarnklokken det tredie Kvarteer; Wilhelm satte Smeltekeem paa Kullene, og kastede Blyet deri tilligemed tre Rugler, som allerede engang havde truuet; dette var en Skik hos Frisfetterne som han allerede havde hørt omtale i sin Læretid. Nu begyndte det at røre sig i Skoven. Stundom slagrede Ugler, Flagermuus og andre lysfæne Nattesugle, blandet af Skinnet, frem. De faldt ned af deres Grene og satte sig om Tryllekredsen, hvor de i dumpe skærende Lyde syntes at holde en uforstaaelig Samtale med Dødningehovederne. Deres Antal formeredes og snart svævede dyrlignende snart mere menneskeligdannede Taageskikkelser, som Skyer, hen iblandt dem. Vindslagene legede med deres gravlige Dunstlegemer, som med Ustenens Dugfyer, kun een stod som et Gienfærd uforandret nær ved Kredsen og stirrede stivt og vemodigt paa Wilhelm. — Da slog Klokken Elleve. Den hvide Skikkelse forsvandt sukkende. Uglerne og Natteravnene slagrede skrigende op. Dødningepanderne og Benene raslede under deres Vinger.

Wilhelm knælede for sin Kulild, han gød, og med det sidste Klokkeslag faldt den første Kugle ud af Formem.

XII.

Uglerne og Dødningsbebenene bleve stille. Med en gammel, sammenkrummet Kiælling kom over Beien og gik løs paa Tryllekredsen. Hun var rundtomkring behængt med Ekeer, Eløver og andre Kiøttensager, og gjorde en frygtelig Støi, Uglerne tubede hende imøde og klappede hende med deres Vinger. Hun bukkede sig ned ved Kredsen efter Knoklerne, men Kullene gnistrede imod hende og hun trak sine tørre Fingre tilbage. Da rokkede hun om Kredsen og holdt Wilhelm sine Bæcer grinende imøde. Giv mig den Knokkel — faldede hun — saa giver jeg Dig en Ekee, giv mig det Pandebæen, hvad vil Du med det Kram? det hjælper Dig ei stort, Du slipper dog ikke bort, hver tager sin, kær Brudgom min.

Wilhelm gyste, dog blev han rolig og itede med sit Arbeide. Den Gamle var ham ikke ubekendt. En vanvittig Tiggerste havde ofte ladet sig see i Nabolaget i dette Dptog, indtil hun endelig var kommen i Daarelisten. Han vidste ikke om det var noget Virkesligt eller et blot Skuffebilled, som fremstillede sig for ham. Efter en Etund kastede den Gamle sit Kram forbitret bort, og med de Ord: Tag det til Bryllups,

Kiønt, redt er din Brudfæng, i Morgen ved Aftens
 Kiøer, est Du min Brudgom kiøer, kom snart, Aller-
 kiøreste min, trippede i un langsomt ind i Skoven.
 Pluofeligt raslede det som Kiørsel og Pioskekrald.
 Der kom en Vogn med sex Spand og Forridere.
 — „Hvad skal dette her paa Veien?“ raabte den
 Forreste; „Plads her!“ Wilhelm saae op, Gnister
 funkede fra Hestehoverne, og et phosphorist Skin lyste
 om Vognen. Wilhelm anede Trolddom, og forblev rolig.
 „Frem, frem, derover, herover, vildtrafende frem,
 derover!“ raabte Forrideren tilbage, og i Dieblicket
 stormede den hele Skare løs paa Krebsen. Wilhelm
 styrkede til Jorden, da Hestene steilede høit over hans
 Hoved, men det luftige Ryttarie fusede tilligemed
 Vognen igiennem Luften, svingede sig nogle Gange
 over Trylkekredsen, og forsvandt i en Storm, som knu-
 ste Træernes Toppe og strødte Grenene vidt omkring.

Der gik nogen Tid hen, inden Wilhelm fattede sig
 efter sin Skræk. Han tvang sine Kiølvende Hænder til
 at holde fast, og støbte uforskyret nogle Kugler. Da
 slog den fjerne ham velbekiendte Laarnklokke. Tro-
 stende, som en venlig Stemme, tonede Klanger fra
 Menneskeverdenen hen over den frygtelige, affides Krebs,
 men Klokken slog een Gang — to Gange — tre Gange.
 Han gyste ever Tidens lynsnare Løb, thi endnu havde
 han ikke fuldendt tredje Delen af sit Arbeide. Den
 slog fjerde Gang. Da sank Wilhelms Kraft, Blødet

syntes at sive i hans Hæret, og Kugleformen faldt
 ud af hans rystende Haand. Han lyttede med forsvilet
 Fatning efter Timens fulde Slag, Klangen nølede,
 og — udeblev. Selv med den alvorlige Midnatstimes
 Lyd syntes Afgrundens frygtelige Magter at have vovet
 et Spil. Guld af glad Haab greb Wilhelm sit Uhr —
 Viseren stod paa halv Tolv. Taknemmelig fluede han
 mod Himlen, og en from Tølelse formildede hans Subel
 som just, imod den dunkle Verdens Love, vilde have
 forskaffet sig Lust ved et høit Udraab. Fattet og styr-
 ket imod nye Fristelser, gik han atter modig til sit
 Værk. Et dybt Stille herskede rundt om ham, kun
 Uglerne tudede og stødte stundom deres Hoveder imod
 Dødningknoklerne. Paa eensgang knagede Bussene.
 Denne Lyd var ikke fremmed for den erfarne Jæger,
 han saae derhen, og en vild Dene brød, som han havde
 formodet, igiennem Krattet, og foer løs paa Kredsen.
 Wilhelm formodede ikke noget Bedrag, han sprang op,
 greb sin Bøsse, og trykkede den hurtig af paa det vilde
 Dyr, men Stenen gav ingen Gnist fra sig, han drog
 sin Jagtkniv, men det brøstede Udbyr foer, som forhen
 Heste og Bogn, hen over ham igiennem Luften, og
 forsvandt.

XIII.

Den ængstede Wilhelm skyndte sig at tilbagevænde den tabte Tid. Tredstjævnstyre Kugler vare nu støbte, glad hævde han sit Blik, Skyerne adskilte sig, og Maanen kastede atter sine lyse Straaler ned paa Egnen. Da raabte en bange Stemme i Skoven: Wilhelm! Wilhelm! det var Cathrines Stemme. Wilhelm saae hende træde ud af Krattet i det hun stuede frygtsom omkring. Bag efter hende humpede den gamle Kiælling, og strakte de tørre Arme, som en Vedderkop, efter den Flygtende, hvis slagrende Klæder hun søgte at gribe fat i. Cathrine samlede de sidste svage Kræfter til Flugt, da traadte den Træbenede hende i Veien, hun standsede et Dieblisk sit Løb, og den Gamle greb hende med de fortørrede Knokkelhænder. Wilhelm kunde ei holde sig længere, han kastede Formen med den sidste Kugle, og just som han vilde springe over Tryllekredsen, slog Midnatsklokken, Tryllebilledet forsvandt, Uglerne kastede slagrende Knoklerne og Pandestallerne imellem hverandre og fløi derfra, Bløderne gik ud, og Wilhelm sank udmattet til Jorden.

Nu kom en Rytter i roligt Trav paa en sort Hest. Han holdt udenfor den forstyrrede Tryllekreds. „Du har bestaaet Din Prove godt,“ sagde han, „hvad forlanger Du af mig?“ „Intet af Dig“ — svarede Wilhelm — „hvad jeg bruger har jeg selv forskaffet

mig." — „Med min Hielp" — vedblev den Fremmede —
 „derfor tilhører min Deel mig." — „Aldeles ikke" —
 raabte Wilhelm — „jeg har hverken betinget mig noget
 af Dig, eller kaldt Dig." — Rytteren smilte harmende.
 „Du er dristigere — sagde hiin — end Dine Lige ellers
 pleie at være. Tag Ruglerne, som Du har støbt.
 Treds for Dig, trende for mig; ramme skal hine,
 fluffe Dig mine, naar vi sees igien; saa forstaaer Du
 mig, Ven!" — Wilhelm vendte sig bort. „Jeg vil
 ikke see Dig igien — raabte han — viig fra mig!" —
 „Hvorfor vender Du Dig bort? — spurgte den Frem-
 mede med frydelig Latter — kiender Du mig?" —
 „Nei, nei! — skreeg Wilhelm gøfende — jeg vil ikke
 kiende Dig, jeg veed intet om Dig! I hvem Du endog
 er, forlad mig!" Den sorte Rytter vendte sin Hest.
 „Dit Hovedhaar, som reiser sig — sagde han med
 dump Alvor — tøber at Du kiender mig. Jeg er den,
 som Du med tædselsfuld Kamp nævner i Din Aand. —
 Med disse Ord forsvandt han, og Træerne, under
 hvilke han havde holdt, nedsænkede deres forbrændte
 Grene til Jorden.

 XIV.

„Barmhiertige Gud, hvad er hændet Dig, Wil-
 helm?" raabte Cathrine og hendes Moder da Wilhelm
 kom bleg og forstyrret hjem ved Midnatstide — „Du

seer ud, som Du var stæget op fra Graven." — „Det er af Mattelusten — svarte Wilhelm — der er saadan en Feberkulde over mig." — „Wilhelm, sagde Skovrideren, der just traadte ud i Døren, det er noget mødt i Skoven. Hvorfor blev Du ikke hjemme? Mig binder Du ikke noget paa Ermet." — Wilhelm blev truffen af Faderens Alvor. „Nu ja — sagde han — det er virkelig mødt mig Noget. Men hav Taalmodighed i ni Dage. Førend den Tid veed I jo nok —." — „Gierne, kære Son, gierne! — afbrød den Gamle — Gud være lovet! naar det kun er noget, som kan blive hemmeligt i ni Dage. Lad ham i Fred, Kone, forstyr ham ikke, Cathrine! Jeg havde nær gjort Dig Uret, gode Wilhelm! Gaa nu, og fat Dig, Matten, siger Ordsproget, er intet Mennekses Ven, men vær kun ved frit Mod, den som er i sit Kald, og gaaer paa gode Veie, ham kender intet Mattespøgelse."

Wilhelm havde al Forstillelseskonst nodig, for ikke at forraade, hvormegret den Gamles Anelse stemte overens med Sandheden. Faderens skaanende Kiærlighed, hans urokkelige Tiltro, hvor Alt tydede hen paa en stor Forbrydelse, sønderrev hans Hierte. Han ilede op paa sit Kammer, med det Forsæt at tilintetgjøre hele Trylleværket. Kun een Kugle — kun Een vil jeg bruge — raabte han grædende med foldede Hænder — Hensigten kan dog affone Anvendelsen af et tvetydigt

Middel. Seg vil jo gierne gjøre tusinde Gange Bod, dersom der er noget syndigt i min Handling! Kan jeg da nu trække mig tilbage, uden at forstyrre min hele Lykke, min Ære og min Kiærlighed?" — Hans Forsæt stillede Stormen i hans Bryst, og han saae Morgensolen roligere imøde, end han havde ventet.

 XV.

Nu ankom den fyrstelige Kommissair og udbad sig et lille Jagtpartie med den unge Skovrider førend den alvorlige Prøve. „Thi — sagde han — det er gandske godt, at vi iagttage den gamle Skik, men Jægerens Dueltighed viser sig dog bedst ude i Skoven. Velan da, til Jagten." — Wilhelm bleguede og vilde frembringe Undskyldninger, og da det ikke frugtede hos Jægermesteren, bad han, at gjøre Prøvefuddet først. Den gamle Skovrider rystede betænkeligt paa Hovedet. „Wilhelm, Wilhelm" — sagde han med bævende dyb Stemme — „saa var dog min Ahnelse grundet ignar!" — „Fader!" raabte denne, og Fortvivlelse qualte hans Stemme. Hurtig bortfiernede han sig, og i saa Dieblikke var han færdig til Jagten og fulgte med dem i Skoven.

Den Gamle søgde at undertrykke sine Ahnelser, dog bestræbte han sig forgiæves for, at give sig en glub Mine. Dgsaa Cathrine var nedslaaet, og gik som

brømmende omkring i Huset. Hun spurgte Faberen, om det ikke var mueligt at opsætte Prøven. „Jeg selv ønskede det,“ sagde denne, og omfavnede hende stiltiende. — Nu kom Præsten og mindede Bruden om Krandsen. Moder Anne havde glemmt den, og i lutter Hastværk bestadigede hun Laasen. Strax sendte man et Barn til en Kone, som handlede med Krands, for at hente en anden Krands til Bruden. „Tag den smukkeste,“ raabte Anne efter Barnet, men det greb i sin Uvidenhed efter den meest glimrende, og den misforstaaende Sælgerinde gav det en Døbningkrands af Myrter, giennemflynget med Solblade og Rosmarin. Moder og Datter erkjendte det Betydningsfulde af dette Tilfælde; enhver af dem gyste, og Begge søgte, idet de omarmede hinanden, at forvandle deres Gru til et Smil over Barnets Feilgreb. Laasen blev atter foresøgt, den aabnede sig let, Krandsene bleve ombyttede og Brudekrandsen flynget om Cathrines Lokker.

XVI.

Tægerne kom tilbage. Kommissairen var udtømmelig i Vilhelms Roes. „Det forekommer mig næsten latterligt,“ sagde han, „at forlange Prøveskud efter saadan en Prøve. Men til Ære for den gamle Lov, kan vi vel gøre noget derved unødvendigt, altsaa

fort og godt: der sidder en Due oppe paa Stangen,
 Skyd De den ned!"

„For Guds Skyld!" raabte den tililende Cathrine,
 „Skyd ikke efter den, Wilhelm! Ak, jeg drømte i Nat,
 at jeg var en hvid Due og Moder hang mig en Ring
 om Halsen, da kom Du, og Moder blev fuld af Blod." —
 — Wilhelm drog Bøssen tilbage, men Jægermesteren
 loe. „Ei, Ei!" sagde han, „saa frygtsom? Det
 fikker sig ikke for en Jægerpige. Mod, Mod, lille
 Brud! eller er Du en maaffee Deres Yndling?" — „Nei,
 svarede hun, jeg er kun saa bange." — „Nu da,"
 raabte Kommissairen, „Kourage, Hr. Skovriter,
 skyd frist væk!" — Skuddet faldt, og i samme Dieblid
 styrtede Cathrine med et giennemtrængende Skrig til
 Jorden.

„Besynderlige Pige," raabte Jægermesteren, og
 løftede Cathrine op, men en Strøm af Blod flød over
 hendes Ansigt, Panden var knust, en Bøsseskugle laa
 i Saaret. — „Hvad er det?" kreg Wilhelm, da et
 høit Skrig hævede sig bag ved ham. I det han saad
 sig tilbage, svømmede Cathrine dødningsbleg i sit Blod.
 Ved hendes Side stod den Træbenede og skoggrede med
 Helvedes Latter: „Treds for Dig, trende for mig!"
 Wilhelm rev rasende sin Jagtkniv ud af Skeden og hug-
 gede efter den Forhadte. „Fordømte" — kreg han
 vild — „har Du saaledes skuffet mig?" Mere kunde

han ikke fremsøre, thi bevidstløs sank han ned ved sin blødende Brud.

Forgiævas søgte Kommissairen og Præsten at træffe de børneløse Forældre. Moder Anne havde neppe lagt den profetiske Krands paa det elskede Liigs Bryst, førend hun udgræd sin dybe Smerte med den sidste Daare. Den eensomme Fader fulgte hende snart efter — og Wilhelm endte sit Liv i Daarelisten.

Selvsynet.

(Et Bidrag til Troen paa Aander.)

Ingen menneskelig Fornuft har endnu kunnet forklare Aanderverdenens Sammenhæng med den sandhelige, og Ingen har endnu kunnet afbevise Mueligheden. Et af de Særsyn, der især vækker indvortes Gysen, er vel ustridigt Synet af sit eget Jea. Rædsel maa bemægtige sig endog det meest uforsærdede Mennecke ved en Begivenhed, der ligesom griber ind i vor Tilværelses Virkelighed, truer at ryste den i dens dybeste Rodder og vækker vanvidavtende Tvivl i vor Siæl. Alligevel frembyder Erfaringen os flere bekræftende Ex-mples derpaa. Selv Oldtidens Historie viser os en af de grue-

fulbeste: det Syn som Brutus, hiin store Romerhøvding havde, da han engang sidig om Natten sad i sit Telt og paa eengang saae „et rødsomt Noget,“ som Historieforfatteren udtrykker sig, staae for sig. „Hvo er Du?“ spurgte Brutus. „Jeg er Dit eget Selv,“ lød det gyselige Svar, og en ufrivillig Gysen foer iisnende gjennem Heltens Bryst. „Ved Philippi see vi os igien,“ talte Synet og forsvandt. — Og ved Philippi saae Brutus det igien, kort før sin Død, midt i Slagets Larm.

Et lignende Exempel fra vor egen Tidssalder, bekræftet ved troværdige Vidner, vil jeg her meddele: — En ung Mand, lige udmærket ved Aand og Hierte, studerede for nogle Aar siden ved et nordtødsst Universitet. En Aftenstund gik han engang hjem, ledsaget af en Ven. Denne talte meget varmt om en interessant Gjenstand; dog en anden drog hiins hele Opmærksomhed til sig. Det var en Skikkelse, han saae nogle Skridt fra sig, der lignede ham som en Draabe Vand den anden. En vis besynderlig Frygt afholdt ham fra at gjøre sin Ven opmærksom derpaa, indtil de vare ved Huset hvor han boede, og hvor den Ubekjendte kort foran dem traadte ind. I det samme vendte han sig om — med Forsærdelse kiendte Unglingen sit eget Ansigt. Ogsaa hans Ven var nu bleven Synet vaer, og saa han folte sig greben af Skræk derover; tause trykte de Armene fastere i hinanden, dreiede af, og gik liges

overfor, hvor Bennen boede. De ilede hurtigt op ad Trappen, og derpaa ubilkaarligen giennem det mørke Bærelse til Vinduet, hvorfra de kunde see lige ind i Stuen overfor. Der gik just Døren op, og de saae ved Dæmringen af den noget lysere aabnede Forstue, netop hiin Skikkelse at træde ind. Det ubekjendte Væsen slog Ild og tændte Lys, ligesom den virkelige Beboer af Bærelset pleiede at gjøre, og nu saae de atter ved Lyskinnet den hele gyselige Liighed med ham, ligesom og Væsenet i eet og alt fremstillede ham i enhver af sine Bevægelser, endeligen klæbte sig af og lagde sig tilfængs. Stivnede af Skræk havde begge Venner været opmærksomme Tilskuere ved dette Optrin; seent gik de sammen til Hvile.

Næste Morgen, da de undersøgte Bærelset, hvor hiint Syn havde forfærdet dem, saae de, at Loftet var nedstyrtet lige over Sengen, og at den sønderbrukne Bielke upaatvivleligen vilde have dræbt Ynglingen, om han havde ligget der.

(Louise Brachmann.)

P e a k s - H u l e n .

Denne navnkundige Hule ligger tæt udenfor Bnen Castleton, i det engelske Grevskab Derbyshire. Indgangen til den er stor og imponerende. En Række for det meste lodret - steile Klipper af underlig takket Form oplofter den med Træer kronede Tøse. I en af dem har Naturen hvælvet en grueopvækkende Portaabning, to og fyrgetyve Fod høi og et hundrede og tyve Fod bred, hvorigennem man troer at see ind i uigiennestrængeligt Mulm. Langsomt flyder et sort, temmelig bredt Vand frem fra Underverdenen mod Dagslyset. Foran Hvalvingen hænge ubyre, bizar formede Drøppestene, vilde Buske vore derimellem, Epheu omsnoer dem og slagrer om dem i lette Krands; Klippes stykker hænge ned, truende at knuse dens Hoved, derforoven vil trænge ind i Underverdenens Hemmelige heder.

Ind traadte vi i Hulen; den skumle Nat blev tilsidst, ved Vanen, i vore Dine til en dæmrende Morgen. Snart skielnede vort Blik derinde en Mængde Qvinder og Børn, slittigt spindende, de uleste Skikkelser, Phantasien er istand til at skabe sig. Liig Snømmer kuffelure de her i dette kolde fugtige Mørke, kummerligt freistende deres jammerlige Liv. Om Natten sove de i smaas Brædehytter, de have bygt sig i Hulen

og hvoraf vi saae et temmeligt Antal staae rundt omkring. Liggende omgave de os, og vi vare glade, at vi, efter Bertinden i Castletons Raad, havde stukket en Mængde Kobberpenge til os, at vi kunde løskøbe os med. — Dette er den underjordiske Stad, Rejsende have digtet saa mange Fabler om. Hulens Vintervarme, den lille Gevinst, nysgierrige Fremmede kaffe dem, men fremfor alt Frihed for Afgifter, der ikkun fordres i Dververdenens Soellys, hebæger disse Stakler til at vælge en saa ublid Bolig.

Da vi omsider havde affærdiget de Paatrængende, kiøbte vi Lys. Hver af os maatte bære et, vor Fører bar to foran og saalunde gik det da videre i den gandske mørke Baggrund af Huln. Vor Vejviser aabnede omsider en smaa og lav Dør og vi stode i en stor Hvælving fra hvis Loft store Klippestykker, mere truende end nogenstunde, nedhang over vore Hoveder. De flagrende Lysglimt gjorde dem endnu rædsommere, de syntes, at bevæge sig. — Nu blev Hvælvingen gandske lav. Bøiede, med usikre Trin paa den slibrige ujevne Bund, maatte vi længe snøe os giennem snævre Klippekløfter. Paa alle Sider stødte vi mod fremraagende Stene; Luften var tung og trykkende.

Endelig kunde vi opløste vore Hoveder, vi befandt os i en lille Hvælving og snart derpaa ved Bredden af den underjordiske Strøm, der her, liig Styr, Kold og flum i evig Nat langsomt henvælter sine sorte Bølger.

Vi fandt en med Straaen opfyldt Baad, hvort to Perso-
ner udstrakte Kunde ligge ved Siden af hinanden. Vor
Beiviser steg i Vandet, der næsten gik ham til Hof-
tærns, saaledes skød han Baaden hen for sig, medens
vi, liggende paa Straaet, neppe vovede at aande. Det
gik hen under Klippen, der kun en Haandsbred fra vo-
re Hoveder hvert Dieblisk truede at styrte over os; paa
begge Sider var der neppe en Tomme Land. Aldrig
var Ideen om en levende Begravet os anskueligere end
her i den ligkistelige Baad med det sorte tunge Klip-
pelang over os. Vor Beiviser maatte vade gandske bøiet;
et Stød mod en af Klipperne, og vi havde været for-
lorne paa den rædsomste Maade.

Sysfelfatte med disse opbyggelige Tanker, svoms
mede vi en Tidlang, til vi kunde lande, bestandig med
Lysen i Haanden. Endeligen steg vi af Baaden.
Svimle af Farten, varede det noget, inden vi ret kom
til os selv, og da vi nu saae os omkring, havde vi nær
svimlet paa nye. Paa en stor og aaben Plads, liig en
uhyre Domkirke, funkede en Mængde hist og her ad-
spredte Lys, som Stierner, der ikke skinne. Her er
den evige Lausheds Tempel, hvortil endnu ingen Gæ-
deslyd, ingen Straale fra den soeloplyste Dververdens
naaede.

Modsomt klattede vi igien over afrevne raae Klip-
pestykker hen til Vandet; vi standsede, det var som om
Toner af en fiern Musik svævede over til os. Atter

vadede vor Ledfager ud i Vandet og bar os, En efter en anden et godt Stykke igiennem paa sine Skuldre. I en lille rund Hule, hvori Vandet uophørligt nedsynker draabeviis fra alle Sider, fandt vi i selve den samme Dryppen Karsagen til hine Toner, der før lode for os som siern Musik.

Vi stundte os videre saa godt det lod sig gjøre, og i en høiere, hvælvet Afdeling af Hulen ventede os en besynderlig Overraskelse. Et Chor af Mænd modtog os med en langsom eenstonende Sang. Med Lys i Hænderne, som de svang hid og did, stode de halvhundrede Fod over os i et Slags Nische, Naturen havde skabt i en af Sideræggene. Deres Sang var raa, sammensat af saa Toner, vild og klagende, men dog ikke ubehagelig. — Efter denne underlige Mødtagelse gik det videre. Uengstligt bødte, listede vi os under og over Klippemasser til en lille Hvælving, endnu gyseligere end alle de andre, og en sort Afgrund, hvori vi skælvende nedstuede, gavede tæt forved os. Vor Ledfager viste os den stulle, frygtelige Gudsstie, der fører ned over flibrige Dryppestene. „Dette er Dævels-tielderen,“ sagde han, greb pludseligt en af os ved Armen og sagde med en gruelig latter: „Her er jeg Herre, her kan jeg gjøre hvad jeg vil!“ — En stille Gysen giennemvævede os Alle: at han var Herre, var kun altfor vist og vi havde forlængesiden mærket, at han holdt os for Frankmænd. Imidlertid fattede vi

os snart, talte om, hvor alvorligt vore Ledfagere vilde søge efter os, hvis vi kom noget til. Dette Argument syntes ham indlysende og gjorde ham noget høfligere. Vor Skræk over hans underlige Adfærd vilde imidlertid have været langt større, hvis vi dengang havde vidst, hvad vi senere erfoer, at for adskillige Aar siden en Herre og en Dame i en Genspændet-Whisky uden andet Følge kom hid, kiorte lige udenfor Hulen, gik ind og saaes aldrig mere.

Efterat have tilbragt to Timer i Nattens og den evige Tausheds Bolig, vendte vi tilbage. Som vi nu igien traadte ud i det frydelige Soelns, da var det, som vaagnede vi af en ængstelig Drem. Alt omkring os, den hele Egn i dens vilde Pragt viiste sig for os i himmelsk Glæde; da udbrode vi med Schiller:

Es freue sich, was da lebet im rosigen Licht!
 Dort unten aber ist's fürchterlich
 Und der Mensch versuche die Götter nicht!

(Johanna Schopenhauer.)

Fødsel i det adriatiske Hav.

I Aaret 1713 hørte man paa Adriaterhavet, ikke langt fra Venedig, en skrækkelig Brølen, der lignede mange hundrede Kanoners Torden. Derhos mærkede man, at Smaasørne i dette Hav bevægedes stærkt. Voldsomt stormede Havet imod Skyerne; man hørte rædsomme Slag, hvorved alle Naboerne ryktedes saa heftigt som ved det stærkeste Jordstælv. Endelig saae man Røg og Flamme stige op af Havet og paa samme Tid fordobledes Slagene. Med disse Flammer og dens Røg kastedes store Stene og svære Klippestykker op i Luften, og det med saadan Magt, at de fløi hen paa Der, der laae mange Mile borte.

Vulkanen vedblev at rase over en Maaned. Endelig blev Alting roligt. Dog trøstede Deboerne deres omkring sig endnu ikke til at vende tilbage til deres Boliger, som de, for at redde deres Liv, havde maattet forlade. De bleve derfor hvor de vare en Maaned endnu. Da de igien vare komne hjem, og vendte Diet mod den frygtelige Egn, der havde været Scenen for et saa skrækkeligt Naturopvin, saae de noget Sort vidt omkring fremrage over Havet. Lønge varede det, for de i en Baad vovde nærmere at undersøge dette Phænomen. De opdagede da, at Klippet paa alle Sider ragede frem over Havet, og næsten indtog en halv

Miils Rum. Man tog Mod til sig, og besteg dem for at see, hvorledes det saae ud indenfor. I Midten fandt man en stor Slette, med sort Jord, der lignede Aske og efter al Sandsynlighed havde været Vulkanens Svælg. Allerede næste Foraar begyndte denne Aske at bevøges med Græs, og altsaa var der ved denne grueopvækkende Naturomvæltning opstaaet en nye De, der saa Aar efter befolkedes.

To Aar efter, 1715, gientoges hiint Skuespil: der fremstod blandt Bolgerne nok en De, der to Aar efter befolkedes ligesom den Førrige.

Slaget ved Eplingen.

(fortalt af Feltapothekeren de Cassicourt.)

Hertugen af Montebello (Marsskal Lannes) havde sikkert sorgelige Anelser, da han besteg sin Hest, for paa Slagets Morgen at begive sig til Den Lobau. Jeg stod ved Siden af Stabschirurgen Lannefransque, da han reed over Brøen ved Schönbrunn. Marsskallen holdt meget af min Collega. Han holdt stille, greb hans Haand og sagde: „De kommer vel snart til os: vi vil nok komme til at behøve Dem. Tager jeg

ikke feil, vil det blive en heed Dag, mine Herrer.“
 — Den vil forøge Deres Hæder, min Hertug! sagde
 Lannefranque til ham. — „Hvad Hæder!“ svarte
 Montebello levende. „For mig er dette Slag det sidste.“
 — Hvorledes forstaaer De det, General? — „Adieu,
 adieu, mine Herrer!“ Og borte fløi han i susende
 Gallop.

Hvilke heroiske Træk saae man paa Eßlinger-
 gets blødige Dag! Keiseren exponerede sig steds som
 en Underlieutenant. Rundtomkring ham faldt hans
 Krigere for de dræbende Kugler i Hobetal; Napoleon
 veeg ikke. Da raabte General Walther, ude af sig
 selv af Frygt for den Fare, han saae true Heltens Liv:
 „Giv, trækker De Dem ikke tilbage, lader jeg Dem,
 saa sandt Gud lever, bære bort af mine Grenaderer!“

Jeg saae en Kyrasseer, der havde mistet en Arm,
 bære en af sine Kamerater, der var truffen af en Kugle
 i Benet, ind i Lazarettet med den anden Arm. — En
 fransk Kanonerer mistede ved en Kugle begge sine Been.
 To Soldater løftede ham op paa to Trægrene, for at
 bære ham til et paa en af Donauerne anlagt flyvende
 Hospital. Han leed skrækkeligt, men gav ikke en Lyd
 fra sig. „Jeg er meget tøfflig,“ sagde han flere Gange
 til dem som bære ham. Da de vare komne paa en af
 Flydebroerne, bad han dem staae et Dieblit, lægge
 ham ned og hente lidt Vand til ham. De gik bort,

men neppe havde de forladt ham, før han tilraabte dem: „J behøver ikke at haste — jeg har ingen Been, og kommer dog før J. Leve Frankrige og Napoleon!“ Med disse Ord rullede han sig ud i Floden, og forsvandt.

Saarlægerne viiste denne Dag en saa priselig Omhu for de Blesserede, at Keiseren flere Gange udraabte: „Mine brave Chirurger!“ Af disse paa den blotte Jord nedlagte Uvvellelige kunde kun Een ad Gangen blive opereret; de saae Saarlægerne nærme sig dem som Belgiorere: naar man spætes at forbigaae en, tilraabte denne dem: „hid til mig, mine Herrer! jeg er den Næste; skær Benet af mig først, min Naboer kan vie.“ Især maa man efter et Slag beundre den brave Lægeren, han er utrættelig i sin Tver. Efterat have opereret alle de saarede Gardister, spurgte han, om man havde Riødsuppe til de Syge. Da man svarte nei, sagde han, man skulde slagte nogle Heste, der stode bundne til en Væl i Nærheden, og koge Suppe paa dem. Men de tilhorte en General, der ikke vilde miste dem. „Nu, saa slag mine — sagde han — og kog Suppe paa dem til mine Kamerater.“ Man gjorde hvad han sagde, og da ingen Kiedler vare ved Haanden, kogte man Suppe i Soldaternes Kysser. Af Mangel paa Salt blev den krydret med Krudt. Massen af selv spiste deraf, og fandt den fortræffelig.

J Begyndelsen af Slaget bemærkede Massena, at en af hans Stigboiler var for lang. Han kaldte en

Soldat til sig, for at forkorte den, og lagde imidlertid sit Been paa Hestens Hals. I samme Dieblig rev en Kugle Soldat og Stigboile bort, uden at berøre Marskallen eller hans Hest.

Den tappre franske Hund.

Jeg giennemstreifede i Saar — saa fortæller de Gas-sicourt — Leiren med en Ordonnantsofficer, der, fiendt ung endnu, allerede havde gjort fem Felttog med, og kiendte næsten alle Korps'er, der havde tient i Stalien og Tydskland. Vi nærmede os et Dragonregiment, da en meget hæslig og skiden Hund, venligt logrende med Halsen, sprang os imøde. „Er du der, min stakkels Korps de Garde, sagde Officieren; det glæder mig ret, at see Dig igien.“ Derpaa vendte han sig til mig og sagde: „De kiender vel ikke dette valre Dyr endnu?“ Jeg veed i det mindste ikke at have seet det for. — „Nu, min Herre — blev han gravis-tærlig ved — saa præsenterer jeg Dem herved den tapreste Hund i hele Keiserdommet. Ved Marengo fik den et Bajonetskit, ved Austerlitz knuste en Kugle dens ene

Note, forresten har den lykkelig giennemgaaet hele Kri-
 gen, og staaer nu ved Dragonerne. Den har ingen
 egentlig Herre; men holder sig til et eller andet Korps,
 som den bliver troe saalænge man ernærer den, og ikke
 staaer den. Men mishandler man den, løber den bort
 fra Regimentet og holder sig til et andet. Den har
 alt staaet ved Husarerne og Jægerne. For Felttoget
 er til Ende, bringer maaskee et Slag eller et Spælk
 den blandt Krydsfererne eller Artilleristerne. Dens
 Forstand er beundringsværdig. I hvilken Stilling
 endogsaa det Korps befinder sig, den tjener ved, skal
 den dog aldrig uden Aarsag forlade det. Paa Mars-
 schen, i Slaget, er den altid ved den Orn, den har
 valgt. Møder den i Leiren en Soldat af et af de Re-
 gimentet, den har forladt, hænger den med Dreene,
 staaer Halen mellem Bagbenene, og sniger sig til sine
 nye Vaabensfæller. Er dens Regiment paa Marschen,
 løber den om det som en Patrouille, og melder ved sin
 Biessen, naar den støder paa noget Overordentligt.
 Har man den med, behøver man aldrig at frygte noget
 Bagheld. *)

---

*) Tænkfar hermed den svenske Hund Borgoe, 1ste Bindes
 1ste Hefte.

Dvindetroffel.

I det preussiske Felttog vilde den franske Oberst Maistrands Kone paa ingen Maade forlade sin Mand. Paa Armeens Marsch fulgte hun den i en Chaise. Forefaldt der en Fægtning, satte hun sig til Hest, og holdt sig saa nær mueligt ved Linien. I Slaget ved Friedland saae hun Obersten, truffen af en Kugle, segne til Jorden. Hun løb hen til ham, og fik ham ved en Dieners Hielp baaren ud af Belederne til Feltthospitalet. Gaaret havde været dræbende; men ei udgød den arme Kones Fortvivelse sig i Hulken og Klager. Hun bød en Gaarlæge sin Børn, bedende, han vilde inbalsamere hendes Mand's Liig. Operationen forrettedes saa godt Omstændighederne tillode det. Legemet blev, hyllet i linnebe Klæder, lagt i en stor Kuffert og sat i Chaisen. Den trostesløse Enke satte sig ved Siden af, og begav sig paa Veien til Frankrige. Men hendes dulgte Smerte forvirrede snart hendes Sandser. Paa hver Station indelukkede hun sig med de dyrebare Levninger, tog Liget op af Kufferten, lagde det i Sengen, fikstegnede det paa det ommeste, talte med det, og fortsatte taus og henstunken i sig selv, sin Reise. I Begyndelsen bleve disse Optrin ubemærkede, endelig opdagedes de paa følgende Maade: Ligets Indbalsamering var ikke stærk nok til, længere at beskytte det mod For-

raadnelse. Oplosningen gik saa rask fremad, at endelig den skrækkelige Stank fra Kufferten begyndte at opvække Mistanke. Da Aftenen brød man ind i Damens Værelse, og fandt hende med sin Mand's forraadnende Liig i sine Arme! — „Stille“ — tilraabte hun den forskrækkede Vært — „vagn ham ikke, I seer jo at han sover.“ Man havde Meie med, at rive den Mandstige fra Liget, hun bevogtede, og bringe hende til Paris, hvor hun kort efter døde, uden at have været i Besiddelse af sin Fornuft et eneste Diebluk.

Grundaarsagerne til Prindsen af Pontocorvo's Opførelse paa Sverrigs Trone.

At Sverrig kastede sit Die paa Prindsen af Pontocorvo har en tidligere Oprindelse end man i Almindelighed troer. Da Napoleon vilde bemægtige sig Spaniens Trone, brugte han, som man veed, den Forsigtighed, at sierne Marquis de la Romanas Hær saa langt mod Norden som mueligt var. Den, som den nuværende Konge af Sverrig kommanderede, kantonerede i Holstien, ikke lanat fra den spanske, for at holde Die med dens Bevægelser, og holde dens mueligen ubrydende Uvillie i Tomme. Prindsen fik at vis

de, hvad der var forefaldet i Bayonne, tilregnede ikke Marquis de la Romana hans patriotiske Forbittrelse som nogen Brøde, men beklagede ham og luttede Dinene. Den spanske General og Engelland giættede hans sande Følelser. Den spanske Armee indstillede sig uhindret, og fra denne Tid af betragtede alle Skarpsynede den franske Prinds som en af Napoleons bestemteste Fiender. Dette forskæffede ham de forbundne Kabinetter's Agtelse og Velvillie og dette var ogsaa det første Trin til hans paafølgende Ophævelse paa den svenske Trone.

Underhandlingen, som to Aar efter desangaaende fandt Sted, var ligeledes forbunden med særegne Omstændigheder, der vel ere vigtige nok for at kunne tilhøre Historien. De svenske Gesandter kom til Frankrige i Anledning af Kongevalget. Napoleon fandt sig smigret ved, at man saa langt borte fra forlangte Konger af ham, og vist er det, at han vilde have erklæret Prinds Berthier for den Værdigste og Dueligste til at regiere Skandinavien. Men da nu Gesandterne rykkede frem med, at Hs. svenske Majestæts Valg var faldet paa Prindsen af Pontocorvo, formaaede han ikke at dolge, hvormeget dette Valg var ham imod.

Næste Morgen begav Prindsen sig til St. Cloud, for i det mindste at faa et halvt Ja af Keiseren. Han fik det i hine mærkelige Ord: „Lad Skæbnen raade!“

Anekdoter om Napoleon.

Efter det lange blodige Slag ved Arkola, (1796) gik Buonaparte, forklædt som Subaltern-Officer, omkring i Leiren. Undervejs traf han en Skildvagt i dyb Søvn, støttende Hovedet paa Flintekolben. Sagte lagde han Soldaten ned paa Jorden, tog ^{hans} Geværret i Haanden, og stod Post i to Timer til man afløste ham. Soldaten vaagnebe, og undredes ikke lidet over at see en Officer staae Post i sit Sted. Han betragtede ham, og gienkiendte til sin store Stræk Overgeneralen. „Seg er forloren!“ raakte han. „Nei, Kamerat,“ svarte Buonaparte, „vær Du rolig. Efter saa mange Stræbader er det vel tilladt en brav Soldat som Dig, at blunde lidt. Kun vælg Du Tiden bedre en anden Gang.“

Naar Napoleon afbrød sine fordums venstabelige Forbindelser, saa skedte det kun, fordi hans gamle Venner altfor ofte glemte, hvad de vare hans nuværende Værdighed skyldige. Engang var Skuespilleren Dugazon hos ham i St. Cloud; Napoleon troede at bemærke, at han lagde sig dygtig ud, klappede ham paa Mæven, og sagde: „De arronderer Dem.“ — „Ikke saameget som De, lille Papa“ svarte Dugazon, og

Flappede ham ligeledes paa Maven. Napoleon svarede intet, men Dugazon torde ei oftere lade sig see. — En andengang blev der i Malmaison leget Sautemouton, (Springbuk). Miniaturmaleren Isabey var ogsaa med, men bemærkede ikke eller vilde ikke bemærke, at de øvrige, naar de kom til Førstekonsulen, ikke sprang over, men løb forbi ham; han derimod sprang frekvent over. Buonaparte lod ikke til at tage det ilde op, men gav ham et dygtig Smæk paa Bagen. „Det bryder jeg mig ikke om“ raabte Isabey, „han har dog maattet kysse min * * *. Naturligtvis torde den ubeskedne Maler ikke komme oftere. Vel tilgav Napoleon ham siden, og valgte ham til at undervise Marie Louise i Tegning, men see ham vilde han aldrig. — ogsaa Skuespilleren Talma tillod sig adskillige Friheder, som udelukkede ham fra Napoleons Selskaber, dog var Keiseren ellers ikke vred paa ham, og betalte ofte hans Gjæld.

Napoleons Secretair havde en haerd og besværlig Post. Som han selv stedse var urolig, stedse sysselsat, maatte ogsaa de være det. Baron de Menneval nød hans uindsættede Tillid. En Dag tog Napoleon paa Jagt; sædvanligen pleiede han at udeblive fire Døgn. Det stode Menneval paa og besluttede, at besøge sin Fader, hvis Fødselsdag det just var. Han

havde Fioht et lille Landgods, hvormed han vilde gjøre ham en Præsent. Han reiste altsaa, men Tiden gled saa hurtigt for ham, at allerede de fire Timer vare forbi, da han tænkte paa Hjemreisen. — Smidlertid var Napoleon kommen tilbage, og spurgte strax efter Menneval. Overalt søgte man ham, og da Keiseren vedblev at spørge, maatte man tilstaae, han var reben ud, man vidste ei hvorhen. Endelig kom han; man sagde ham hvilken Spørgen og Ledet der havde været om ham. Skielvende traadte han for Keiseren. Denne lod ham ikke komme til Orde, og sagde sluttelig: allez au diable. Sorgfuld listede Menneval sig bort; hele Natten kom der ikke Søvn i hans Dine. Dog troe fiede han sig med, at Napoleon dog just ikke havde afskediget ham; til vantig Tid gif han derfor næste Morgen paa sit Arbeidsværelse, og Keiseren udeblev ikke længe. Med Hænderne paa Ryggen stillede denne sig lige for ham, betragtede ham med giennemtrængende Blikke, og spurgte: „Er De syg?“ — Nei Sire! — „Jeg lider ikke, at man lyver for mig. Er De syg?“ — Sire, kummer over at have fortient Deres Majest. Unnaade, tillod mig ikke at sove. — „Hvor var De i Gaar?“ Nu fortalte Menneval aabenhjertig sin Faders og sin Families Glæde. — „Og hvormed er Villa'n betalt?“ — Med hvad jeg af min Gage har sammen sparet. — „Skriv! — 80,000 Livres af min Deposito-kasse at udbetale til Jhændehaveeren.“ — Derpaa greb

han Pennen og satte sit Navn under. „Stik det i Deres Lomme; en god Son ærer og agter jeg — men overtræd ikke tiere Deres Pligt!“ —

Napoleons Skilsmisse fra Josephine var endnu ikke fast besluttet, da en ubetydelig Omstændighed afgjorde samme. Da han drog tilbage fra Wien havde han ladet sin Gemalinde vide, at hun maatte møde ham i Fontainebleau. Saadanne Rendezvous var hun vant til, betragtede dem som Befalinger og var altid den Første som indfandt sig. Kun denne Gang indtraf Keiseren sex Timer tidligere end hun, og ærgerlig over at maatte vente paa hende, gjorde han hende Behreidelser, da hun kom. Den frænkede Josephine tillod sig ligesledes nogle haarde Ord; kort og godt, man sagde hinanden Ting, som aldrig meer vorde glemt og ved Intet kunne gøres godt igjen. Det Skilsmisse blev udtalt. Siden dette Dieblik tænkte Napoleon alvorliggen derpaa; fire Maanedet efter fandt den virkelig Sted, og var maakee Karsagen til hans Fald, da hans anden Formæling end hoiere drev hans Vergierighed. Ei omsonst kaldte man Josephine Keiserens gode Stjerne.

Fædrelandet.

(Efter Claus Harms.)

Beed Landet I? — Paa Jord det ligger ei —
 At, til dets Palmer gaaer saa trang en Veil!
 Det bange Hjerte navner tidt dets Navn,
 Dets Morges bli'er man først i Dødens Favn —
 Beed I det vel?

Had mod dets Morgenglands
 Os, Venner, have Blif og Hu og Sands!

Beed Veien I? — Den trange Torneffi?
 Hør, Pillegrimen beeder: „staae mig bi,
 Min Herre og min Gud! Gjør Veien kort,
 Dg led mig ud af Ratten vild og sort!“
 Beed I den vel?

Den gaaer, den gaaer
 Til Landet hist, hvorhen ei Kummer naer.

Beed Bienen I? — han sødtes her paa Jord,
 Dg dog som Jordson var han guddomsstor.
 Foran han gif ad trange Torneffi,
 Dg staaer de arme Pillegrime bi —
 Beed I ham vel?

O, søg ham da, thi han
 Os leder sikkert til vort Fædreland!

